

Protokoll fört vid Stockholms kommunfullmäktiges sammanträde torsdagen den 21 november 2019

Tid:

kl. 10:00-21:30

Lokal:

Rådssalen

Närvarande:

Se bilaga

§§1-17

Justerat den 29 november 2019 Anslaget den 30 november 2019

Cecilia Brinck

Rana Nasrindotter

Ann-Katrin Åslund

Mats Larsson
Sekreterare

**§ 1
Sammanträdet återupptas****Beslut**

Sammanträdet öppnas och budgetförhandlingarna återupptas.

**§ 2
Anmälningar**

Inga skrivelser finns att anmäla.

**§ 3
Närvaro**

Närvaro antecknas enligt **bilaga 7**.

**§ 4
Justering**

Förste vice ordföranden Rana Nasrindotter (S) och andre vice ordföranden Ann-Katrin Åslund (L) justerar protokollet tillsammans med ordföranden Cecilia Brink (M). Justering sker den 29 november 2019.

§ 5**Rotel IX Miljö- och klimatroteln**

Miljö- och hälsoskyddsnämnden
Stockholm Vatten och Avfall AB
Avfallnämnden
KS råd för Agenda 2030

Reservationer 26, 44 och 19

Beslut

1. Kommunfullmäktige avslår förslagen till beslut under särskild proposition.
2. Kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Socialdemokraterna, Vänsterpartiet, Sverigedemokraterna och Feministiskt initiativ reserverar sig mot beslutet till förmån för egna förslag.

Ärendet

I debatten yttrar sig borgarråden Luhr och Bjuggren, Rose-Marie Rooth, Christoffer Jönsson, Linnea Vinge, Gunnar Caperius, Mikael Valier, Sissela Nordling Blanco, Rickard Warlenius, Jonas Nilsson, Rasmus Jonlund, Emelie Fors, Stian Raneke, borgarrådet Lindblom, Susanne Wicklund, Tobias Johansson, Arvid Vikman, Ewa Larsson, borgarrådet Slottnér, Maria Antonsson, Sara Stenudd, Fredrik Pettersson och Maria-Elsa Salvo.

Förslag till beslut

Christoffer Jönsson (L), borgarrådet Luhr (MP), Gunnar Caperius (C) och Mikael Valier (KD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Borgarrådet Bjuggren (S), Rose-Marie Rooth (V), Linnea Vinge (SD) och Sissela Nordling Blanco (Fi) föreslår att kommunfullmäktige beslutar, dels enligt egna förslag till budget, dels enligt förslag framställda i reservationer 26, 44 och 19 som redovisas i **bilaga 2**.

Beslutsordning

Kommunfullmäktige godkänner följande beslutsordning.

Ordföranden ställer respektive förslag under särskild proposition mot avslag och finner att samtliga förslag avslås.

Där omröstning begärs verkställs sådan enligt vad som framgår nedan under omröstningsordningen.

Ordföranden ställer därefter kommunstyrelsens förslag till budget i övrigt mot respektive partis förslag och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Omröstningsordning

Resultatet redovisas i **bilaga 8**.

Kommunfullmäktige godkänner följande omröstningsordning. Den som vill bifalla kommunstyrelsens förslag röstar ja.

Den som vill bifalla förslaget röstar nej.

Reservation 26:5

Med 81 ja-röster och 15 nej-röster beslutar kommunfullmäktige att avslå Feministiskt initiativs yrkande.

Reservation 26:6

Med 61 ja-röster och 13 nej-röster beslutar kommunfullmäktige att avslå Feministiskt initiativs yrkande.

§ 6**Rotel I Finansroteln Rotel II Stadsbyggnadsroteln**

Direktiv för samtliga nämnder och bolagsstyrelser

Servicenämnden

Valnämnde

SDN: Övergripande och ekonomi

Stockholms Stadshus AB samt övriga bolag som inte nämns
nedan

Stockholms Business Region AB, RI

Mässfastigheter i Stockholm AB, RI

Stockholm Globe Arena Fastigheter AB, RII

Skolfastigheter i Stockholm AB (SISAB), RII

Stockholms Hamn AB, RII

STOKAB AB, RII

S:t Eriks försäkrings AB

S:t Erik Livförsäkring AB

Stockholm Exergi Holding AB

Stockholms Brandförsvär m.fl., RI

Personalfrågor

Reservationer 1, 27, 6, 7, 39, 50, 54, 49, 45, 46, 51, 52, 55
och 56**Beslut**

1. Kommunfullmäktige avslår förslagen till beslut under särskild proposition.
2. Kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Socialdemokraterna, Vänsterpartiet, Sverigedemokraterna och Feministiskt initiativ reserverar sig mot beslutet till förmån för egna förslag.

Ärendet

I debatten yttrar sig borgarråden Lindblom, Luhr, König Jerlmyr och Wanngård, Rickard Warlenius, Patrik Silverudd, Fredrik Pettersson, Rasmus Jonlund, Isabel Smedberg-Palmqvist, Alexander Ojanne, Johan Nilsson, Stefan Johansson, Ingela Edlund, Eva Solberg, Tiemon Okojevoh, Mirja Räihä, Jonas Nilsson, Lars Bäck, Börje Häggman, Arvid Vikman, Eva Risberg, borgarrådet Naddebo, Ewa Larsson, Johan Paccamonti, Johan Sjölander, Elisabet

Carlsson, Sus Andersson, Sissela Nordling Blanco och borgarrådet Bjuggren.

Förslag till beslut

Borgarrådet König Jerlmyr (M), Patrik Silverudd (L), Tiemon Okojevoh (MP) och (KD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Fredrik Pettersson (S) och Rickard Warlenius (V) föreslår att kommunfullmäktige beslutar, dels enligt egna förslag till budget, dels enligt förslag framställda i reservationer 1, 27, 6-7, 39, 50, 54, 49, 45-46, 51-52, 55 och 56 och som redovisas i **bilaga 2**.

Beslutsordning

Kommunfullmäktige godkänner följande beslutsordning.

Ordföranden ställer respektive förslag under särskild proposition mot avslag och finner att samtliga förslag avslås.

Där omröstning begärs verkställs sådan enligt vad som framgår nedan under omröstningsordningen.

Ordföranden ställer därefter kommunstyrelsens förslag till budget i övrigt mot respektive partis förslag och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Omröstningsordning

Resultatet redovisas i **bilaga 9**.

Kommunfullmäktige godkänner följande omröstningsordning. Den som vill bifalla kommunstyrelsens förslag röstar ja.

Den som vill bifalla förslaget röstar nej.

Reservation 7:1

Med 59 ja-röster och 36 nej-röster beslutar kommunfullmäktige att avslå Socialdemokraternas och Vänsterpartiets yrkande.

Reservation 50:1

Med 81 ja-röster och 13 nej-röster beslutar kommunfullmäktige att avslå Vänsterpartiets yrkande.

§ 7**Rotel I Finansroteln Rotel II Stadsbyggnadsroteln Rotel III
Bostads.och fastighetsroteln Rotel X Kultur- och
stadsmiljöroteln**

Exploateringsnämnden, RI

Fastighetsnämnden, RIII

Stadsbyggnadsnämnden, RII

S:t Erik Markutveckling, RI

SDN: Stadsmiljö, RX

Skolfastigheter i Stockholm AB (SISAB), RII

Micasa Fastigheter i Stockholm AB, RII

Reservationer 20, 21, 22, 30, 53, 14, 43 och 41

Beslut

1. Kommunfullmäktige avslår förslagen till beslut under särskild proposition.
2. Kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Socialdemokraterna, Vänsterpartiet, Sverigedemokraterna och Feministiskt initiativ reserverar sig mot beslutet till förmån för egna förslag.

Ärendet

I debatten yttrar sig borgarråden Larsson och Valeskog, Sara Stenudd, Björn Ljung, Cecilia Obermüller, Peter Wallmark, borgarrådet Lindstål, Mikael Valier, Madeleine Kaharascho Fridh, borgarrådet Naddebo, Ulf Walther, borgarrådet Lindblom, Martin Hansson, Johan Nilsson, Peter Backlund, Ewa Larsson, Isabel Smedberg-Palmqvist, Margareta Stavling, Elsa-Maria Salvo, Fredrik Pettersson, borgarråden Bjuggren och Wedin samt Alexander Ojanne.

Förslag till beslut

Borgarrådet Larsson (M), Björn Ljung (L), Cecilia Obermüller (MP), borgarrådet Lindstål (C) och Mikael Valier (KD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Borgarrådet Valeskog (S), Sara Stenudd (V), Peter Wallmark (SD) och Madeleine Kaharascho Fridh (Fi) föreslår att kommunfullmäktige beslutar, dels enligt egna förslag till budget, dels enligt förslag framställda i reservationer 20-22, 30, 53, 14, 43 och 41 som redovisas i **bilaga 2**.

Beslutsordning

Kommunfullmäktige godkänner följande beslutsordning. Ordföranden ställer respektive förslag under särskild proposition mot avslag och finner att samtliga förslag avslås. Där omröstning begärs verkställs sådan enligt vad som framgår nedan under omröstningsordningen.

Ordföranden ställer därefter kommunstyrelsens förslag till budget i övrigt mot respektive partis förslag och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Omröstningsordning

Resultatet redovisas i **bilaga 10**.

Kommunfullmäktige godkänner följande omröstningsordning. Den som vill bifalla kommunstyrelsens förslag röstar ja. Den som vill bifalla förslaget röstar nej.

Reservation 20:1

Med 58 ja-röster och 37 nej-röster beslutar kommunfullmäktige att avslå Socialdemokraternas, Vänsterpartiets och Feministiskt initiativs yrkande.

Reservation 20:3

Med 60 ja-röster och 22 nej-röster beslutar kommunfullmäktige att avslå Socialdemokraternas yrkande.

Reservation 20:5

Med 83 ja-röster och 13 nej-röster beslutar kommunfullmäktige att avslå Vänsterpartiets yrkande.

Reservation 20:10

Med 93 ja-röster och 3 nej-röster beslutar kommunfullmäktige att avslå Sverigedemokraternas yrkande.

Reservation 22:3

Med 93 ja-röster och 3 nej-röster beslutar kommunfullmäktige att avslå Sverigedemokraternas yrkande.

Reservation 30:3

Med 93 ja-röster och 3 nej-röster beslutar kommunfullmäktige att avslå Sverigedemokraternas yrkande.

Reservation 14:2

Med 59 ja-röster och 13 nej-röster beslutar kommunfullmäktige att avslå Vänsterpartiets yrkande.

§ 8

Rotel III Bostads- och fastighetsroteln

Bostadsförmedlingen i Stockholm AB

Bostadsbolagen

Kyrkogårdsnämnden

Reservationer 42, 40 och 25

Beslut

1. Kommunfullmäktige avslår förslagen till beslut under särskild proposition.
2. Kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Socialdemokraterna, Vänsterpartiet, Sverigedemokraterna och Feministiskt initiativ reserverar sig mot beslutet till förmån för egna förslag.

Ärendet

I debatten yttrar sig borgarrådet Wedin, Karin Gustafsson, borgarrådet Lindblom, Björn Ljung, Martin Hansson, Peter Wallmark, Kristin Jacobsson, Sofia Modigh, Madeleine Kaharascho, Ulf Walther, Sissela Nordling Blanco, Alexander Ojanne, Peter Backlund, Maria-Elsa Salvo och Sara Stenudd.

Förslag till beslut

Borgarrådet Wedin (M), Björn Ljung (L), Martin Hansson (MP), Kristin Jacobsson (C) och Sofia Modigh (KD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Karin Gustavsson (S), borgarrådet Lindblom (V) och Peter Wallmark (SD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar, dels enligt egna förslag till budget, dels enligt förslag framställda i reservationer 42, 40 och 25 som redovisas i **bilaga 2**.

Beslutsordning

Kommunfullmäktige godkänner följande beslutsordning. Ordföranden ställer respektive förslag under särskild proposition mot avslag och finner att samtliga förslag avslås.

Där omröstning begärs verkställs sådan enligt vad som framgår nedan under omröstningsordningen.

Ordföranden ställer därefter kommunstyrelsens förslag till budget i övrigt mot respektive partis förslag och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Omröstningsordning

Resultatet redovisas i **bilaga 11**.

Kommunfullmäktige godkänner följande omröstningsordning. Den som vill bifalla kommunstyrelsens förslag röstar ja.
Den som vill bifalla förslaget röstar nej.

Reservation 40:1

Med 59 ja-röster och 37 nej-röster beslutar kommunfullmäktige att avslå Socialdemokraternas, Vänsterpartiets och Feministiskt initiativs yrkande.

Reservation 40:3

Med 56 ja-röster och 40 nej-röster beslutar kommunfullmäktige att avslå Socialdemokraternas, Vänsterpartiets och Feministiskt initiativs yrkande.

§ 9**Rotel V Trafikroteln**

Trafiknämnden

Stockholms Stads Parkerings AB

KS råd för funktionshinder- tillgänglighetsfrågor

Reservationer 31,32 och 47

Beslut

1. Kommunfullmäktige avslår förslagen till beslut under särskild proposition.
2. Kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Socialdemokraterna, Vänsterpartiet, Sverigedemokraterna och Feministiskt initiativ reserverar sig mot beslutet till förmån för egna förslag.

Ärendet

I debatten yttrar sig borgarråden Helldén och Valeskog, Ulla Hamilton, Rickard Warlenius, Peter Backlund, Felix Byström, Johan Fälldin, Mikael Valier, Lisa Palm, Martin Hansson, Alexandra Mattsson Åkerström, Madeleine Kaharascho Fridh, Maria Mustonen, Sophia Granswed Baat, Arvid Vikman, Emelie Fors, Ulla Sjöbergh, Joakim Hedelin, borgarrådet Bjuggren, Bengt Ohlsson och Åsa Odin Ekman.

Förslag till beslut

Ulla Hamilton (M), Peter Backlund (L), borgarrådet Helldén (MP), Johan Fälldin (C) och Mikael Valier (KD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Borgarrådet Valeskog (S), Rickard Warlenius (V), Felix Byström (SD) och Lisa Palm (Fi) föreslår att kommunfullmäktige beslutar, dels enligt egna förslag till budget, dels enligt förslag framställda i reservationer 31-32 och 47 som redovisas i **bilaga 2**.

Beslutsordning

Kommunfullmäktige godkänner följande beslutsordning.

Ordföranden ställer respektive förslag under särskild proposition mot avslag och finner att samtliga förslag avslås.

Där omröstning begärs verkställs sådan enligt vad som framgår nedan under omröstningsordningen.

Ordföranden ställer därefter kommunstyrelsens förslag till budget i övrigt mot respektive partis förslag och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Omröstningsordning

Resultatet redovisas i **bilaga 12**.

Kommunfullmäktige godkänner följande omröstningsordning. Den som vill bifalla kommunstyrelsens förslag röstar ja.

Den som vill bifalla förslaget röstar nej.

Reservation 31:9

Med 93 ja-röster och 3 nej-röster beslutar kommunfullmäktige att avslå Sverigedemokraternas yrkande.

Reservation 32:10

Med 93 ja-röster och 2 nej-röster beslutar kommunfullmäktige att avslå Feministiskt initiativs yrkande.

§ 10**Rotel X Kultur-, stadsmiljö- och idrottsroteln**

Kulturnämnden

Idrottsnämnden

Stockholms Stadsteater AB

SDN: Barn, kultur och fritid

Reservationer 24, 48, 10 och 23

Beslut

1. Kommunfullmäktige avslår förslagen till beslut under särskild proposition.
2. Kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Socialdemokraterna, Vänsterpartiet, Sverigedemokraterna och Feministiskt initiativ reserverar sig mot beslutet till förmån för egna förslag.

Ärendet

I debatten yttrar sig borgarråden Naddebo och Bjuggren, Kristina Lutz, Torun Boucher, Hanna Gerdes, Micke Seid, Martin Westmont, Johanna Hedin, Madeleine Kaharascho Fridh, Lars Bäck, Johan Sjölander, Martin Hansson, Stian Raneke, Alexander Ojanne, Bo Sundin, Tobias Johansson, Daniele Fava, Anders Lindell, Nike Örbrink, Lisa Palm, Anders Göransson, Johan Fälldin och Ulla Sjöbergh.

Förslag till beslut

Kristina Lutz (M), Hanna Gerdes (L), Micke Seid (MP), borgarrådet Naddebo (C) och Johanna Hedin (KD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Borgarrådet Bjuggren (S), Torun Boucher (V), Martin Westmont (SD) och Madeleine Kaharascho Fridh (Fi) föreslår att kommunfullmäktige beslutar, dels enligt egna förslag till budget, dels enligt förslag framställda i reservationer 24, 48, 10 och 23 som redovisas i **bilaga 2**.

Beslutsordning

Kommunfullmäktige godkänner följande beslutsordning.

Ordföranden ställer respektive förslag under särskild proposition mot avslag och finner att samtliga förslag avslås.

Där omröstning begärs verkställs sådan enligt vad som framgår nedan under omröstningsordningen.

Ordföranden ställer därefter kommunstyrelsens förslag till budget i övrigt mot respektive partis förslag och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Omröstningsordning

Resultatet redovisas i **bilaga 13**.

Kommunfullmäktige godkänner följande omröstningsordning. Den som vill bifalla kommunstyrelsens förslag röstar ja.

Den som vill bifalla förslaget röstar nej.

Reservation 24:3

Med 57 ja-röster och 36 nej-röster beslutar kommunfullmäktige att avslå Socialdemokraternas, Vänsterpartiets och Feministiskt initiativs yrkande.

Reservation 24:8

Med 92 ja-röster och 4 nej-röster beslutar kommunfullmäktige att avslå Sverigedemokraternas yrkande.

Reservation 24:10

Med 57 ja-röster och 4 nej-röster beslutar kommunfullmäktige att avslå Feministiskt initiativs yrkande.

Reservation 10:5

Med 59 ja-röster och 15 nej-röster beslutar kommunfullmäktige att avslå Feministiskt initiativs yrkande.

Reservation 23:1

Med 55 ja-röster och 40 nej-röster beslutar kommunfullmäktige att avslå Socialdemokraternas, Vänsterpartiets och Feministiskt initiativs yrkande.

§ 11**Utom rotelindelning**

Kommunstyrelsen m.m.

Revisorskollegiet

Central medelsreserv

Finansförvaltning

Reservationer 2, 3, 4, 5, 37 och 38

Beslut

1. Kommunfullmäktige avslår förslagen till beslut under särskild proposition.
2. Kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.
3. Förslag till budget 2020 och inriktning för 2021 och 2022 för Direktiv för samtliga nämnder och bolagsstyrelser godkänns.
4. Förslag till budget 2020 och inriktning för 2021 och 2022 för kommunstyrelsen m.m. godkänns.
5. Förslag till budget 2020 och inriktning för 2021 och 2022 för revisorskollegiet godkänns.
6. Till Central medelsreserv reserveras följande belopp för år 2020 med fördelning enligt budgetförslaget i denna titel.
7. Till kommunfullmäktiges förfogande för oförutsedda behov reserveras 5,0 mnkr.
8. Till kommunstyrelsens förfogande för oförutsedda behov reserveras 626,1 mnkr.
9. Till kommunstyrelsens förfogande för prestationsförändringar inom förskola, skolbarnsomsorg, grundskola, gymnasieskola, komvux, grund- och gymnasiesärskola, svenska-undervisning för invandrare (sfi), flyktingmottagande, stöd och service till personer med funktionsnedsättning, kommunalt bostadstillägg för funktionsnedsatta, arbetsmarknadsnämnden samt arvoden med mera inom överförmyndarnämnden reserveras 777,5 mnkr.
10. Till kommunstyrelsens förfogande för oförutsedda investeringsutgifter reserveras 500,0 mnkr
11. Ram för kommunkoncernens totala externa upplåning samt ram för utlåning till och borgensteckning för bolagen fastställs i Finanspolicy för kommunkoncernen Stockholms stad.
12. Kommunstyrelsen får i uppdrag att i samband med den årliga översynen av finanspolicyn uppdatera de finansiella risklimiterna utifrån aktuella finansiella förutsättningar.
13. Kommunal inkomstskatt utdebiteras med kronor 17:74 per skattekrona för att fylla stadens uttaxeringsbehov för 2020.

14. Begravningsavgift utdebiteras med 6:50 öre per skattekrona för 2020.
15. Internräntan fastställs till 0,5 procent för 2020.
16. Regler för ekonomisk förvaltning fastställs enligt bilaga 8.
17. I övrigt godkänna detta förslag till budget 2020 och inriktning för 2021 och 2022 för Finansförvaltningen, samt dels förslag till peng, schabloner och ersättningsnivåer samt volymer enligt bilaga 6, dels till avgifter enligt bilaga 7 godkänns.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Socialdemokraterna, Vänsterpartiet, Sverigedemokraterna och Feministiskt initiativ reserverar sig mot beslutet till förmån för egna förslag.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens förslag till beslut ställs mot Socialdemokraternas, Vänsterpartiets, Sverigedemokraternas och Feministiskt initiativs egna förslag till budget och förslag framställda i reservationer 2-5 och 37-38 som redovisas i **bilaga 2**.

Beslutsordning

Kommunfullmäktige godkänner följande beslutsordning. Ordföranden ställer respektive förslag under särskild proposition mot avslås och finner att samtliga förslag avslås. Där omröstning begärs verkställs sådan enligt vad som framgår nedan under omröstningsordning.

Omröstningsordning

Resultatet redovisas i **bilaga 14**.

Kommunfullmäktige godkänner följande omröstningsordning. Den som vill bifalla kommunstyrelsens förslag röstar ja. Den som vill bifalla förslaget röstar nej.

Reservation 2:1

Med 54 ja-röster och 41 nej-röster beslutar kommunfullmäktige att avslå Socialdemokraternas, Vänsterpartiets och Feministiskt initiativs yrkande.

Reservation 2:4

Med 59 ja-röster och 37 nej-röster beslutar kommunfullmäktige att avslå Socialdemokraternas, Vänsterpartiets och Feministiskt initiativs yrkande.

Reservation 2:6

Med 59 ja-röster och 37 nej-röster beslutar kommunfullmäktige att avslå Socialdemokraternas, Vänsterpartiets och Feministiskt initiativs yrkande.

Reservation 3:15

Med 59 ja-röster och 15 nej-röster beslutar kommunfullmäktige att avslå Vänsterpartiets och Feministiskt initiativs yrkande.

Reservation 3:21

Med 59 ja-röster och 15 nej-röster beslutar kommunfullmäktige att avslå Vänsterpartiets yrkande.

Borgarråden m. fl. deltar inte i beslutet på grund av jäv.

§ 12**Ärenden som avslutas eller besvaras i samband med kommunfullmäktiges beslut om budget 2020 för Stockholms stad****Beslut**

Ärenden som avslutas eller besvaras i samband med kommunfullmäktiges beslut om budget 2020 för Stockholms stad enligt bilaga 11 till budgetutlåtandet godkänns.

Ärendet

Kommunstyrelsens förslag behandlas. Ärendet gäller ärenden som avslutas eller besvaras i samband med kommunfullmäktiges beslut om budget 2020 för Stockholms stad.

Beslutsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är kommunstyrelsens förslag. Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 13

Basnyckeltal som utgår eller ändras

Beslut

Basnyckeltal som utgår eller ändras enligt bilaga 12 till budgetutlåtandet godkänns.

Ärendet

Kommunstyrelsens förslag behandlas. Ärendet gäller basnyckeltal som utgår eller ändras.

Beslutsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är kommunstyrelsens förslag. Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 14 **Utnyckling av centrala it-kostnader**

Beslut

Utnyckling av centrala it-kostnader enligt bilaga 13 till budgetutlåtandet godkänns.

Ärendet

Kommunstyrelsens förslag behandlas. Ärendet gäller utnyckling av centrala it-kostnader.

Beslutsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är kommunstyrelsens förslag. Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

**§ 15
Fastighets- och lokalpolicy för kommunkoncernen
Stockholms stad****Beslut**

Fastighets- och lokalpolicy för kommunkoncernen
Stockholms stad enligt bilaga 14 till budgetutlåtandet
godkänns.

Ärendet

Kommunstyrelsens förslag behandlas. Ärendet gäller fastighets- och lokalpolicy för kommunkoncernen Stockholms stad.

Beslutsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är kommunstyrelsens förslag. Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 16
Ansvarsfördelning
Målansvar - Agenda 2030

Beslut

Ansvarsfördelning, Målansvar - Agenda 2030, enligt bilaga 15 till budgetutlåtandet godkänns.

Ärendet

Kommunstyrelsens förslag behandlas. Ärendet gäller Ansvarsfördelning, Målansvar - Agenda 2030.

Beslutsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är kommunstyrelsens förslag. Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

**§ 17
Avslutning****Beslut**

Kommunfullmäktige fastställer budgeten i sin helhet.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Socialdemokraterna, Vänsterpartiet, Sverigedemokraterna och Feministiskt initiativ reserverar sig mot beslutet till förmån för egna förslag.

Beslutsordning

Ordföranden frågar om fullmäktige kan fastställa under budgetdagarna preliminära beslut och därmed fastställa budgeten i sin helhet och konstaterar att kommunfullmäktige fastställer budgeten i sin helhet enligt kommunstyrelsens förslag.

Övrigt

Ordföranden tackar kommunfullmäktiges ledamöter för ett gott samarbete under de två budgetdagarna.

Finansborgarrådet König Jerlmyr tackar presidiet och tjänstgörande personal för ett gott arbete.

Direktiv för samtliga nämnder och bolagsstyrelser

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

1. Förslag till **Direktiv för samtliga nämnder och bolagsstyrelser** godkänns.

Kommunstyrelsen m.m.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

2. Förslag till budget 2020 och inriktning för 2021 och 2022 för Kommunstyrelsen m.m. godkänns.

Yrkanden som begärts under särskild proposition

Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Feministiskt initiativ yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

1. Kommunstyrelsen ska i samverkan med berörda nämnder säkerställa att upphandlingar som genomförs ska innehålla krav på kollektivavtalsliknande villkor avseende lön, semester och pensionsvillkor.
2. Kommunstyrelsen ska med berörda nämnder ta fram handlingsplaner för att minimera användningen av allmän visstidsanställning (AVA).
3. Kommunstyrelsen ska bibehålla ett övergripande och strategiskt ansvar för stadens arbete med jämställdhetsbudgetering och fortsätta stödja nämnder och bolagsstyrelsers arbete med könsuppdelad statistisk och jämställdhetsintegrering.
4. Kommunstyrelsen ska inleda förhandlingar med Swedavia om hyresavtalet för Bromma flygplats i syfte att staden inte ska subventionera fossildriven flygtrafik.
5. Kommunstyrelsen ska återkomma med en förnyad viljeyttring om att Bromma flygplats ska avvecklas innan 2038 och ge plats åt en ny stadsdel samt en plan för att detta ska kunna bli verklighet.
6. Kommunstyrelsen ska utlysa klimatnödläge och presentera åtgärder under 2020 för att substantiellt minska Stockholms utsläpp av växthusgaser.
7. Kommunstyrelsen ges i uppdrag att ansluta Stockholm till the Shift i syfte att se bostaden som en mänsklig rättighet – inte som en handelsvara.
8. Kommunstyrelsen ska inrätta en haverikommission mot mäns våld mot kvinnor.
9. Kommunstyrelsen ska återkomma till kommunfullmäktige med ett förslag på indikator avseende växthusgasutsläpp i transportsektorn per invånare som inte innebär en sänkt ambition jämfört med föregående års budget och vid behov insatser för att uppnå denna målsättning.
10. Kommunstyrelsen ska arbeta fram en modell där investeringar i energieffektiviseringar stimuleras genom en varaktigt lägre kalkylränta.
11. Kommunstyrelsen ska som del av arbetet för social hållbarhet ta fram stadsövergripande etiska riktlinjer för exempelvis markanvändning, uthyrning och försäljning i syfte att förhindra att oetiska aktörer expanderar i staden
12. Kommunstyrelsens trygghetsarbete ska vara långsiktigt och i första hand vara inriktade på det socialt förebyggande arbetet.
13. Kommunstyrelsen ska i samarbete med staden nämnder och bolag stå för större delen av utbyggnaden av vård- och omsorgsboenden för att säkra stadens rådighet 60 procent av verksamheterna ska därför ligga under kommunalt huvudmannaskap.

Socialdemokraterna och Feministiskt initiativ yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

14. Tiden som anslag ges för trygghetsskapande investeringar, genom den sk trygghetsfonden, ska förlängas till att gälla även under år 2021 och 2022.

Vänsterpartiet och Feministiskt initiativ yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

15. Kommunstyrelsen ska i samråd med berörda nämnder och andra relevanta myndigheter införa metoden ”sluta skjut” mot vapenvåldet
16. Kommunstyrelsen ta initiativ till förhandlingar om ett lokalt kollektivavtal för att minimera allmän visstidsanställning (AVA), med prioritet av barnskötare och elevassistenter i förskola och skola samt därutöver vidta lämpliga åtgärder för att tydligt minska AVA i alla verksamheter där anställningsformen förekommer exempelvis i kultursektorn
17. Kommunstyrelsen ska utreda ekonomiska och organisatoriska förutsättningar för att ta över all lokalvård i egen regi, utifrån syftet att öka kvaliteten och förbättra arbetsvillkoren
18. Kommunstyrelsen ska driva på för att få till stånd byggandet av höghastighetståg och fortsätta driva på för att infrastruktur satsningar ska läggas på kollektivtrafik och att Östlig förbindelse och Tvärförbindelse Södertörn inte ska byggas

Socialdemokraterna yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

19. Kommunstyrelse ska återkomma till kommunfullmäktige med en handlingsplan för att inget område i Stockholm ska definieras som särskilt utsatt senast år 2022.
20. Kommunstyrelsen ska tillsammans med fastighetsnämnden och Stockholms brandförsvärsförbund ta fram en plan för upprustning av stadens brandstationer och inleda detta arbete under 2020.

Vänsterpartiet yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

21. Kommunstyrelsen ska se till att arvodena för borgarråd sänks till en enhetlig nivå på 65 tkr per månad oavsett funktion eller antal år som borgarråd. Arvodena för övriga arvoderade sänks i motsvarande grad. Effektiviseringsvinsten används för att förstärka välfärdsverksamheten i staden.
22. Kommunstyrelsen ska tillhandahålla arbetsskor till hel- och deltidsanställd personal inom kommunens äldreomsorg
23. Kommunstyrelsen ska med berörda nämnder och i samarbete med civilsamhället arbeta för att ordna säkra och legala uppställningsplatser för EU-medborgare där personer kan få bo med tillgång till latrin, sophämtning, vatten och el. Platsen ska besökas av stadens EU-team för uppsökande arbete, länkning och särskilda insatser riktade till kvinnor ska göras. Samtidigt ska de härbärgen som drivs som IOP avvecklas stegvis

Sverigedemokraterna yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

24. Kommunstyrelsen ska upprätta en ekonomisk redovisning över invandringens kostnader för Stockholms stad.
25. Kommunstyrelsen ska minska stadens kostnader för inköp av administrativa konsulttjänster.
26. Kommunstyrelsen ska inrätta en utredningstjänst liknande den som finns i riksdagen.
27. Oppositionsborgarrådsposter ska fördelas efter valresultatet.

Feministiskt initiativ yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

28. Kommunstyrelsen ska ha ett strategiskt ansvar för att motverka hatbrott och stävja hot mot minoriteter. Ett säkerhetsbidrag ska inrättas för organisationer som riskerar att utsättas för hatbrott.
29. Kommunstyrelsen ska ta fram riktlinjer för att förhindra uthyrning av kommunal mark till nazistiska organisationer.
30. Kommunstyrelsen ska införa ett mål om att staden ska vara fossilfri år 2030 och fossilfri i stadens egna verksamheter senast år 2025.
31. Kommunstyrelsen ska i samarbete med andra berörda aktörer etablera säkra bosättningar och uppställningsplatser för med tillgång till latrin, sophämtning, vatten och el för utsatta EU-medborgare och garantera samtliga barn tillgång till förskola och skola.

Revisorskollegiet

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

3. Förslag till budget 2020 och inriktning för 2021 och 2022 för **Revisorskollegiet** godkänns.

Valnämnden

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

4. Förslag till budget 2020 och inriktning för 2021 och 2022 för **Valnämnden** godkänns.

Stadsdelsnämnderna

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

5. Förslag till budget 2020 och inriktning för 2021 och 2022 för Stadsdelsnämnderna godkänns.

Yrkanden som begärts under särskild proposition

Övergripande och ekonomi

Socialdemokraterna och Vänsterpartiet yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

1. Kommunfullmäktige avvisar förslaget att slå samman Hägersten-Liljeholmen stadsdelsnämnd med Älvsjö Stadsdelsnämnd

Socialdemokraterna yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

2. Stadsdelsnämnderna ska tillsammans med kommunstyrelsen arbeta fram en modell för stadsdelskontrakt som stadgar stadens lokala åtagande gentemot medborgarna.

Vänsterpartiet yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

3. Stadsdelsnämnderna ska se över möjligheterna att återta de parklekar som drivs av utomstående aktörer till egen regi

Stadsdelsnämnderna

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

5. Förslag till budget 2020 och inriktning för 2021 och 2022 för Stadsdelsnämnderna godkänns.

Yrkanden som begärts under särskild proposition

Pedagogisk verksamhet: Förskoleverksamhet

Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Feministiskt initiativ yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

1. Stadsdelsnämnderna ska genomföra insatser för att öka inskrivningsgraden i förskolan i områden med låg inskrivningsgrad.
2. Stadsdelsnämnderna ska öka personaltätheten i förskolan och därigenom minska barngruppernas storlek.

Socialdemokraterna och Feministiskt initiativ yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

3. Stadsdelsnämnderna ska genomföra en riktad lönesatsning mot erfarna barnskötare.

Socialdemokraterna yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

4. Stadsdelsnämnderna ska etablera förstärkningsteam som både ökar kontinuiteten vid sjukfrånvaro samt ökar möjligheten till frånvaro för kompetensutveckling.
5. Stadsdelsnämnderna ska jobba utifrån målsättningen att alla som jobbar i förskolan ska vara utbildade för att jobba med barn och med detta mål som grund planera för kompetensutvecklingsinsatser.

Vänsterpartiet yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

6. Stadsdelsnämnderna ska utveckla stadens lönestrategier för att säkerställa en god löneutveckling inom välfärdsyrkena och ökade möjligheter att behålla erfarna medarbetare
7. Stadsdelsnämnderna ska fortsätta arbetet med att utveckla arbetssätt för att säkerställa kontinuitet av vikarier inom förskolan. Med målet att flertalet vikarier ska vara tillsvidareanställda

Sverigedemokraterna yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

8. Genuspedagogik ska inte vara en del av förskoleverksamheten.
9. Ritual slaktat kött ska ej serveras i kommunens verksamheter.

Feministiskt initiativ yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

10. Stadsdelsnämnderna ska arbeta för att förskolorna arbetar normkritiskt och tillsammans med utbildningsnämnden ta fram en checklista för förskolor som kan användas för att utveckla den egna verksamhetens normkritiska arbete.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

5. Förslag till budget 2020 och inriktning för 2021 och 2022 för **Stadsdelsnämnderna** godkänns.

Yrkanden som begärts under särskild proposition

Verksamhet för barn, kultur och fritid

Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Feministiskt initiativ yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

1. Stadsdelsnämnden ska utöka bemanningen och öppettiderna i parklekarna med målsättningen att samtliga parklekar ska vara öppna även på helgerna.
2. Stadsdelsnämnderna ska utreda möjligheterna att öppna nya parklekar under mandatperioden.
3. Fritidsgårdarna ska bedriva ett aktivt jämställdhetsarbete och garantera trygga rum för tjejer, hbtq-ungdomar och personer med funktionsnedsättningar.

Socialdemokraterna och Feministiskt initiativ yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

4. Stadsdelsnämnderna ska säkerställa att det finns ett aktivt förebyggande arbete, exempelvis genom att det finns fungerande fältassistentsverksamhet i alla stadsdelar.

Feministiskt initiativ yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

5. Stadsdelsnämnderna ska utveckla mötesplatser för unga tjejer, och hbtq-ungdomar med möjligheter att prata om sina rättigheter.
6. Stadsdelsnämnderna ska motivera ungdomar att delta i idrotts – eller kulturaktiviteter med hjälp av fritidslotsar.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

5. Förslag till budget 2020 och inriktning för 2021 och 2022 för Stadsdelsnämnderna godkänns.

Yrkanden som begärts under särskild proposition

Äldreomsorg

Socialdemokraterna och Feministiskt initiativ yrkar:

1. Stadsdelsnämnderna ska inrätta bemanningsenheter i syfte att öka kontinuitet, kompetens och trygga arbetsvillkor inom äldreomsorgen,

Socialdemokraterna yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

2. Stadsdelsnämnderna ska tillsammans med Äldrenämnden och Kommunstyrelsen arbeta fram en ersättningsmodell för hemtjänsten som genom incitament och sanktioner bidrar till ökad kontinuitet.

Sverigedemokraterna yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

3. Stadsdelsnämnderna ska öka möjligheten för äldre att inom hemtjänsten kunna påverka innehållet av servicetjänster.
4. Införa en boendegaranti för alla över 85 år.
5. Stadsdelsnämnderna förbättrar välbefinnandet inom äldreomsorgen genom näringsriktig mat, sociala aktiviteter, utevistelser och kulturupplevelser.
6. Stadsdelsnämnderna ska aktivt verka för att utveckla valfrihet för medborgarna genom en mångfald av utförare inom hemtjänst, vård- och omsorgsboende.
7. Personalen inom äldreomsorgen ska kunna göra sig förstådd på god svenska.
8. Stockholms stad ska erbjuda äldreboenden i närområdet.
9. Ritual slaktat kött ska ej serveras i kommunens verksamheter.

Feministiskt initiativ yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

10. Stadsdelsnämnderna ska öka personalens kunskap i språk, antidiskriminering och interkulturell kompetens.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

5. Förslag till budget 2020 och inriktning för 2021 och 2022 för Stadsdelsnämnderna godkänns.

Yrkanden som begärts under särskild proposition

Stöd och service till personer med funktionsnedsättningar

Socialdemokraterna yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

1. Stadsdelsnämnderna ska, tillsammans med Socialnämnden och kommunstyrelsen, medverka till att beställaransvaret för LSS-bostäder förs över till socialnämnden i syfte att säkerställa en tillräcklig produktion av nya bostäder.

Vänsterpartiet yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

2. Stadsdelsnämnderna ska tillsammans med berörda nämnder och bolag verka för att bostadsexploateringsprojekt ska utgångspunkten vara att minst 10 procent av lägenheterna ska vara avsatta för särskilt boende enligt SoL och LSS, med prioriterad inriktning på boenden inom verksamheter för personer med funktionsnedsättning och socialpsykiatri.
3. Stadsdelsnämnderna ska tillsammans med andra berörda aktörer i staden säkerställa att inga LOU-upphandlingar genomförs av LSS-verksamheter.

Sverigedemokraterna yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

4. Stadsdelsnämnderna ska tillsammans med arbetsmarknadsnämnden verka för att de som deltar i dagligverksamheter får ett arbete på den ordinarie arbetsmarknaden.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

5. Förslag till budget 2020 och inriktning för 2021 och 2022 för Stadsdelsnämnderna godkänns.

Yrkanden som begärts under särskild proposition

Individ- och familjeomsorg inkl. socialpsykiatri

Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Feministiskt initiativ yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

1. Stadsdelsnämnderna ska tillsammans med kommunstyrelsen verka för att regionen etablerar fler hembesöksprogram för förstagångsföräldrar i ytterstaden.

Socialdemokraterna yrkar:

2. Stadsdelsnämnderna ska genom en förstärkning av sociala insatsgrupper säkerställa att personer som vill hoppa av kriminell verksamhet ska ges möjlighet till detta inom 24 timmar.
3. Stadsdelsnämnderna ska öka antalet familjehem i syfte att höja kvaliteten på insatsen och minska stadens kostnader för dyra placeringar.

Vänsterpartiet och Feministiskt initiativ yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

4. Stadsdelsnämndernas utveckla anhörigstödet till barn som anhöriga samt anhöriga till kriminella

Sverigedemokraterna yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

5. Att införa fler stödåtgärder för barn och ungdomar som lider av psykisk ohälsa

Feministiskt initiativ yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

6. Stadsdelsnämnderna ska fortsätta arbeta för att förbättra arbetssituationen för socialsekreterarna och anställa fler socialsekreterare.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

5. Förslag till budget 2020 och inriktning för 2021 och 2022 för **Stadsdelsnämnderna** godkänns.

Yrkanden som begärts under särskild proposition

Stadsmiljöverksamhet

Socialdemokraterna och Vänsterpartiet yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

1. Stadsdelsnämnderna ska rusta upp lekplatser och parklekar.

Vänsterpartiet yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

2. Stadsdelsnämnderna ska återta ansvaret för barmarksrenhållning och snöröjning på lokalgator och på sikt återta verksamheten i kommunal regi.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

5. Förslag till budget 2020 och inriktning för 2021 och 2022 för Stadsdelsnämnderna godkänns.

Yrkanden som begärts under särskild proposition

Ekonomiskt bistånd

Vänsterpartiet yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

1. Stadsdelsnämnderna ska som ett led i det kompensatoriska arbetet för barn i ekonomisk utsatthet årligen bevilja alla barn, vars vårdnadshavare är aktuella på ekonomiskt bistånd, ett bidrag på 1000 kronor för valfritt ändamål.

Sverigedemokraterna yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

2. Stadsdelsnämnderna ska granska utbetalningar för att säkerhetsställa god hushållning av skattemedel.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

5. Förslag till budget 2020 och inriktning för 2021 och 2022 för **Stadsdelsnämnderna** godkänns.

Yrkanden som begärts under särskild proposition

Arbetsmarknadsåtgärder

Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Feministiskt initiativ yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

1. Stadsdelsnämnden ska inom ramen för Stockholmsjobben ge kvinnor utbildning och handledning och utöka det uppsökande arbetet mot kvinnor långt från arbetsmarknaden i syfte att fler ska nå egenförsörjning.

Socialdemokraterna yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

2. Stadsdelsnämndens ska tillsammans med arbetsmarknadsnämnden öka antalet feriejobb i staden till minst 12 000 under 2020.

Arbetsmarknadsnämnden

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

6. Förslag till budget 2020 och inriktning för 2021 och 2022 för Arbetsmarknadsnämnden godkänns.

Yrkanden som begärts under särskild proposition

Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Feministiskt initiativ yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

1. Arbetsmarknadsnämnden ska öka antalet stockholmsjobb i staden till minst 1 000 under 2020 för att fler ska ges förutsättningar att komma ut i egen försörjning.
2. Arbetsmarknadsnämnden tillsammans med socialnämnden och utbildningsnämnden ska förstärka arbetet med uppsökande insatser för unga som verken arbeta eller studerar(UVAS) 16-19 år

Socialdemokraterna och Vänsterpartiet yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

3. Arbetsmarknaden ska arbeta för möjligheten att utöka andelen vuxenutbildning i egen regi i syfte att öka kvaliteten och skapa långsiktighet och stabilitet.

Socialdemokraterna yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

4. Arbetsmarknadsnämnden ska arbeta utifrån ett övergripande mål att minska antalet hushåll som är i behov av försörjningsstöd på grund av arbetslöshet med minst 25 % till 2022.
5. Arbetsmarknadsnämnden ska garantera arbetslösa en plats vid jobbtorg inom en månad för att minska passivt bidragsbehov.
6. Arbetsmarknadsnämnden ska jobba utifrån en 90-dagarsgaranti om jobb eller utbildning för arbetslösa ungdomar.

Sverigedemokraterna yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

7. Stockholms stad ska inte kvotera efter kön eller etnicitet vid anställningar.
8. Arbetsmarknadsnämnden ska skapa en innovationsfond.
9. Arbetsmarknadsnämnden ska bredda svenskundervisningen och samhällsorienteringen inom ramen för SFI.
10. Stimulera företagande och innovationsutveckling.
11. De som ej närvarar eller deltar på arbetsförberedande insatser eller liknande ska få kraftigt minskad ersättning.

Feministiskt initiativ yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

12. Arbetsmarknadsnämnden ska tillsammans med stadsdelsnämnderna kommande år stegvis öka antalet feriejobb i staden till minst 10 000 jobb under 2020 och uppmana till val av feriejobb som går utanför traditionella könsmönster.
13. Arbetsmarknadsnämnden ska utveckla den lagstadgade samhällsorienteringen för nyanlända till att omfatta information om sexuella och reproduktiva rättigheter, om kvinnors, barns och hbtq-personers rättigheter, samt om rättigheter till SFI-undervisning, föräldraledighet och förskola.
14. Arbetsmarknadsnämnden ska förlänga tiden för etableringsinsatser för nyanlända och kvinnor som varit föräldralediga, sjuka eller studerande så att de får bättre möjligheter att komma in på arbetsmarknaden.
15. Arbetsmarknadsnämnden ska inrätta ett jobbtorg med inriktning mot personer med funktionshinder.

Avfallsnämnden

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

7. Förslag till budget 2020 och inriktning för 2021 och 2022 för **Avfallsnämnden** godkänns.

Yrkanden som begärts under särskild proposition

Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Feministiskt initiativ yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

1. Avfallsnämnden ska utreda hur delar av sophämtningen kan återtogs i kommunal regi i syfte att minska sårbarheten.

Exploateringsnämnden

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

8. Förslag till budget 2020 och inriktning för 2021 och 2022 för Exploateringsnämnden godkänns.

Yrkanden som begärts under särskild proposition

Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Feministiskt initiativ yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

1. Exploateringsnämnden ska initiera upprustningar av Tensta, Hagsätra-Rågsved, Hässelby gård och Vårberg centrum genom att använda sig av den så kallade Sättramodellen.

Socialdemokraterna yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

2. Exploateringsnämnden ska markanvisa minst 2 500 bostäder till stadens bostadsbolag.
3. Exploateringsnämnden ska tillsammans med stadsbyggnadsnämnden utveckla Kista busstorg i syfte att öka attraktivitet och trygghet för närboende och det lokala näringslivet.

Vänsterpartiet och Feministiskt initiativ yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

4. Exploateringsnämnden ska öka antalet markanvisningar till allmännyttan så att målet om 3 000 bostäder för påbörjade lägenheter/år kan upprätthållas

Vänsterpartiet yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

5. Exploateringsnämnden ska planera för att bygga minst 60 procent hyresrätter med överkomliga hyror samt prioritera nyproduktion av bostäder som kan byggas med statligt investeringsstöd
6. Exploateringsnämnden ska verka enligt principen att om en yta på 30 kvm per barn på förskolegårdar och 20 kvm per barn på skolgårdar.

Sverigedemokraterna yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

7. Exploateringsnämnden ska arbeta med berörda parter för att frigöra mark för bostadsbyggande genom att upphäva hindrande markrestriktioner.
8. Exploateringsnämnden ska, tillsammans med stadsbyggnadsnämnden, verka för att handläggningstiden från markanvisning till godkänd plan kortas.
9. Nämnden ska utveckla cykelpendlingsnätet i samråd med kranskommuner.
10. Exploateringsnämnden ska gå vidare med uppförandet av ett kallbadhus i innerstaden.

Feministiskt initiativ yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

11. Exploateringsnämnden ska under 2020 markanvisa enligt fördelningen om 60 % hyresrätter.
12. Exploateringsnämnden ska i samarbete med trafiknämnden fasa ut P-talet.

Fastighetsnämnden

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

9. Förslag till budget 2020 och inriktning för 2021 och 2022 för Fastighetsnämnden godkänns.

Yrkanden som begärts under särskild proposition

Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Feministiskt initiativ yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

1. Fastighetsnämnden ska fortsätta genomförandet av Vårbergs IP under 2020.

Socialdemokraterna yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

2. Fastighetsnämnden ska påbörja försäljning av Östermalmshallen och Sturehofs slott.

Sverigedemokraterna yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

3. Fastighetsnämnden ska se till att det tas fram en långsiktig underhållsplan för stadens samtliga fastigheter.
4. Modulhus ska byggas som ett komplement för stadens unga och studenter.
5. Stadsparker ska fredas från exploatering

Idrottsnämnden

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

10. Förslag till budget 2020 och inriktning för 2021 och 2022 för **Idrottsnämnden** godkänns.

Yrkanden som begärts under särskild proposition

Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Feministiskt initiativ yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

1. Idrottsnämnden ska säkerställa att det finns badvakter vid stadens utebad under sommartid.
2. Idrottsnämnden ska återställa den reducerad simskoleavgift i ytterstaden för att fler barn ska ha möjligheten att lära sig simma.

Vänsterpartiet yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

3. Idrottsnämnden ska arbeta för att starta ett kommungemensamt idrottsfastighetsbolag i samarbete med angränsande kommuner/Järfälla, Sundbyberg, Huddinge och Botkyrka kommuner
4. Idrottsnämnden ska avsätta 1 miljard i investeringar per år fram till 2025 för att komma ikapp bristen på anläggningar

Sverigedemokraterna yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

5. Idrottsnämnden ska prioritera och verka för byggandet av fler inomhushallar.
6. Nämnden ska arbeta för generösare öppettider i befintliga idrottshallar.
7. Idrottsnämnden ska öka trygghetsåtgärderna i stadens simhallar och badhus.
8. Nämnden ska tillgodose kommuninvånarnas behov av simhallar.

Feministiskt initiativ yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

9. Idrottsnämnden ska utöka trygghetsarbetet kring dess evenemang och på dess anläggningar för att motverka sexuella trakasserier.
10. Idrottsnämnden ska genomföra insatser för förbättrad folkhälsa för kvinnor och flickor i ytterstaden med exempelvis särskilt riktat föreningsstöd.

Kulturnämnden: kulturförvaltningen och stadsarkivet

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

11. Förslag till budget 2020 och inriktning för 2021 och 2022 för **Kulturnämnden** godkänns.

Yrkanden som begärts under särskild proposition

Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Feministiskt initiativ yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

1. Kulturnämnden ska säkerställa att stadens biblioteksverksamhet görs mer tillgänglig och öppen för medborgarna i hela staden och över hela året.
2. Kulturnämnden ska tillsammans med utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna initiera en riktad satsning på att utveckla och förstärka barn och ungas läsande.
3. Kulturnämnden ska tillsammans med fastighetsnämnden revidera genomförandebeslutet för upprustningen av stadsbiblioteket, Spelblomskan 16

Sverigedemokraterna yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

4. Kulturnämnden ska dra in och kräva tillbaka stöd från organisationer som bevisats stödjer extremism och antidemokratiska åsikter.
5. Kulturnämnden ska värna att biblioteken är tysta och trygga för alla besökare.
6. Att kulturnämnden ger stöd till hembygdsföreningar för att öka kunskapen om det lokala kulturarvet.
7. Kulturnämnden ges i uppdrag att utreda möjligheterna för ett svenskt språkmuseum.
8. Kulturnämnden ska inte ge stöd till föreningar som exkluderar personer på grund av kön, etnicitet eller politisk åsikt.

Feministiskt initiativ yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

9. Kulturnämnden ska starta ett litteraturhus i Stockholm i syfte att lyfta internationella författare, skapa fler offentliga samtal och stimulera läslusten hos ungdomar.
10. Kulturnämnden införa ett bibliotekslyft för att öka antalet bibliotekspersonal, förbättra deras arbetsvillkor och förbättra möjligheterna för biblioteken att arrangera aktiviteter för barn och ungdomar.

Kyrkogårdsnämnden

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

12. Förslag till budget 2020 och inriktning för 2021 och 2022 för **Kyrkogårdsnämnden** godkänns.

Miljö- och hälsoskyddsnamnden

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

13. Förslag till budget 2020 och inriktning för 2021 och 2022 för **Miljö- och hälsoskyddsnamnden** godkänns.

Yrkanden som begärts under särskild proposition

Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Feministiskt initiativ yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

1. Miljö- och hälsoskyddsnamnden ska tillsammans med berörda nämnder utveckla åtgärder för att sänka climateffekten från stadens livsmedelskonsumtion samt ta fram indikatorer för minskade klimatutsläpp från stadens mat och måltider
2. Miljö- och hälsoskyddsnamnden ska förstärka sin uppsökande verksamhet och tillsynen av förvaltningskvaliteten hos privata fastighetsägare med fokus på ytterstaden

Sverigedemokraterna yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

3. Att antalet inspektioner i livsmedelsaffärer ska öka för att kunna upprätthålla god hantering av livsmedel.
4. Utveckla stadens arbete med klimatkompensation.

Feministiskt initiativ yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

5. Miljö- och hälsoskyddsnamnden ska ge stöd till en återbruksdepå för att bättre omhänderta återvinningsbart byggmaterial vid rivningar och nybyggnationer.
6. Miljö- och hälsoskyddsnamnden ska påbörja arbetet med att inrätta en återbruksgalleria likt Retuna i Eskilstuna.

Servicenämnden

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

14. Förslag till budget 2020 och inriktning för 2021 och 2022 för **Servicenämnden** godkänns.

Yrkanden som begärts under särskild proposition

Socialdemokraterna och Vänsterpartiet yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

1. Servicenämnden ska i egna upphandlingar tillämpa, och i andra nämnders upphandlingar bistå med råd för att tillämpa, kollektivavtalsliknande villkor rörande exempelvis löner och rätt till tjänstepension syftande till bra och likvärdiga arbetsvillkor.

Sverigedemokraterna yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

2. Servicenämnden ska säkerställa att samma krav ställs på utländska leverantörer av livsmedel som det ställs på svenska avseende djurhållning, miljö och klimat.

Feministiskt initiativ yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

3. Servicenämnden ska i egna upphandlingar tillämpa, och i andra nämnders upphandlingar bistå med råd för att tillämpa kollektivavtalsliknande villkor rörande exempelvis löner och rätt till tjänstepension syftande till bra och likvärdiga arbetsvillkor, samt uppföljningskrav på antidiskrimineringsklausulen.

Socialnämnden

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

15. Förslag till budget 2020 och inriktning för 2021 och 2022 för **Socialnämnden** godkänns.

Yrkanden som begärts under särskild proposition

Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Feministiskt initiativ yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

1. Socialnämnden ska utveckla arbetsmetoder, och intensifiera det uppsökande arbetet, för att kunna ge stöd åt tjejer som befinner sig i en kriminell miljö.

Socialdemokraterna och Feministiskt initiativ yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

2. Socialnämnden ska genom SHIS öka utbudet av genomgångsbostäder för att tillgodose behoven för äldre i hemlöshet, våldsutsatta och barnfamiljer i osäkra boendesituationer.
3. Socialnämnden ska inrätta en haverikommission mot mäns våld mot kvinnor.

Vänsterpartiet och Feministiskt initiativ yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

4. Socialnämnden ska tillsammans med SHIS Bostäder utveckla arbetet med att kunna tillgodose behovet av genomgångsbostäder för målgruppen våldsutsatta som tvingas flytta samt barnfamiljer med osäkra boendeförhållanden. SHIS bostäder ska tillskjutas de medel som krävs för att kunna tillgodose behovet av tillfälliga bostäder. Socialnämnden ska tillsammans med SHIS utreda frågan om förlängd boendetid som är bättre anpassad till ordinarie bostadsmarknad och öka antalet platser i mellanboende för våldsutsatta

Vänsterpartiet yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

5. Socialnämnden ska starta ett skyddat boende för kvinnor med eller utan beroende och som lever nära gängkriminalitet

Sverigedemokraterna yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

6. Illegala invandrare ska inte erbjudas sociala förmåner som försörjningsstöd, bostad, subventionerad tandvård och vård som ej är akut.
7. Socialnämnden ska prioritera och hjälpa hemlösa svenska medborgare.
8. Stockholms stad ska införa ett förbud mot tiggeri.
9. Socialnämnden ska informera och ta fram informationsmaterial om återvandring och dess möjligheter.
10. Socialnämnden ska verka för att kommunala ålderbedömningar genomförs i de fall där det inte redan har skett genom Migrationsverket.

Feministiskt initiativ yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

11. Socialnämnden ska införa en certifiering av socialtjänsten kring hedersrelaterat våld och förtryck.
12. Socialnämnden ska utöka sitt stöd till Origos verksamhet mot hedersrelaterat våld och förtryck.
13. Socialnämnden ska inrätta ett nytt skyddat boende avsedd för målgruppen pojkar och unga killar som utsätts för hedersrelaterat våld och förtryck.
14. Socialnämnden ska utveckla långsiktiga boendelösningar för utsatta EU-medborgare.
15. Socialnämnden ska påbörja arbetet med att inrätta en antivåldscenter med inriktning mot vapenvåldet.

Stadsbyggnadsnämnden

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

16. Förslag till budget 2020 och inriktning för 2021 och 2022 för Stadsbyggnadsnämnden godkänns.

Yrkanden som begärts under särskild proposition

Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Feministiskt initiativ yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

1. Stadsbyggnadsnämnden ska genom sitt planarbete säkerställa att Spångadalens strategiska samband kan komma till byggstart.

Sverigedemokraterna yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

2. Stadsbyggnadsnämnden ska prioritera uppförandet av kvartersbebyggelse.
3. Stadsbyggnadsnämnden ska i områdesplanering och planarbete inom Bromma flygplats närområde utgå från att flygtrafiken fortsätter efter det avtal som löper ut 2038.
4. Staden ska alltid säkerhetsställa att materialval vid nybyggnation har en lång livslängd.

Trafiknämnden

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

17. Förslag till budget 2020 och inriktning för 2021 och 2022 för **Trafiknämnden** godkänns.

Yrkanden som begärts under särskild proposition

Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Feministiskt initiativ yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

- 0.5 Trafiknämnden ska förstärka snöröjningen riktad mot gångtrafiken i syfte att säkerställa att det är säkert och tryggt att gå i hela staden.

Socialdemokraterna och Vänsterpartiet yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

1. Trafiknämnden ska öka investeringar och övriga insatser för att öka busstrafikens framkomlighet.

Socialdemokraterna yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

2. Trafiknämnden ska påbörja genomförandet av en ombyggnation av Brommaplansrondellen för ökad framkomlighet
3. Trafiknämnden ska ta fram ett förslag om trafikplan city.
4. Trafiknämnden ska justera parkeringsavgifterna så att skillnaden mellan kostnaden för gatuparkering och kostnaden för parkering i parkeringshus minskar.

Vänsterpartiet yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

5. Trafiknämnden ska verka för att staten inrättar möjligheten att införa miljözoner som förbjuder framförande av fossilbilar tillverkade efter ett visst datum, och sedan införa sådana zoner i innerstaden från och med 2022 och i hela kommunen från 2025

Sverigedemokraterna yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

6. Trafiknämnden ska verka tillsammans med berörda parter för att omstrukturera den nyligen införda parkeringsstrategin.
7. Trafiknämnden ska ges i uppdrag att placera ut fler trygghetshinder i Stockholms stad.
8. Trafiknämnden ska arbeta för att fler trygghetskameror placeras på offentliga platser i Stockholms stad.

9. Trafiknämnden ska, i samarbete med berörda nämnder, styrelser, fastighetsägare och intressenter verka för ökad ljussättning av broar, öppna platser, parker och fastigheter i staden.

Feministiskt initiativ yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

10. Trafiknämnden ska utreda en permanent bilfri innerstad och införa bilfria söndagar som gäller privatbilism i innerstaden.

Utbildningsnämnden

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

18. Förslag till budget 2020 och inriktning för 2021 och 2022 för Utbildningsnämnden godkänns.

Yrkanden som begärts under särskild proposition

Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Feministiskt initiativ yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

1. Utbildningsnämnden ska säkerställa att det finns fungerande och närvarande elevhälsoteam vid alla stadens skolor.
2. Utbildningsnämnden ska tillsammans med socialnämnden och stadsdelsnämnderna genomföra kompetenshöjande insatser bland förskollärare, lärare och andra personalgrupper som dagligen kommer i kontakt med barn om hedersrelaterat våld och förtryck.

Socialdemokraterna och Vänsterpartiet yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

3. Utbildningsnämnden ska revidera riktlinjer för fristående förskolor i Stockholms stad för att ta fram riktlinjer för förskolgårdars utformning i linje med stadens arbete med lekvärdesfaktor

Socialdemokraterna och Feministiskt initiativ yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

4. Utbildningsnämnden ska öka andelen behöriga lärare i grundskolor och gymnasieskolor i ytterstaden.

Socialdemokraterna yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

5. Utbildningsnämnden ska tillförsäkra alla elever en bra och individuellt anpassad utbildning genom att öka lärartätheten vid stadens skolor.
6. Utbildningsnämnden ska göra en särskild satsning på förskoleklass för att säkerställa att alla barn får goda möjligheter att tillgodogöra sig Läsa-, skriva-, räknagarantin.
7. Utbildningsnämnden ska tillsammans med stadsdelsnämnderna etablera lärfritids vid skolor med högt socio-ekonomiskt index.

Vänsterpartiet yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

8. Utbildningsnämnden ska säkerställa att skolpengens andel av schablonen ska även fortsättningsvis vara 73% så att mer pengar går till elevernas undervisning

Sverigedemokraterna yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

9. Utbildningsnämnden ska utöka undervisningen i svenska.
10. Utbildningsnämnden ska ta bort den hemspråksundervisning som inte är lagstadgad.
11. Utbildningsnämnden ska inrätta en förberedelseskola för nyanlända invandrare där läroplanen har ett större fokus på svenska och samhällsorientering.
12. Utbildningsnämndens målsättning ska vara en nolltolerans mot mobbning, trakasserier och skadegörelse. Elever som förstör för andra elever ska förflyttas till särskilda skolor.
13. Nämnden ska införa ett slöjförbud i stadens skolor.
14. Genuspedagogik ska inte vara en del av skolverksamheten.

Feministiskt initiativ yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

15. Utbildningsnämnden ska se till att alla stadens grundskolor och gymnasieskolor har handlingsplan mot hedersrelaterat våld och förtryck.
16. Utbildningsnämnden ska se till att alla stadens grundskolor och gymnasieskolor erbjuder tillgång till gratis mensskydd.
17. Utbildningsnämnden ska genomföra ett kompetenslyft om sexuella och reproduktiva rättigheter och hälsa.
18. Utbildningsnämnden ska göra en särskild satsning för att motverka sexuella trakasserier i skolan och öka kunskapen om samtycke.
19. Utbildningsnämnden ska aktivt arbeta för att motverka rasism och antisemitism i skolan och öka kunskapen om mänskliga rättigheter.

Äldrenämnden

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

19. Förslag till budget 2020 och inriktning för 2021 och 2022 för Äldrenämnden godkänns.

Yrkanden som begärts under särskild proposition

Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Feministiskt initiativ yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

1. Äldrenämnden ska tillsammans med berörda nämnder införa en nollvision för äldre i hemlöshet.
2. Äldrenämnden ska tillämpa principen att kommunal regi är ickevalsalternativet i hemtjänsten.
3. Äldrenämnden ska arbeta enligt principen att 60 procent av vård- och omsorgsboenden ska ligga under kommunalt huvudmannaskap för att säkra stadens rådighet

Feministiskt initiativ yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

4. Äldrenämnden ska utveckla äldreboende för nationella minoriteter.

Överförmyndarnämnden

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

20. Förslag till budget 2020 och inriktning för 2021 och 2022 för
Överförmyndarnämnden godkänns.

Central medelsreserv

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

21. Till **Central medelsreserv** reserveras följande belopp för år 2020 med fördelning enligt budgetförslaget i denna titel.
 - 21.1 Till kommunfullmäktiges förfogande för oförutsedda behov reserveras 5,0 mnkr.
 - 21.2 Till kommunstyrelsens förfogande för oförutsedda behov reserveras 626,1 mnkr.
 - 21.3 Till kommunstyrelsens förfogande för prestationsförändringar inom förskola, skolbarnsomsorg, grundskola, gymnasieskola, komvux, särskola, svenskaundervisning för invandrare (sfi), flyktingmottagande, stöd och service till personer med funktionsnedsättning, kommunalt bostadstillägg för funktionsnedsatta, arbetsmarknadsnämnden samt arvoden med mera inom överförmyndarnämnden reserveras 777,5 mnkr.
 - 21.4 Till kommunstyrelsens förfogande för oförutsedda investeringsutgifter reserveras 500,0 mnkr.

Finansförvaltningen

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

- 22.1.1 Ram för kommunkoncernens totala externa upplåning samt ram för utlåning till och borgensteckning för bolagen fastställs i Finanspolicy för kommunkoncernen Stockholms stad.
- 22.1.2 Kommunstyrelsen får i uppdrag att i samband med den årliga översynen av finanspolicyn uppdatera de finansiella riskliiterna utifrån aktuella finansiella förutsättningar.
- 22.2 Kommunal inkomstskatt utdebiteras med kronor 17:74 per skattekrona för att fylla stadens uttaxeringsbehov för 2020.
- 22.3 Begravningsavgift utdebiteras med öre 6:50 per skattekrona för 2020.
- 22.4 Internräntan fastställs till 0,5 procent för 2020.
- 22.5 Regler för ekonomisk förvaltning fastställs enligt bilaga 8.
- 22.6 I övrigt godkänna detta förslag till budget 2020 och inriktning för 2021 och 2022 för Finansförvaltningen, samt dels förslag till peng, schabloner och ersättningsnivåer samt volymer enligt bilaga 6, dels till avgifter enligt bilaga 7 godkänns.

Yrkanden som begärts under särskild proposition

Socialdemokraterna yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

1. Kommunal inkomstskatt utdebiteras med kronor 17:90 per skattekrona för 2020.

Vänsterpartiet yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

2. Kommunal inkomstskatt utdebiteras med kronor 18:04 per skattekrona för att fylla stadens uttaxeringsbehov 2020.
3. Begravningsavgiften utdebiteras med 7:50 öre per skattekrona för 2020.

Feministiskt initiativ yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

4. Kommunal inkomstskatt utdebiteras med kronor 18:00 per skattekrona för 2020.
5. Begravningsavgiften utdebiterats med 7:50 öre per skattekrona för 2020.

Stockholms Stadshus AB

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

23. Förslag till mål och ägardirektiv för 2020-2022 för **Koncernen Stockholms Stadshus AB** godkänns.

Yrkanden som begärts under särskild proposition

Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Feministiskt initiativ yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

1. Stockholms stadshus AB ska i samverkan med berörda bolag säkerställa att upphandlingar som genomförs ska innehålla krav på kollektivavtalsliknande villkor avseende lön, semester och pensionsvillkor,

Vänsterpartiet yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

2. Stockholms Stadshus AB ska tillsammans med kommunstyrelsen bilda ett särskilt bolag inom koncernen för produktion och handel med sol.
3. Stockholms stadshus AB ska bistå kommunstyrelsen i planeringen av en storskalig anläggning för biokol. Obligatorisk matavfallsinsamling ska fasas in till år 2021.
4. Stockholms Stadshus AB ska bistå kommunstyrelsen med att utveckla Stockholms fjärrvärme med utgångspunkt att de fossila bränslena i kraftvärmeverket i Värtan ska fasas ut senast år 2022, samt att all oljeanvändning för uppvärmningssyfte fasas ut 2025.

Bostadsbolagen

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

24. Förslag till mål och ägardirektiv för 2020-2022 för **Bostadsbolagen: AB Svenska Bostäder, AB Familjebostäder och AB Stockholmshem** godkänns.

Yrkanden som begärts under särskild proposition

Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Feministiskt initiativ yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

1. Bostadsbolagen ska inte genomföra beståndsförsäljningar eller ombildningar av hyresrätter.
2. Bostadsbolagen ska öka antalet hyresrätter med rimliga hyror både genom att inte sälja ut ur befintligt bestånd och säkerställa nyproduktion av Stockholmshus med investeringsstöd.
3. Kommunfullmäktige avvisar förslaget att sälja ut Vällingby Centrum

Vänsterpartiet och Feministiskt initiativ yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

4. Bostadsbolagen ska ge hyresgästerna stärkt inflytande vid renovering och avgörande inflytande när det gäller grad av standardhöjning utöver lägsta godtagbara standard för att säkerställa att alla hyresgäster har råd att bo kvar efter upprustning

Vänsterpartiet yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

5. Bostadsbolagen ska utöka målgruppen för studentbostäder med studerande på yrkesinriktade Komvuxprogram och annan jämförbar yrkesutbildning
6. Bostadsbolagen ska genom investeringar i solceller, vindkraftsverk och innovativa lösningar för lagring av vind- och solenergi verka för att bolagen blir självförsörjande på el senast 2030.
7. Bostadsbolagen återinvestera resultat och realisationsvinster i bolagen

Sverigedemokraterna:

Kommunfullmäktige beslutar följande

8. Bostadsbolagen ska verka och prioritera byggandet av hyreslägenheter.
9. Bostadsbolagen ska återinvestera överskott på kapital i underhåll och nybyggnation.
10. Nyanlända invandrare ska inte få förtur till kommunens hyreslägenheter.

Micasa Fastigheter i Stockholm AB

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

25. Förslag till mål och ägardirektiv för 2020-2022 för **Micasa Fastigheter i Stockholm AB** godkänns.

Yrkanden som begärts under särskild proposition

Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Feministiskt initiativ yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

1. Micasa ska tillsammans med Stockholm Exergi, Äldrenämnden och stadsdelsnämnderna tillförsäkra äldreboenden tillgång till fjärrkyla för att garantera äldre ett säkert boende vid extrem hetta.

Socialdemokraterna och Vänsterpartiet yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

2. Micasa ska säkra att realisationsvinster som uppstår till följd av försäljning ska stanna inom bolaget för att förbättra möjligheterna till nyproduktion av bostäder för äldre.

Bostadsförmedlingen i Stockholm AB

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

26. Förslag till mål och ägardirektiv för 2020-2022 för **Bostadsförmedlingen i Stockholm AB** godkänns.

Yrkanden som begärts under särskild proposition

Socialdemokraterna yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

1. Bostadsförmedlingen i Stockholm AB ska ta fram regelverk för införandet av en bostadsgaranti för unga.

Skolfastigheter i Stockholm AB (SISAB)

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

27. Förslag till mål och ägardirektiv för 2020-2022 för **Skolfastigheter i Stockholm AB** godkänns.

Yrkanden som begärts under särskild proposition

Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Feministiskt initiativ yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

1. Skolfastigheter i Stockholm AB (SISAB) ska tillsammans med Utbildningsnämnden, Kulturnämnden, Fastighetsnämnden, Idrottsnämnden och Stadsdelsnämnderna planera för ökat samutnyttjande av såväl existerande skolor som nyproduktion i syfte att skolan ska kunna användas även efter skoltid.

Vänsterpartiet yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

2. SISAB ska tillsammans med stadsdelsnämnderna, utbildningsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, exploateringsnämnden och fastighetsnämnden skyndsamt ta fram riktlinjer för lekvrdesfaktor för förskolegårdar. Utgångspunkten ska vara att säkra tillräckligt stora ytor för den pedagogiska verksamheten utomhus. Riktlinjerna ska fastslå huvudregel för förskolegårdar på 30 kvm per barn och för skolgårdar 20 kvm per barn. Vid avvikelser ska kompletterande investeringar göras i närliggande natur eller parker, exempelvis toaletter, dricksvattenfontäner och vind/solskydd.

Stockholm Vatten och Avfall AB

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

28. Förslag till mål och ägardirektiv för 2020-2022 för **Stockholm Vatten och Avfall AB** godkänns.

Yrkanden som begärts under särskild proposition

Socialdemokraterna yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

1. Stockholm Vatten och Avfall AB ska öka återvinningen bland annat genom ett utökat öppethållande vid stadens återvinningscentraler så att medborgare normala vardagar kan återvinna minst mellan klockan 07 och 21.

Stockholms Hamn AB

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

29. Förslag till mål och ägardirektiv för 2020-2022 för **Stockholms Hamn AB** godkänns.

AB Stokab

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

30. Förslag till mål och ägardirektiv för 2020-2022 för **AB Stokab** godkänns.

Stockholms Stads Parkerings AB

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

31. Förslag till mål och ägardirektiv för 2020-2022 för **Stockholms Stads Parkering AB** godkänns.

Yrkanden som begärts under särskild proposition

Sverigedemokraterna yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

1. Stockholms Stads Parkerings AB ska utreda i snabbare takt möjligheterna att bygga ett cykelgarage i anslutning till Centralstationen.

Stockholms Stadsteater AB

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

32. Förslag till mål och ägardirektiv för 2020-2022 för **Stockholms Stadsteater AB** godkänns.

Stockholm Globe Arena Fastigheter AB

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

33. Förslaget till mål och ägardirektiv för 2020-2022 för **Stockholm Globe Arena Fastigheter AB** godkänns.

Stockholm Business Region AB

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

34. Förslag till mål och ägardirektiv för 2020-2022 för **Stockholm Business Region AB** godkänns.

Yrkanden som begärts under särskild proposition

Vänsterpartiet yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

1. Stockholm Business Region AB (SBR) ska avsluta samarbetet med Connect Sweden.

Sverigedemokraterna yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

2. Stockholm Business Region AB ska fortsätta arbeta aktivt för att öka antalet kryssningsfartyg till Stockholms stad.

S:t Erik försäkrings AB

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

35. Förslaget till mål och ägardirektiv för 2020-2022 för **S:t Erik Försäkrings AB** godkänns.

S:t Erik Livförsäkrings AB

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

36. Förslaget till mål och ägardirektiv för 2020-2022 för **S:t Erik Liv försäkrings AB** godkänns.

S:t Erik Markutveckling AB

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

37. Förslag till mål och ägardirektiv för 2020-2022 för **S:t Erik Markutveckling AB** godkänns.

Intressebolag i Stockholms Stadshus AB

Mässfastigheter i Stockholm AB

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

38. Förslaget till mål och ägardirektiv för 2020-2022 för **Mässfastigheter i Stockholm AB** godkänns.

Intressebolag i Stockholms Stadshus AB

Stockholm Exergi Holding AB samägt med Stockholms stad

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

39. Förslag till mål och ägardirektiv för 2020-2022 för **AB Fortum Värme Holding samägt med Stockholms stad** godkänns.

Yrkanden som begärts under särskild proposition

Socialdemokraterna och Vänsterpartiet yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

1. Stockholm Exergi ska tillsammans med Stockholm Vatten och Avfall samarbeta om hur produktionen av biokol kan skalas upp, genom att inleda planeringen av en storskalig pyrolysanläggning, eventuellt i Lövsta.

Stockholms stads organisering i kommunalförbund

Storstockholms brandförsvaret

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

40. Förslaget till inriktning för 2020-2022 för **Storstockholms brandförsvaret** godkänns.

Stockholms stads organisering i stiftelser

SHIS Bostäder – Stiftelse hotellhem i Stockholm

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

41. Förslaget till inriktning för 2020-2022 för **Stiftelsen hotellhem i Stockholm** godkänns.

Närvarobilaga

Mötesdatum 2019-11-21

Plats	Ledamot	Ersättare	Parti	Ankom	Utgick
49	Brinck, Cecilia (Ordförande)		M	09:55	21:20
104	Nasrindotter, Rana (1:e v Ordf)		S	09:55	21:28
50	Åslund, Ann-Katrin (2:e v Ordf)		L	09:55	21:30
56	Abdullahi Ali, Nassir		S	09:58	21:29
23	Bjuggren, Emilia		S	09:58	21:28
7	Boucher, Torun		V	09:55	21:28
24	Burell, Olle		S	10:03	21:45
91	Byström, Felix		SD	11:01	21:28
61	Bäck, Lars		V	09:55	21:28
36	Carlsson, Christian	Namazova, Ofelia	KD	09:55	14:59
36	Carlsson, Christian	Hedin, Johanna	KD	15:00	21:30
57	Carlsson, Elisabet		S	09:55	21:30
72	Cederschiöld, Anna	Solsjö, Filip	M	09:57	15:05
72	Cederschiöld, Anna		M	15:05	21:42
17	Edholm, Lotta		L	09:56	21:30
58	Edlund, Ingela		S	09:55	15:59
60	Edvardsson, Inger	Raneke, Stian	S	10:00	21:28
41	Elfvén, Anne-Lie		L	09:55	21:28
54	Elmgren, Claes	Tofvesson, Mathias	S	09:55	18:29
54	Elmgren, Claes		S	18:31	21:28
45	Ernlund, Karin	Larsson, Elin	C	09:59	12:58
45	Ernlund, Karin	Kupersmidt, Isak	C	12:58	14:59
45	Ernlund, Karin	Bessner, Linn	C	15:11	21:28
76	Fava, Daniele	Jönsson, Christoffer	L	09:55	14:57
76	Fava, Daniele		L	15:00	21:28
10	Fernell-Ingelström, Yvonne		M	09:55	16:34
10	Fernell-Ingelström, Yvonne	Tigerström, Jan	M	16:40	21:28
78	Fors, Emilie		L	09:55	21:26
42	Fälldin, Johan	Kåberg, John	C	09:57	16:30
42	Fälldin, Johan		C	16:30	21:29

77	Gerdes, Hanna	Backlund, Peter	L	09:59	18:30
77	Gerdes, Hanna		L	18:30	21:26
33	Granswed Baat, Sophia		M	09:59	21:35
25	Gustafsson, Karin		S	09:55	18:30
25	Gustafsson, Karin	Salahyusuf, Suhur	S	18:31	21:31
53	Göransson, Anders	Risberg, Eva	S	09:55	12:58
53	Göransson, Anders		S	12:59	21:28
11	Hamilton, Ulla	Nilsson, Jonas	M	09:55	16:29
11	Hamilton, Ulla		M	16:29	21:28
86	Hansson, Martin	Joandi, Linnéa	MP	09:55	12:58
86	Hansson, Martin		MP	12:59	21:30
52	Hansson, Stefan	Salvo, Maria-Elsa	S	09:57	16:33
52	Hansson, Stefan	Ohlsson, Bengt	S	16:33	21:28
95	Hedelin, Joakim		-	10:00	21:28
34	Hedin, Andrea		M	09:55	21:31
73	Hedrup, Tom		M	09:55	21:29
48	Helldén, Daniel		MP	09:55	21:28
71	Hellström, Anette	Gustavsson, Berthold	M	09:55	21:28
96	Herke, Bengt		-	09:55	21:26
14	Hollis, Michaela		KD	09:55	21:28
70	Häggman, Börje		M	09:55	21:28
80	Jacobsson, Kristin	Peterson, Christina	C	09:55	14:59
80	Jacobsson, Kristin		C	15:12	21:43
29	Johansson, Tobias		V	09:59	21:28
13	Järkeborn, Christoffer	Elmlund, Annika	M	09:59	21:28
18	Jönsson, Jan	Jonlund, Rasmus	L	10:00	14:59
18	Jönsson, Jan		L	15:11	21:28
12	Jönsson, Peter		M	09:55	21:28
30	Kratz, Tina		V	09:57	21:28
6	König Jerlmyr, Anna		M	09:55	21:28
93	Larsson, Björn	Wallsén, Mona	-	09:57	21:26
5	Larsson, Joakim		M	09:59	21:28
74	Lennaárd, Fritz	Persson, Ole-Jörgen	M	18:34	20:31
9	Lindblom, Clara		V	09:55	16:30

9	Lindblom, Clara	Arce Oliver, Rodrigo	V	16:30	21:28
84	Lindell, Anders		MP	10:04	21:30
20	Lindstål, Fredrik		C	09:59	14:59
20	Lindstål, Fredrik	Kupersmidt, Isak	C	15:00	21:28
16	Ljung, Björn		L	10:00	21:28
64	Ljuslin, Maria		V	09:59	21:30
47	Luhr, Katarina		MP	09:55	16:31
47	Luhr, Katarina	Seid, Micke	MP	16:31	21:28
35	Lutz, Kristina		M	11:20	21:30
94	Malmström, Jeanette		-	09:56	21:28
31	Mattsson Åkerström, Alexandra	Arce Oliver, Rodrigo	V	09:55	15:00
31	Mattsson Åkerström, Alexandra		V	15:06	21:28
63	Mirsafian, Arvand		V	09:55	15:00
63	Mirsafian, Arvand	Mustonen, Maria	V	15:00	21:28
28	Mjörnberg, Robert		V	09:55	12:59
28	Mjörnberg, Robert	Berrios, Gerardo	V	12:59	21:28
37	Modigh, Sofia		KD	09:55	21:28
82	Mohamed, Ahmed Abdulahi	Andersson, Sus	MP	09:56	16:33
82	Mohamed, Ahmed Abdulahi		MP	16:50	21:28
65	Mohammed, Rashid		V	09:55	21:28
85	Moreira Duarte, Mariana	Larsson, Ewa	MP	09:57	16:31
85	Moreira Duarte, Mariana		MP	16:31	21:30
19	Naddebo, Jonas		C	09:58	21:28
67	Nilsson, Johan		M	09:55	16:00
107	Nordling Blanco, Sissela		FI	10:01	20:27
79	Nyberg, Claes		C	09:59	14:59
79	Nyberg, Claes	Vesterlund, Johan	C	15:12	21:43
83	Obermüller, Cecilia	Okojevoh, Tiemon	MP	09:55	12:58
83	Obermüller, Cecilia		MP	13:00	16:29
83	Obermüller, Cecilia	Müntzing, Anna-Klara	MP	16:29	21:28
59	Odin Ekman, Åsa	Johansson, Stefan	S	09:55	16:30
59	Odin Ekman, Åsa		S	16:30	21:33
101	Ojanne, Alexander		S	09:56	21:45
68	Paccamonti, Johan		M	09:55	21:28

105	Palm, Lisa		FI	09:55	21:31
99	Pettersson, Fredrik		S	09:55	21:28
106	Rantala Bonnier, Anna	Kaharascho Fridh, Madeleine	FI	09:56	21:31
51	Rashid, Salar		S	09:59	21:28
69	Redin, Jennyfer	Persson, Ole-Jörgen	M	09:59	18:30
69	Redin, Jennyfer		M	18:31	21:28
62	Rooth, Rose-Marie		V	09:55	16:33
62	Rooth, Rose-Marie	Karlén, Marlene	V	16:33	21:28
26	Räihä, Mirja		S	09:57	21:28
44	Sabet, Banar	Caparius, Gunnar	C	10:02	11:30
44	Sabet, Banar	Bessner, Linn	C	11:32	14:59
44	Sabet, Banar		C	15:08	21:28
39	Silverudd, Patrik		L	09:55	21:28
100	Sjöbergh, Ulla		S	09:55	21:26
103	Sjölander, Johan		S	10:00	21:28
15	Slottner, Erik		KD	10:00	21:28
40	Smedberg Palmqvist, Isabel		L	09:56	16:30
40	Smedberg Palmqvist, Isabel	Sjönell, Jessica	L	16:30	21:28
75	Solberg, Eva		M	10:01	21:28
55	Stavling, Margareta		S	09:57	21:27
27	Stenudd, Sara		V	09:55	21:28
66	Sundin, Bo		M	10:07	21:28
32	Svärd, Lars	Arkelsten, Bo	M	10:00	14:59
32	Svärd, Lars		M	15:11	21:28
81	Tonell, Lennart	Antonsson, Maria	MP	09:58	12:58
81	Tonell, Lennart		MP	13:01	21:30
22	Valeskog, Jan		S	09:55	21:27
38	Valier, Mikael		KD	10:02	18:30
38	Valier, Mikael	Örbrink, Nike	KD	18:33	21:29
46	Vikhe Patil, Nila		MP	09:56	16:33
46	Vikhe Patil, Nila	Toro, Ninozka	MP	16:33	21:30
98	Vikman, Arvid		S	09:55	21:29
90	Vinge, Linnéa		SD	09:55	18:32
89	Wallmark, Peter		SD	09:57	21:28

102	Walther, Ulf		S	09:55	21:27
21	Wanngård, Karin		S	09:55	21:28
8	Warlenius, Rikard		V	09:55	21:29
4	Wedin, Dennis		M	09:57	21:28
88	Westmont, Martin		SD	09:55	21:28
43	Wicklund, Susanne		C	09:58	18:30
43	Wicklund, Susanne	Larsson, Elin	C	18:32	21:28

2019-11-21 20.34

Voteringsresultat

Ärendenr: **Beskrivning:**
5. 5.:1

Ärendemening:

Miljö- och hälsoskyddsnamnden, Stockholm Vatten och Avfall AB, Avfallsnamnden, KS råd för Agenda 2030

Ja:81 Nej:15 Avstår:0 Kvittade: 4 Frånvarande:1

Röstat Ja:

Nassir Abdullahi Ali (S), Linn Bessner (C), Emilia Bjuggren (S), Cecilia Brinck (M), Olle Burell (S), Felix Byström (SD), Elisabet Carlsson (S), Anna Cederschiöld (M), Lotta Edholm (L), Anne-Lie Elfven (L), Claes Elmgren (S), Annika Elmlund (M), Daniele Fava (L), Emilie Fors (L), Johan Fälldin (C), Hanna Gerdes (L), Sophia Granswed Baat (M), Berthold Gustavsson (M), Anders Göransson (S), Ulla Hamilton (M), Martin Hansson (MP), Joakim Hedelin (-), Andrea Hedin (M), Johanna Hedin (KD), Tom Hedrup (M), Daniel Helldén (MP), Bengt Herke (-), Michaela Hollis (KD), Börje Häggman (M), Kristin Jacobsson (C), Jan Jönsson (L), Peter Jönsson (M), Isak Kupersmidt (C), Anna König Jerlmyr (M), Elin Larsson (C), Joakim Larsson (M), Anders Lindell (MP), Björn Ljung (L), Kristina Lutz (M), Jeanette Malmström (-), Sofia Modigh (KD), Ahmed Abdulahi Mohamed (MP), Mariana Moreira Duarte (MP), Anna-Klara Müntzing (MP), Jonas Naddebo (C), Rana Nasrindotter (S), Åsa Odin Ekman (S), Bengt Ohlsson (S), Alexander Ojanne (S), Johan Paccamonti (M), Fredrik Pettersson (S), Stian Raneke (S), Salar Rashid (S), Jennyfer Redin (M), Mirja Räihä (S), Banar Sabet (C), Suhur Salahyusuf (S), Micke Seid (MP), Patrik Silverudd (L), Ulla Sjöbergh (S), Johan Sjölander (S), Jessica Sjönell (L), Erik Slottnér (KD), Eva Solberg (M), Margareta Stavling (S), Bo Sundin (M), Lars Svärd (M), Jan Tigerström (M), Lennart Tonell (MP), Ninozka Toro (MP), Jan Valeskog (S), Johan Vesterlund (C), Arvid Vikman (S), Peter Wallmark (SD), Mona Wallsén (-), Ulf Walther (S), Karin Wanngård (S), Dennis Wedin (M), Martin Westmont (SD), Ann-Katrin Åslund (L), Nike Örbrink (KD)

Röstat Nej:

Rodrigo Arce Oliver (V), Gerardo Berrios (V), Torun Boucher (V), Lars Bäck (V), Tobias Johansson (V), Madeleine Kaharascho Fridh (FI), Marlene Karlén (V), Tina

Kratz (V), Maria Ljuslin (V), Alexandra Mattsson Åkerström (V), Rashid Mohammed (V), Maria Mustonen (V), Lisa Palm (FI), Sara Stenudd (V), Rikard Warlenius (V)

Kvittade:

Ingela Edlund, Johan Nilsson, Sissela Nordling Blanco, Ole-Jörgen Persson

2019-11-21 20.35

Voteringsresultat

Ärendenr: 5.
Beskrivning: 5.:2

Ärendemening:

Miljö- och hälsoskydds nämnden, Stockholm Vatten och Avfall AB, Avfallsnämnden, KS råd för Agenda 2030

Ja:61 Nejd:13 Avstår:21 Kvittade: 4 Frånvarande:2

Avstår:

Nassir Abdullahi Ali (S), Emilia Bjuggren (S), Olle Burell (S), Elisabet Carlsson (S), Claes Elmgren (S), Maria Mustonen (V), Rana Nasrindotter (S), Åsa Odin Ekman (S), Bengt Ohlsson (S), Alexander Ojanne (S), Fredrik Pettersson (S), Stian Raneke (S), Salar Rashid (S), Mirja Räihä (S), Suhur Salahyusuf (S), Ulla Sjöbergh (S), Johan Sjölander (S), Jan Valeskog (S), Arvid Vikman (S), Ulf Walther (S), Karin Wanngård (S)

Röstat Ja:

Linn Bessner (C), Cecilia Brinck (M), Felix Byström (SD), Anna Cederschiöld (M), Lotta Edholm (L), Anne-Lie Elfven (L), Annika Elmlund (M), Daniele Fava (L), Emilie Fors (L), Johan Fälldin (C), Hanna Gerdes (L), Sophia Granswed Baat (M), Berthold Gustavsson (M), Anders Göransson (S), Ulla Hamilton (M), Martin Hansson (MP), Joakim Hedelin (-), Andrea Hedin (M), Johanna Hedin (KD), Tom Hedrup (M), Daniel Helldén (MP), Bengt Herke (-), Michaela Hollis (KD), Börje Häggman (M), Kristin Jacobsson (C), Jan Jönsson (L), Peter Jönsson (M), Isak Kupersmidt (C), Anna König Jerlmyr (M), Elin Larsson (C), Joakim Larsson (M), Anders Lindell (MP), Björn Ljung (L), Kristina Lutz (M), Jeanette Malmström (-), Sofia Modigh (KD), Ahmed Abdulahi Mohamed (MP), Mariana Moreira Duarte (MP), Anna-Klara Müntzing (MP), Jonas Naddebo (C), Johan Paccamonti (M), Jennyfer Redin (M), Banar Sabet (C), Micke Seid (MP), Patrik Silverudd (L), Jessica Sjönell (L), Erik Slottnér (KD), Eva Solberg (M), Margareta Stavling (S), Bo Sundin (M), Lars Svärd (M), Jan Tigerström (M), Lennart Tonell (MP), Ninozka Toro (MP), Johan Vesterlund (C), Peter Wallmark (SD), Mona Wallsén (-), Dennis Wedin (M), Martin Westmont (SD), Ann-Katrin Åslund (L), Nike Örbrink (KD)

Röstat Nej:

Rodrigo Arce Oliver (V), Torun Boucher (V), Lars Bäck (V), Tobias Johansson (V),
Madeleine Kaharascho Fridh (FI), Marlene Karlén (V), Tina Kratz (V), Maria Ljuslin
(V), Alexandra Mattsson Åkerström (V), Rashid Mohammed (V), Lisa Palm (FI),
Sara Stenudd (V), Rikard Warlenius (V)

Kvittade:

Ingela Edlund, Johan Nilsson, Sissela Nordling Blanco, Ole-Jörgen Persson

2019-11-21 20.40

Voteringsresultat

Ärendenr: 6.
Beskrivning: 6.:1

Ärendemening:

Direktiv för samtliga nämnder och bolagsstyrelser, Servicenämnden, Valnämnden, SDN: Övergripande och ekonomi, Stockholms Stadshus AB samt övriga bolag som inte nämns nedan, Stockholms Business Region AB, Mässfastigheter i Stockholm AB,

Ja:59 Nej:36 Avstår:1 Kvittade: 4 Frånvarande:1

Avstår:

Madeleine Kaharascho Fridh (FI)

Röstat Ja:

Linn Bessner (C), Cecilia Brinck (M), Felix Byström (SD), Anna Cederschiöld (M), Lotta Edholm (L), Anne-Lie Elfven (L), Annika Elmlund (M), Daniele Fava (L), Emilie Fors (L), Johan Fälldin (C), Hanna Gerdes (L), Sophia Granswed Baat (M), Berthold Gustavsson (M), Ulla Hamilton (M), Martin Hansson (MP), Joakim Hedelin (-), Andrea Hedin (M), Johanna Hedin (KD), Tom Hedrup (M), Daniel Helldén (MP), Bengt Herke (-), Michaela Hollis (KD), Börje Häggman (M), Kristin Jacobsson (C), Jan Jönsson (L), Peter Jönsson (M), Isak Kupersmidt (C), Anna König Jerlmyr (M), Elin Larsson (C), Joakim Larsson (M), Anders Lindell (MP), Björn Ljung (L), Kristina Lutz (M), Jeanette Malmström (-), Sofia Modigh (KD), Ahmed Abdulahi Mohamed (MP), Mariana Moreira Duarte (MP), Anna-Klara Müntzing (MP), Jonas Naddebo (C), Johan Paccamonti (M), Jennyfer Redin (M), Banar Sabet (C), Micke Seid (MP), Patrik Silverudd (L), Jessica Sjönell (L), Erik Slottnér (KD), Eva Solberg (M), Bo Sundin (M), Lars Svärd (M), Jan Tigerström (M), Lennart Tonell (MP), Ninozka Toro (MP), Johan Vesterlund (C), Peter Wallmark (SD), Mona Wallsén (-), Dennis Wedin (M), Martin Westmont (SD), Ann-Katrin Åslund (L), Nike Örbrink (KD)

Röstat Nej:

Nassir Abdullahi Ali (S), Rodrigo Arce Oliver (V), Gerardo Berrios (V), Emilia Bjuggren (S), Torun Boucher (V), Olle Burell (S), Lars Bäck (V), Elisabet Carlsson (S), Claes Elmgren (S), Anders Göransson (S), Tobias Johansson (V), Marlene Karlén (V), Tina Kratz (V), Maria Ljuslin (V), Alexandra Mattsson Åkerström (V), Rashid

Mohammed (V), Maria Mustonen (V), Rana Nasrindotter (S), Åsa Odin Ekman (S), Bengt Ohlsson (S), Alexander Ojanne (S), Lisa Palm (FI), Fredrik Pettersson (S), Stian Raneke (S), Salar Rashid (S), Mirja Räihä (S), Suhur Salahyusuf (S), Ulla Sjöbergh (S), Johan Sjölander (S), Margareta Stavling (S), Sara Stenudd (V), Jan Valeskog (S), Arvid Vikman (S), Ulf Walther (S), Karin Wanngård (S), Rikard Warlenius (V)

Kvittade:

Ingela Edlund, Johan Nilsson, Sissela Nordling Blanco, Ole-Jörgen Persson

2019-11-21 20.42

Voteringsresultat

Ärendenr: 6.
Beskrivning: 6.:2

Ärendemening:

Direktiv för samtliga nämnder och bolagsstyrelser, Servicenämnden, Valnämnden, SDN: Övergripande och ekonomi, Stockholms Stadshus AB samt övriga bolag som inte nämns nedan, Stockholms Business Region AB, Mässfastigheter i Stockholm AB,

Ja:81 Nej:13 Avstår:0 Kvittade: 4 Frånvarande:3

Röstat Ja:

Nassir Abdullahi Ali (S), Linn Bessner (C), Emilia Bjuggren (S), Cecilia Brinck (M), Olle Burell (S), Felix Byström (SD), Elisabet Carlsson (S), Anna Cederschiöld (M), Lotta Edholm (L), Anne-Lie Elfven (L), Claes Elmgren (S), Annika Elmlund (M), Daniele Fava (L), Emilie Fors (L), Johan Fälldin (C), Hanna Gerdes (L), Sophia Granswed Baat (M), Berthold Gustavsson (M), Anders Göransson (S), Ulla Hamilton (M), Martin Hansson (MP), Joakim Hedelin (-), Andrea Hedin (M), Johanna Hedin (KD), Tom Hedrup (M), Daniel Helldén (MP), Bengt Herke (-), Michaela Hollis (KD), Börje Häggman (M), Kristin Jacobsson (C), Jan Jönsson (L), Peter Jönsson (M), Isak Kupersmidt (C), Anna König Jerlmyr (M), Elin Larsson (C), Joakim Larsson (M), Anders Lindell (MP), Björn Ljung (L), Kristina Lutz (M), Jeanette Malmström (-), Sofia Modigh (KD), Ahmed Abdulahi Mohamed (MP), Mariana Moreira Duarte (MP), Anna-Klara Müntzing (MP), Jonas Naddebo (C), Rana Nasrindotter (S), Åsa Odin Ekman (S), Bengt Ohlsson (S), Alexander Ojanne (S), Johan Paccamonti (M), Fredrik Pettersson (S), Stian Raneke (S), Salar Rashid (S), Jennyfer Redin (M), Mirja Räihä (S), Banar Sabet (C), Suhur Salahyusuf (S), Micke Seid (MP), Patrik Silverudd (L), Ulla Sjöbergh (S), Johan Sjölander (S), Jessica Sjönell (L), Erik Slottner (KD), Eva Solberg (M), Margareta Stavling (S), Bo Sundin (M), Lars Svärd (M), Jan Tigerström (M), Lennart Tonell (MP), Ninozka Toro (MP), Jan Valeskog (S), Johan Vesterlund (C), Arvid Vikman (S), Peter Wallmark (SD), Mona Wallsén (-), Ulf Walther (S), Karin Wanngård (S), Dennis Wedin (M), Martin Westmont (SD), Ann-Katrin Åslund (L), Nike Örbrink (KD)

Röstat Nej:

Stockholms kommunfullmäktige

Sida 97 (311)

Rodrigo Arce Oliver (V), Gerardo Berrios (V), Torun Boucher (V), Lars Bäck (V),
Tobias Johansson (V), Marlene Karlén (V), Tina Kratz (V), Maria Ljuslin (V),
Alexandra Mattsson Åkerström (V), Rashid Mohammed (V), Maria Mustonen (V),
Sara Stenudd (V), Rikard Warlenius (V)

Kvittade:

Ingela Edlund, Johan Nilsson, Sissela Nordling Blanco, Ole-Jörgen Persson

2019-11-21 20.49

Voteringsresultat

Ärendenr: 7.
Beskrivning: 7.:1

Ärendemening:

Exploateringsnämnden, Fastighetsnämnden, Stadsbyggnadsnämnden, S:t Erik Markutveckling, SDN: Stadsmiljö, Sköhetsrådet, Skolfastigheter i Stockholm AB, Micasa Fastigheter i Stockholm AB

Ja:58 Nej:37 Avstår:0 Kvittade: 4 Frånvarande:2

Röstat Ja:

Linn Bessner (C), Cecilia Brinck (M), Felix Byström (SD), Anna Cederschiöld (M), Lotta Edholm (L), Anne-Lie Elfven (L), Annika Elmlund (M), Daniele Fava (L), Emilie Fors (L), Johan Fälldin (C), Hanna Gerdes (L), Sophia Granswed Baat (M), Berthold Gustavsson (M), Ulla Hamilton (M), Martin Hansson (MP), Joakim Hedelin (-), Andrea Hedin (M), Johanna Hedin (KD), Tom Hedrup (M), Daniel Helldén (MP), Bengt Herke (-), Michaela Hollis (KD), Börje Häggman (M), Kristin Jacobsson (C), Jan Jönsson (L), Peter Jönsson (M), Isak Kupersmidt (C), Anna König Jerlmyr (M), Elin Larsson (C), Joakim Larsson (M), Anders Lindell (MP), Björn Ljung (L), Kristina Lutz (M), Jeanette Malmström (-), Ahmed Abdulahi Mohamed (MP), Mariana Moreira Duarte (MP), Anna-Klara Müntzing (MP), Jonas Naddebo (C), Johan Paccamonti (M), Jennyfer Redin (M), Banar Sabet (C), Micke Seid (MP), Patrik Silverudd (L), Jessica Sjönell (L), Erik Slottnér (KD), Eva Solberg (M), Bo Sundin (M), Lars Svärd (M), Jan Tigerström (M), Lennart Tonell (MP), Ninozka Toro (MP), Johan Vesterlund (C), Peter Wallmark (SD), Mona Wallsén (-), Dennis Wedin (M), Martin Westmont (SD), Ann-Katrin Åslund (L), Nike Örbrink (KD)

Röstat Nej:

Nassir Abdullahi Ali (S), Rodrigo Arce Oliver (V), Gerardo Berrios (V), Emilia Bjuggren (S), Torun Boucher (V), Olle Burell (S), Lars Bäck (V), Elisabet Carlsson (S), Claes Elmgren (S), Anders Göransson (S), Tobias Johansson (V), Madeleine Kaharascho Fridh (FI), Marlene Karlén (V), Tina Kratz (V), Maria Ljuslin (V), Alexandra Mattsson Åkerström (V), Rashid Mohammed (V), Maria Mustonen (V), Rana Nasrindotter (S), Åsa Odin Ekman (S), Bengt Ohlsson (S), Alexander Ojanne (S), Lisa Palm (FI), Fredrik Pettersson (S), Stian Raneke (S), Salar Rashid (S), Mirja

Stockholms kommunfullmäktige

Sida 99 (311)

Räihä (S), Suhur Salahyusuf (S), Ulla Sjöbergh (S), Johan Sjölander (S), Margareta Stavling (S), Sara Stenudd (V), Jan Valeskog (S), Arvid Vikman (S), Ulf Walther (S), Karin Wanngård (S), Rikard Warlenius (V)

Kvittade:

Ingela Edlund, Johan Nilsson, Sissela Nordling Blanco, Ole-Jörgen Persson

2019-11-21 20.50

Voteringsresultat

Ärendenr: 7.
Beskrivning: 7.:2

Ärendemening:

Exploateringsnämnden, Fastighetsnämnden, Stadsbyggnadsnämnden, S:t Erik Markutveckling, SDN: Stadsmiljö, Sköhetsrådet, Skolfastigheter i Stockholm AB, Micasa Fastigheter i Stockholm AB

Ja:60 Nej:22 Avstår:13 Kvittade: 4 Frånvarande:2

Avstår:

Rodrigo Arce Oliver (V), Gerardo Berrios (V), Torun Boucher (V), Lars Bäck (V), Tobias Johansson (V), Marlene Karlén (V), Tina Kratz (V), Maria Ljuslin (V), Alexandra Mattsson Åkerström (V), Rashid Mohammed (V), Maria Mustonen (V), Sara Stenudd (V), Rikard Warlenius (V)

Röstat Ja:

Linn Bessner (C), Cecilia Brinck (M), Felix Byström (SD), Anna Cederschiöld (M), Lotta Edholm (L), Anne-Lie Elfván (L), Annika Elmlund (M), Daniele Fava (L), Emilie Fors (L), Johan Fälldin (C), Hanna Gerdes (L), Sophia Granswed Baat (M), Berthold Gustavsson (M), Ulla Hamilton (M), Martin Hansson (MP), Joakim Hedelin (-), Andrea Hedin (M), Johanna Hedin (KD), Tom Hedrup (M), Daniel Helldén (MP), Bengt Herke (-), Michaela Hollis (KD), Börje Häggman (M), Kristin Jacobsson (C), Jan Jönsson (L), Peter Jönsson (M), Madeleine Kaharascho Fridh (FI), Isak Kupersmidt (C), Anna König Jerlmyr (M), Elin Larsson (C), Joakim Larsson (M), Anders Lindell (MP), Björn Ljung (L), Kristina Lutz (M), Jeanette Malmström (-), Sofia Modigh (KD), Ahmed Abdulahi Mohamed (MP), Mariana Moreira Duarte (MP), Anna-Klara Müntzing (MP), Jonas Naddebo (C), Johan Paccamonti (M), Jennyfer Redin (M), Banar Sabet (C), Micke Seid (MP), Patrik Silverudd (L), Jessica Sjönell (L), Erik Slottnér (KD), Eva Solberg (M), Bo Sundin (M), Lars Svärd (M), Jan Tigerström (M), Lennart Tonell (MP), Ninozka Toro (MP), Johan Vesterlund (C), Peter Wallmark (SD), Mona Wallsén (-), Dennis Wedin (M), Martin Westmont (SD), Ann-Katrin Åslund (L), Nike Örbrink (KD)

Röstat Nej:

Nassir Abdullahi Ali (S), Emilia Bjuggren (S), Olle Burell (S), Elisabet Carlsson (S), Claes Elmgren (S), Anders Göransson (S), Rana Nasrindotter (S), Åsa Odin Ekman

(S), Bengt Ohlsson (S), Alexander Ojanne (S), Lisa Palm (FI), Fredrik Pettersson (S), Stian Raneke (S), Salar Rashid (S), Mirja Räihä (S), Suhur Salahyusuf (S), Ulla Sjöbergh (S), Johan Sjölander (S), Jan Valeskog (S), Arvid Vikman (S), Ulf Walther (S), Karin Wanngård (S)

Kvittade:

Ingela Edlund, Johan Nilsson, Sissela Nordling Blanco, Ole-Jörgen Persson

2019-11-21 20.50

Voteringsresultat

Ärendenr: 7.
Beskrivning: 7.:3

Ärendemening:

Exploateringsnämnden, Fastighetsnämnden, Stadsbyggnadsnämnden, S:t Erik Markutveckling, SDN: Stadsmiljö, Skönhetsrådet, Skolfastigheter i Stockholm AB, Micasa Fastigheter i Stockholm AB

Ja:83 Nej:13 Avstår:0 Kvittade: 4 Frånvarande:1

Röstat Ja:

Nassir Abdullahi Ali (S), Linn Bessner (C), Emilia Bjuggren (S), Cecilia Brinck (M), Olle Burell (S), Felix Byström (SD), Elisabet Carlsson (S), Anna Cederschiöld (M), Lotta Edholm (L), Anne-Lie Elfvärén (L), Claes Elmgren (S), Annika Elmlund (M), Daniele Fava (L), Emilie Fors (L), Johan Fälldin (C), Hanna Gerdes (L), Sophia Granswed Baat (M), Berthold Gustavsson (M), Anders Göransson (S), Ulla Hamilton (M), Martin Hansson (MP), Joakim Hedelin (-), Andrea Hedin (M), Johanna Hedin (KD), Tom Hedrup (M), Daniel Helldén (MP), Bengt Herke (-), Michaela Hollis (KD), Börje Häggman (M), Kristin Jacobsson (C), Jan Jönsson (L), Peter Jönsson (M), Madeleine Kaharascho Fridh (FI), Isak Kupersmidt (C), Anna König Jerlmyr (M), Elin Larsson (C), Joakim Larsson (M), Anders Lindell (MP), Björn Ljung (L), Kristina Lutz (M), Jeanette Malmström (-), Sofia Modigh (KD), Ahmed Abdulahi Mohamed (MP), Mariana Moreira Duarte (MP), Anna-Klara Müntzing (MP), Jonas Naddebo (C), Rana Nasrindotter (S), Åsa Odin Ekman (S), Bengt Ohlsson (S), Alexander Ojanne (S), Johan Paccamonti (M), Lisa Palm (FI), Fredrik Pettersson (S), Stian Raneke (S), Salar Rashid (S), Jennyfer Redin (M), Mirja Räihä (S), Banar Sabet (C), Suhur Salahyusuf (S), Micke Seid (MP), Patrik Silverudd (L), Ulla Sjöbergh (S), Johan Sjölander (S), Jessica Sjönell (L), Erik Slottner (KD), Eva Solberg (M), Margareta Stavling (S), Bo Sundin (M), Lars Svärd (M), Jan Tigerström (M), Lennart Tonell (MP), Ninozka Toro (MP), Jan Valeskog (S), Johan Vesterlund (C), Arvid Vikman (S), Peter Wallmark (SD), Mona Wallsén (-), Ulf Walther (S), Karin Wanngård (S), Dennis Wedin (M), Martin Westmont (SD), Ann-Katrin Åslund (L), Nike Örbrink (KD)

Röstat Nej:

Stockholms kommunfullmäktige

Sida 103 (311)

Rodrigo Arce Oliver (V), Gerardo Berrios (V), Torun Boucher (V), Lars Bäck (V),
Tobias Johansson (V), Marlene Karlén (V), Tina Kratz (V), Maria Ljuslin (V),
Alexandra Mattsson Åkerström (V), Rashid Mohammed (V), Maria Mustonen (V),
Sara Stenudd (V), Rikard Warlenius (V)

Kvittade:

Ingela Edlund, Johan Nilsson, Sissela Nordling Blanco, Ole-Jörgen Persson

2019-11-21 20.51

Voteringsresultat

Ärendenr: 7.
Beskrivning: 7.:4

Ärendemening:

Exploateringsnämnden, Fastighetsnämnden, Stadsbyggnadsnämnden, S:t Erik Markutveckling, SDN: Stadsmiljö, Sköhetsrådet, Skolfastigheter i Stockholm AB, Micasa Fastigheter i Stockholm AB

Ja:93 Nej:3 Avstår:0 Kvittade: 4 Frånvarande:1

Röstat Ja:

Nassir Abdullahi Ali (S), Rodrigo Arce Oliver (V), Gerardo Berrios (V), Linn Bessner (C), Emilia Bjuggren (S), Torun Boucher (V), Cecilia Brinck (M), Olle Burell (S), Lars Bäck (V), Elisabet Carlsson (S), Anna Cederschiöld (M), Lotta Edholm (L), Anne-Lie Elfven (L), Claes Elmgren (S), Annika Elmlund (M), Daniele Fava (L), Emilie Fors (L), Johan Fälldin (C), Hanna Gerdes (L), Sophia Granswed Baat (M), Berthold Gustavsson (M), Anders Göransson (S), Ulla Hamilton (M), Martin Hansson (MP), Joakim Hedelin (-), Andrea Hedin (M), Johanna Hedin (KD), Tom Hedrup (M), Daniel Helldén (MP), Bengt Herke (-), Michaela Hollis (KD), Börje Häggman (M), Kristin Jacobsson (C), Tobias Johansson (V), Jan Jönsson (L), Peter Jönsson (M), Madeleine Kaharascho Fridh (FI), Marlene Karlén (V), Tina Kratz (V), Isak Kupersmidt (C), Anna König Jerlmyr (M), Elin Larsson (C), Joakim Larsson (M), Anders Lindell (MP), Björn Ljung (L), Maria Ljuslin (V), Kristina Lutz (M), Jeanette Malmström (-), Alexandra Mattsson Åkerström (V), Sofia Modigh (KD), Ahmed Abdulahi Mohamed (MP), Rashid Mohammed (V), Mariana Moreira Duarte (MP), Maria Mustonen (V), Anna-Klara Müntzing (MP), Jonas Naddebo (C), Rana Nasrindotter (S), Åsa Odin Ekman (S), Bengt Ohlsson (S), Alexander Ojanne (S), Johan Paccamonti (M), Lisa Palm (FI), Fredrik Pettersson (S), Stian Raneke (S), Salar Rashid (S), Jennyfer Redin (M), Mirja Räihä (S), Banar Sabet (C), Suhur Salahyusuf (S), Micke Seid (MP), Patrik Silverudd (L), Ulla Sjöbergh (S), Johan Sjölander (S), Jessica Sjönell (L), Erik Slottner (KD), Eva Solberg (M), Margareta Stavling (S), Sara Stenudd (V), Bo Sundin (M), Lars Svärd (M), Jan Tigerström (M), Lennart Tonell (MP), Ninozka Toro (MP), Jan Valeskog (S), Johan Vesterlund (C), Arvid Vikman

(S), Mona Wallsén (-), Ulf Walther (S), Karin Wanngård (S), Rikard Warlenius (V),
Dennis Wedin (M), Ann-Katrin Åslund (L), Nike Örbrink (KD)

Röstat Nej:

Felix Byström (SD), Peter Wallmark (SD), Martin Westmont (SD)

Kvittade:

Ingela Edlund, Johan Nilsson, Sissela Nordling Blanco, Ole-Jörgen Persson

2019-11-21 20.52

Voteringsresultat

Ärendenr: 7.
Beskrivning: 7.:5

Ärendemening:

Exploateringsnämnden, Fastighetsnämnden, Stadsbyggnadsnämnden, S:t Erik Markutveckling, SDN: Stadsmiljö, Skönhetsrådet, Skolfastigheter i Stockholm AB, Micasa Fastigheter i Stockholm AB

Ja:93 **Nej:3** **Avstår:0** **Kvittade: 4** **Frånvarande:1**

Röstat Ja:

Nassir Abdullahi Ali (S), Rodrigo Arce Oliver (V), Gerardo Berrios (V), Linn Bessner (C), Emilia Bjuggren (S), Torun Boucher (V), Cecilia Brinck (M), Olle Burell (S), Lars Bäck (V), Elisabet Carlsson (S), Anna Cederschiöld (M), Lotta Edholm (L), Anne-Lie Elfven (L), Claes Elmgren (S), Annika Elmlund (M), Daniele Fava (L), Emilie Fors (L), Johan Fälldin (C), Hanna Gerdes (L), Sophia Granswed Baat (M), Berthold Gustavsson (M), Anders Göransson (S), Ulla Hamilton (M), Martin Hansson (MP), Joakim Hedelin (-), Andrea Hedin (M), Johanna Hedin (KD), Tom Hedrup (M), Daniel Helldén (MP), Bengt Herke (-), Michaela Hollis (KD), Börje Häggman (M), Kristin Jacobsson (C), Tobias Johansson (V), Jan Jönsson (L), Peter Jönsson (M), Madeleine Kaharascho Fridh (FI), Marlene Karlén (V), Tina Kratz (V), Isak Kupersmidt (C), Anna König Jerlmyr (M), Elin Larsson (C), Joakim Larsson (M), Anders Lindell (MP), Björn Ljung (L), Maria Ljuslin (V), Kristina Lutz (M), Jeanette Malmström (-), Alexandra Mattsson Åkerström (V), Sofia Modigh (KD), Ahmed Abdulahi Mohamed (MP), Rashid Mohammed (V), Mariana Moreira Duarte (MP), Maria Mustonen (V), Anna-Klara Müntzing (MP), Jonas Naddebo (C), Rana Nasrindotter (S), Åsa Odin Ekman (S), Bengt Ohlsson (S), Alexander Ojanne (S), Johan Paccamonti (M), Lisa Palm (FI), Fredrik Pettersson (S), Stian Raneke (S), Salar Rashid (S), Jennyfer Redin (M), Mirja Räihä (S), Banar Sabet (C), Suhur Salahyusuf (S), Micke Seid (MP), Patrik Silverudd (L), Ulla Sjöbergh (S), Johan Sjölander (S), Jessica Sjönell (L), Erik Slottner (KD), Eva Solberg (M), Margareta Stavling (S), Sara Stenudd (V), Bo Sundin (M), Lars Svärd (M), Jan Tigerström (M), Lennart Tonell (MP), Ninozka Toro (MP), Jan Valeskog (S), Johan Vesterlund (C), Arvid Vikman

(S), Mona Wallsén (-), Ulf Walther (S), Karin Wanngård (S), Rikard Warlenius (V),
Dennis Wedin (M), Ann-Katrin Åslund (L), Nike Örbrink (KD)

Röstat Nej:

Felix Byström (SD), Peter Wallmark (SD), Martin Westmont (SD)

Kvittade:

Ingela Edlund, Johan Nilsson, Sissela Nordling Blanco, Ole-Jörgen Persson

2019-11-21 20.54

Voteringsresultat

Ärendenr: 7.
Beskrivning: 7.:6

Ärendemening:

Exploateringsnämnden, Fastighetsnämnden, Stadsbyggnadsnämnden, S:t Erik Markutveckling, SDN: Stadsmiljö, Skönhetsrådet, Skolfastigheter i Stockholm AB, Micasa Fastigheter i Stockholm AB

Ja:93 Nej:3 Avstår:0 Kvittade: 4 Frånvarande:1

Röstat Ja:

Nassir Abdullahi Ali (S), Rodrigo Arce Oliver (V), Gerardo Berrios (V), Linn Bessner (C), Emilia Bjuggren (S), Torun Boucher (V), Cecilia Brinck (M), Olle Burell (S), Lars Bäck (V), Elisabet Carlsson (S), Anna Cederschiöld (M), Lotta Edholm (L), Anne-Lie Elfván (L), Claes Elmgren (S), Annika Elmlund (M), Daniele Fava (L), Emilie Fors (L), Johan Fälldin (C), Hanna Gerdes (L), Sophia Granswed Baat (M), Berthold Gustavsson (M), Anders Göransson (S), Ulla Hamilton (M), Martin Hansson (MP), Joakim Hedelin (-), Andrea Hedin (M), Johanna Hedin (KD), Tom Hedrup (M), Daniel Helldén (MP), Bengt Herke (-), Michaela Hollis (KD), Börje Häggman (M), Kristin Jacobsson (C), Tobias Johansson (V), Jan Jönsson (L), Peter Jönsson (M), Madeleine Kaharascho Fridh (FI), Marlene Karlén (V), Tina Kratz (V), Isak Kupersmidt (C), Anna König Jerlmyr (M), Elin Larsson (C), Joakim Larsson (M), Anders Lindell (MP), Björn Ljung (L), Maria Ljuslin (V), Kristina Lutz (M), Jeanette Malmström (-), Alexandra Mattsson Åkerström (V), Sofia Modigh (KD), Ahmed Abdulahi Mohamed (MP), Rashid Mohammed (V), Mariana Moreira Duarte (MP), Maria Mustonen (V), Anna-Klara Müntzing (MP), Jonas Naddebo (C), Rana Nasrindotter (S), Åsa Odin Ekman (S), Bengt Ohlsson (S), Alexander Ojanne (S), Johan Paccamonti (M), Lisa Palm (FI), Fredrik Pettersson (S), Stian Raneke (S), Salar Rashid (S), Jennyfer Redin (M), Mirja Räihä (S), Banar Sabet (C), Suhur Salahyusuf (S), Micke Seid (MP), Patrik Silverudd (L), Ulla Sjöbergh (S), Johan Sjölander (S), Jessica Sjönell (L), Erik Slottner (KD), Eva Solberg (M), Margareta Stavling (S), Sara Stenudd (V), Bo Sundin (M), Lars Svärd (M), Jan Tigerström (M), Lennart Tonell (MP), Ninozka Toro (MP), Jan Valeskog (S), Johan Vesterlund (C), Arvid Vikman

(S), Mona Wallsén (-), Ulf Walther (S), Karin Wanngård (S), Rikard Warlenius (V),
Dennis Wedin (M), Ann-Katrin Åslund (L), Nike Örbrink (KD)

Röstat Nej:

Felix Byström (SD), Peter Wallmark (SD), Martin Westmont (SD)

Kvittade:

Ingela Edlund, Johan Nilsson, Sissela Nordling Blanco, Ole-Jörgen Persson

2019-11-21 20.55

Voteringsresultat

Ärendenr: 7.
Beskrivning: 7.:7

Ärendemening:

Exploateringsnämnden, Fastighetsnämnden, Stadsbyggnadsnämnden, S:t Erik Markutveckling, SDN: Stadsmiljö, Skönhetsrådet, Skolfastigheter i Stockholm AB, Micasa Fastigheter i Stockholm AB

Ja:59 **Nej:13** **Avstår:24** **Kvittade: 4** **Frånvarande:1**

Avstår:

Nassir Abdullahi Ali (S), Emilia Bjuggren (S), Olle Burell (S), Elisabet Carlsson (S), Claes Elmgren (S), Anders Göransson (S), Madeleine Kaharascho Fridh (FI), Rana Nasrindotter (S), Åsa Odin Ekman (S), Bengt Ohlsson (S), Alexander Ojanne (S), Lisa Palm (FI), Fredrik Pettersson (S), Stian Raneke (S), Salar Rashid (S), Mirja Rähkä (S), Suhur Salahyusuf (S), Ulla Sjöbergh (S), Johan Sjölander (S), Margareta Stavling (S), Jan Valeskog (S), Arvid Vikman (S), Ulf Walther (S), Karin Wanngård (S)

Röstat Ja:

Linn Bessner (C), Cecilia Brinck (M), Felix Byström (SD), Anna Cederschiöld (M), Lotta Edholm (L), Anne-Lie Elfvén (L), Annika Elmlund (M), Daniele Fava (L), Emilie Fors (L), Johan Fälldin (C), Hanna Gerdes (L), Sophia Granswed Baat (M), Berthold Gustavsson (M), Ulla Hamilton (M), Martin Hansson (MP), Joakim Hedelin (-), Andrea Hedin (M), Johanna Hedin (KD), Tom Hedrup (M), Daniel Helldén (MP), Bengt Herke (-), Michaela Hollis (KD), Börje Häggman (M), Kristin Jacobsson (C), Jan Jönsson (L), Peter Jönsson (M), Isak Kupersmidt (C), Anna König Jerlmyr (M), Elin Larsson (C), Joakim Larsson (M), Anders Lindell (MP), Björn Ljung (L), Kristina Lutz (M), Jeanette Malmström (-), Sofia Modigh (KD), Ahmed Abdulahi Mohamed (MP), Mariana Moreira Duarte (MP), Anna-Klara Müntzing (MP), Jonas Naddebo (C), Johan Paccamonti (M), Jennyfer Redin (M), Banar Sabet (C), Micke Seid (MP), Patrik Silverudd (L), Jessica Sjönell (L), Erik Slottnér (KD), Eva Solberg (M), Bo Sundin (M), Lars Svärd (M), Jan Tigerström (M), Lennart Tonell (MP), Ninozka Toro (MP), Johan Vesterlund (C), Peter Wallmark (SD), Mona Wallsén (-), Dennis Wedin (M), Martin Westmont (SD), Ann-Katrin Åslund (L), Nike Örbrink (KD)

Röstat Nej:

Rodrigo Arce Oliver (V), Gerardo Berrios (V), Torun Boucher (V), Lars Bäck (V),
Tobias Johansson (V), Marlene Karlén (V), Tina Kratz (V), Maria Ljuslin (V),
Alexandra Mattsson Åkerström (V), Rashid Mohammed (V), Maria Mustonen (V),
Sara Stenudd (V), Rikard Warlenius (V)

Kvittade:

Ingela Edlund, Johan Nilsson, Sissela Nordling Blanco, Ole-Jörgen Persson

2019-11-21 21.00

Voteringsresultat

Ärendenr: Beskrivning:
8. 8.:1

Ärendemening:

Bostadsförmedlingen i Stockholm AB, Bostadsbolagen, Kyrkogårdsnämnden

Ja:59 Nej:37 Avstår:0 Kvittade: 4 Frånvarande:1

Röstat Ja:

Linn Bessner (C), Cecilia Brinck (M), Felix Byström (SD), Anna Cederschiöld (M), Lotta Edholm (L), Anne-Lie Elfven (L), Annika Elmlund (M), Daniele Fava (L), Emilie Fors (L), Johan Fälldin (C), Hanna Gerdes (L), Sophia Granswed Baat (M), Berthold Gustavsson (M), Ulla Hamilton (M), Martin Hansson (MP), Joakim Hedelin (-), Andrea Hedin (M), Johanna Hedin (KD), Tom Hedrup (M), Daniel Helldén (MP), Bengt Herke (-), Michaela Hollis (KD), Börje Häggman (M), Kristin Jacobsson (C), Jan Jönsson (L), Peter Jönsson (M), Isak Kupersmidt (C), Anna König Jerlmyr (M), Elin Larsson (C), Joakim Larsson (M), Anders Lindell (MP), Björn Ljung (L), Kristina Lutz (M), Jeanette Malmström (-), Sofia Modigh (KD), Ahmed Abdulahi Mohamed (MP), Mariana Moreira Duarte (MP), Anna-Klara Müntzing (MP), Jonas Naddebo (C), Johan Paccamonti (M), Jennyfer Redin (M), Banar Sabet (C), Micke Seid (MP), Patrik Silverudd (L), Jessica Sjönell (L), Erik Slottnér (KD), Eva Solberg (M), Bo Sundin (M), Lars Svärd (M), Jan Tigerström (M), Lennart Tonell (MP), Ninozka Toro (MP), Johan Vesterlund (C), Peter Wallmark (SD), Mona Wallsén (-), Dennis Wedin (M), Martin Westmont (SD), Ann-Katrin Åslund (L), Nike Örbrink (KD)

Röstat Nej:

Nassir Abdullahi Ali (S), Rodrigo Arce Oliver (V), Gerardo Berrios (V), Emilia Bjuggren (S), Torun Boucher (V), Olle Burell (S), Lars Bäck (V), Elisabet Carlsson (S), Claes Elmgren (S), Anders Göransson (S), Tobias Johansson (V), Madeleine Kaharascho Fridh (FI), Marlene Karlén (V), Tina Kratz (V), Maria Ljuslin (V), Alexandra Mattsson Åkerström (V), Rashid Mohammed (V), Maria Mustonen (V), Rana Nasrindotter (S), Åsa Odin Ekman (S), Bengt Ohlsson (S), Alexander Ojanne (S), Lisa Palm (FI), Fredrik Pettersson (S), Stian Raneke (S), Salar Rashid (S), Mirja

Räihä (S), Suhur Salahyusuf (S), Ulla Sjöbergh (S), Johan Sjölander (S), Margareta Stavling (S), Sara Stenudd (V), Jan Valeskog (S), Arvid Vikman (S), Ulf Walther (S), Karin Wanngård (S), Rikard Warlenius (V)

Kvittade:

Ingela Edlund, Johan Nilsson, Sissela Nordling Blanco, Ole-Jörgen Persson

2019-11-21 21.00

Voteringsresultat

Ärendenr: 8.
Beskrivning: 8.:2

Ärendemening:

Bostadsförmedlingen i Stockholm AB, Bostadsbolagen, Kyrkogårdsnämnden

Ja:56 Nej:40 Avstår:0 Kvittade: 4 Frånvarande:1

Röstat Ja:

Linn Bessner (C), Cecilia Brinck (M), Anna Cederschiöld (M), Lotta Edholm (L), Anne-Lie Elfván (L), Annika Elmlund (M), Daniele Fava (L), Emilie Fors (L), Johan Fälldin (C), Hanna Gerdes (L), Sophia Granswed Baat (M), Berthold Gustavsson (M), Ulla Hamilton (M), Martin Hansson (MP), Joakim Hedelin (-), Andrea Hedin (M), Johanna Hedin (KD), Tom Hedrup (M), Daniel Helldén (MP), Bengt Herke (-), Michaela Hollis (KD), Börje Häggman (M), Kristin Jacobsson (C), Jan Jönsson (L), Peter Jönsson (M), Isak Kupersmidt (C), Anna König Jerlmyr (M), Elin Larsson (C), Joakim Larsson (M), Anders Lindell (MP), Björn Ljung (L), Kristina Lutz (M), Jeanette Malmström (-), Sofia Modigh (KD), Ahmed Abdulahi Mohamed (MP), Mariana Moreira Duarte (MP), Anna-Klara Müntzing (MP), Jonas Naddebo (C), Johan Paccamonti (M), Jennyfer Redin (M), Banar Sabet (C), Micke Seid (MP), Patrik Silverudd (L), Jessica Sjönell (L), Erik Slottnér (KD), Eva Solberg (M), Bo Sundin (M), Lars Svärd (M), Jan Tigerström (M), Lennart Tonell (MP), Ninozka Toro (MP), Johan Vesterlund (C), Mona Wallsén (-), Dennis Wedin (M), Ann-Katrin Åslund (L), Nike Örbrink (KD)

Röstat Nej:

Nassir Abdullahi Ali (S), Rodrigo Arce Oliver (V), Gerardo Berrios (V), Emilia Bjuggren (S), Torun Boucher (V), Olle Burell (S), Felix Byström (SD), Lars Bäck (V), Elisabet Carlsson (S), Claes Elmgren (S), Anders Göransson (S), Tobias Johansson (V), Madeleine Kaharascho Fridh (FI), Marlene Karlén (V), Tina Kratz (V), Maria Ljuslin (V), Alexandra Mattsson Åkerström (V), Rashid Mohammed (V), Maria Mustonen (V), Rana Nasrindotter (S), Åsa Odin Ekman (S), Bengt Ohlsson (S), Alexander Ojanne (S), Lisa Palm (FI), Fredrik Pettersson (S), Stian Raneke (S), Salar Rashid (S), Mirja Räihä (S), Suhur Salahyusuf (S), Ulla Sjöbergh (S), Johan Sjölander

(S), Margareta Stavling (S), Sara Stenudd (V), Jan Valeskog (S), Arvid Vikman (S), Peter Wallmark (SD), Ulf Walther (S), Karin Wanngård (S), Rikard Warlenius (V), Martin Westmont (SD)

Kvittade:

Ingela Edlund, Johan Nilsson, Sissela Nordling Blanco, Ole-Jörgen Persson

2019-11-21 21.04

Voteringsresultat

Ärendenr: 9. **Beskrivning:** 9.:1

Ärendemening:

Trafiknämnden, Stockholms Stads Parkerings AB, KS råd för funktionshinder- och tillgänglighetsfrågor

Ja:93 Nej:3 Avstår:0 Kvittade: 4 Frånvarande:1

Röstat Ja:

Nassir Abdullahi Ali (S), Rodrigo Arce Oliver (V), Gerardo Berrios (V), Linn Bessner (C), Emilia Bjuggren (S), Torun Boucher (V), Cecilia Brinck (M), Olle Burell (S), Lars Bäck (V), Elisabet Carlsson (S), Anna Cederschiöld (M), Lotta Edholm (L), Anne-Lie Elfván (L), Claes Elmgren (S), Annika Elmlund (M), Daniele Fava (L), Emilie Fors (L), Johan Fälldin (C), Hanna Gerdes (L), Sophia Granswed Baat (M), Berthold Gustavsson (M), Anders Göransson (S), Ulla Hamilton (M), Martin Hansson (MP), Joakim Hedelin (-), Andrea Hedin (M), Johanna Hedin (KD), Tom Hedrup (M), Daniel Helldén (MP), Bengt Herke (-), Michaela Hollis (KD), Börje Häggman (M), Kristin Jacobsson (C), Tobias Johansson (V), Jan Jönsson (L), Peter Jönsson (M), Madeleine Kaharascho Fridh (FI), Marlene Karlén (V), Tina Kratz (V), Isak Kupersmidt (C), Anna König Jerlmyr (M), Elin Larsson (C), Joakim Larsson (M), Anders Lindell (MP), Björn Ljung (L), Maria Ljuslin (V), Kristina Lutz (M), Jeanette Malmström (-), Alexandra Mattsson Åkerström (V), Sofia Modigh (KD), Ahmed Abdulahi Mohamed (MP), Rashid Mohammed (V), Mariana Moreira Duarte (MP), Maria Mustonen (V), Anna-Klara Müntzing (MP), Jonas Naddebo (C), Rana Nasrindotter (S), Åsa Odin Ekman (S), Bengt Ohlsson (S), Alexander Ojanne (S), Johan Paccamonti (M), Lisa Palm (FI), Fredrik Pettersson (S), Stian Raneke (S), Salar Rashid (S), Jennyfer Redin (M), Mirja Räihä (S), Banar Sabet (C), Suhur Salahyusuf (S), Micke Seid (MP), Patrik Silverudd (L), Ulla Sjöbergh (S), Johan Sjölander (S), Jessica Sjönell (L), Erik Slottner (KD), Eva Solberg (M), Margareta Stavling (S), Sara Stenudd (V), Bo Sundin (M), Lars Svärd (M), Jan Tigerström (M), Lennart Tonell (MP), Ninozka Toro (MP), Jan Valeskog (S), Johan Vesterlund (C), Arvid Vikman (S), Mona Wallsén (-), Ulf Walther (S), Karin Wanggård (S), Rikard Warlenius (V), Dennis Wedin (M), Ann-Katrin Åslund (L), Nike Örbrink (KD)

Röstat Nej:

Felix Byström (SD), Peter Wallmark (SD), Martin Westmont (SD)

Kvittade:

Ingela Edlund, Johan Nilsson, Sissela Nordling Blanco, Ole-Jörgen Persson

2019-11-21 21.04

Voteringsresultat

Ärendenr: 9.
Beskrivning: 9.:2

Ärendemening:

Trafiknämnden, Stockholms Stads Parkerings AB, KS råd för funktionshinder- och tillgänglighetsfrågor

Ja:93 Nej:2 Avstår:0 Kvittade: 4 Frånvarande:2

Röstat Ja:

Nassir Abdullahi Ali (S), Rodrigo Arce Oliver (V), Gerardo Berrios (V), Linn Bessner (C), Emilia Bjuggren (S), Torun Boucher (V), Cecilia Brinck (M), Olle Burell (S), Felix Byström (SD), Lars Bäck (V), Elisabet Carlsson (S), Anna Cederschiöld (M), Lotta Edholm (L), Anne-Lie Elfven (L), Claes Elmgren (S), Annika Elmlund (M), Daniele Fava (L), Emilie Fors (L), Johan Fälldin (C), Hanna Gerdes (L), Sophia Granswed Baat (M), Berthold Gustavsson (M), Anders Göransson (S), Ulla Hamilton (M), Martin Hansson (MP), Joakim Hedelin (-), Andrea Hedin (M), Johanna Hedin (KD), Tom Hedrup (M), Daniel Helldén (MP), Bengt Herke (-), Michaela Hollis (KD), Börje Häggman (M), Kristin Jacobsson (C), Tobias Johansson (V), Jan Jönsson (L), Peter Jönsson (M), Marlene Karlén (V), Tina Kratz (V), Isak Kupersmidt (C), Anna König Jerlmyr (M), Elin Larsson (C), Joakim Larsson (M), Anders Lindell (MP), Björn Ljung (L), Maria Ljuslin (V), Kristina Lutz (M), Jeanette Malmström (-), Alexandra Mattsson Åkerström (V), Sofia Modigh (KD), Ahmed Abdulahi Mohamed (MP), Rashid Mohammed (V), Mariana Moreira Duarte (MP), Maria Mustonen (V), Anna-Klara Müntzing (MP), Jonas Naddebo (C), Rana Nasrindotter (S), Åsa Odin Ekman (S), Bengt Ohlsson (S), Alexander Ojanne (S), Johan Paccamonti (M), Fredrik Pettersson (S), Stian Raneke (S), Salar Rashid (S), Jennyfer Redin (M), Mirja Räihä (S), Banar Sabet (C), Suhur Salahyusuf (S), Micke Seid (MP), Patrik Silverudd (L), Ulla Sjöbergh (S), Johan Sjölander (S), Jessica Sjönell (L), Erik Slottner (KD), Eva Solberg (M), Margareta Stavling (S), Sara Stenudd (V), Lars Svärd (M), Jan Tigerström (M), Lennart Tonell (MP), Ninozka Toro (MP), Jan Valeskog (S), Johan Vesterlund (C), Arvid Vikman (S), Peter Wallmark (SD), Mona Wallsén (-), Ulf Walther (S), Karin Wanngård (S), Rikard

Stockholms kommunfullmäktige

Sida 119 (311)

Warlenius (V), Dennis Wedin (M), Martin Westmont (SD), Ann-Katrin Åslund (L),
Nike Örbrink (KD)

Röstat Nej:

Madeleine Kaharascho Fridh (FI), Lisa Palm (FI)

Kvittade:

Ingela Edlund, Johan Nilsson, Sissela Nordling Blanco, Ole-Jörgen Persson

2019-11-21 21.08

Voteringsresultat

Ärendenr: 10a
Beskrivning: 10a:1

Ärendemening:

Kulturnämnden, Stockholms Stadsteater AB, SDN: Barn, kultur och fritid

Ja:57 Nej:36 Avstår:0 Kvittade: 4 Frånvarande:4

Röstat Ja:

Linn Bessner (C), Cecilia Brinck (M), Felix Byström (SD), Anna Cederschiöld (M), Lotta Edholm (L), Anne-Lie Elfván (L), Annika Elmlund (M), Daniele Fava (L), Emilie Fors (L), Johan Fälldin (C), Hanna Gerdes (L), Sophia Granswed Baat (M), Berthold Gustavsson (M), Ulla Hamilton (M), Martin Hansson (MP), Andrea Hedin (M), Johanna Hedin (KD), Tom Hedrup (M), Daniel Helldén (MP), Michaela Hollis (KD), Börje Häggman (M), Kristin Jacobsson (C), Jan Jönsson (L), Peter Jönsson (M), Isak Kupersmidt (C), Anna König Jerlmyr (M), Elin Larsson (C), Joakim Larsson (M), Anders Lindell (MP), Björn Ljung (L), Kristina Lutz (M), Jeanette Malmström (-), Sofia Modigh (KD), Ahmed Abdulahi Mohamed (MP), Mariana Moreira Duarte (MP), Anna-Klara Müntzing (MP), Jonas Naddebo (C), Johan Paccamonti (M), Jennyfer Redin (M), Banar Sabet (C), Micke Seid (MP), Patrik Silverudd (L), Jessica Sjönell (L), Erik Slottnér (KD), Eva Solberg (M), Bo Sundin (M), Lars Svärd (M), Jan Tigerström (M), Lennart Tonell (MP), Ninozka Toro (MP), Johan Vesterlund (C), Peter Wallmark (SD), Mona Wallsén (-), Dennis Wedin (M), Martin Westmont (SD), Ann-Katrin Åslund (L), Nike Örbrink (KD)

Röstat Nej:

Nassir Abdullahi Ali (S), Rodrigo Arce Oliver (V), Gerardo Berrios (V), Emilia Bjuggren (S), Torun Boucher (V), Olle Burell (S), Elisabet Carlsson (S), Claes Elmgren (S), Anders Göransson (S), Joakim Hedelin (-), Tobias Johansson (V), Madeleine Kaharascho Fridh (FI), Tina Kratz (V), Maria Ljuslin (V), Alexandra Mattsson Åkerström (V), Rashid Mohammed (V), Maria Mustonen (V), Rana Nasrindotter (S), Åsa Odin Ekman (S), Bengt Ohlsson (S), Alexander Ojanne (S), Lisa Palm (FI), Fredrik Pettersson (S), Stian Raneke (S), Salar Rashid (S), Mirja Rähä (S), Suhur Salahyusuf (S), Ulla Sjöbergh (S), Johan Sjölander (S), Margareta

Stockholms kommunfullmäktige

Sida 121 (311)

Stavling (S), Sara Stenudd (V), Jan Valeskog (S), Arvid Vikman (S), Ulf Walther (S),
Karin Wanngård (S), Rikard Warlenius (V)

Kvittade:

Ingela Edlund, Johan Nilsson, Sissela Nordling Blanco, Ole-Jörgen Persson

2019-11-21 21.08

Voteringsresultat

Ärendenr: 10a
Beskrivning: 10a:2

Ärendemening:

Kulturnämnden, Stockholms Stadsteater AB, SDN: Barn, kultur och fritid

Ja:92 **Nej:4** **Avstår:0** **Kvittade: 4** **Frånvarande:1**

Röstat Ja:

Nassir Abdullahi Ali (S), Rodrigo Arce Oliver (V), Gerardo Berrios (V), Linn Bessner (C), Emilia Bjuggren (S), Torun Boucher (V), Cecilia Brinck (M), Olle Burell (S), Lars Bäck (V), Elisabet Carlsson (S), Anna Cederschiöld (M), Lotta Edholm (L), Anne-Lie Elfván (L), Claes Elmgren (S), Annika Elmlund (M), Daniele Fava (L), Emilie Fors (L), Johan Fälldin (C), Hanna Gerdes (L), Sophia Granswed Baat (M), Berthold Gustavsson (M), Anders Göransson (S), Ulla Hamilton (M), Martin Hansson (MP), Joakim Hedelin (-), Andrea Hedin (M), Johanna Hedin (KD), Tom Hedrup (M), Daniel Helldén (MP), Michaela Hollis (KD), Börje Häggman (M), Kristin Jacobsson (C), Tobias Johansson (V), Jan Jönsson (L), Peter Jönsson (M), Madeleine Kaharascho Fridh (FI), Marlene Karlén (V), Tina Kratz (V), Isak Kupersmidt (C), Anna König Jerlmyr (M), Elin Larsson (C), Joakim Larsson (M), Anders Lindell (MP), Björn Ljung (L), Maria Ljuslin (V), Kristina Lutz (M), Jeanette Malmström (-), Alexandra Mattsson Åkerström (V), Sofia Modigh (KD), Ahmed Abdulahi Mohamed (MP), Rashid Mohammed (V), Mariana Moreira Duarte (MP), Maria Mustonen (V), Anna-Klara Müntzing (MP), Jonas Naddebo (C), Rana Nasrindotter (S), Åsa Odin Ekman (S), Bengt Ohlsson (S), Alexander Ojanne (S), Johan Paccamonti (M), Lisa Palm (FI), Fredrik Pettersson (S), Stian Raneke (S), Salar Rashid (S), Jennyfer Redin (M), Mirja Räihä (S), Banar Sabet (C), Suhur Salahyusuf (S), Micke Seid (MP), Patrik Silverudd (L), Ulla Sjöbergh (S), Johan Sjölander (S), Jessica Sjönell (L), Erik Slottner (KD), Eva Solberg (M), Margareta Stavling (S), Sara Stenudd (V), Bo Sundin (M), Lars Svärd (M), Jan Tigerström (M), Lennart Tonell (MP), Ninozka Toro (MP), Jan Valeskog (S), Johan Vesterlund (C), Arvid Vikman (S), Mona Wallsén (-), Ulf Walther (S), Karin Wanggård (S), Rikard Warlenius (V), Dennis Wedin (M), Ann-Katrin Åslund (L), Nike Örbrink (KD)

Röstat Nej:

Felix Byström (SD), Bengt Herke (-), Peter Wallmark (SD), Martin Westmont (SD)

Kvittade:

Ingela Edlund, Johan Nilsson, Sissela Nordling Blanco, Ole-Jörgen Persson

2019-11-21 21.09

Voteringsresultat

Ärendenr: 10a
Beskrivning: 10a:3

Ärendemening:

Kulturnämnden, Stockholms Stadsteater AB, SDN: Barn, kultur och fritid

Ja:57 **Nej:4** **Avstår:35** **Kvittade: 4** **Frånvarande:1**

Avstår:

Nassir Abdullahi Ali (S), Rodrigo Arce Oliver (V), Gerardo Berrios (V), Emilia Bjuggren (S), Torun Boucher (V), Olle Burell (S), Lars Bäck (V), Elisabet Carlsson (S), Claes Elmgren (S), Anders Göransson (S), Tobias Johansson (V), Marlene Karlén (V), Tina Kratz (V), Maria Ljuslin (V), Alexandra Mattsson Åkerström (V), Rashid Mohammed (V), Maria Mustonen (V), Rana Nasrindotter (S), Åsa Odin Ekman (S), Bengt Ohlsson (S), Alexander Ojanne (S), Fredrik Pettersson (S), Stian Raneke (S), Salar Rashid (S), Mirja Rähä (S), Suhur Salahyusuf (S), Ulla Sjöbergh (S), Johan Sjölander (S), Margareta Stavling (S), Sara Stenudd (V), Jan Valeskog (S), Arvid Vikman (S), Ulf Walther (S), Karin Wanngård (S), Rikard Warlenius (V)

Röstat Ja:

Linn Bessner (C), Cecilia Brinck (M), Felix Byström (SD), Anna Cederschiöld (M), Lotta Edholm (L), Anne-Lie Elfvén (L), Annika Elmlund (M), Daniele Fava (L), Emilie Fors (L), Johan Fälldin (C), Hanna Gerdes (L), Sophia Granswed Baat (M), Berthold Gustavsson (M), Ulla Hamilton (M), Martin Hansson (MP), Andrea Hedin (M), Johanna Hedin (KD), Tom Hedrup (M), Daniel Helldén (MP), Michaela Hollis (KD), Börje Häggman (M), Kristin Jacobsson (C), Jan Jönsson (L), Peter Jönsson (M), Isak Kupersmidt (C), Anna König Jerlmyr (M), Elin Larsson (C), Joakim Larsson (M), Anders Lindell (MP), Björn Ljung (L), Kristina Lutz (M), Jeanette Malmström (-), Sofia Modigh (KD), Ahmed Abdulahi Mohamed (MP), Mariana Moreira Duarte (MP), Anna-Klara Müntzing (MP), Jonas Naddebo (C), Johan Paccamonti (M), Jennyfer Redin (M), Banar Sabet (C), Micke Seid (MP), Patrik Silverudd (L), Jessica Sjönell (L), Erik Slottnér (KD), Eva Solberg (M), Bo Sundin (M), Lars Svärd (M), Jan Tigerström (M), Lennart Tonell (MP), Ninozka Toro (MP), Johan Vesterlund (C), Peter Wallmark (SD), Mona Wallsén (-), Dennis Wedin (M), Martin Westmont (SD), Ann-Katrin Åslund (L), Nike Örbrink (KD)

Röstat Nej:

Joakim Hedelin (-), Bengt Herke (-), Madeleine Kaharascho Fridh (FI), Lisa Palm (FI)

Kvittade:

Ingela Edlund, Johan Nilsson, Sissela Nordling Blanco, Ole-Jörgen Persson

2019-11-21 21.11

Voteringsresultat

Ärendenr: 10a
Beskrivning: 10a:4

Ärendemening:

Kulturnämnden, Stockholms Stadsteater AB, SDN: Barn, kultur och fritid

Ja:59 **Nej:15** **Avstår:22** **Kvittade: 4** **Frånvarande:1**

Avstår:

Nassir Abdullahi Ali (S), Emilia Bjuggren (S), Olle Burell (S), Elisabet Carlsson (S), Claes Elmgren (S), Anders Göransson (S), Rana Nasrindotter (S), Åsa Odin Ekman (S), Bengt Ohlsson (S), Alexander Ojanne (S), Fredrik Pettersson (S), Stian Raneke (S), Salar Rashid (S), Mirja Räihä (S), Suhur Salahyusuf (S), Ulla Sjöbergh (S), Johan Sjölander (S), Margareta Stavling (S), Jan Valeskog (S), Arvid Vikman (S), Ulf Walther (S), Karin Wanngård (S)

Röstat Ja:

Linn Bessner (C), Cecilia Brinck (M), Felix Byström (SD), Anna Cederschiöld (M), Lotta Edholm (L), Anne-Lie Elfvén (L), Annika Elmlund (M), Daniele Fava (L), Emilie Fors (L), Johan Fälldin (C), Hanna Gerdes (L), Sophia Granswed Baat (M), Berthold Gustavsson (M), Ulla Hamilton (M), Martin Hansson (MP), Joakim Hedelin (-), Andrea Hedin (M), Johanna Hedin (KD), Tom Hedrup (M), Daniel Helldén (MP), Bengt Herke (-), Michaela Hollis (KD), Börje Häggman (M), Kristin Jacobsson (C), Jan Jönsson (L), Peter Jönsson (M), Isak Kupersmidt (C), Anna König Jerlmyr (M), Elin Larsson (C), Joakim Larsson (M), Anders Lindell (MP), Björn Ljung (L), Kristina Lutz (M), Jeanette Malmström (-), Sofia Modigh (KD), Ahmed Abdulahi Mohamed (MP), Mariana Moreira Duarte (MP), Anna-Klara Müntzing (MP), Jonas Naddebo (C), Johan Paccamonti (M), Jennyfer Redin (M), Banar Sabet (C), Micke Seid (MP), Patrik Silverudd (L), Jessica Sjönell (L), Erik Slottnér (KD), Eva Solberg (M), Bo Sundin (M), Lars Svärd (M), Jan Tigerström (M), Lennart Tonell (MP), Ninozka Toro (MP), Johan Vesterlund (C), Peter Wallmark (SD), Mona Wallsén (-), Dennis Wedin (M), Martin Westmont (SD), Ann-Katrin Åslund (L), Nike Örbrink (KD)

Röstat Nej:

Stockholms kommunfullmäktige

Sida 127 (311)

Rodrigo Arce Oliver (V), Gerardo Berrios (V), Torun Boucher (V), Lars Bäck (V), Tobias Johansson (V), Madeleine Kaharascho Fridh (FI), Marlene Karlén (V), Tina Kratz (V), Maria Ljuslin (V), Alexandra Mattsson Åkerström (V), Rashid Mohammed (V), Maria Mustonen (V), Lisa Palm (FI), Sara Stenudd (V), Rikard Warlenius (V)

Kvittade:

Ingela Edlund, Johan Nilsson, Sissela Nordling Blanco, Ole-Jörgen Persson

2019-11-21 21.13

Voteringsresultat

Ärendenr: 10b
Beskrivning: 10b:1

Ärendemening:
Idrottsnämnden

Ja:55 Nej:40 Avstår:0 Kvittade: 4 Frånvarande:2

Röstat Ja:

Linn Bessner (C), Cecilia Brinck (M), Anna Cederschiöld (M), Lotta Edholm (L), Anne-Lie Elfván (L), Annika Elmlund (M), Daniele Fava (L), Emilie Fors (L), Johan Fälldin (C), Hanna Gerdes (L), Sophia Granswed Baat (M), Berthold Gustavsson (M), Ulla Hamilton (M), Martin Hansson (MP), Joakim Hedelin (-), Andrea Hedin (M), Johanna Hedin (KD), Tom Hedrup (M), Daniel Helldén (MP), Bengt Herke (-), Michaela Hollis (KD), Börje Häggman (M), Kristin Jacobsson (C), Jan Jönsson (L), Peter Jönsson (M), Isak Kupersmidt (C), Anna König Jerlmyr (M), Joakim Larsson (M), Anders Lindell (MP), Björn Ljung (L), Kristina Lutz (M), Jeanette Malmström (-), Sofia Modigh (KD), Ahmed Abdulahi Mohamed (MP), Mariana Moreira Duarte (MP), Anna-Klara Müntzing (MP), Jonas Naddebo (C), Johan Paccamonti (M), Jennyfer Redin (M), Banar Sabet (C), Micke Seid (MP), Patrik Silverudd (L), Jessica Sjönell (L), Erik Slottner (KD), Eva Solberg (M), Bo Sundin (M), Lars Svärd (M), Jan Tigerström (M), Lennart Tonell (MP), Ninozka Toro (MP), Johan Vesterlund (C), Mona Wallsén (-), Dennis Wedin (M), Ann-Katrin Åslund (L), Nike Örbrink (KD)

Röstat Nej:

Nassir Abdullahi Ali (S), Rodrigo Arce Oliver (V), Gerardo Berrios (V), Emilia Bjuggren (S), Torun Boucher (V), Olle Burell (S), Felix Byström (SD), Lars Bäck (V), Elisabet Carlsson (S), Claes Elmgren (S), Anders Göransson (S), Tobias Johansson (V), Madeleine Kaharascho Fridh (FI), Marlene Karlén (V), Tina Kratz (V), Maria Ljuslin (V), Alexandra Mattsson Åkerström (V), Rashid Mohammed (V), Maria Mustonen (V), Rana Nasrindotter (S), Åsa Odin Ekman (S), Bengt Ohlsson (S), Alexander Ojanne (S), Lisa Palm (FI), Fredrik Pettersson (S), Stian Raneke (S), Salar Rashid (S), Mirja Räihä (S), Suhur Salahyusuf (S), Ulla Sjöbergh (S), Johan Sjölander (S), Margareta Stavling (S), Sara Stenudd (V), Jan Valeskog (S), Arvid Vikman (S),

Stockholms kommunfullmäktige

Sida 129 (311)

Peter Wallmark (SD), Ulf Walther (S), Karin Wanngård (S), Rikard Warlenius (V),
Martin Westmont (SD)

Kvittade:

Ingela Edlund, Johan Nilsson, Sissela Nordling Blanco, Ole-Jörgen Persson

2019-11-21 21.18

Voteringsresultat

Ärendenr: 11.
Beskrivning: 11.:1

Ärendemening:
Kommunstyrelsen

Ja:54 Nej:41 Avstår:0 Kvittade: 4 Frånvarande:2

Röstat Ja:

Linn Bessner (C), Cecilia Brinck (M), Felix Byström (SD), Anna Cederschiöld (M), Lotta Edholm (L), Anne-Lie Elfván (L), Annika Elmlund (M), Daniele Fava (L), Emilie Fors (L), Johan Fälldin (C), Hanna Gerdes (L), Sophia Granswed Baat (M), Berthold Gustavsson (M), Ulla Hamilton (M), Martin Hansson (MP), Andrea Hedin (M), Johanna Hedin (KD), Tom Hedrup (M), Daniel Helldén (MP), Michaela Hollis (KD), Börje Häggman (M), Kristin Jacobsson (C), Jan Jönsson (L), Peter Jönsson (M), Isak Kupersmidt (C), Anna König Jerlmyr (M), Elin Larsson (C), Joakim Larsson (M), Anders Lindell (MP), Björn Ljung (L), Kristina Lutz (M), Sofia Modigh (KD), Mariana Moreira Duarte (MP), Anna-Klara Müntzing (MP), Jonas Naddebo (C), Johan Paccamonti (M), Jennyfer Redin (M), Banar Sabet (C), Micke Seid (MP), Patrik Silverudd (L), Jessica Sjönell (L), Erik Slottnér (KD), Eva Solberg (M), Bo Sundin (M), Lars Svärd (M), Jan Tigerström (M), Lennart Tonell (MP), Ninozka Toro (MP), Johan Vesterlund (C), Peter Wallmark (SD), Dennis Wedin (M), Martin Westmont (SD), Ann-Katrin Åslund (L), Nike Örbrink (KD)

Röstat Nej:

Nassir Abdullahi Ali (S), Rodrigo Arce Oliver (V), Gerardo Berrios (V), Emilia Bjuggren (S), Torun Boucher (V), Olle Burell (S), Lars Bäck (V), Elisabet Carlsson (S), Claes Elmgren (S), Anders Göransson (S), Joakim Hedelin (-), Bengt Herke (-), Tobias Johansson (V), Madeleine Kaharascho Fridh (FI), Marlene Karlén (V), Tina Kratz (V), Maria Ljuslín (V), Jeanette Malmström (-), Alexandra Mattsson Åkerström (V), Rashid Mohammed (V), Maria Mustonen (V), Rana Nasrindotter (S), Åsa Odin Ekman (S), Bengt Ohlsson (S), Alexander Ojanne (S), Lisa Palm (FI), Fredrik Pettersson (S), Stian Raneke (S), Salar Rashid (S), Mirja Räihä (S), Suhur Salahyusuf (S), Ulla Sjöbergh (S), Johan Sjölander (S), Margareta Stavling (S), Sara Stenudd (V),

Stockholms kommunfullmäktige

Sida 131 (311)

Jan Valeskog (S), Arvid Vikman (S), Mona Wallsén (-), Ulf Walther (S), Karin
Wanngård (S), Rikard Warlenius (V)

Kvittade:

Ingela Edlund, Johan Nilsson, Sissela Nordling Blanco, Ole-Jörgen Persson

2019-11-21 21.19

Voteringsresultat

Ärendenr: **Beskrivning:**
11. 11.:2

Ärendemening:
Kommunstyrelsen

Ja:59 Nej:37 Avstår:0 Kvittade: 4 Frånvarande:1

Röststat Ja:

Linn Bessner (C), Cecilia Brinck (M), Felix Byström (SD), Anna Cederschiöld (M), Lotta Edholm (L), Anne-Lie Elfván (L), Annika Elmlund (M), Daniele Fava (L), Emilie Fors (L), Johan Fälldin (C), Hanna Gerdes (L), Sophia Granswed Baat (M), Berthold Gustavsson (M), Ulla Hamilton (M), Martin Hansson (MP), Joakim Hedelin (-), Andrea Hedin (M), Johanna Hedin (KD), Tom Hedrup (M), Daniel Helldén (MP), Bengt Herke (-), Michaela Hollis (KD), Börje Häggman (M), Kristin Jacobsson (C), Jan Jönsson (L), Peter Jönsson (M), Isak Kupersmidt (C), Anna König Jerlmyr (M), Elin Larsson (C), Joakim Larsson (M), Anders Lindell (MP), Björn Ljung (L), Kristina Lutz (M), Jeanette Malmström (-), Sofia Modigh (KD), Ahmed Abdulahi Mohamed (MP), Mariana Moreira Duarte (MP), Anna-Klara Müntzing (MP), Jonas Naddebo (C), Johan Paccamonti (M), Jennyfer Redin (M), Banar Sabet (C), Micke Seid (MP), Patrik Silverudd (L), Jessica Sjönell (L), Erik Slottner (KD), Eva Solberg (M), Bo Sundin (M), Lars Svärd (M), Jan Tigerström (M), Lennart Tonell (MP), Ninozka Toro (MP), Johan Vesterlund (C), Peter Wallmark (SD), Mona Wallsén (-), Dennis Wedin (M), Martin Westmont (SD), Ann-Katrin Åslund (L), Nike Örbrink (KD)

Röststat Nej:

Nassir Abdullahi Ali (S), Rodrigo Arce Oliver (V), Gerardo Berrios (V), Emilia Bjuggren (S), Torun Boucher (V), Olle Burell (S), Lars Bäck (V), Elisabet Carlsson (S), Claes Elmgren (S), Anders Göransson (S), Tobias Johansson (V), Madeleine Kaharascho Fridh (FI), Marlene Karlén (V), Tina Kratz (V), Maria Ljuslin (V), Alexandra Mattsson Åkerström (V), Rashid Mohammed (V), Maria Mustonen (V), Rana Nasrindotter (S), Åsa Odin Ekman (S), Bengt Ohlsson (S), Alexander Ojanne (S), Lisa Palm (FI), Fredrik Pettersson (S), Stian Raneke (S), Salar Rashid (S), Mirja

Stockholms kommunfullmäktige

Sida 133 (311)

Räihä (S), Suhur Salahyusuf (S), Ulla Sjöbergh (S), Johan Sjölander (S), Margareta Stavling (S), Sara Stenudd (V), Jan Valeskog (S), Arvid Vikman (S), Ulf Walther (S), Karin Wanngård (S), Rikard Warlenius (V)

Kvittade:

Ingela Edlund, Johan Nilsson, Sissela Nordling Blanco, Ole-Jörgen Persson

2019-11-21 21.19

Voteringsresultat

Ärendenr: 11.
Beskrivning: 11.:3

Ärendemening:
Kommunstyrelsen

Ja:59 Nej:37 Avstår:0 Kvittade: 4 Frånvarande:1

Röstat Ja:

Linn Bessner (C), Cecilia Brinck (M), Felix Byström (SD), Anna Cederschiöld (M), Lotta Edholm (L), Anne-Lie Elfván (L), Annika Elmlund (M), Daniele Fava (L), Emilie Fors (L), Johan Fälldin (C), Hanna Gerdes (L), Sophia Granswed Baat (M), Berthold Gustavsson (M), Ulla Hamilton (M), Martin Hansson (MP), Joakim Hedelin (-), Andrea Hedin (M), Johanna Hedin (KD), Tom Hedrup (M), Daniel Helldén (MP), Bengt Herke (-), Michaela Hollis (KD), Börje Häggman (M), Kristin Jacobsson (C), Jan Jönsson (L), Peter Jönsson (M), Isak Kupersmidt (C), Anna König Jerlmyr (M), Elin Larsson (C), Joakim Larsson (M), Anders Lindell (MP), Björn Ljung (L), Kristina Lutz (M), Jeanette Malmström (-), Sofia Modigh (KD), Ahmed Abdulahi Mohamed (MP), Mariana Moreira Duarte (MP), Anna-Klara Müntzing (MP), Jonas Naddebo (C), Johan Paccamonti (M), Jennyfer Redin (M), Banar Sabet (C), Micke Seid (MP), Patrik Silverudd (L), Jessica Sjönell (L), Erik Slottnér (KD), Eva Solberg (M), Bo Sundin (M), Lars Svärd (M), Jan Tigerström (M), Lennart Tonell (MP), Ninozka Toro (MP), Johan Vesterlund (C), Peter Wallmark (SD), Mona Wallsén (-), Dennis Wedin (M), Martin Westmont (SD), Ann-Katrin Åslund (L), Nike Örbrink (KD)

Röstat Nej:

Nassir Abdullahi Ali (S), Rodrigo Arce Oliver (V), Gerardo Berrios (V), Emilia Bjuggren (S), Torun Boucher (V), Olle Burell (S), Lars Bäck (V), Elisabet Carlsson (S), Claes Elmgren (S), Anders Göransson (S), Tobias Johansson (V), Madeleine Kaharascho Fridh (FI), Marlene Karlén (V), Tina Kratz (V), Maria Ljuslin (V), Alexandra Mattsson Åkerström (V), Rashid Mohammed (V), Maria Mustonen (V), Rana Nasrindotter (S), Åsa Odin Ekman (S), Bengt Ohlsson (S), Alexander Ojanne (S), Lisa Palm (FI), Fredrik Pettersson (S), Stian Raneke (S), Salar Rashid (S), Mirja

Stockholms kommunfullmäktige

Sida 135 (311)

Räihä (S), Suhur Salahyusuf (S), Ulla Sjöbergh (S), Johan Sjölander (S), Margareta Stavling (S), Sara Stenudd (V), Jan Valeskog (S), Arvid Vikman (S), Ulf Walther (S), Karin Wanngård (S), Rikard Warlenius (V)

Kvittade:

Ingela Edlund, Johan Nilsson, Sissela Nordling Blanco, Ole-Jörgen Persson

2019-11-21 21.20

Voteringsresultat

Ärendenr: 11. **Beskrivning:** 11.:4

Ärendemening:
Kommunstyrelsen

Ja:59 **Nej:15** **Avstår:22** **Kvittade: 4** **Frånvarande:1**

Avstår:

Nassir Abdullahi Ali (S), Emilia Bjuggren (S), Olle Burell (S), Elisabet Carlsson (S), Claes Elmgren (S), Anders Göransson (S), Rana Nasrindotter (S), Åsa Odin Ekman (S), Bengt Ohlsson (S), Alexander Ojanne (S), Fredrik Pettersson (S), Stian Raneke (S), Salar Rashid (S), Mirja Räihä (S), Suhur Salahyusuf (S), Ulla Sjöbergh (S), Johan Sjölander (S), Margareta Stavling (S), Jan Valeskog (S), Arvid Vikman (S), Ulf Walther (S), Karin Wanngård (S)

Röstat Ja:

Linn Bessner (C), Cecilia Brinck (M), Felix Byström (SD), Anna Cederschiöld (M), Lotta Edholm (L), Anne-Lie Elfvén (L), Annika Elmlund (M), Daniele Fava (L), Emilie Fors (L), Johan Fälldin (C), Hanna Gerdes (L), Sophia Granswed Baat (M), Berthold Gustavsson (M), Ulla Hamilton (M), Martin Hansson (MP), Joakim Hedelin (-), Andrea Hedin (M), Johanna Hedin (KD), Tom Hedrup (M), Daniel Helldén (MP), Bengt Herke (-), Michaela Hollis (KD), Börje Häggman (M), Kristin Jacobsson (C), Jan Jönsson (L), Peter Jönsson (M), Isak Kupersmidt (C), Anna König Jerlmyr (M), Elin Larsson (C), Joakim Larsson (M), Anders Lindell (MP), Björn Ljung (L), Kristina Lutz (M), Jeanette Malmström (-), Sofia Modigh (KD), Ahmed Abdulahi Mohamed (MP), Mariana Moreira Duarte (MP), Anna-Klara Müntzing (MP), Jonas Naddebo (C), Johan Paccamonti (M), Jennyfer Redin (M), Banar Sabet (C), Micke Seid (MP), Patrik Silverudd (L), Jessica Sjönell (L), Erik Slottnér (KD), Eva Solberg (M), Bo Sundin (M), Lars Svärd (M), Jan Tigerström (M), Lennart Tonell (MP), Ninozka Toro (MP), Johan Vesterlund (C), Peter Wallmark (SD), Mona Wallsén (-), Dennis Wedin (M), Martin Westmont (SD), Ann-Katrin Åslund (L), Nike Örbrink (KD)

Röstat Nej:

Stockholms kommunfullmäktige

Sida 137 (311)

Rodrigo Arce Oliver (V), Gerardo Berrios (V), Torun Boucher (V), Lars Bäck (V),
Tobias Johansson (V), Madeleine Kaharascho Fridh (FI), Marlene Karlén (V), Tina
Kratz (V), Maria Ljuslin (V), Alexandra Mattsson Åkerström (V), Rashid Mohammed
(V), Maria Mustonen (V), Lisa Palm (FI), Sara Stenudd (V), Rikard Warlenius (V)

Kvittade:

Ingela Edlund, Johan Nilsson, Sissela Nordling Blanco, Ole-Jörgen Persson

2019-11-21 21.20

Voteringsresultat

Ärendenr: 11.
Beskrivning: 11.:5

Ärendemening:
Kommunstyrelsen

Ja:59 Nejd:15 Avstår:21 Kvittade: 4 Frånvarande:2

Avstår:

Emilia Bjuggren (S), Olle Burell (S), Lotta Edholm (L), Martin Hansson (MP), Joakim Hedelin (-), Daniel Helldén (MP), Bengt Herke (-), Jan Jönsson (L), Anna König Jerlmyr (M), Joakim Larsson (M), Björn Ljung (L), Jeanette Malmström (-), Mariana Moreira Duarte (MP), Jonas Naddebo (C), Rana Nasrindotter (S), Salar Rashid (S), Erik Slottnér (KD), Jan Valeskog (S), Mona Wallsén (-), Karin Wanngård (S), Dennis Wedin (M)

Röstat Ja:

Nassir Abdullahi Ali (S), Linn Bessner (C), Cecilia Brinck (M), Felix Byström (SD), Elisabet Carlsson (S), Anna Cederschiöld (M), Anne-Lie Elfven (L), Claes Elmgren (S), Annika Elmlund (M), Daniele Fava (L), Emilie Fors (L), Johan Fälldin (C), Hanna Gerdes (L), Sophia Granswed Baat (M), Berthold Gustavsson (M), Anders Göransson (S), Ulla Hamilton (M), Andrea Hedin (M), Johanna Hedin (KD), Tom Hedrup (M), Michaela Hollis (KD), Börje Häggman (M), Kristin Jacobsson (C), Peter Jönsson (M), Isak Kupersmidt (C), Elin Larsson (C), Anders Lindell (MP), Kristina Lutz (M), Sofia Modigh (KD), Ahmed Abdulahi Mohamed (MP), Anna-Klara Müntzing (MP), Åsa Odin Ekman (S), Bengt Ohlsson (S), Alexander Ojanne (S), Johan Paccamonti (M), Fredrik Pettersson (S), Stian Raneke (S), Jennyfer Redin (M), Mirja Räihä (S), Banar Sabet (C), Suhur Salahyusuf (S), Micke Seid (MP), Patrik Silverudd (L), Ulla Sjöbergh (S), Johan Sjölander (S), Jessica Sjönell (L), Eva Solberg (M), Margareta Stavling (S), Bo Sundin (M), Lars Svärd (M), Jan Tigerström (M), Lennart Tonell (MP), Ninozka Toro (MP), Johan Vesterlund (C), Arvid Vikman (S), Peter Wallmark (SD), Ulf Walther (S), Martin Westmont (SD), Nike Örbrink (KD)

Röstat Nejd:

Stockholms kommunfullmäktige

Sida 139 (311)

Rodrigo Arce Oliver (V), Gerardo Berrios (V), Torun Boucher (V), Lars Bäck (V),
Tobias Johansson (V), Madeleine Kaharascho Fridh (FI), Marlene Karlén (V), Tina
Kratz (V), Maria Ljuslin (V), Alexandra Mattsson Åkerström (V), Rashid Mohammed
(V), Maria Mustonen (V), Lisa Palm (FI), Sara Stenudd (V), Rikard Warlenius (V)

Kvittade:

Ingela Edlund, Johan Nilsson, Sissela Nordling Blanco, Ole-Jörgen Persson

Yttranden vid Stockholms kommunfullmäktiges sammanträde den 21 november 2019

*§ 5 Rotel IX Miljö- och klimatroteln
Miljö- och hälsoskydds nämnden
Stockholm Vatten och Avfall AB
Avfallsnämnden
KS råd för Agenda 2030*

Anförande nr 1

Borgarrådet L u h r (MP): Ordförande, fullmäktige och stockholmare! Det senaste året har skrämmande klimatrapporter avlöst varandra. Den framtid vi ser framför oss om inte hela världen agerar ser mörk ut, med höjda havsnivåer, obeboeliga områden och en massiv utrotning av biologisk mångfald. Den senaste veckan har vi kunnat se ett rejält översvämmat Venedig, samtidigt som enorma bränder rasat i Australien. I går kom rapporter om att vi med raska steg är på väg mot tre graders uppvärmning i stället för att hålla oss under en och en halv grad. Risken finns att man börjar känna sig lite maktlös. Men ingen är maktlös. Det viktigaste vi kan göra nu är därför att omvandla oron över jordens klimatförändringar till handlingskraft.

Stockholm har en viktig roll i världen som föregångsstad. Vi ska gå före och visa vägen mot en hållbar framtid i en stad med låga klimatutsläpp, härlig livsmiljö och hög livskvalitet. Det är vi skyldiga barnen och framtidens stockholmare. Om inte vi gör vad vi kan, varför skulle då någon annan göra det? Det är vi som kan ge hopp till alla som börjar känna hopplöshet. I budgeten för 2020 kraftsamlar vi för att ytterligare öka takten i Stockholms klimatarbete. Klimatarbetet är en viktig prioritering för den grönbå majoriteten. Varje borttaget ton koldioxid räknar vi in i det globala, oavsett var detta ton släpps ut eller tas bort.

I Stockholms stads budget för 2020 löper klimat och miljö som en röd tråd genom alla frågor. Under 2020 styr vi mot stadens första klimatbudget, där varje enhet i staden kommer att ha egna mål för minskade klimatutsläpp. Alla förvaltningar och bolag måste göra en plan för en koldioxidreduktion framåt, ungefär som ett sparkrav, ett sparkrav med stora positiva effekter. Med en klimatbudget kommer vi att säkra upp att vi gör vad vi kan och måste för att kunna ansvara för vår del av Parisavtalet. Vi ökar också styrningen genom samordnare för klimatomställningen i olika delar av stadens organisation för att alla ska kunna vidta de åtgärder som behövs. Miljöförvaltningen får en höjd budget till ett förstärkt klimatarbete, och arbetet med att knyta klimatmiljarden till de klimatinvesteringar som behövs för vår nya utsläppsbudget skärps.

Vi ska jobba för minskad plastanvändning, skärpta mål för livsmedel, fossilfria byggarbetsplatser, minskat byggavfall och ökad andel solel. Oljeanvändningen, som står för 11 procent av stadens utsläpp, ska bort i rask takt. Nu måste vi jobba på alla fronter. Stockholm ska vara fossilbränslefritt och klimatpositivt 2040, och det kommer att krävas en omställning av staden och av stockholmarna. Vi möter ett stort engagemang i klimatfrågan, och det är viktigt att vi tillsammans använder denna

mycket starka kraft till att skapa en riktig förändring. Vi har nämligen ingen tid att förlora. Jag vill därför yrka bifall till kommunstyrelsens förslag till budget.

Anförande nr 2

Borgarrådet **B j u g g r e n** (S): Ordförande, fullmäktigeledamöter och stockholmare! När vi stod här och debatterade budgeten för ett år sedan var situationen för klimatet ungefär densamma. Klimatförändringarna pågår här och nu, precis som miljö- och klimatborgarrådet sa, och utvecklingen i världen går fortfarande åt fel håll. Vad gäller utsläppen från trafiken är det samma sak här i vår stad.

Det som däremot har hänt är att människor runt om i hela världen demonstrerar för att vi ska göra något. Klimatförändringarnas vikt och brådskan att göra någonting åt dem har inte förändrats. Men orienteringskartan ser faktiskt annorlunda ut. Vi har i dag ett brett tryck på oss att göra något och att göra mer. Det krävs inte längre mod för att driva på omställningen. Stockholm, som har ett gynnsamt utgångsläge, måste nu gå från mål till handling.

Miljö- och hälsoskyddsnämndens budget för nästa år innehåller bra satsningar, inte minst på klimatsidan. Den budget som miljö- och klimatborgarrådet föreslår för sitt ansvarsområde är, till skillnad från många av kollegornas, faktiskt inte stram. Men om vi ska ställa om vår stad och skapa förutsättningar för stockholmare att göra detsamma räcker det inte med att nämndens budget är bra. Klimatomställningen kommer inte att kunna ske i *en* förvaltning. Hela vår stad måste göra det jobbet.

Stockholms stad upphandlar i dag för 40 miljarder per år. Därför föreslog vi skarpa krav i upphandlingsplanen och upphandlingsprogrammet för att minska fossilberoendet och skapa en mer hållbar stad. Majoriteten har tyvärr minskat bostadsbyggandet i den här staden ganska kraftigt, men fortfarande markanvisas över 5 000 bostäder i år. Bara genom att använda den teknik som finns tillgänglig skulle vi kunna minska utsläppen från byggandet med nästan hälften. Därför behöver vi en plan för klimatneutralt byggande.

Stadens egna mål om energieffektivisering nås inte i dag. Tvärtom har energianvändningen ända sedan 2012 ökat i staden. I stället för att i det läget sälja ut vår gemensamma allmännytta måste vi använda de styrmedel som finns för att öka investeringarna, skapa mer energieffektivitet och göra våra bostäder och fastigheter klimatsmartare.

Det är några exempel på hur staden som helhet kan arbeta för att minska sitt klimatavtryck. Ännu fler finns i vår budget. Det räcker inte, som trafikborgarrådet också påpekade i går, med en massa ord, utan vi måste göra prioriteringar och satsa resurser. Det behövs både mål och handfast vägledning. Bifall till Socialdemokraternas förslag till budget!

Anförande nr 3

J o n a s N i l s s o n (M): Fru ordförande! Jag minns första gången. Det var 2006 här i rådssalen, från den här talarstolen, som vi Stockholmspolitiker för första gången ställde ut ett koldioxidlöfte. Det var löftet om att varje stockholmare inte ska släppa ut

mer än 3 ton koldioxid var som ett genomsnitt. Löftet skulle infrias 2015, vilket då framstod som en smula orealistiskt om man såg sig runt om i landet. Det är fortfarande så att många kommuner släpper ut dubbelt och tredubbelt så mycket klimatgaser som stockholmarna gör.

Hur gick det då? Ja, vi nådde faktiskt målet redan 2012. Det året kom vi under 3 ton koldioxid per person i Stockholm. Socialdemokraterna blev vansinniga. Deras mönsterkommuner på den tiden var Göteborg och Malmö. De släppte ut mycket mer. Vi i Stockholm kom under 3 ton 2012, tre år före måldatum. Sossarna i Göteborg släppte ut mer än 5 ton – 5,6 ton för att vara exakt. Sossarna i Malmö – det är fortfarande en sossekommun, men kanske inte ett skyltfönster – släppte ut mer än 12 ton koldioxid per malmöit. Det gör man fortfarande, tror jag. Effektiv miljö- och klimatpolitik gör skillnad.

Jag har varit borta några år från den här salen, men en sådan här högtidsdag kan jag konstatera att den nya grönbå majoriteten har höjda ambitioner för klimatpolitiken. I den miljöbudget som vi lägger fram tillsammans flyttar vi fram positionerna. Stockholm ska bli en ännu bättre stad att leva i.

Miljö och klimat löper som en röd tråd genom hela budgeten, som borgarrådet sa. Alla förvaltningar och bolag måste jobba med klimatbudgeten och klimathandlingsplanen. Det finns inget annat sätt. Reducerad klimatpåverkan är inget vi åstadkommer på en enskild förvaltning. Det kräver att alla är med på tåget. Bland annat därför har 1 miljard kronor avsatts i budgeten för klimatåtgärder under mandatperioden. Miljarden ska bland annat gå till energibesparingar och hållbara transporter. Resurser ska även gå till klimatanpassningsåtgärder.

Vårt mål är att Stockholm ska vara fossilbränslefritt 2040 och att alla verksamheter ska ha ställt om till förnybar energi. För den kommunala verksamheten är målet fossilbränslefrihet 2030, alltså tio år tidigare. En annan huvuduppgift för oss handlar om en ren, funktionell och hälsosam stad. Bland annat därför växlar Stockholm Vatten och Avfall AB upp sina verksamheter.

Vi får inte glömma bort näringslivet och företagen här i staden. Vi kan konstatera att det inte finns några gröna ekonomier på jordklotet som är socialistiska planekonomier. Gröna och klimatsmarta samhällen har bara och endast utvecklats i kapitalistiska demokratier med marknadsekonomi. Det är ingen slump. Det tycker jag att ni ska tänka över här i salen.

Anförande nr 4

R o s e - M a r i e R o o t h (V): Ordförande, ledamöter och stockholmare! Jag yrkar bifall till Vänsterpartiets budgetreservation. Där ger vi utrymme för stockholmarna att få stadens stöd och service i livets alla skeden. Vi har ett klimatnödläge i världen, även om de blågröna hittills vägrat utropa ett sådant i Stockholm. Med 400 miljoner mindre i intäkter från skatten blir det tyvärr svårt att göra om inriktningen för staden, så att klimatåtgärder genomsyrar planerna. Det gäller till exempel bostadsbyggandet och uppföljningen av hur markanvisade bolag lever upp till krav på långsiktig förvaltning som inte skadar miljö och människor. Om vi politiker

ställer miljökrav vid markanvisningar och byggprocesser kan vi också bättre kontrollera att kraven efterlevs.

I dag har vi riskkapitalförvaltare i bostadsförsörjning, omsorg och skola. När en skola inte är lönsam ska staden stå redo att rädda elevernas skolgång. När en äldreomsorg inte är lönsam kommer brukare i kläm och personal slits ut – staden ska reda upp det. Då de knappt 17 procenten allmännyttiga bostäder ska minskas genom majoritetens inbjudan till ombildningar måste vi fråga oss hur vi med den åtgärden hjälper stockholmarna till god förvaltning och miljö, trygghet och rätten till ett hem. Banken är fortfarande inte bostadsförmedling.

Ett stycke mark som ger oss plats och möjlighet att bygga klimatsmart och planera är det som i dag hyser Bromma flygplats. Beräknat i runda tal skulle där rymmas 35 000 bostäder i en av Stockholms snabbast växande stadsdelar. Det alltmer minskande inrikesflyget får plats på Arlanda, och det beslut som krävs för att göra en verklig miljöinsats skulle ses som trängande om staden gjorde ett inriktningsbeslut på sin nivå – bara så att majoriteten inte upprepar att det här inte är vårt beslut. Det är kommunens mark som vi hyresrabatterar till Swedavia.

Hälsa och miljö hänger ihop i bostadsbyggandet, i de planerade områdena och i deras långsiktiga förvaltning och underhåll. Vi som politiker ska ta vårt klimatansvar och ge god förvaltning företräde till stadens dyrbara mark. En klimatsmart stad kan satsa på förnybar energi, som vindkraft i egen regi, där vi skulle kunna vara riktiga föregångare och göra staden mindre sårbar och mindre fossilberoende för kommande generationer. Staden har i dag kommunala bostadsbolag med solid ekonomi som skulle kunna stå som ägare till egenproducerad el. Det är en framtidsinvestering som skulle bana väg för en verklig omställningsplan och en inriktning mot en modern stad som hör samman den nödvändiga klimatpolitiska omställningen, som inte går att fejka bort.

Allting hänger ihop, socialt och klimatmässigt. I en stad som håller ihop kan alla mötas. En stad som håller ihop är ett socialt projekt, för vi har bara varandra. Bifall till Vänsterpartiets budgetreservation!

Anförande nr 5

C h r i s t o f f e r J ö n s s o n (L): Ordförande, ledamöter och åhörare! Vi befinner oss i en spännande och mycket viktig brytningstid. Det som pågår nu världen över på landsbygden och i städer är att vi ställer om från fossilberoende till fossilfritt. Kanske är denna förändring lika omdanande som när vi gick från jordbruk till industrisamhälle. Den pågående omställningen är något vi liberaler starkt bejaktar, inte bara för att den är helt nödvändig, utan också för att det här är viktiga frihetsfrågor. Löser vi inte problemen med förorenad luft, höjda havsnivåer och ett varmare klimat är det ett direkt hot mot individens hälsa, fria rörlighet och möjlighet till utveckling.

Jag är dock optimistisk. Genom samhandling och stark tilltro till teknikutvecklingen kan vi politiker tillsammans med individen, civilsamhället och näringslivet göra skillnad. Som liberal är jag övertygad om att det är teknikooptimism och inte klimatskam som gör skillnad. Det lokala arbetet spelar en avgörande roll. Med ambitiösa mål om en fossilfri och klimatpositiv stad till år 2040 och en fossilfri

organisation till år 2030 samt bejakande av teknikutveckling och innovationer gör vi skillnad.

När vi nu snart går in i 2020-talet vill jag särskilt belysa några punkter från den grönbå majoritetens förslag till budget.

Klimatbudgeten blir verklighet. En klimatbudget med ett maxtak för utsläpp av växthusgaser fram till år 2040 ska beslutas och implementeras. Detta är en viktig pusselbit som nu blir verklighet. Utsläppen från vägtrafiken måste minska. Därför ska en handlingsplan fram till år 2030 för att minska koldioxidutsläpp från vägtrafiken tas fram. Därtill höjer vi takten i arbetet för att fler ska kunna välja elbilen.

Vi ska skapa en motståndskraftig stad. Vi behöver garantera att Stockholm står rustat för extremväder och klimatförändringar. Därför ska en handlingsplan för klimatanpassning, främst inriktad på skyfall och värmeböljor, tas fram.

Det spännande med miljö- och klimatfrågorna är att det går att göra skillnad och att frågorna har en otrolig spännvidd. Det är allt från vatten, avfallshantering och energiförsörjning till biologisk mångfald och kemikaliehantering, bara för att nämna ett par exempel.

Ordförande! Jag yrkar bifall till den grönbå majoritetens, tillika kommunstyrelsens, förslag till budget för år 2020.

Anförande nr 6

L i n n é a V i n g e (SD): Ordförande! Under flera år var jag och min man utan egen bil. Eftersom det fanns ett så pass bra utbud av bildelningsföretag i Stockholm blev det alternativet både smidigare och billigare än att köpa en egen bil. Då körde vi heller aldrig runt i en större bil än vad vi behövde för just den sträckan, och när vi inte använde bilen användes den av någon annan.

Vi i Sverigedemokraterna tycker att det här är väldigt bra och vill därför underlätta för bildelningsföretag att etablera sig i Stockholm. Tyvärr har flera bilpooler stängt igen under de senaste åren, då det på grund av höjda trängselskatter och parkeringsavgifter inte längre har varit lönsamt att bedriva en sådan verksamhet. Det är väldigt synd, tycker jag, då det här har inneburit att jag och många andra nu har fått skaffa en egen bil. Det gynnar inte målen om färre bilar och renare luft i innerstaden.

Sverigedemokraterna tycker att det är viktigt att vi värnar lokala grönområden och parker. De bidrar inte bara med god luftkvalitet, utan även med välmående och avkoppling för stadens invånare. Om man fortsätter att bygga igen parkerna kommer resultatet att bli en ökad ohälsa och en försämring av levnadsmiljön.

Billigast är inte alltid bäst. Därför är det viktigt att kommunen verkar för att ständigt förbättra riktlinjerna vid upphandling kring kött och råvaror, dels ur ett miljöperspektiv, då man på så sätt undviker långa och onödiga transporter, dels för att det gynnar svenskt företagande och bidrar till ett starkt djurskydd. Till dess att det målet uppnås vill vi att kommunen ska ursprungsmärka det kött som serveras, då vi anser att invånarna ska ha rätt att välja bort importerat kött.

Med det yrkar jag bifall till Sverigedemokraternas förslag till budget.

Anförande nr 7

G u n n a r C a p e r i u s (C): Ordförande och fullmäktigeledamöter! Flera som har varit i talarstolen före mig har beskrivit utmaningarna vi står inför. Frågan är om vi någonsin har haft en större att-göra-lista för miljö, klimat och hållbarhet. Därför är jag glad att jag själv och Centerpartiet tillhör en majoritet och ett styre som sätter grönt först.

Kommunstyrelsens förslag till miljöbudget innehåller offensiva satsningar på klimatsmart och närodlad mat med höga djurskyddskrav, på att uppnå god status i alla stadens vattendrag och på biologisk mångfald. Vi har satsningar både på grön infrastruktur för fler pollinatörer och på bättre integration av ekosystemtjänster i planeringen.

Det grönbå styret har många och effektiva budgetsatsningar. Men ärligt talat är det inte 1 miljon till 2020 som gör skillnad, utan det är ett långsiktigt systematiskt arbete för omställning av staden – som en del av en region, som en del av ett land och globalt. Det är därför det är så viktigt att vi arbetar systematiskt med ett gediget arbete, digra analyser och utredningar, så att det vi gör blir rätt på lång sikt. Därför arbetar vi med en ny klimathandlingsplan, ett nytt och uppdaterat miljöprogram och en handlingsplan för minskade utsläpp från trafiken och för klimatanpassning. Det kommer att göra skillnad på lång sikt.

Jag vill också nämna stadens råd för genomförande av Agenda 2030, där vi alla partier sitter och arbetar tillsammans med näringslivet och tillsammans med civilsamhället. Staden har, som ni vet, ambitionen att vara ledande i Agenda 2030. Det är ett mycket ambitiöst åtagande. Det ställer krav både på vad vi gör här och på hur vi agerar som en del i ett större sammanhang. Genom att målen i Agenda 2030 fördelas ut på förvaltningar, nämnder och bolag och genom att det utses ansvariga personer får vi det helhetsgrepp som vi behöver. Jag tror att rådet kommer att kunna spela en viktig roll för att lyfta fram de här frågorna – miljöfrågor, sociala frågor och frågor om ekonomisk utveckling – och tillsammans med alla partier och alla stockholmare göra den omställning som kommer att leda till att vi fortfarande är en världsledande stad när det gäller miljö och hållbarhet.

I miljöpolitik är knappast less more, men när man talar är less more. Därmed vill jag avsluta genom att yrka bifall till kommunstyrelsens förslag till budget.

Anförande nr 8

M i k a e l V a l i e r (KD): Fru ordförande, fullmäktigeledamöter, lyssnare och referenter från här och fjärran! Tänk hur olika det kan vara ibland och hur saker och ting kan förändras! Här har jag stått i några år och debatterat med miljöborgarrådet Luhr, till exempel om den svåra ekvationen om sopsortering, trots att vi i de flesta fall i grunden har tyckt lika. Det är oppositionens privilegium att kritisera majoriteten, och det är en liten tröst till er på den andra sidan. Men nu sitter vi i samma båt, Katarina och jag, och rör åt samma håll på Stockholms grönbå vatten. Nu är också sopsorteringen på väg. Just den saken blir på kort sikt inte helt lätt, inte helt snabb och

inte helt billig för alla, men det blir bra. Detta är den enda raka vägen att gå. Det är flera år dit – det vet vi. Men planen är rätt.

Jag har tidigare sagt här att om Kristdemokraterna hade hållit i sin miljöpolitik ordentligt hade Miljöpartiet aldrig behövts, för förvaltarskapstanken är stark i Kristdemokraterna. Men jag får erkänna att vår miljöpolitik i många fall inte riktigt har blomstrat. Andra partier hann i kapp. Nu får vi vara med och utveckla stadens miljöparti – nej, jag menar miljöarbete – tillsammans med Miljöpartiet. Vi ska utveckla Miljöpartiet också. Det är en långsiktig process. Det finns förresten en del som säger att det över huvud taget inte behövs några andra partier än Kristdemokraterna, men det får bli på sikt i så fall.

Jag vill säga några ord om en av Stockholms riktiga stoltheter, nämligen Stockholms vatten. Det är helt centralt för vår stad, både för hur besökande uppfattar staden och för vårt eget välbefinnande och vår egen hälsa. Rent vatten är nyckeln till mycket. Rent vatten är nyckeln till att få bort misär i andra delar av världen också, och det är väldigt bra att Stockholm går före och visar att det går. Det var inte länge sedan som bad i Riddarfjärden, Årstaviken eller Ulvsundasjön inte var något man rekommenderade. I Karlbergskanalen och Klara sjö ska vi fortfarande kanske inte ta för djupa klunkar eller rota för djupt i bottenlammet, så vi har en del arbete kvar att göra. Vi ska fortsätta att utveckla vattnet. Vi måste minska utsläppen och arbeta hårt och konstruktivt med Agenda 2030, som nämndes nyss, för det är bra grejer. Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till budget.

Anförande nr 9

Sissela Nordling Blanco (FI): Fru ordförande, fullmäktige och åhörare! När jag var liten och bodde i Chile deltog jag och min familj i manifestationer till försvar av en flod och folket som bodde kring floden. Ett transnationellt företag ville bygga ett vattenkraftverk som skulle innebära en ekologisk katastrof och dessutom tvångsflyttningar av urfolk. En äldre kvinna vid namn Nicolasa ledde kampen för att stoppa bygget. Hon sa att hon hellre skulle dö än flytta på sig. Jag lärde mig då att elen vi använder kommer någonstans ifrån. I Sverige är det i många fall samiska territorier, betesmarker och fiskevatten som förstörs till förmån för vattenkraft och vindkraft. Det finns bättre och sämre energikällor. En del för oss mot fördärvet i snabbare takt än andra. Men vi ska komma ihåg att alla innebär en belastning för vår planet.

I Feministiskt initiativs budget har vi en ambition om att Stockholm ska vara fossilfritt senast år 2030 och staden som organisation 2025. Vi måste agera kraftfullt för att möta det klimatnödläge vi befinner oss i. Men det går inte att bara byta ut fossila bränslen mot andra energikällor och tro att saken är löst och att vi ska kunna fortsätta att leva och konsumera hejdlöst. Vi måste på allvar ställa om och se vilka avtryck vi gör globalt. Stockholm står för enorma utsläpp utanför stadens egna gränser. Hur kan vi slå oss för bröstet när barn bryter kobolt i Kongo för att elbilarna i Stockholm ska kunna köras? Hur kan vi slå oss för bröstet när Amazonas brinner för att säkra köttexporten till Europa?

Vi behöver klimatåtgärder som förändrar vårt sätt att leva. Som det är nu lever genomsnittssvensken som om vi hade fyra jordklot när vi bara har ett. Vi behöver

dessutom klimatåtgärder som ser och motverkar snedfördelningen av jordens resurser, globalt men även i Stockholm, mellan kvinnor och män och mellan rika och fattiga. Åtgärder för klimatet måste vara socialt hållbara och vidtas med respekt för mänskliga rättigheter. Vi vill se en levande stad som slår vakt om natur och biologisk mångfald, en stad som ger plats för människor att mötas utan krav på konsumtion. Vi vill se en stad som främjar cirkulär ekonomi. Därför satsar vi i vår budget bland annat på en återbruksgalleria och en särskild återbruksdepå för byggmaterial. Vi vill se en stad där stockholmarnas utsläpp minskar. Därför vill vi införa bilfria söndagar och vegetarisk norm i stadens verksamheter.

Stockholm måste göra mycket mer för att möta klimatkatastrofen. Vi vill se en radikal politik för omställning på alla nivåer i samhället, där vi hittar nya sätt att leva inom ramen för planetens gränser. Jag yrkar bifall till Feministiskt initiativs budgetförslag.

Anförande nr 10

R i k a r d W a r l e n i u s (V): Ordförande och fullmäktige! Vi har ingen tid att förlora, sa Katarina Luhr i sitt inledningsanförande. Jag kan inte hålla med mer. Men det har gått 405 dagar sedan det blågröna styret presenterade sin överenskommelse om Stockholmspolitiken. Vi var redan då lite oroliga över den här alliansen och fokus för dess politik. Men vi kunde konstatera att tidigare klimatmålsättningar från det rödgrönrosa styret låg kvar. Där fanns även några nyheter, som att en klimatbudget skulle införas, en utredning skulle se över en fossilfri innerstad 2030 och så vidare. Det var ändå någonting.

Men 405 dagar senare måste jag ändå ställa frågan: Hur går det egentligen? När vi nu läser i er budget för 2020 är det ju samma saker en gång till. En klimatbudget ska tas fram. En utredning om en fossilfri innerstad ska göras. Ni har inte ens, vad jag kan förstå, fått fram ett miljöprogram i tid. Vi har ett miljöprogram som upphör att gälla om ungefär en och en halv månad. I förrgår fick jag veta att det nya miljöprogrammet är på gång. Men hur ska det kunna implementeras nästa år i budgeten, som det står i budgeten att man ska göra, när det ännu inte är godkänt av fullmäktige? Det innebär att vi till de 405 dagar som redan har gått verkar få lägga ytterligare 365 dagar innan någonting börjar hända i den här frågan.

Jag har debatterat klimatnödläge med företrädare för den här alliansen två gånger i år. Beskeden om huruvida ni är för eller emot har varierat lite grann. Men om ni nu är för måste jag säga att ni tar det förvånansvärt lugnt i frågan. Det är en saktmodighet som nästan gränsar till apati. När kommer era utredningar och löften att genomföras? När får Stockholm ett miljöprogram och en plan för hur vi kan nå våra ambitiösa och viktiga mål i klimatfrågan?

Anförande nr 11

Borgarrådet L u h r (MP): Jag tackar för ditt engagemang i frågan, Rikard Warlenius! I september skrev Stockholm under ett initiativ om globalt klimatnödläge, där även Stockholm ingår. Den frågan tycker jag är ganska uttraderad.

Samtidigt är det oerhört viktigt att de åtgärder som nu kommer på plats inte är några tomma ord. Vi måste agera. Därför har vi jobbat hårt med att ta fram ett miljöprogram

och en klimathandlingsplan som ökar takten i stadens klimatarbete och ger skärpta mål jämfört med den rödgrönrosa majoritetens mål. Vi kom längre än de mål som vi hade satt upp. Nu måste vi sätta upp ännu tuffare mål och gå snabbare framåt. Vi har tagit fram ett miljöprogram och en klimathandlingsplan som gick ut på remiss i går. Det blir en bred remiss, men jag hoppas att vi kommer att kunna anta det här tidigt nästa år. Det gamla miljöprogrammet kommer att gälla fram till dess.

Anförande nr 12

R i k a r d W a r l e n i u s (V): Jag tackar för min del dig för ditt engagemang, Katarina Luhr! Jag har aldrig betvivlat MP:s goda vilja i den här frågan. Vad jag funderar över är er politiska strategi och er förmåga att genomföra den politik som ni pratar om, när så lite händer.

Som sagt står det i 2020 års budget att nämnder och bolag ska arbeta in det här miljöprogrammet i sina verksamhetsplaner. Jag frågar: Hur ska det gå till? Du säger att det gick ut en remissversion i går. Men jag har inte sett den. Jag vet inte vad som står i den. Du påstår att den ökar takten, och det låter absolut jättebra. I så fall kommer vi att stödja den. Men vi har inte sett den än. Hur ska ni få fart på arbetet, och vad har egentligen skett under det mer än ett år som ni har suttit vid makten?

Anförande nr 13

J o n a s N i l s s o n (M): Fru ordförande! Här jämförs man med apatiska barn och annat. Det tycker jag är ganska fräckt. Jag försökte i mitt inledningsanförande ge ett perspektiv på att de här frågorna handlar om långa cykler. År 2006 gav vi för första gången i Stockholms stad ett koldioxidlöfte om utsläppsminskning. Vi slog det med tre år, trots att ni från vänstersidan sa att det var helt orealistiskt. Det är för att vi jobbar med hela samhället, och framför allt med näringslivet.

Jag undrar, Rikard Warlenius: När du hävdar att vi har gått in i något slags apati, vad säger du då till dina partikamrater i Malmö? Det släpps ut mer än 8 ton koldioxid per malmöit. Du kallar oss för apatiska. Vad säger du när du ringer upp dem? Vilka invektiv använder du till dina vänsterpartikollegor i Malmö? Ni har även varit med och styrt i Göteborg. Vad säger du till dem? Man undrar ju. Man häpnar över orden som du väljer.

Anförande nr 14

R i k a r d W a r l e n i u s (V): Jag förstår att det är väldigt lockande att prata om år 2006, om andra städer och om saker som jag inte har sagt, till exempel "apatiska barn". Men nu är vi faktiskt här, och jag tycker att vi är skyldiga stockholmarna att diskutera nästa års budget och vad som ska hända i Stockholm de närmaste åren. Vad är det för slags inlägg du håller, Jonas Nilsson?

Men om jag nu ska säga någonting mer kan jag säga att det jag reagerar på är att ni har hög svansföring men lite verkstad. Jag hör om nya utredningar. Jag hör om nya planer. Samtidigt hör vi nu också att det är ett klimatnödläge. För mig betyder klimatnödläge att någonting är akut, att man måste agera snabbt och att man måste göra det nu. Det är också det, tycker jag, vi får höra från gatorna, från ungdomarna. De har stora

förväntningar på att vi ska göra mer. Att vi har gjort mycket bra förnekar jag inte, men i ett nödläge måste alla anstränga sig för att göra mer.

Anförande nr 15

R a s m u s J o n l u n d (L): Fru ordförande, ledamöter och åhörare! Staden är grön och blå, inte bara här i rådssalen. För att dagens och framtidens stockholmare ska kunna leva sina liv i frihet och trygghet och kunna göra sina egna livsval är det för oss liberaler nödvändigt att ha en aktiv och ansvarsfull miljö- och klimatpolitik för land, luft och vatten. Galopperande klimatförändringar och giftiga livsmiljöer hotar både naturens mångfald och människors frihet här och ute i världen.

Miljön och klimatet må vara globala, och många av lösningarna som krävs behöver också vara det. Men fotarbetet, förändringen, måste ske även lokalt, i Stockholm och i våra stadsdelar. För oss liberaler är det viktigt att vi tar ansvar här och nu och minskar Stockholms påverkan på klimatet. Men samtidigt måste vi förbereda oss på de klimatförändringar som vi vet kommer, och vi måste förbereda oss med god marginal.

För den som besökt Rålambshovsparken – en av Stockholms populäraste gröna lungor och gemensamma vardagsrum – här på Kungsholmen under det senaste året har det här klimatarbetet blivit väldigt konkret. Där har man byggt översvämningsdammar, och man bygger ett nytt utlopp för högre kapacitet. Man ska även konstruera en regnpark för att kunna fånga upp betydligt större mängder regnvatten i framtiden.

Rålis är också ett bra exempel på att vi även arbetar med det blå, med vattnet, som är en så viktig del av Stockholms själ. Vi har konstgjorda öar i Riddarfjärden som bidrar till vattenrening. Rent vatten är också som bekant en viktig faktor för biologisk mångfald. Som ni har sett i vår budget satsar vi särskilt i centrala medelsreserven på ännu renare vatten i vår stad.

Vattnet ska också vara så rent att det går att bada i. Jag tycker att vi borde ha mindre badförbud och fler godkända badplatser. Nu hoppas vi bland annat på en ny sådan på Lilla Essingen. Dessutom vill vi ha fler rena, upprustade och tillgängliga badplatser av dem vi redan har, så att fler ska kunna bada. Som liberal och som mångårig medveten förespråkare för just fler badplatser tycker jag att det är särskilt roligt att vi fortsätter arbetet för att öka stockholmarnas frihet att bada.

Med det vill jag yrka bifall till den grönbå majoritetens förslag till budget.

Anförande nr 16

E m e l i e F o r s (L): Ordförande, ledamöter och åhörare! Vi är den första generation som kan utrota den extrema fattigdomen i världen. Vi är nog också den sista generation som kan bekämpa klimatförändringarna. Det är självklart att Stockholm, Sveriges ekonomiska motor, ska vara drivande i arbetet med att nå de globala hållbarhetsmålen. Tillgång till rent vatten och sanitet, ett av de 17 globala hållbarhetsmålen, är grundläggande för att garantera stockholmarnas livskvalitet och hälsa. Det är för oss en självklarhet, men inte någonting som vi kan ta för givet. Vi i den grönbå majoriteten avsätter därför 45 miljoner kronor per år till vattenarbetet för att se till att hålla en god vattenkvalitet i Stockholm. Vi tar fram en handlingsplan mot

skräp både på land och i vatten, och vi fortsätter att testa innovativa metoder för att sanera sjöbotten och vatten.

Jag som bor i Vasastan och tillbringar en stor del av mina sommark dagar och sommarkvällar i Brunnsviken – även *vid* Brunnsviken, men väldigt mycket i Brunnsviken – har med egna ögon sett resultatet av en sådan här vattenförbättrande åtgärd. Staden gick in och kunde med hjälp av aluminium binda fosfor och minska övergödningen i Brunnsviken. Alla vi som älskar att bada där har fått ett bättre och klarare vatten att bada i till nästa sommar. Men kanske viktigast av allt är att Stockholm, Öarnas stad, ska kunna erbjuda även kommande generationer ett friskt och rent vatten att bada i. Bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut!

Anförande nr 17

J o n a s N i l s s o n (M): Fru ordförande! Visst, hastighet är säkert viktigt. Men det viktigaste är ändå att man gör rätt saker. Även på 60-talet bedrev man panikpolitik när man genomförde miljonprogrammet. Man byggde hus så fort det bara gick. De bostäderna, vet vi i dag, förbrukar mer än 200 kilowattimmar per kvadratmeter och år. Det var riktigt dåliga hus med dålig kvalitet. Det skulle byggas snabbt bara. Hastighet var viktigare än allting annat. Sedan dess har vi ”plockat ned” det här och fått högre kvalitet i våra hus. I dag vet jag inte om det är 80, 70 eller till och med 60 kilowattimmar per kvadratmeter och år när vi projekterar för nya bostadsområden i Stockholm. Det här är en klimatåtgärd som vi ägnar oss åt och som det är faktor fyra på. Om vi inte ska lägga ned stadens alla verksamheter vet jag inte vad ni ska ge för förslag. Kan ni ge mer än ett förslag på en åtgärd som är mer klimatsmart och climateffektiv än att bygga bra bostäder?

Jag har också en poäng vad gäller näringslivet. Jag tror att man verkligen måste se på att de verksamheter som man ägnar sig åt är hållbara även ekonomiskt, så att vi inte hamnar i något slags miljöpolitikens Bai Bang. Om vi vidtar en massa symbolåtgärder i full hastighet men allting kräver skattesubventioner kommer det inte att vara hållbart på längre sikt. Vi har många exempel här runt om i Stockholm, inte minst vad gäller bostadsbyggandet och det vi gör på fjärrvärmesidan och vattensidan, på sådant som är väldigt effektivt och även är ekonomiskt hållbart. Det är bara så – med ekonomisk hållbarhet – som vi kan vinna i den här frågan.

Anförande nr 18

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Det är fascinerande, Jonas Nilsson, att höra dig vilja flytta fokus från Stockholm och den stad ni själva styr över till andra kommuner i Sverige. Du säger att många andra kommuner släpper ut dubbelt så mycket som Stockholm. Du borde ha koll på detta, men det handlar delvis om att andra kommuner producerar det cement och det stål som vi bygger just våra bostäder och vår infrastruktur med. Den största delen av stadens utsläpp räknas inte in i de utsläpp som du hänvisar till.

Det här med infrastruktur är en av de saker där vi verkligen kan göra skillnad, vilket du också påpekade i ditt anförande. Men det kostar också pengar. Vi vet att Hammarby Sjöstad vid byggandet var ungefär 5 procent dyrare än andra standardbostäder, och så ser det ut när vi investerar i våra fastigheter och så vidare. Det finns väldigt mycket

mer ni kan göra, till exempel anta en strategi för ett klimatneutralt byggande i den här staden.

Anförande nr 19

J o n a s N i l s s o n (M): Nu är det ju inte så att jag jämför Stockholm med Slite på Gotland eller med Stenungsund, utan jag jämför naturligtvis Stockholm som kommun med Göteborg och Malmö. Det är ju där man kan göra något om man ska göra något, Emilia Bjuggren. På dig låter det som att Stockholm inte hade några utsläpp för 10, 20, 30, 40 år sedan. Det är ju inte sant. Vi har haft otroliga verksamheter och smutsat ned och haft stora utsläpp. Men vi har jobbat med våra utsläpp. Vi har jobbat på våra klimatåtgärder här. Det måste man naturligtvis också göra i andra städer. Allt annat vore att kapitulera. De här utsläppen har ju som sagt inga gränser.

Det är bara för dig att räkna på vad det är som man borde ta hänsyn till, och så kan du väl berätta det. Men vi satte upp ett mål för 13 år sedan, och vi nådde det tidigare än tänkt.

Anförande nr 20

R i k a r d W a r l e n i u s (V): Ordförande! Man ska inte ha panik. Det är jättebråttom, men det är inte så bråttom att man ska fatta dåliga beslut. Det håller jag med om, Jonas Nilsson. Problemet är att världen i stort har prokrastinerat och skjutit fram de här frågorna i 30–40 år. Därmed har vi hamnat i vad i varje fall delar av din majoritet kallar för ett nödläge. Vi behöver agera utifrån det.

Du frågar vad vi vill göra. Jag kan ge en massa exempel på det. Vi vill – nytt för i år – inrätta en klimatfond för att stödja omställning och anpassning. Vi vill koppla den till en vetenskaplig klimatpanel, som just ska se till att vi inte gör fel när vi bygger ut staden. Vi vill ha intern klimatkompensation för tjänsteresor – något som vi förhandlade fram med Miljöpartiet under förra mandatperioden men som verkar ha fastnat på vägen. Vi vill också bygga hus i trä – jag är inte övertygad om att ditt argument om bättre hus nu stämmer. Men jag undrar: Vad vill *ni* göra? Jag undrar om handlingsplaner.

Anförande nr 21

J o n a s N i l s s o n (M): Vi jobbar systematiskt med alla de här frågorna. Det gäller allt från husbyggande till utsläpp från bilar och annat.

Jag tycker att det är konstigt att ha ett perspektiv som är så kort att man skrämmer upp sig själv. Vi får ändå titta på vad vi har gjort som har fungerat i Stockholm. Det är framför allt de delar där vi har sett till att vi också har en näringslivskraft som har fungerat. Däremot har de projekt vi har gjort som har krävt väldigt stora subventioner havererat. Vi har haft små ”Bai Bang” även i Stockholm.

Som tur var väntade vi till exempel några år tills vi fick en återbetalningstid på våra solcellsinstallationer. Svenska Bostäder, Familjebostäder och Stockholms Hamnar har gjort de största solcellsinvesteringarna i norra Europa och har de största anläggningarna just för att vi har gjort det med ekonomisk hållbarhet.

Anförande nr 22

Stian Raneke (S): Fru ordförande! Klimatpolitiken måste handla om att bygga ett starkare och mer hållbart samhälle. Vi kan genomföra den här klimatomställningen så att alla stockholmare kan känna sig trygga i den omställningen. Det är väldigt tråkigt att se att majoriteten inte tar det ansvar för framtiden som de borde ta. Finansborgarrådet säger att vi i Stockholm inte behöver utlysa något nödläge då vi har varit så duktiga tidigare. Det är ett hån mot Stockholms invånare, som är väldigt måna om att rädda vår miljö.

Stockholm har nu världens möjlighet att bli klimatpositivt. Ett exempel på en klimatkompensatorisk åtgärd är att skapa kolsänkor som binder koldioxiden. Haven och växtligheten utgör våra största kolsänkor, men det finns möjligheter att skapa motsvarande effekt på andra sätt. Genom att man avskiljer koldioxid från kraftvärmeverkens rökgaser kan den permanent lagras i mark eller havsbottnar i stället för att släppas ut i atmosfären. Stockholms fjärrvärmesystem är ett av världens mest avancerade, och mer än hälften av värmen kommer från olika biobränslen, främst rester från skogsbruk och andra typer av biologiskt material. Om vi utvecklar den här tekniken tillsammans med Stockholm Exergi kan vi sänka utsläppen med mer än 2 miljoner ton koldioxid per år.

Vi socialdemokrater vill satsa på den här möjligheten att göra Stockholm till en förebild i världen. Med andra ord: Vi räddar inte miljön med skattesänkningar och nedskärningar på investeringar. Bifall till Socialdemokraternas förslag till budget!

Anförande nr 23

Borgarrådet Lühr (MP): Tack så mycket för ditt inlägg, Stian Raneke! Jag förstår dock inte riktigt om det är kritik mot vår budget. Vi tar ju för första gången fram målet om att bli klimatpositiva i Stockholm. Det är ett mål som vi inte har haft tidigare. Vi jobbar med biokolsanläggningar som ska binda kol. Vi jobbar också med Beccs – det handlar om att utföra koldioxidavskiljning från våra kraftvärmeverk för att sedan lagra den koldioxiden. Det här är ett projekt som vi har påbörjat redan i år tillsammans med Stockholm Exergi.

Anförande nr 24

Stian Raneke (S): Det är ett pilotprojekt. Vi vill att det ska gå från pilotprojekt till en verklig investering. Det var en väldigt specifik fråga. Emilia Bjuggren kommer att tala efter mig. Du kan ta replik på henne om det också, Katarina Lühr. Men jag är extremt stolt över det arbete som vi socialdemokrater gjorde förra mandatperioden i klimatarbetet. Jag tror att vi behöver den satsningen och den inställningen om vi ska klara av det här.

Anförande nr 25

Borgarrådet Bjuggren (S): Som jag sa i mitt inledningsanförande har det politiska läget förändrats. Nu har vi massdemonstrationer för klimatet. Många kommersiella aktörer har fattat att situationen har förändrats. Det syns tydligt i reklamen, där många företag nu lyfter fram just hållbara produkter och hållbara val

som ett sätt att främja sin verksamhet. Det ger oss ett fantastiskt läge att verkligen vidta kraftfulla åtgärder.

Därför blev jag inte heller förvånad när finansborgarrådet meddelade att Stockholms stad är med och utlyser det här klimatnödläget. Det som förvånade mig – nu är inte finansborgarrådet i salen – var att detta sedan dementerades med hänvisning till att Stockholm redan gjort så mycket på området. Det är lite absurt. Vi vet inte exakt hur Stockholms verkliga klimatavtryck ser ut, eftersom vi inte mäter det i dagsläget. Men uppskattningen är att minst 10 ton per stockholmare och år släpps ut när man räknar in konsumtionsutsläppen. Som sagt ökar också utsläppen från trafiken, som räknas in i stadens utsläpp.

Tvärtemot vad finansborgarrådet deklarerade menar vi socialdemokrater att det behövs stora klimatsatsningar i vår stad för att minska utsläppen från transporterna, för att kompensera för de utsläpp som vi ännu inte klarar av att ta bort, för att ställa om våra fastigheter och bostäder till att bli klimatneutrala och inte minst för att hjälpa stockholmarna att göra hela den omställning som staden aldrig kan göra själv. Det krävs prioriteringar som visar att Stockholm tar den här frågan på största allvar.

När vi nu har en ansvarig minister som är med på tåget: Se till att en gång för alla lägga ned Bromma flygplats! Det finns ett stort stöd i vår stad för att genomföra den här klimatomställningen. Låt oss nu i bred majoritet, om än inte i enighet bland alla i salen, genomföra den här klimatomställningen!

Anförande nr 26

Borgarrådet L u h r (MP): Emilia Bjuggren inledde debatten med att säga att vi nu ser en stor kraft i samhället och att man inte längre behöver vara modig för att driva klimatpolitik. Socialdemokraterna har ju förändrat sin klimatpolitik väldigt rejält sedan förra mandatperioden när det gäller att kraftigt driva en nedläggning av Bromma flygplats, att driva att vi ska minska trafikutsläppen väldigt kraftigt samt att driva att vi ska ställa om fastigheter – vi lyckades inte energieffektivisera under förra mandatperioden på grund av att man prioriterade hög byggtakt framför att göra insatser samtidigt. Jag undrar egentligen, för Emilias skull: Är det på grund av att man inte längre behöver vara modig som ni så starkt driver klimatpolitik nu?

Anförande nr 27

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Jag tackar för repliken, Katarina Luhr! Jag vet att du gärna vill klistra på oss något slags radikal förändring. Men du vet lika väl som jag att Socialdemokraterna i decennier varit med och drivit fram både miljöpolitiken och klimatpolitiken. Hammarby Sjöstad var ett tydligt sådant initiativ som var tidigt i sitt slag. Jag tycker att den här retoriken börjar bli tröttsam. Jag är som sagt stolt över det vi gjorde tillsammans förra mandatperioden.

Miljö- och klimatborgarrådet vill måla på mig någon bild av hur vår politik har sett ut eller inte sett ut. Som Karin Wanngård förklarade i går drev vi gemensamt en nedläggning av Bromma flygplats redan förra året i de råd där vi satt. Jag tycker att du borde ägna lite mer tid åt att i stället påverka den majoritet du sitter i att genomföra

alla de åtgärder som vi uppenbarligen – precis som förra mandatperioden – är helt överens om är nödvändiga.

Anförande nr 28

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Jag ska delvis byta ämne. Miljö- och hälsoskyddsnämnden har inte bara ansvar för miljötillsynen, utan också tillsynsansvar för bostäder och inomhusmiljö. Det här är någonting som jag tror kommer att bli allt viktigare framöver. Vi har en ny typ av aktör på svensk bostadsmarknad. Det handlar om stora internationella riskkapitalbolag som har som affärsidé att köpa upp icke renoverade miljonprogramsfastigheter, göra ytliga renoveringar inne i lägenheterna, så kallade konceptrenoveringar, chockhöja hyrorna och sedan sälja vidare till nästa aktör. Jag kan ta ett exempel, Hembla i Husby. Det är precis så här de arbetar. När en hyresgäst flyttar ut gör man ytliga renoveringar och höjer hyran i den enskilda lägenheten. Priset får betalas av alla andra hyresgäster i fastigheterna, de som faktiskt bor kvar, för det som händer är att de får väldigt bristande underhåll, vilket leder till en förslumning av hela kvarter.

Många som bor i de här fastigheterna känner inte till sina rättigheter. De vet inte hur man anmäler missförhållanden till miljöförvaltningen, och dessutom bor man inte sällan i andra eller tredje hand, vilket gör att man inte vågar göra anmälningar. Miljö- och hälsoskyddsnämnden har börjat med stickprov, så kallad riktad bostadstillsyn, vilket vi tycker är väldigt bra. Tidigare har man framför allt reagerat på anmälningar. Nu gör man oanmälda stickprov. Men det här måste tas flera steg längre. I vår budget satsar vi 2 miljoner extra på just det här tillsynsarbetet, för detta måste bli legio. Man har gjort sådana här riktade tillsynssatsningar i Rinkeby-Kista och Skärholmen. De måste utökas till framför allt de här slumvärdarna, som i dag förstör inomhusmiljön för våra hyresgäster men också bidrar till förslumning och ökad otrygghet.

Det är dags att Stockholm sätter ned foten. Aktörer som Hembla ska inte få köpa fastigheter av den här staden. Aktörer som Hembla ska inte heller få markanvisningar, bygglov eller detaljplaneändringar som medger att de ska få bygga några nya bostäder. Vi ska inte ha den här typen av aktörer i Stockholms stad.

Anförande nr 29

Borgarrådet L u h r (MP): Vi är helt överens om detta, Clara Lindblom. Det är därför vi också fortsätter den här satsningen på att tillsyna de fastighetsägare som vi misstänker kanske inte sköter sina fastigheter. Det har vi en fortsatt satsning på i budgeten. Jag tror att du har sett den satsningen.

Anförande nr 30

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Ja, jag har sett den, Katarina Luhr. Jag har läst er budget. Men det vi gör är, som jag sa, att tillföra ytterligare 2 miljoner kronor. Vi tror nämligen att det här arbetet behöver skalas upp.

Men som jag sa behöver vi också ta det ett steg längre. Du känner säkert till FN-initiativet The Shift, där borgmästare från bland annat Barcelona, New York och London gått samman för att hålla undan den här typen av slumvärdar från sina städer.

Jag tycker att det är oerhört sorgligt att Stockholm inte har hakat på det tåget, även på grund av att vi nu har förbundet oss att följa Agenda 2030. Ni har ett råd för Agenda 2030-frågor. Att hålla ute de här riskkapitalbolagen borde vara högsta prioritet även för ditt finansborgarråd.

I dagsläget är det så att vi inte har någon tydlig policy vad gäller försäljningar till aktörer som Hembla. Vi har ingen policy vad gäller detaljplaneändringar för till exempel aktören Rågsved Fastighets AB, som äger Rågsveds centrum och bidrar till fullständig förslumning av området. Här behöver vi sätta ned foten. Vi behöver anta en sådan här policy. Vi behöver ansluta oss till The Shift, och vi behöver skala upp arbetet med bostadstillsyn som förs vid miljöförvaltningen.

Anförande nr 31

S u s a n n e W i c k l u n d (C): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Jag tänkte prata om vatten. Stockholm är en fantastisk stad på många sätt. Det är inte för inte som vi kallas för Nordens Venedig, med tillgång till både sött och salt, som man sjunger. Vår tillgång till vatten innebär att vi även har tillgång till dricksvatten från Mälaren, både vi i Stockholm och i övrigt i regionen. Det är en tillgång som vi ska värna om och vara rädda om.

När det gäller dricksvatten har vi i Stockholm en vattentaxa som ligger bland de lägsta i landet. Det kanske inte så många känner till. De flesta kommuner ligger på den dubbla va-taxan eller kanske ännu mer. Men framtida förändringar gör att vi måste ta höjd för ett antal saker. Vi har en ökande befolkning, vilket gör att leveranskapaciteten måste öka. Men vi måste också jobba med eventuell information och justering av taxan, så att man använder vatten på ett effektivare sätt. Hittills har vattenförbrukningen per capita legat ganska stabil, trots en ökad befolkning. Vi har kunnat kompensera för ökningen genom effektivare utrustning i hushållen, som diskmaskiner, tvättmaskiner och så vidare. Men den utvecklingen verkar ha stannat av. Nu märks det en lite ökad förbrukning.

Vi måste vara beredda på skyfall och på att kunna ta hand om en ökad mängd dagvatten. Här kommer vi att jobba tillsammans med exploateringsnämnden och andra nämnder för att förbereda omhändertagande av dagvatten redan i planprocessen. Vi måste se till att vi har kapacitet och redundans om någonting skulle hända och om en nödsituation skulle uppstå, oavsett om det är avsiktligt eller om det är en olycka.

I andra ändan, om man nu får uttrycka det så, ska vi ta hand om avloppsvattnet också. I och med utbyggnaden av det nya reningsverket i Henriksdal kommer vi att öka reningskapaciteten till den dubbla, rena mer effektivt och få bort olika saker, både sådant som syns och sådant som inte syns.

Som sagt är vattnet i Stockholm en av våra viktigaste tillgångar. Därför yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 32

T o b i a s J o h a n s s o n (V): Vid förra kommunfullmäktigesammanträdet var va-taxan uppe till debatt. Jag fick inget svar den gången, så jag tänkte att jag skulle återkomma till min fråga.

Nu höjs va-taxan, Susanne Wicklund. Vi kommer också att få ett ökat underhåll av va-nätet, som ni skriver i er budget. När de rödgrönrosa styrde höjde vi taxan med 5 procent årligen. Då kritiserade ni detta väldigt hårt. Ni kritiserade också att vi skulle gå från avhjälpande underhåll till förebyggande underhåll. Flera av allianspartierna hade också i sina senaste budgetar krav på sänkningar av va-taxan. Nu blir det i stället en höjning och ett ökat underhåll. Jag är lite nyfiken. Har Miljöpartiet övertygat er om att ni hade fel, eller har ni helt enkelt låtit Miljöpartiet hållas och gått med på en höjning av va-taxan? Det vore intressant att veta.

Anförande nr 33

S u s a n n e W i c k l u n d (C): Jag var inte med förra mandatperioden, så jag kan inte svara på just det. Men det händer saker i vår omvärld som gör att vi måste ta höjd för olika saker. Det finns investeringar som måste göras. Det blir ökad rening med Henriksdalsverket, vi har en ny ledningsdragnings under Mälaren från Gamla Bromma och så vidare. Det är olika saker som spelar in i det här. Det är inte så att man bara bestämmer sig för en viss nivå som ska höjas procentuellt från år till år, utan man måste ta hänsyn till vad det är man ska investera i.

Anförande nr 34

A r v i d V i k m a n (S): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Vårt arbete med att ställa om till ett klimatsmartare samhälle måste bedrivas på alla nivåer. Det behövs rejäla reformer som förändrar våra strukturer, men det behövs också att vi ifrågasätter och vågar och orkar förändra våra egna val i våra liv. För att vi ska orka göra det behöver vi förebilder som inspirerar oss och visar att det är lätt att göra rätt.

För omkring tio år sedan blev min ena bror vegan. Det var den första personen i min direkta närhet som blev det. I min familj bestämde vi oss för att vi vill kunna dela måltidsupplevelsen hemma, så vi har allihop haft många veganska jular ihop efter det. Vi har käkat goda grönkålsgratänger, auberginesill, nötbollar och annat gott. Jag har alltid sympatiserat med anledningen, men jag måste erkänna att jag tyckte att det var svårt att göra den där omställningen först. Det kändes omständligt. Varför skulle jag inte ha julskinkan och det andra som jag alltid hade käkat? Men det är inte en känsla som har hängt kvar. Det som har slagit mig är hur gott, smart och enkelt det har varit att minska mitt klimatavtryck på precis det sättet.

Om min bror skulle flytta till Stockholm och så småningom bli gammal och flytta in på något av våra äldreboenden skulle han däremot behöva ge upp sitt klimatengagemang i sitt matval, för här tycker majoriteten inte att han ska kunna serveras vegansk mat i våra verksamheter. Det här tycker jag är helt tokigt. Det är väl klart att han ska kunna fortsätta att äta veganskt. Det är klart att människor ska kunna göra de valen och att vi ska kunna erbjuda de här bra alternativen. Därför vill jag slå ett slag för vårt förslag. Vi vill öka valfriheten och se till att de som vill äta veganskt

får göra det. Det är ett smart sätt att göra det enklare för fler att bli ännu miljövänligare i sin vardag.

Anförande nr 35

E w a L a r s s o n (MP): Välkommen till Skarpnäck, skulle jag vilja säga, Arvid Vikman! Att vara vegan i Skarpnäck är inte något annorlunda. Min äldsta dotter blev vegan redan 1991 – tänk! På äldreboendena i Skarpnäck är det inte heller så konstigt att vara vegan, inte på förskolorna heller. Du och din bror är så välkomna dit för att fortsätta att anta den livsstil som nu även Socialdemokraterna har kommit på är värd att leva.

Anförande nr 36

A r v i d V i k m a n (S): Vad härligt det skulle vara med en tävling om vem som känner flest veganer! Det kan vi pröva.

Jag tycker att detta känns konstigt. Om ni tycker att det här är bra, varför måste man då flytta till just Skarpnäck för att kunna serveras vegansk mat? Varför kan vi inte säga att man ska kunna få det över hela staden? Jag bor inte i Skarpnäck. Jag skulle vilja bo nära min bror, och jag vill att han ska kunna bo nära sin familj. Då räcker det faktiskt inte, Ewa Larsson, att han skulle behöva bo i Skarpnäck. Varför fattar ni inte beslut om att hela staden ska kunna erbjudas detta?

Anförande nr 37

Borgarrådet S l o t t n e r (KD): Mycket konstigheter får man höra från talarstolen, men det här kanske hör till de märkligaste. Att majoriteten inte skulle tycka att äldre ska få äta vegansk mat i verksamheterna – vad är det för påhitt, Arvid Vikman? Var har du läst eller hört att vi på något sätt skulle ha gett något direktiv från Stadshuset om att äldre människor inte ska få äta vegansk mat?

Vad jag har sagt som äldreborgarråd är att jag tycker att äldre ska få äta den mat som de önskar, är vana vid att äta och är ”bekväma” med. Jag tycker att det är väldigt bra om verksamheterna så långt det bara är möjligt kan erbjuda detta. Jag är helt övertygad om att verksamheterna och de som jobbar i våra boenden och i hemtjänsten – och som är så engagerade för att de äldre ska må bra i sin vardag – också ser till att de äldre får äta den mat som de mår bra av. Men något direktiv om att vi skulle förbjuda vegansk mat har det aldrig föresvävat mig att ge, och det har inte den här majoriteten gjort heller.

Anförande nr 38

A r v i d V i k m a n (S): Vad skönt att det reds ut att vi är överens i den frågan, Erik Slottnér! Jag vet inte om det är semantiskt eller vad det handlar om. Förbud eller inte – när vi antog en måltidspolicy här tidigare kunde ni tänka er att sträcka er till den nivån att man skulle kunna servera vegetarisk mat. Vi har föreslagit att även vegansk mat ska kunna serveras till dem som vill. Det har inte ni velat rösta igenom. Jag tycker gott att man kan kalla det för ett förbud för dem som vill hålla kvar sin klimatsmarta veganska livsstil. Men då ser jag väl det här som en inbjudan till att ni kommer att

revidera det förslaget och se till att det kommer att serveras vegansk mat till dem som vill det och vill minska sitt klimatavtryck.

Anförande nr 39

M a r i a A n t o n s s o n (MP): Ordförande, fullmäktige och stockholmare! Som ordförande för Stockholm Vatten och Avfall är det med stor glädje som jag får stå här i dag och prata om några av de satsningar som vi har i budgeten.

Stockholm Vatten och Avfall är väldigt viktigt i omställningsarbetet. Jag skulle vilja säga att det är en av nycklarna för att vi ska kunna nå ett hållbart samhälle. Det som vi bland annat kommer att göra kommande år är att vi ska stärka resiliensen i Stockholms dricksvattenförsörjning, bland annat för vattenförsörjning vid nödsituationer, som vi har varit ganska förskonade från här i Stockholm. Detta blir allt viktigare med det förändrade klimatet.

Vi ska verka för en resurssnål vattenanvändning. Stockholm Vatten och Avfall behöver bli bättre på att inte backspola våra ledningar och så vidare med dricksvatten. Vi behöver vara rädda om vårt dricksvatten. Vi har inte varit det hittills, kanske för att det har varit för billigt. Vi behöver också lära stockholmarna att inte slösa med vatten.

I Norra Djurgårdsstaden ska vi gå vidare med försöken att prova sorterande avloppssystem. Vi har ett uråldrigt avloppssystem i dagsläget. Vi lade ledningarna redan på 1800-talet. Det vi gjorde med soporna då var också ganska uråldrigt, men vi har nått väldigt mycket längre med avfallshanteringen än med vattenhanteringen. I Norra Djurgårdsstaden ska vi prova till exempel vakuumpolande toaletter. Då ska man inte slänga bomullspinnar och sådant där, utan det är bara kiss och bajs och papper som ska ned. Då kan det bli väldigt fin jordförbättring och bli till biogas efter det. Det ska bli oerhört spännande att jobba med detta. Sedan kan man använda gråvattnet till att cirkulera, värma bostäder med och så vidare.

Det är med stor glädje jag yrkar bifall till den här budgeten.

Anförande nr 40

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Jag måste passa på att ställa en fråga till dig, Maria Antonsson. Stockholm Vatten och Avfall gör ju ett fantastiskt arbete både med vatten och med att ta hand om vårt avfall. Men det har också varit ganska mycket utmaningar med just att ta hand om vårt avfall, inte minst med problematiska upphandlingar och så vidare. Då vet vi båda att ett förslag på åtgärd som har lyfts fram inifrån är att man som stad skulle kunna ha ett referensobjekt där man har egen regi på en avfallshantering för att alltid ha beredskap, för att ha jämförelseobjekt och så vidare. Varför kommer det här aldrig på plats, så att vi verkligen kan se till att stockholmarna kan lita på sophämtningen, oavsett upphandlingars utfall och eventuella problem med aktörer?

Anförande nr 41

M a r i a A n t o n s s o n (MP): Vi ska absolut titta på möjligheten att göra det, Emilia Bjuggren. Men det har varit väldigt mycket andra arbetsuppgifter att syssla med för Stockholm Vatten och Avfall under den här tiden. Vi hade sopstrejken, där hela

matavfallsinsamlingsavdelningen med flera fick gå in och styra upp i kundtjänst i stället för att göra sitt arbete. Det har varit väldigt mycket. Nu ska vi ut med en ny upphandling av det här. Det har varit väldigt starkt fokuserat på att klara det dagliga snarare än att mer titta på det långsiktiga. Men vi ska absolut titta på det långsiktiga också. Vi kommer dit.

Anförande nr 42

Borgarrådet L u h r (MP): Fru ordförande! Fåglar som sjunger, luften vi andas, maten vi äter – allt bygger på den biologiska mångfalden. Men många slår dövörat till när ämnet biologisk mångfald tas upp. Det är symbolpolitik, får man ofta höra. Senast i veckan hävdade Socialdemokraterna att tofsmesen var onödig i staden. Det är lite oklart hur Socialdemokraterna kan veta det. Jag tänkte att jag skulle prata lite kort om varför vi väljer att stå upp för den biologiska mångfalden, även den i Stockholm.

Den biologiska mångfalden är av stort värde, inte minst ekonomiskt men också som basen för våra liv. Värdet av den globala produktionen av grödor som är beroende av pollinatörer uppskattas till ca 6 000 miljarder kronor årligen. Om fisk som lax och sik slås ut av varmare hav eller om musslor eller skaldjur dör ut av försurning kommer vår matförsörjning att ändras helt radikalt. Värdet av att arbeta för en stärkt biologisk mångfald i stället för att ignorera frågan borde vara uppenbar för oss alla. Ju fler arter som finns, desto mindre risk är det för en katastrof om en viss art minskar eller försvinner. Därför är biologisk mångfald en försäkring för framtiden.

Varför ska vi då göra satsningar på biologisk mångfald i en huvudstad? När vi gör staden renare och grönare ökar möjligheten för olika arter att trivas här. Redan tidigare under hösten tog vi beslut om ett definitivt stopp för användning av bidödande ogräsmedel i stadens parker och trädgårdar och även på den mark som staden arrenderar ut. I budgeten för 2020 ser vi till att arbetet med biologisk mångfald även kommer igång med lokala åtgärdsprogram både på land och i vatten, samtidigt som vi ökar stödet för naturvårdsskötsel. Vi är tydliga. Vi behöver naturen, och Stockholm kan bli ett viktigt nav för att stärka den biologiska mångfalden. Det är inte symbolpolitik, utan en bas för vår fortsatta livskvalitet.

Anförande nr 43

S a r a S t e n u d d (V): Ordförande! Katarina Luhr! Jag håller fullständigt med dig. Jag tycker att det är jätteroligt att du bryr dig om den biologiska mångfalden så mycket. Det finns jättemycket saker vi kan göra på den här fronten. Några av de saker som du har sagt håller jag absolut med om. Men det finns andra sätt också, till exempel att jobba mer med stadens ljus. Det finns väldigt många undersökningar som har visat påverkan från just stadens ljus. Den biologiska mångfalden försvinner mer och mer med den typ av ljus vi har i staden. Vi skulle snarare behöva jobba mer med olika ljuskällor, kanske infrarött ljus och så vidare. Man har till exempel sett att insekter under trafiklyktor har minskat väldigt mycket. Pollinerarna trivs inte i den här typen av upplyst stad. Hur ställer du dig till det, Katarina Luhr?

Anförande nr 44

Borgarrådet L u h r (MP): Vi håller just nu på att ta fram en strategi för biologisk mångfald i hela staden. Den ska följas av lokala åtgärdsprogram för den biologiska mångfalden. Där kommer man att peka ut åtgärder för på vilka sätt många olika arter, bland annat fladdermöss, ska få bästa möjliga livsmiljöer. Där kan en möjlig ljusstrategi komma in i så fall. Men vi avvaktar och tittar på vilka åtgärder man bedömer behövs i olika områden av staden för att den biologiska mångfalden och de arter som gynnar Stockholm och gynnas av Stockholm ska få ännu bättre livsmiljöer.

Anförande nr 45

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Jag tar det som en komplimang att Socialdemokraterna fortfarande har så stark ställning i den här staden att vi är det största problemet i ert klimatarbete, Katarina Luhr.

Jag har ett tips till miljö- och klimatborgarrådet. Just när det gäller biologisk mångfald är en ganska enkel åtgärd att se till att vi kan ha förskolor med förskolegårdar som rymmer naturmaterial, så att de kan hjälpa till i det här arbetet. Här måste jag säga att ditt största problem inte är Socialdemokraterna utan din egen majoritet. Ett tips till dig är ta den diskussionen med dina majoritetskollegor i till exempel exploateringsnämnden, så att de planerar in den typen av förskolor. Just nu sitter vi på nämndsmöte efter nämndsmöte och påpekar att med bara små förskolor i bostadshus med icke-tillämpliga förskolegårdar kommer detta arbete inte att stärkas alls.

Anförande nr 46

Borgarrådet L u h r (MP): Förskolegårdar är ett separat problem. Det behövs många förstärkningar av förskolegårdar, och inte bara för den biologiska mångfaldens skull.

Men om vi ska backa och gå in på den biologiska mångfalden: I den strategi som vi nu tar fram vill vi knyta in olika aktörer i arbetet, bland annat förskolor och skolor, som ska kunna jobba med förstärkningsåtgärder för biologisk mångfald. Vi knyter också in fastighetsägare och olika fastighetsförvaltare för att de ska kunna bidra. Förskolor och skolor är en viktig del för att barnen ska kunna få lära sig mer om den biologiska mångfalden, om naturen och om sin närmiljö.

Anförande nr 47

F r e d r i k P e t t e r s s o n (S): Ordförande! Jag hade väntat mig en mer omfattande klimatbudget med mer genomslag av borgarrådet Luhr. Borgarrådet Luhr är en oerhört bra och kunnig person enligt mig. Hon är väl insatt i klimatfrågan. Hon skulle enligt mig ha krävt ett mer klimatvänligt Stockholm. Vi socialdemokrater vill arbeta ur ett holistiskt perspektiv för att nå miljö- och klimatmålen och ett Stockholm som har ett globalt hållbarhetsperspektiv med framtidsmöjligheter, allt från det lilla lokala i det enskilda kvarteret till staden mer övergripande.

Jag bor själv i Blackeberg, som är en del av Bromma. Jag får många frågor av medborgare i Bromma om varför staden inte gör någonting åt Bromma flygplats. En nedläggning av Bromma flygplats ger vinster på många olika sätt, men framför allt för klimatet. Många i Bromma med mig vill veta hur borgarrådet Luhr ställer sig till en

tidigare nedläggning av Bromma flygplats. Varför finns inte Bromma flygplats nämnd i er budget?

På det mer lokala planet vill vi att alla invånare i Stockholm ska ha möjlighet att i större utsträckning använda sig av återvinningscentralerna. Det behövs längre öppettider anpassade efter invånarna, främst på vardagarna. Många arbetar skift, och det ska därför vara möjligt att besöka återvinningscentralerna på väg till eller från arbetet. Arbetar man dag ska man kunna besöka dem efter arbetet. Arbetar man kväll ska man kunna besöka dem före arbetet. Arbetar man natt ska man kunna besöka dem före eller efter arbetet.

Det krävs mer omfattande insatser för klimatet. Därför yrkar jag bifall till Socialdemokraternas förslag till budget.

Anförande nr 48

Borgarrådet L u h r (MP): Tack så mycket för frågorna, Fredrik Pettersson! Det är väl ingen nyhet vad Miljöpartiet tycker och har tyckt om Bromma flygplats. Den frågan kommer jag att lämna därhän.

Jag ska i stället tala om återvinningscentralerna. Det här är en hjärtefråga även för mig. Det är också någonting som vi jobbar väldigt mycket med. Jag såg att ni önskar er förlängda öppettider för återvinningscentralerna. Återvinningscentralerna har oftast öppet på helger och kvällar för att man ska kunna åka dit utanför arbetstid. Till exempel är Roslagstulls återbruk öppet mellan kl. 16 och kl. 20 varje vardagskväll plus på helger. Men vi har också inlett ett arbete med de mobila popup-återbruken – man åker runt, så att det finns återvinningsstationer som kommer hem till dig på helgen och står på torg och gator nära dig. Det är någonting som vi satsar på: att man ska få mycket närmare tillgång till återbruk och återvinningscentraler.

Anförande nr 49

F r e d r i k P e t t e r s s o n (S): Tack för repliken! Den uppskattar jag, Katarina Luhr. Men jag är inte helt nöjd med ditt svar angående Bromma flygplats. Jag anser att vi måste ha insatser nu, och det är insatser som saknas i ditt budgetförslag. Jag är ganska säker på att ditt hjärta mer stämmer in i vårt förslag till budget. Att bibehålla en låg skatt gynnar inte klimatet alls. Jag tycker att du ska ena dig med oss, syster, i gemenskapen och kampen för att rädda klimatet.

Anförande nr 50

C h r i s t o f f e r J ö n s s o n (L): Ordförande, ledamöter och åhörare! Jag vill passa på att säga ett par ord om ekosystemtjänster och biologisk mångfald.

Vi lever och verkar i en storstad med ambitioner att växa. Vi lever också i en storstad som har en unik närhet till gröna och blå ytor. Ungefär hälften av Stockholms yta utgörs av naturområden, sjöar, vattendrag, parker och grönstråk. Av dessa är en tredjedel skyddade.

I takt med att vi blir fler invånare och bygger en tätare stad kommer också ett ansvar att värna om och utveckla våra gröna och blå strukturer. Gör vi dessa hållbara och

robusta får vi mycket tillbaka, exempelvis rening av luft och vatten, mat, syre, estetiska värden och områden för rekreation. En bärande del i att stödja ekosystemtjänsterna är den biologiska mångfalden. Därför har vi i den grönbå majoriteten ett starkt fokus på arbetet med att stärka de gröna och blå sambanden i vår stad.

Vi ska det kommande året implementera handlingsplanen för biologisk mångfald. Till den ska lokala åtgärdsprogram tas fram. Därtill kommer vi att inventera och kartlägga stadens totala grönyta och ekologiskt särskilt betydelsefulla områden. Vi skjuter till medel för fler ekologer och för att entreprenörer ska utbildas i naturskötsel. Vi arbetar vidare med att inrätta fler naturreservat. Vi vill på sikt tillskapa mer grönska genom att staden ska ta fram ett nytt övergripande trädmål. Nämnden ska bistå berörda nämnder med underlag och kompetens i stadsbyggnadsprocessen. Detta är några exempel som handlar om att värna och stärka den biologiska mångfalden och våra ekosystemtjänster.

Anförande nr 51

M a r i a - E l s a S a l v o (S): Ordförande! Jag är glad över att många lyft fram allvaret i miljö- och klimatfrågorna. Jag håller såklart med om att det är många viktiga prioriteringar som staden har att göra. Jag skulle vilja knyta an till stadsutvecklingsperspektivet. Samtidigt som Stockholm behöver ställa om till en klimatsmart stad behöver vi fortsätta att vara en levande stad som förenar ett aktivt kulturliv med en hållbar stadsmiljö. Därför vill jag lyfta fram vikten av att vi bevarar och utvecklar Stockholms musikscener.

Musikscener och kultur skapar attraktiva mötesplatser där människor med olika bakgrund som bor över hela staden eller landet kan mötas kring sitt intresse. Det är möten som främjar innovation och leder till nya samarbeten och idéer även utanför musikscenen. Men för att det ska kunna vara möjligt behöver det finnas musikscener som är tillgängliga för alla stockholmare. Man ska inte behöva åka genom hela staden för att ta sig till en spelning.

Stockholm ska vara en levande stad. Dagens trend, att allt fler musikscener stänger, måste brytas. Att musikscener stänger är ett strukturellt problem, ofta relaterat till frågor om buller. Här måste vi politiker hitta en långsiktig lösning där vi lyckas kombinera ett levande kultur- och musikliv med en stadsmiljö som tillgodoser stockholmarnas behov. Därför föreslår vi socialdemokrater att Stockholms stad tar fram en övergripande strategi för ett levande musik- och scenliv. Till dess är en kortsiktig lösning att se vilka befintliga scener som kan utöka sin verksamhet. Stockholm behöver fler livescener, inte färre. Bifall till Socialdemokraternas förslag till budget!

Anförande nr 52

Borgarrådet L u h r (MP): Jag tycker att vi verkar vara helt överens här, Maria-Elsa Salvo. Vi har länge jobbat för en mer levande stad. Problemet är i mycket att länsstyrelsen ibland sätter stopp för de scener som vi har. Nu i den här budgeten har vi ett förslag på att ta fram en förvaltningsövergripande vägledning för att främja kultur och livescener. Just miljöförvaltningen har också fått ett uppdrag att vara ett stöd i det här arbetet och ta fram en guide för bullertillsyn, så att de livescener som i dag anses

bullra för mycket vet vad de ska göra. Jag ser att vi har budgetförslag som leder precis till det som du önskar dig.

Anförande nr 53

M a r i a - E l s a S a l v o (S): Det tycker jag låter jättebra. Precis som jag var inne på är livescenerna väldigt viktiga för Stockholms kulturliv och för att skapa de gemensamma mötesplatser som Stockholm behöver. Stockholm är en väldigt segregerad stad. De här mötesplatserna gör att människor från olika delar av staden kan mötas. Men från er majoritets sida tackar man nej till livespelningar. Till exempel ansökte Mosebacke om 28 livespelningar för i år, men man fick bara 19 beviljade. Det här är något som drabbar Stockholms kulturliv negativt och som gör att de viktiga mötesplatserna försvinner. Jag hoppas att arbetet med den nya strategin går framåt och att vi får se en annan riktning för Stockholms kulturliv.

Anförande nr 54

G u n n a r C a p e r i u s (C): Katarina Luhr och jag är så synkade att vi tänkte säga ungefär samma sak. Men jag vill ändå ta en kort replik på Maria-Elsa Salvo.

Du nämnde bland annat Södra Teatern. Det är givetvis väldigt viktigt att utveckla Stockholms kulturliv och scener på olika sätt. Som Katarina lyfter fram har vi från miljö- och hälsoskyddsnämnden försökt tillmötesgå de här kraven i flera olika steg. Problemet ligger tyvärr utanför stadens kontroll till vissa delar. Det handlar om länsstyrelsens tillämpning. Det är därför det här uppdraget, som miljö- och hälsoskyddsnämnden nu får och som Katarina nämnde, är så viktigt. Det handlar om att hjälpa de här aktörerna och hitta åtgärder och sätt som man kan använda i väntan på en förändrad praxis hos länsstyrelsen och en ändrad lagstiftning.

Anförande nr 55

M a r i a - E l s a S a l v o (S): Jag menar att det också finns en politisk aspekt när det gäller hur vi ska förhålla oss till reglerna för bullernivåerna. I och med att man ändå har godkänt 19 spelningar för Mosebacke och vi fortfarande har Bromma flygplats som brummar på, trots bullernivåer, tror jag att det måste gå att kombinera buller med boendemiljö. Det verkar även ni tycka – om det inte skulle vara så, varför avvecklar ni då till exempel inte Bromma flygplats? Den orsakar också bullernivåer som många klagar över. Men där går det på något sätt att hitta en väg framåt. Varför gör ni inte det på ett bättre och snabbare sätt när det gäller kulturlivet för Stockholm? Det undrar jag.

*§ 6 Rotel I Finansroteln
Rotel II Stadsbyggnadsroteln
Direktiv för samtliga nämnder och bolagsstyrelser
Servicenämnden
Valnämnden
SDN: Övergripande och ekonomi
Stockholms Stadshus AB samt övriga bolag som inte nämns nedan
Stockholms Business Region AB, RI
Mässfastigheter i Stockholm AB, RI
Stockholm Globe Arena Fastigheter AB, RII
Skolfastigheter i Stockholm AB (SISAB), RII
Stockholms Hamn AB, RII
STOKAB AB, RII
S:t Eriks försäkrings AB
S:t Erik Livförsäkring AB
Stockholm Exergi Holding AB
Stockholms Brandförsvär m.fl., RI
Personalfrågor*

Anförande nr 56

Borgarrådet Lindblom (V): Ordförande, fullmäktige och stockholmare! Stockholms stad äger Mässfastigheter i Stockholm AB, som i sin tur äger Stockholmsmässan i Älvsjö. Vårt eget finansborgarråd är till och med ordförande i bolaget. I Älvsjömässan hölls det i våras en vapenmässa vid namn Undersea Defence Technology, UDT. Bland utställarna på mässan fanns tillverkare av vapen, stridsflygplan och missiler. Som ett exempel på utställare kan man nämna det amerikanska företaget Lockheed Martin, som är världens största vapentillverkare och vars vapen används i kriget i Jemen. Det handlar alltså om företag vars produkter säljs för att användas i krig och väpnade konflikter. Den här mässan var en väldigt bra möjlighet för dem att marknadsföra sina produkter.

Stockholms stad har förbundit sig att förverkliga Agenda 2030, vars mål bland annat är att främja fredliga och inkluderande samhällen. Det kan inte vara meningen att Agenda 2030 bara ska vara fina ord på ett papper. Vi måste faktiskt också efterleva dem, även när det finns pengar att tjäna på att göra motsatsen.

Det här är tyvärr inte det enda exemplet på hur oetiska aktörer får ta plats i vår stad. Som jag sa i det föregående blocket ser vi just nu en utveckling på bostadsmarknaden där internationella riskkapitalbolag går in och köper upp icke renoverade miljonprogramsfastigheter i Stockholm och andra svenska städer. Affärsidén är att köpa upp, genomföra ytliga renoveringar när någon flyttar ut, höja hyrorna kraftigt och så småningom sälja kåkarna vidare. I städer som New York, Barcelona och London har borgmästarna gått ihop för att stoppa den här utvecklingen. Vi i Stockholm måste göra detsamma. Vänsterpartiet vill att staden omgående ansluter sig till FN-initiativet The Shift och tar fram en etisk policy för vilka aktörer som ska få hyra våra lokaler eller ges markanvisningar, bygglov, detaljplaneändringar eller möjlighet att köpa fastigheter av staden. Det är dags att vi sätter ned foten. Oetiska aktörer, oavsett om det är vapenföretag eller slumvärdar, ska inte ha någon plats i den här staden.

Anförande nr 57

Borgarrådet L u h r (MP): Jag vet inte om Clara Lindblom har läst ägardirektiven till Mässfastigheter i Stockholm AB. I ägardirektiven i denna budget har vi nu lagt in att vi ska verka för att bolagets verksamheter ska vara socialt och miljömässigt hållbara, i vilket ingår att motverka arrangemang från företag som inte följer de internationella kärnkonventionerna och avtal som Sverige undertecknat avseende mänskliga rättigheter, miljö och klimat, arbetsrätt, antikorruption och inhumana vapen.

Anförande nr 58

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Det är väl jättebra, Katarina Luhr. Det vi saknar i den här staden är för det första en anslutning till The Shift, vilket stora delar av mitt inlägg handlade om, och för det andra en övergripande policy som gäller hela kommunkoncernen, både stadens förvaltningar och stadens bolag. I dagsläget har vi internationella riskkapitalbolag som vill köpa upp fastigheter av Stockholms stad. De vill ha markanvisningar, detaljplaneändringar och bygglov som gör att de kan expandera i vår stad. Här tycker jag att det är en flathet som uppvisas från den styrande majoriteten. Jag ser ingenting, inga initiativ för att hålla den här typen av aktörer borta från Stockholm. Vi ser ett stort engagemang hos borgmästarna i New York, Barcelona och London. Anna König Jerlmyr har inte rört frågan över huvud taget. Vi behöver aktörer i den här staden som tar ansvar. Denna typ av slumvärdar gör det inte.

Anförande nr 59

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Ordförande! Som ni redan har förstått i den här salen är vårt fokus de här två dagarna ekonomiskt ansvarstagande. Socialdemokraterna lämnade inte direkt efter sig ett dukat bord. Snarare var det ett rensat bord, där man lämnade springnotan till skattebetalarna. Det räckte tydligen inte med att man höjde skatten med över 1 miljard. Man fördubblade skuldsättningen. Man plundrade bolagen på över 2 ½ miljard i eget kapital. Man fortsätter nu också att höja utdelningen i sin innevarande budget. Hade man fortsatt i den här takten med att höja utdelningarna på dessa nivåer hade det egna kapitalet varit borta om tio till tolv år. Det är inte en långsiktigt hållbar ekonomi.

Nu tar vi ansvar. Vi justerar utdelningarna nedåt och fokuserar på att öka intäkterna i staden. Våra investeringar framåt kan alltså inte finansieras bara genom lån. Det är inte hållbart att sätta Stockholm i skuld på det sättet.

Men när vi ändå talar ekonomi och företagsamhet måste jag ju prata om vår första företags- och näringslivspolitik, som vi också lägger fram. Jag hoppas att jag kan återkomma om denna i den här debatten, men det är viktigt att inse att jobben skapas i de små företagen. Det är därför vi nu på allvar tar tag i arbetet med att möta de små företagen och deras möjlighet att anställa. Det gör vi genom kortare handläggningstider, genom bättre bemötande och genom att tillgodose det kompetensbehov som finns och öppna Stockholms första International House för utländska talanger som vill komma till Sverige och Stockholm och jobba här. Vi vill förenkla vad gäller arbetstillstånd för den här gruppen, som våra företag så väl behöver.

Nu vänder vi uppåt i rankningen, och vi har bara börjat. Med den blågröna majoriteten får vi stark ekonomi, fler företag och fler möjligheter till arbete.

Anförande nr 60

Borgarrådet **W a n n g å r d** (S): Ordförande och fullmäktige! Felaktigheter blir inte mer sanna bara för att man väljer att upprepa dem tillräckligt många gånger. Sanningen om lån är att ni hitintills i år, alltså de åtta första månaderna, har ökat på låneskulden med 6,9 miljarder. Om vi jämför med tiden när jag var finansborgarråd får vi slå ihop tre år för att komma upp i 6 miljarder, alltså mindre än vad ni har upplånat de åtta första månaderna. Vi lämnade över en ekonomi som var i god balans, med miljardöverskott varje år, med bostadsbyggande på rekordnivåer och med en utveckling i skolan som var på väg åt rätt håll. Man måste ha två bollar i luften som finansborgarråd, dels god ekonomi, dels god välfärd till stockholmarna. Du misslyckas med båda, Anna König Jerlmyr.

Anförande nr 61

Borgarrådet **K ö n i g J e r l m y r** (M): Ordförande! Jag har varit tydlig hela tiden. Vi tar över stora investeringar och en hög skuldutvecklingstakt. Där är vi på väg mot 110 miljarder om inte vi ser till att även öka intäkterna genom försäljningar. Det är det här som kreditbedömningsverktygen varnar för. Vi måste vända utvecklingen och hejda den höjda skuldutvecklingen. Nu är ju investeringarna här, så det är klart att vi fortsatt måste låna. Men vi måste hejda låneutvecklingen genom att öka intäkterna, så att vi inte blir satta i skuld.

Men vi skulle kunna stärka ekonomin i Stockholm. Vi skulle kunna gå till regeringen och säga att det nu är slut på att brandskatta Stockholm på 5 miljarder varje år. Jag går med dig, Karin Wanngård, till din statsminister och tar det samtalet. Din kollega i regionen ser att det här är ett stort problem. Det är 5 miljarder som försvinner från Stockholms stad varje år. Jag efterfrågar ett gemensamt ledarskap i den frågan.

Anförande nr 62

R i k a r d W a r l e n i u s (V): Ordförande, fullmäktige och stockholmare! Två sektorer står för en väldigt stor andel av klimatutsläppen i Stockholm. Den ena är transporter, som står för nästan hälften av koldioxidutsläppen. Den ligger i stort sett still. Få initiativ tas. Vi återkommer till det.

Den andra är värmeenergi – med framför allt kolkraftverket i Värtahamnen – som har stått för omkring en tredjedel av stadens utsläpp av växthusgaser. Här görs dock stora framsteg. Efter en väldigt tydlig vilja från den tidigare rödgrönrosa majoriteten fattade Stockholm Exergi, som äger kraftvärmeverket, ett beslut om att fasa ut kolkraften senast 2022. Vi var väl inte helt nöjda, men det var en väsentlig förbättring jämfört med den tidigare borgerliga inriktningen att fortsätta att elda med kol till 2030 eller längre. Faktum är att Stockholm Exergi redan nu har stängt av den ena av kolkraftverkets två pannor, så att utsläppen redan i år lär minska rejält. Det här är förstås en framgång för klimatarbetet i Stockholm.

För att inte fjärrvärmens ska riskeras behöver dock ny kapacitet komma på plats, som ett nytt kraftvärmeverk i Lövsta och utbyggd öppen fjärrvärme. Men faktum är att Stockholm Exergi inte är nöjda utan också vill bli klimatpositiva. Det kanske kan ske genom biokolsproduktion eller något som kallas Beccs och handlar om att suga ut kol ur atmosfären och begrava den under marken på olika sätt. Det finns redan försök med Beccs som vi stöder, och det finns en mindre biokolsanläggning i Högdalen.

Vänsterpartiet har alltså varit starkt drivande i utfasningen av det fossila kolet. Nu driver vi på för en storskalig anläggning för produktion av biokol. Där har vi tyvärr inte med oss den blågröna majoriteten. Men en sådan skulle kunna leda till stora negativa utsläpp i regionen. På så sätt kan energisektorn bli en förebild i klimatomställningen. Bifall till Vänsterpartiets budgetmotion!

Anförande nr 63

P a t r i k S i l v e r u d d (L): Fru ordförande! Kära ledamöter! Stockholm ska ha Sveriges bästa företagsklimat och ett internationellt konkurrenskraftigt näringsliv. Detta är Liberalernas och majoritetens uppsatta mål. Frågan är viktig, kanske viktigare än man kan tro – inte för att företag är viktiga i sig, utan för att vi med framgångsrika företag lite förenklat får fler jobb och färre som hamnar i ekonomiskt utanförskap. Friheten ökar för den enskilde. Den gamla liberala partiledaren Bertil Ohlin kallade företagen för de välståndsskapande krafterna.

Vad behövs då för att nå det här målet? Ja, en radda saker. Det handlar bland annat om att vi måste lyssna bättre på företagen. Det arbetet stärks bland annat i vår näringslivspolitik. Lyssnar man på företagen finner man att de faktiskt oftast behöver samma saker som vanliga medborgare. Man behöver en stad som fungerar. Det är svårt att rekrytera medarbetare om det inte finns bostäder. Kommer man inte fram med transporter kan man inte leverera, och då får man inga intäkter. Infrastruktur och snöröjning måste fungera. Är förskolor och skolor dåliga minskar intresset för potentiella medarbetare att flytta hit. Jag känner mig betydligt tryggare med den röd... förlåt, nu höll jag på att säga fel – grönbå majoriteten i styret för staden. En freudiansk felsägning kanske, vem vet?

Jag har hittills inte mött en enda företagare som har någonting emot rimliga regleringar, miljökrav och så vidare som vi politiker hittar på. Däremot blir man förbannad på att det är så krångligt att uppfylla dem. Stockholm har en hel del att göra för att göra det lätt att göra rätt. Mycket av det som företagen möter i sin vardag ligger direkt under stadens ansvar. Här har vi som sagt en hel del att göra.

Fru ordförande! Till sist kan jag avslöja något i denna slutna krets. Om man inte förstår sambandet mellan framgångsrika företagare och frihet utan hatar företagare förstår jag varför man agerar kraftfullt mot företagsamhet från den nuvarande oppositionens sida, oavsett om man sitter i majoritet eller inte.

Anförande nr 64

F r e d r i k P e t t e r s s o n (S): Ordförande! Jag ska tala om brandförsvaret. När katastrofen inträffar är det viktigt att allt fungerar. Då ska våra hjältar, ofta under stora påfrestningar, ta sig fram och säkerställa att insatsen kan genomföras. Men för att detta

ska kunna ske måste utrustningen fungera och förutsättningarna finnas. Utrustningen måste vara väl omhändertagen. Brandförsvaret är eftersatt, och våra brandstationer behöver rustas. Farsta och Kungsholmen har mycket stora behov, men behovet finns även bland våra andra brandstationer. Vi måste vårda vårt brandförsvaret om det ska fungera. För att motsvara invånarnas förväntan och säkerställa deras trygghet krävs det att vi rustar våra brandstationer. Därför yrkar jag bifall till Socialdemokraternas förslag till budget, där vi tillför resurser.

Anförande nr 65

R a s m u s J o n l u n d (L): Fru ordförande, ledamöter och åhörare! I storstaden Stockholm är våra grannskap och stadsdelar de viktiga byggstenarna. Det är i lokalsamhället som människor möts, och det är där förutsättningarna för det goda livet byggs. Som liberal ordförande i en stadsdelsnämnd tycker jag nu förstås att detta är ett bra tillfälle att betona vår stora betydelse för stockholmarnas liv och vardag. Dessvärre – för oss – är det kanske inte stadsdelsnämnden som är det som mest uppfyller våra grannars och bekantas tankar. Men det är kanske ganska bra egentligen. Helst ska de slippa tänka så mycket på oss. Deras liv och vardag ska fungera så smidigt som möjligt i alla fall. När förskolan fungerar, när vi litar på att de människor som har det svårt i livet också får det stöd de behöver, när vi snabbt kan fånga upp unga på glid in i kriminalitet, när vi är trygga i att våra anhöriga eller vi själva får den vård och omsorg vi behöver, när lekplatserna är väl underhållna, när belysningen fungerar på parkvägen – då har stadsdelsnämnden levererat, och då ökar faktiskt friheten för stockholmarna.

Lokalsamhället ska vara till för alla. Våra stadsmiljösatsningar innebär på flera punkter förbättringar som gör staden tillgänglig för fler. Det handlar om lekplatser, naturområden och badplatser. Företagsklimatet är också i väldigt stor utsträckning lokalt. Flera har nämnt vår nya näringslivspolitik, och det är viktigt att den nu också blir antagen och kan omsättas i konkreta åtgärder. Inte minst är det viktigt att företagare känner att de har en enkel kontaktväg in i stadens byråkrati och kan få hjälp och råd.

Som ni förstår är allt detta ett aldrig avslutat arbete. Det finns kontinuerligt utrymme för förbättringar. Och för att staden och stadsdelsnämnderna ska kunna leverera den trygghet som stockholmarna väntar sig är det förstås nödvändigt att vi har koll på pengarna. Ekonomiskt ansvarstagande i en tuff tid präglar den här budgeten. Vi gör viktiga prioriteringar för socialtjänsten och äldreomsorgen, och vi står för dem.

Med det vill jag yrka bifall till den grönbå majoritetens förslag till budget.

Anförande nr 66

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Rasmus Jonlund! Eftersom du är aktiv i stadsdelsnämnden tänkte jag höra lite med dig om hur du ser på konsekvenserna av den nedskärning på 11 miljoner kronor som den här budgeten innebär på området barn, kultur och fritid. I många stadsdelar är det den öppna förskolan som ligger där. Det är parklekar, fältassistenter och fritidsgårdar. I min stadsdel Farsta, som vi debatterade i går, är det två parklekar och en fritidsgård som läggs ned. Nu är det många i den här staden som inte har små barn, men jag måste säga att en parklek som Fagerlid i Hökarängen är oerhört viktig, inte bara för tryggheten och trivseln utan också för

sammanhållningen i vår stadsdel. Det är där som vi småbarnsföräldrar, som ofta är ganska ensamma om dagarna, träffas. Det ordnas aktiviteter. Vi vet att det finns stabila vuxna på plats, och det är en naturlig mötesplats för alla Hökarängsbor. Hur ställer du dig till de nedskärningar som nu faktiskt direkt hotar verksamheter som Fagerlid?

Anförande nr 67

R a s m u s J o n l u n d (L): Jag har naturligtvis svårt att uttala mig om Farsta, men självklart är det så att vi värnar en rik fritid för barn. Jag satt många år i kulturnämnden och tycker naturligtvis att det här är väldigt viktigt. Då gäller det att man ser på hur vi i staden med olika nämnder kan jobba för att det ska göras rätt saker på rätt plats. Men det är en budget som innebär effektiviseringar och prioriteringar. Då får man se över alla verksamheter för att se hur man kan göra detta bättre. På Kungsholmen har vi inga ambitioner att försämra vårt utbud för barn.

Anförande nr 68

I s a b e l S m e d b e r g P a l m q v i s t (L): Fru ordförande och fullmäktige! Ett av stadens bolag är Stockholms Hamnar, som erbjuder rederier, hyresgäster, stockholmare och turister åtkomst till Stockholm genom att tillhandahålla våra hamnar. Att sitta som ledamot i Stockholms Hamnar är att komma in i en ny värld, där termer som ”ro-ro”, ”bulk”, ”turnaround” och ”containerterminal” ständigt förekommer. Jag tittar på vår vd där uppe. Hej hej! Du har lärt mig mycket, kan jag säga.

Stockholms Hamnar finns i Stockholm, Kapellskär och Nynäshamn. Tillsammans är det Sveriges i särklass största passagerarhamn. Jag tänkte presentera lite korta fakta. Vi har över 30 000 passagerare som passerar våra hamnar varje dag. 4 miljoner personer reser med vår skärgårdstrafik varje år, och det är 12 miljoner färje- och kryssningspassagerare varje år. Observera siffran: 12 miljoner!

I det här anförandet skulle jag vilja lyfta fram kryssningspassagerarna. Antalet kryssningspassagerare i Stockholms hamnar ökar nämligen stadigt och slår även det här året rekord. Under årets säsong gästade 281 fartyg Stockholms hamnar. Passagerarantalet på de här båtarna är högre än någonsin. Totalt besökte 650 000 kryssningspassagerare Stockholms hamnar under 2019. Majoriteten av besökarna, ungefär 50 procent, är tyskar och amerikaner. På klar tredjeplats kommer engelsmännen. Av de 281 fartygen var 74 fartyg så kallade ”turnaround”, en av de termer jag har lärt mig. ”Turnaround” betyder i detta sammanhang att passagerare inleder och avslutar sin kryssning i Stockholm. Passagerarna spenderar lite extra mycket pengar i Stockholm. Vi möter på Drottninggatan och på museer i Gamla stan turister som tittar på vår fina stad. Det ska vi vara väldigt glada för. Kryssningsgästerna genererar miljardbelopp till Stockholm. Bifall till kommunstyrelsens förslag till budget!

Anförande nr 69

A l e x a n d e r O j a n n e (S): Nu blir det lite facklig grundkurs. Jag är ombudsman på fackförbundet Seko. Jag ansvarar för telekomavtalet i Stockholms län. Vi ser till att de företag som verkar på den marknaden har sjysta villkor. Det här gör

vi inte bara för att vi vill att våra medlemmar ska få tjänstepensioner, bra löner och sjysta allmänna villkor, utan vi gör det också för företagens skull, för att det ska råda konkurrensneutralitet mellan företag som verkar i telekomsektorn.

Jag är ganska duktig på att nosa upp de företag som inte har kollektivavtal och se till att de får det. Vi har i våra kollektivavtal alltid en skrivning om att underentreprenörer som anlitas ska ha kollektivavtal. Anlitar de i sin tur underentreprenörer ska de också ha kollektivavtal. På så sätt håller vi rent i den här branschen.

Men om jag hittar ett företag som inte har kollektivavtal och som jag inte kommer åt på något sätt kan man ge sig på att det är ett kommunalt bolag som anlitar dem. Staden ställer nämligen mindre krav än vad de privata företagen gör och skapar på så sätt en osund konkurrens, där staden bygger billigare än vad privata telekombolag gör och därmed dumpar löner och villkor. Det här kan inte vara liberala. Det kan inte vara någonting som ni tycker är positivt på er kant.

Stokab är ett sådant bolag som jag vet håller många av de företag som jag helst inte skulle se på Stockholms telekommunikationsmarknad under vingarna genom att anlita dem. De skulle aldrig få jobb av någon av de stora – Telia, Tele 2, Telenor, Relacom, Eltel – för där har vi regleringar. Men Stockholms stad måste i sina upphandlingskrav också ställa krav på kollektivavtal och även se till att man har medel till utbildning för personalen och kompetens nog att se till att detta följs.

Bifall till Socialdemokraternas reservation i kommunstyrelsen!

Anförande nr 70

J o h a n N i l s s o n (M): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Här är det snabba hopp mellan ämnesområdena. Jag skulle vilja säga några ord om den stadsdelsnämndsreform, eller förändring av organisationen, som vi föreslår i majoritetens budgetförslag.

Som många som har läst budgeten säkert känner till är det så att Hägersten-Liljeholmens och Älvsjö stadsdelsnämnder föreslås slås samman och bilda en ny nämnd från den 1 juli 2020. Självt är jag väldigt stolt över detta, för jag känner att det är ett tecken på ett starkt ekonomiskt ansvarstagande. På det här sättet anpassar vi stadens service efter befolkningens behov. När däremot jag som person, som är född, uppvuxen och boende i Älvsjö, hör och läser vad till exempel oppositionen framför om detta är det klart att jag inte tycker att det framställs i så roliga dagar att en stadsdelsnämnd ska läggas ned.

Men då gäller det att stanna upp och fundera på vad det egentligen är fråga om. Stockholmarna förknippar sig gärna med och känner mycket för det område de bor i. Men det är inte samma sak som att känna för det stadsdelsnämndsområde man bor i. En stadsdelsnämnd är kommunens administrativa sätt att organisera sig. De lokala stadsdelsområdena, i det här fallet allt från Aspudden till Örby Slott, kommer inte på något sätt att påverkas, inte heller kommunens service, oavsett om det är förskolor eller äldreomsorg.

Vi som förtroendevalda, vi som har majoriteten i den här kommunen och förvaltar skattebetalarnas pengar, måste alltid fråga oss: Hur använder vi de här pengarna på bäst sätt? På vilket sätt organiserar vi kommunens verksamhet allra bäst för att få mest nytta för skattebetalarnas pengar? Det är det vi har frågat oss. I det här fallet har vi konstaterat att medborgarna skulle få ut större nytta om de två stadsdelarna i stället slogs samman. Påverkan för medborgarna är i övrigt helt obefintlig. Bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut!

Anförande nr 71

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Johan Nilsson! För min del tycker jag inte att stadsdelsnämnderna har givna gränser. Man måste ha ett område och en organisation som lämpar sig för ändamålet.

Det vi vänder oss starkt emot är att ingen ordentlig utredning har gjorts. Vi har inte fått presenterade några risk- och konsekvensanalyser av den här snabba sammanslagningen. Vi har heller ingen bred politisk förankring vad gäller stadsdelsnämndernas gränser.

Men det jag framför allt tycker är riktigt anmärkningsvärt – och det borde du också tycka som lokalpolitiker i Älvsjö – är att ni räknar med att den här sammanslagningen redan nästa år ska inbringa 12 miljoner kronor i besparingar. Och det är inte bara en liten förhoppning hos er, utan ni drar undan sammanlagt 12 miljoner kronor från en massa olika områden, oavsett om de här effektiviseringarna kommer till redan nästa år. Min erfarenhet, och den erfarenhet vi har i den här staden, är att olika typer av stora organisationsförändringar ofta kostar första året. Eventuella besparingar kan komma år två, tre, fyra eller fem. Det jag tror att ni kommer att få se i Älvsjö är nedskärningar, till exempel på förskola, barn, kultur, fritid och äldreomsorg, för det här kommer att kosta. Det kommer inte att generera 12 miljoner kronor på ett år.

Anförande nr 72

J o h a n N i l s s o n (M): Clara Lindblom! Det är bra att vi är överens om att stadsdelarna inte har några givna gränser, för det är precis så jag tror att även medborgarna känner. De allra flesta medborgare bryr sig egentligen inte om exakt vad stadsdelsnämndsområdet heter.

Du nämner den snabba sammanslagningen. Jag ser det inte som en snabb sammanslagning. Jag har suttit i Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd. För tolv år sedan skulle vi slå ihop Hägersten och Liljeholmen. Då skulle sammanslagningen ske mycket snabbare, för den nämnden bildades redan den 1 januari. I det här fallet bildas nämnden den 1 juli, vilket innebär att vi har ett halvår på oss att göra bland annat risk- och konsekvensbedömningar av vad det här får för effekter på verksamheten.

När det gäller pengarna håller jag med om att förändringar kostar och tar tid. Det är svårt att säga i dag, men jag bedömer att 12 miljoner är fullt rimligt. Om vi går tillbaka till den sammanslagning som skedde för tolv år sedan mellan Hägersten och Liljeholmen kan jag säga att vi efter ett års tid hade sparat in 21 miljoner kronor bara på personal och lokaler. Därför tycker jag inte att 12 miljoner på något sätt är omöjligt.

Anförande nr 73

S t e f a n J o h a n s s o n (S): Jag tänkte börja med att säga så här, Johan: I dagsläget har vi i Älvsjö preliminärt ett underskott i budgeten på 10 miljoner. I och med att man i budgeten räknar på sexmånadersbasis när det gäller underskott eller minskade resurser till stadsdelarna är siffran 24 miljoner. Och som Clara också var inne på har det inte på något sätt gjorts någon utredning av hur detta ska leda till det ni själva sa, ekonomiskt ansvar för att ge ut så mycket som möjligt till de boende i området. Detta kommer att leda till mindre pengar, färre personer och sämre verksamhet för de boende i Älvsjö och Hägersten-Liljeholmen.

Anförande nr 74

J o h a n N i l s s o n (M): Hur vi i majoriteten bereder eller utreder ärenden kanske inte ni i opposition har full insyn i, tack och lov. Ni vet faktiskt inte hur vi har berett detta ärende internt hos oss.

Men det är precis detta jag säger: Medborgarna kommer inte alls att få sämre verksamhet. De allra flesta medborgare vill att förskolan som deras barn går i, äldreboendet eller hemtjänsten ska fungera. Hur många cheferna sedan är, eller de förtroendevalda lokalpolitikerna, spelar inte folk någon roll – det är inte detta medborgarna efterfrågar.

När du sedan, som jag tyckte att du gjorde i början, blandar in 2019 års ekonomiska utfall skulle jag vara lite försiktig. Där har vi från det rödgröna styret tagit över en verksamhet som går med underskott, där ni har trixat och fixat med siffrorna för att rädda kvar kommunal, ideologiskt driven verksamhet. Detta kommer vi att ändra på, och därför tror jag inte heller att det blir några problem att ta hem 24 miljoner.

Anförande nr 75

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande och fullmäktige! Efter flera år av ökat bostadsbyggande ser vi nu en historisk inbromsning. Byggandet har gått ned, markanvisningarna har fallit och antalet bostäder i nya detaljplaner har fullständigt rasat.

I T2:an visar det sig att den nya majoriteten under årets första åtta månader har klarat att leverera 4 procent av det antal bostäder som fullmäktige har beslutat om. Detta är ett misslyckande som drabbar den enskilde och Stockholms näringsliv, och även Stockholms ekonomi genom lägre markintäkter.

När finansborgarrådet alldeles nyss sa att det enda sättet att minska upplåningen är att sälja ut visar hon att hon räknat bort bostadsbyggandet. Det är skillnad mellan det rödgröna och det blågröna styret: bygga bostäder som ger intäkter eller sälja ut för att kompensera för de bostäder som inte byggs. Därutöver finns skillnaden att ha skatt nog för att klara välfärden, så att skolan och förskolan inte går med de underskott som vi ser nu. Detta är också att säkerställa en god och stabil ekonomi.

Som vi hade det mellan 2014 och 2018 klarade vi både och: att ha en stabil ekonomi och att generera god välfärd till stockholmarna. Det är därför jag yrkar bifall till det

socialdemokratiska budgetalternativet – ett alternativ för ordning och reda i ekonomin, för att ta bort underskotten i skola och förskola och för högre bostadsbyggande.

Anförande nr 76

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Ordförande! Vi tar ansvar för den tid som nu kommer. Precis som i många andra kommuner runt om i Sverige är det nu tuffare och kärvare tider. Men vi tar också ansvar för att rensa upp i det som Karin Wanngård lämnade efter sig. Ja, vi får in exploateringsintäkter, och vi kommer fortsatt att ha som mål att markanvisa för 10 000 bostäder varje år. Men det är klart att dessa stora investeringar inte bara kan finansieras via lån. Man har dragit på sig de här investeringskostnaderna utan att ha en plan för finansieringen.

Vi säger därför nu att vi måste ha försäljningar för att skuldtutvecklingstakten inte ska dra iväg till 110 miljarder. Vi kan inte hålla på med de höga utdelningarna från bolagen, för då är det egna kapitalet borta. Har man lärt sig något? Nej, man fortsätter ju med extremt höga utdelningar i Socialdemokraternas budget. Då finns inte pengarna kvar om tio till tolv år. Jag tycker att Karin Wanngård ska ta ansvar för det.

Anförande nr 77

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Du har ju bara ett svar på frågan om ekonomin: att sälja ut. Du vill sälja Vällingby centrum och de boendes lägenheter – det som staden äger. Detta är inte rätt väg att gå. Vad ska du göra när du har sålt? Ska du göra som dina partikamrater i Danderyd? Just då kommer du – hoppsan, hejsan! – på att du inte har mer att sälja ut, så skatten kanske inte var en så dum idé i alla fall. Det staden måste ha för god ekonomisk hushållning är dels ett ägande, dels den goda välfärden. Det är detta som är grundbulten i kommunen och i kommunal ekonomi.

Ni har ökat låneskulden med 6,9 miljarder på åtta månader – det är rekord. Vi gjorde det på tre år, och ni gör det på åtta månader. Jag undrar vem som kan ta ansvar för ekonomin.

Anförande nr 78

I n g e l a E d l u n d (S): Ordförande och fullmäktige! Jag tänkte ta vid lite grann där Alexander slutade sitt inlägg för en liten stund sedan. I stadens nu gällande program för upphandling och inköp framgår klart och tydligt att vi ska sträva efter att så långt som möjligt ställa sociala och miljömässiga krav som bidrar till bland annat goda anställningsvillkor och en god arbetsmiljö.

Vi har en väl fungerande modell i Sverige som tillgodoser de sociala villkoren, nämligen våra kollektivavtal. Det är ett smidigt och enkelt sätt att visa att man är en seriös företagare som tar ansvar för sina anställda. Vi sossar gillar seriösa företagare.

Nu har majoriteten reviderat upphandlingsprogrammet och skickat ut det på remiss. Det är nu nästan kliniskt rensat från allt som har med krav på de anställdas villkor att göra. Någon liten gummiskrivning om att följa svensk lagstiftning finns kvar – som om inte mål 8 i Agenda 2030 existerade, eller EU-direktiven, för den delen.

I dag debatterar vi inte remissen, men er budget ger inga ledtrådar till vad ni egentligen vill. Hur tänker ni se till att kompetensen gällande sociala krav vid upphandlingar säkras? Ska staden ställa sådana krav, eller blir det fritt fram att konkurrera med de anställdas villkor? Vi har svaren i vår budget, men var är era? Jag yrkar bifall till Socialdemokraternas budgetreservation.

Anförande nr 79

Eva Solberg (M): Ordförande! Det är jättebra att du tar upp den här frågan, Ingela, framför allt det som gäller upphandling. Jag tror att det är viktigt att vi håller isär de krav som lagen om upphandling innehåller. Det rör sig om ett EU-direktiv och ett verktyg vid upphandling. Detta är absolut inte något som ska ställas mot något annat. De kollektivavtalsliknande villkoren är desamma. Sedan kan de följas av krav på krav, men det är absolut jätteviktigt att vi har företag vars anställda har sjysta villkor.

Anförande nr 80

Ingela Edlund (S): Det är också så att ett program anger vilken vilja vi har. När ni rensar bort alla skrivningar om de krav som vi har möjlighet att ställa återstår frågan: Vill ni ställa kraven eller inte? Det är detta vi söker svar på.

Anförande nr 81

Timon Okojevoh (MP): Ärade ordförande, fullmäktige och åhörare! Stockholm är en kluven stad där segregationen är påtaglig. Själv är jag uppvuxen och boende i ett av stadens socioekonomiskt utsatta områden och har med egna ögon sett segregationens skilda världar. Just nu står jag här i den ädla rådsalen i Stadshuset på det välmående Kungsholmen, men på vägen hem kommer jag att passera inte mindre än tre olika platser i mitt område där dödsskjutningar har inträffat de senaste åren.

I ett Stockholm som präglas av skilda verkligheter är det extra viktigt att vi satsar på de lokala samhällena. Därför är jag glad över att vi i den grönbå majoriteten satsar ökade resurser på stadsdelsnämnderna. Stadsdelsnämnderna är inte bara utmärkta exempel på decentraliserad demokrati utan mycket mer än så. I stadsdelarna finns möjligheten att jobba nischat utifrån den lokala problembilden, vilket är extra viktigt i en segregerad stad.

I stadsdelarna kan mycket av det förebyggande arbetet mot kriminalitet och missbruk göras. En satsning på stadsdelarna är därmed också en satsning på ett långsiktigt tryggare Stockholm som bättre håller samman. Genom den grönbå majoritetens satsningar på stadsdelarna skapar vi också grunden för ett Stockholm där färre som jag tvingas passera gamla mordplatser på sin hemväg. Bifall till kommunstyrelsens förslag till budget!

Anförande nr 82

Mirja Räihä (S): Ordförande och fullmäktige! Det här är roligt – det handlar om personalen och mycket annat. Jag tänker tala om personalen och om Heltidsresan. I Sveriges Kommuner och Landsting är vi fullständigt eniga över partigränserna om projektet Heltidsresan, som nu bedrivs under fem år. Man beräknar att välfärdens

rekryteringsbehov i hela landet de närmaste tio åren uppgår till en halv miljon medarbetare. Om vi erbjuder var och en av de deltidsanställda en timme till i arbetstid minskar vi snabbt detta behov med 6 000 personer. Tänk om den halvtidsanställda får heltid – med hur många kan rekryteringsbehovet minska?

Varför talar jag om Heltidsresan? Enligt statistiken för Stockholms stad har vi fortfarande ett stort antal timanställda – ett antal som vida överstiger den korttidsfrånvaro vi har. Timanställningar är ju till för att täcka korttidsfrånvaro, inte för att schemalägga inom hemtjänst eller på äldreboenden.

Detta är en av de viktigaste frågorna för mig. Det är inte bara en jämställdhetsfråga att varje undersköterska, vårdbiträde och barnskötare ska kunna försörja sig själv, utan det är faktiskt en kvalitetsfråga. Tänk vad mycket personalen skulle kunna ge till de äldre om de fick jobba heltid i stället för att den ena deltidsanställda ska avlösa den andra. Vilken tid får man loss för promenader, för att sitta och läsa tillsammans, gå och fika eller gå och shoppa en ny blommig klänning, som en pensionär uttryckte saken?

Heltidsfrågan är en otroligt stor kvalitetsfråga för våra verksamheter och för att minska rekryteringsbehovet. Våra gymnasieskolor producerar nämligen inte tillräckligt mycket vårdpersonal för att täcka stadens behov. Jag yrkar bifall till Socialdemokraternas förslag till budget.

Anförande nr 83

J o n a s N i l s s o n (M): Fru ordförande! Nu något om Stockholms hamnar – det passar rätt bra med tanke på miljödebatten nyss. Om ni tittar på era kläder ser ni att nio av tio av era klädesplagg och skor sannolikt inte är tillverkade i Stockholm eller i Mälardalen. Det mesta har kommit hit till Sverige med båt, i de flesta fall till Göteborg, Malmö eller Trelleborg. Sedan åker kläderna lastbil till Stockholm. Det är dåligt, om de hade kunnat åka båt hela vägen.

Om man inte bara vill ha veckovisa beslut och så kallad kvartalspolitik är de beslut som togs på 90- och 00-talet värda en varm tanke. Om bara sex månader inviger vi nämligen Norvik hamn i Nynäshamn. Det är en enorm container- och rorohamn, dit vi kommer att kunna ta mycket varor.

Vi har under samma tid dubblat kapaciteten i Kapellskärs hamn. Det finns ytterligare områden så att vi kan dubbla kapaciteten en gång till om det skulle behövas. Vi har byggt en ny pir, nya hamnlägen, nya elanslutningar och, inte minst, en terminal i Värtan. Det är inte bara bra, utan det är jättebra – för miljön, klimatet och transporterna.

Men det är också bra för ekonomin. Det rör sig om stabila, ekonomiskt hållbara investeringar, och det är den typen av investeringar som är bra för oss. Detta kommer att kunna bespara Sverige hundratusentals långtradartransporter varje år. Gröna, klimatsmarta samhällen formas i marknadsekonomier med handel, även över gränserna.

Anförande nr 84

L a r s B ä c k (V): Ordförande, fullmäktigeledamöter och alla stockholmare som är åhörare! Jag har varit fritidspolitiker i Farsta stadsdelsnämnd i åtta år. Det har varit en intressant resa, ibland i majoritet och ibland i minoritet. När jag kom dit var vi i minoritet. Det var under de år som kännetecknades av privatiseringar. Men det var då.

Under nuvarande period kan jag se att det som kommer att möta oss i stadsdelsnämnderna under kommande år är vad jag kallar för en springnota. Vi har kvar ansvaret, men vi har inte tillräckligt med pengar. Om jag i likhet med andra stadsdelsnämndspolitiker håller mig till min egen stadsdelsnämnd, där jag ingår som fritidspolitiker, fattas det i runda slängar 45 miljoner nästa år. Befolkningen har ökat från 58 000 till 60 000 personer, vilket är jättekul. Det har byggts, och många barnfamiljer flyttar in. Men var är pengarna?

Förra gången var det privatisering, och nu är det en springnota. De i stadsdelsnämnderna som representerar majoriteten, det vill säga de blågröna partierna, kommer förmodligen att få uppleva många stadsdelsnämndssammanträden som det i förrgår, när vi talade om nedläggning av parklekar och fritidsgårdar i Farsta.

Det skulle vara intressant att veta hur långt ni tänker gå under denna mandatperiod. Man brukar ibland tala om nattvaktarstaten. Fortsätter ni så här kommer vi att ha en nattvaktarkommun, där vi har det minimala men inga pengar till vår verksamhet. Jag tycker att ni borde gå hem och fundera på de 400 miljoner som ni sänkte skatten med, som stadsdelsnämnderna nu får pröjsa.

Anförande nr 85

B ö r j e H ä g g m a n (M): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Stockholms företagare har nog, med tanke på att företagsklimatet sjönk som en sten under förra mandatperioden, haft en viss förväntan på hur den nya majoriteten ska agera. Därför är det så underbart att Stockholm nu presenterar en näringslivspolitik, den första någonsin, som är ute på remiss. Den pekar ut en otroligt viktig riktning för stadens förvaltningar och myndigheter. Nu är fokus att möta företagarna med en serviceinriktad attityd. Det är vad som behövs eftersom det var just detta, bristen på positivt engagemang och den låga servicenivån under förra mandatperioden, som gjorde att Stockholm rasade i rankningen.

Nu vill vi att företagarna i Stockholm ska mötas på samma sätt som man mött företagarna i framgångsrika Solna under så många år. Den givna fråga som en företagare ska få när kontakt tas med någon i staden ska vara: Vad kan vi göra för dig? De ska helt enkelt få hjälp och råd i stället för att få höra: Din fråga får du ställa till någon annan.

Sverige har ett lågt nyföretagande. Det sägs att omkring hälften av Sveriges befolkning vill starta företag, men bara 0,6 procent av befolkningen gör det. Vi behöver vara rädda om våra företagare. De är motorn i vår ekonomi, och de ska ha all hjälp de kan få. Forskaren Nima Sanandajis senaste rapport visar också att antalet företag i vårt land med en anställd är under 350 000 – långt färre än vi tidigare trott.

Vi måste alla se företagen som den resurs de är – utan företag, inga jobb. De har det faktiskt tufft. Jag undrar hur många här inne som vet att företagarna har att förhålla sig till 2 200 lagar, 1 100 regler och 8 100 råd och föreskrifter.

Stockholmsföretagarna utgör själva motorn i svenskt företagande. Här finns alla förutsättningar för att uppnå det mål som finansborgarrådet Anna König Jerlmyr satt upp: Stockholm ska ha Sveriges bästa företagsklimat 2025.

Anförande nr 86

A r v i d V i k m a n (S): Börje, jag vill börja med att säga att det är fint att dela talarstol med dig, inte minst i denna fråga. Vi har ju under ett par år diskuterat detta med företagande, och jag måste säga att du har varit inspirerande. Ni i fullmäktige ska veta att jag faktiskt inte tror att det finns en enda fråga där Börje inte har lyft fram ett företagarperspektiv när vi har diskuterat vår välfärd. Det tycker jag är bra och viktigt.

Detta har landat i att vi egentligen oftast håller med varandra. Det har inte funnits några stora motsättningar. Jag håller med om att företagande är viktigt för att vi ska få fler jobb och en bra tillväxt. Därför var jag så nyfiken och taggad när den nya policyn skulle komma från er majoritet. Jag tänkte att vi skulle få se de konkreta förslag som har saknats. Men jag måste säga att jag är besviken, Börje. Jag saknar nämligen just det konkreta. Det finns lite småsaker, men mest har ni samlat arbete som redan pågår och de fina ord vi har hört tidigare.

Min fråga till dig är därför: Varför tog ni inte chansen att till exempel göra som vi, skjuta till 2,2 miljoner kronor till Vägen in eller andra konkreta åtgärder?

Anförande nr 87

B ö r j e H ä g g m a n (M): Svaret är att det gällde att agera snabbt i den situation som vi befann oss i då. Detta var något som i stort sett låg som en plan. Den kommer naturligtvis att vidareutvecklas. Men det viktigaste, som vi ser det, är att hela attityden förändras. Vi har också märkt det. Jag har kontakter med diverse företagarföreningar, till exempel FGS, Företagsgrupperna Stockholm, och de har redan kommenterat att de har sett skillnader. Det gör mig väldigt glad.

Jag kan hålla med dig om att det finns mer att göra, Arvid. Det kommer hela tiden att finnas mer att göra. Men detta är en start. Se på det på ett positivt sätt, så går vi vidare sedan.

Anförande nr 88

E v a R i s b e r g (S): Ordförande och fullmäktige! I inledningen till majoritetens budget kan man läsa om ett Stockholm där alla invånares möjligheter ska värnas och där man vill bryta segregationen och skapa en socialt hållbar stad. De vackra orden står i skarp kontrast till den borgerliga majoritetens förda politik. När hyresrätter säljs ut, färre bostäder byggs och skatten sänks på bekostnad av skolan, omsorgen och kulturen leder inte vägen mot en stad för alla – snarare mot en stad för några få. Inledningen blir bara vackra ord utan ekonomisk täckning genom majoritetens faktiska politik.

Budgeten för förskolan och skolan är kraftigt underfinansierad. Biblioteken och kulturskolan får säga upp personal. Genom skattesänkning och byggstopp har en i grunden stabil ekonomi bytts till oro för underskott i flera verksamheter. Under förra mandatperioden investerade vi 70 miljarder i skolor, bostäder, idrottshallar och infrastruktur. Där vi har byggt upp river majoriteten nu ned.

I vårt budgetförslag i år stärker vi skola och förskola med drygt en halv miljard mer än i den borgerliga budgeten. Vi vill bygga fler bostäder för vanligt folk, och svältkuren för kultur och idrott ska stoppas. När vi socialdemokrater talar om ett Stockholm för alla låter vi våra ord åtföljas av de nödvändiga ekonomiska satsningarna.

Det är inte fel att ha ambitioner. Men om det på område efter område visar sig att den borgerliga politiken resulterar i motsatsen till de fina orden blir värdet av målsättningarna lägre. Det är inte med enbart vackra ord och fagert tal man bygger en stad med möjligheter för alla. Det är att bokstavligen slå blå dunster i ögonen på väljarna. Bifall till Socialdemokraternas budgetförslag!

Anförande nr 89

Borgarrådet N a d d e b o (C): Bara för att man upprepar något som inte stämmer blir det inte mer rätt. Det är lite generande att ni inte över huvud taget reflekterar när det gäller kulturområdet. När det fanns stora behov av att göra organisationsförändringar inom kulturen, som förvaltningen pekade på under många år, valde Socialdemokraterna att göra ingenting.

När vi grönbå nu har tagit tag i de utmaningar och den kostnadsutveckling som har funnits på kulturområdet så att vi, när vi nu går in i nästa år, kan öka resurserna till kultur resonerar ni fortfarande som om dessa ökade resurser inte skulle spela någon roll, och inte heller det faktum att vi har en helt ny organisation på plats, som kan leverera mer pang för pengarna, som jag sa i mitt inledningsanförande. Det är som att ni inte över huvud taget ser er egen oförmåga att hantera den ekonomiska utvecklingen inom kulturens område under er mandatperiod. Ni lämnade detta till oss, och vi har tagit tag i det. Men du står fortfarande i talarstolen och låter som att vi inte ökar resurserna till kulturen.

Anförande nr 90

E v a R i s b e r g (S): Jag tror att vi räknar väldigt annorlunda just när det gäller kulturen. Vi tog ansvar under förra mandatperioden och kunde investera 70 miljoner i skola, bostäder, idrottshallar och infrastruktur. Vi har investerat mycket i kultur, samtidigt som vi kunde hålla tillbaka nya lån. Två tredjedelar av investeringarna kunde dessutom betalas med egna medel. Men under det här årets första åtta månader har den externa skulden ökat betydligt, nära 7 miljarder.

Stockholm behöver gå tillbaka till den politik som klarade att skapa ekonomisk balans och dessutom göra investeringar och värna kvaliteten i välfärden och, inte minst, kulturen. I dag går många skolor med stora underskott. Biblioteken är oroliga, och kulturskolan måste dra ned. De kommer att tvingas till neddragningar.

Varför säger ni nej till 2018 års skattenivå, när ni vet att det skulle kunna ge ytterligare en halv miljard till exempelvis förskolan och skolan? Varför är skattesänkningar från förra året heligare än en bra skola, en bra förskola och bra kultur för alla? Återställ skatten till 2018 års nivå! Det skulle ge förutsättningar för skolan och kulturen.

Anförande nr 91

A r v i d V i k m a n (S): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Jag skulle vilja tala om politiskt ledarskap. Vi har hört i debatten, både i går och hittills i dag, att det är tuffa tider nu. Vi har hört att lösningen är att lägga en stram budget, med motiveringen att vi ska satsa på kärnuppdraget eller att vi måste bli effektivare i det vi gör. Ofta tycker jag också att man i denna sal har menat att det är stadsdelarna som kommer att behöva bli effektivare och prioritera sitt kärnuppdrag.

Det här kan låta bra, men problemet med detta resonemang är att det inte går ihop, för uppdragen minskar inte. Man anpassar inte den nya kostymen, och beskedet till våra verksamheter blir i stället att de ska göra mer med mindre pengar. Detta är som sagt tydligt i stadsdelarna.

Ni som sitter här i salen och inte själva sitter i en stadsdelsnämnd borde vända er till en bordsgranne som gör det och ställa frågan. Jag tror att ni kommer att få samma svar som jag: Det är tufft i stadsdelarna just nu. När jag ställde frågan fanns det nästan inte en enda stadsdel som inte behövde ta från fonderna för att klara sin löpande ekonomi redan detta verksamhetsår.

Det här beror inte på att organisationerna är ineffektiva. Det beror på att vi har haft och fortfarande har höga ambitioner för vår välfärd. Men ambitionerna har inte anpassats när de ekonomiska tilldelningarna har minskat. När ni i detta läge drar ned på verksamheterna vill jag att ni också tar ert politiska ansvar och prioriterar. Menar ni allvar med att fokusera på kärnuppdraget tror jag att ni i direktiv måste visa vad ni menar att kärnuppdraget består i.

Med dessa ord vill jag yrka bifall till en budget där vi har åstadkommit balans mellan medel och uppdrag. Bifall till Socialdemokraternas budgetförslag!

Anförande nr 92

E w a L a r s s o n (MP): Ordförande! Ja, det är en kärv budget. I Skarpnäck, där vi får färre barn i förskolan, måste vi lägga ned förskolor. Vi lade ned fem stycken förra mandatperioden. Vi kan ju inte ha tomma förskolor. Antalet äldre kommer att öka – inte förrän om fem år, men vi måste börja planera för detta nu. Och det gör vi, med ett boende inom området Hemmet för gamla.

Det största och viktigaste i en stadsdel, som jag uppfattar det, är att lyssna på medborgarna och vad de vill ha. Här ser det väldigt olika ut, och man måste prioritera utifrån detta i budgeten. Det är en stor utmaning även för ordföranden. Tryggheten är central, och när vi talar om trygghet i stadsdelen handlar det ofta om stadsmiljön och om hur vi kan förstärka och förbättra våra centrum.

Utmaningarna är stora – vi gör det tillsammans.

Anförande nr 93

A r v i d V i k m a n (S): Jag hör, Eva, att du förstärker den bild jag har: att det faktiskt inte går ihop och att man måste dra ned på någon verksamhet någonstans. Det jag är ute efter är vad det är för verksamhet som inte ska bli av.

I går stod lärare här utanför och protesterade. De talade om den samvetsstress som personalen känner när de uppfattar att uppdraget är lika stort som tidigare eller större men pengarna saknas. De vittnar om att det nästan inte finns en enda förskollärare som inte dagligen känner stress över att man inte hinner med det uppdrag som ligger på en. Det är tydligt att det till stora delar ser ut så, och det tycker jag är ett misslyckande för politiken när det gäller att prioritera så att uppdraget går att genomföra.

Anförande nr 94

J o h a n P a c c a m o n t i (M): Fru ordförande! Det är en bred debatt under detta block. Den är också väldigt viktig – det handlar om kärnan i de direktiv som hela staden ska rätta sig efter.

Jag skulle vilja ta fasta på den första punkten i den grönbå majoritetens direktiv: att genomföra nödvändiga strukturreformer för att hantera ökade kostnader och ett större investeringsbehov. I går hade vi många debatter, bland annat en arbetsmarknadsdebatt som jag var med i. Många tog då upp risken för att bidrag tränger ut välfärden. Just i detta block finns det, skulle jag vilja säga, något som riskerar att tränga ut välfärden än mer, nämligen den låneskuld som vi har ärvt av Socialdemokraterna.

Vi har haft många diskussioner om vilken kreditrating vi ska ha. Det är väldigt glädjande att Standard & Poor's nu ser och lyfter fram den grönbå majoritetens arbete för att ha ordning i vår ekonomi. Diskussionen om vilken skuld man ska ha och hur lånen ska se ut kan låta torr och tråkig, men det är detta som är det viktiga valet. Ska vi välja välfärd, eller ska vi välja det skuldberg vi har fått ta över?

Historien är känd. Socialdemokraterna såg till att kraftigt utöka skulden, samtidigt som man år efter år höjde skatten. När vi nu vill göra något åt detta är man i praktiken emot vartenda steg vi väljer att ta. Men vad har Socialdemokraterna för alternativ till detta? Det är en budget där man både höjer skatten och behöver låna mer. Detta är en mycket märklig kombination, måste jag säga, givet den politik man har. Man har också kraftiga underfinansieringar och knappt några kronor för de höga ambitionerna gällande Stadsbiblioteket; lånebehoven kommer snabbt att öka mer. I går var det tydligt att idén om Stockholmsjobben var fullständigt ofinansierad.

Detta är inget annat än ett durkslag – det är ingen riktig budget. Bifall till den grönbå majoritetens förslag!

Anförande nr 95

J o h a n S j ö l a n d e r (S): När man hör Johan tala kan man nästan få intrycket att han är stolt över utvecklingen under det nuvarande styret. Men om man tittar i siffrorna, Johan, över exempelvis hur den externa nyupplåningen ser ut och jämför siffrorna för T2:an i år med siffrorna för förra året ser man att den har ökat från 1,8 till 6,9 miljarder. Det är alltså 5 miljarder mer i extern upplåning i år jämfört med förra

året. Året dessförinnan var siffran 1,8 och året innan dess 2,4 miljarder. Ni har alltså ökat den externa upplåningen med 5 miljarder jämfört med året innan.

Du ställer upp en målsättning för förhållandet mellan låneskuld och välfärd. Du måste vara fruktansvärt missnöjd med vad ni åstadkommit hittills i den nya majoriteten.

Anförande nr 96

J o h a n P a c c a m o n t i (M): Fru ordförande! Jag är mycket nöjd med den inriktning vi har under den här majoriteten. Vi ser den trend som ni blundade för under flera år. Jag vet inte riktigt vad Socialdemokraterna tycker att man skulle ha gjort. Skulle den grönbå majoriteten ha lagt ned varenda investering i Stockholm så fort vi tog över? Det verkar nästan som att detta skulle bli effekten av ett majoritetsskifte: att ingen investering över huvud taget skulle göras. De skulle tas bort med ett pennstreck.

I stället väljer vi att se hur man kan växla över från vissa tillgångar vi har nu till den nödvändiga samhällsinvestering vi behöver göra. Men det är ni emot i vartenda läge. Det enda ni vill är att skuldsätta stockholmarna mer och mer. Det kommer att bli en kostsam nota när ekonomin viker ned.

Anförande nr 97

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Jag tänker inte ge mig in i det som ni och sossarna håller på med. Jag tycker att det är viktigt att debatten förs på ett korrekt sätt. Det som ändå är viktigt att komma ihåg är att staden och bolagen är två olika juridiska personer. Kommuner startar bolag just för att särskilja stadens ekonomi från bolagens.

De stora investeringarna och lånen i staden finns på bolagssidan. Staden som sådan har knappt några skulder. Om ränteläget förändras kommer det alltså inte att drabba vår driftsbudget direkt, utan det rör bolagen. Vi ska ändå ha detta med oss, för ibland blir det lite vilseledande när man säger att investeringar i bostäder och allt möjligt kommer att leda till höjda ränteintäkter som tränger ut äldreomsorgen; så funkar det faktiskt inte riktigt.

Mycket av det som bolagen investerat i finansieras genom hyror, taxor och avgifter. Den enskilt största investeringsposten för oss nu gäller Henkan, det vill säga reningsverken. Där gäller VA-lagen, och den investeringen ska betalas av VA-kollektivet. Jag tycker att det ändå ska vara lite ordning och reda i debatten.

Anförande nr 98

J o h a n P a c c a m o n t i (M): Beskedet från Vänsterpartiet var alltså att man inte behöver bry sig om hur upplåningen ökar i Stockholm. Det verkar vara precis det du för fram. Det är absolut så att en del upplåning sker i bolag, men i slutändan är det skattepengar som kommer att behöva täcka upp detta. Det är nämligen staden som äger dessa bolag, och blir räntorna högre där kommer man i slutändan att behöva göra så. Det är så detta ägarförhållande fungerar.

Anförande nr 99

S t e f a n J o h a n s s o n (S): Ordförande, ledamöter och åhörare! Stadsdelarna bär en viktig funktion när det gäller att utveckla och förbättra stadens verksamheter i nära dialog med företag, föreningar, boende och brukare i områdena. I det blågröna luftslottet till budget kan vi se en minskning med över 24 miljoner till stadsdelarna Älvsjö och Hägersten-Liljeholmen. Utöver dessa 24 miljoner ägnar ni er också i den blågröna budgeten åt ett trixande med siffror som ökar kostnaderna med ungefär 24 miljoner till.

Vi ser ett förslag som varken är genomtänkt, ordentligt utrett eller finansierat. Det blågröna förslaget leder till ökad stress bland de anställda i verksamheterna, färre kollegor, ökat avstånd mellan beslutsfattare och medborgare och besparingar i verksamheterna. Denna enbart ideologiska förändring, som görs utan ett genomarbetat underlag, är inte vad stockholmarna behöver. Därför yrkar jag bifall till Socialdemokraternas förslag till budget, som satsar på våra stadsdelar i stället för att dränera dem på pengar.

Anförande nr 100

E w a L a r s s o n (MP): Ordförande! Att ta till vara engagemang är något vi gör i stadsdelarna. Det är viktigt att kunna göra det och att kunna lyssna på medborgare. I Skarpnäck får vi väldigt många medborgarförslag om att till exempel öka den biologiska mångfalden, förstärka våra naturreservat och öka möjligheterna att komma ut i reservaten. Vi gör också en förstärkning i budgeten för att fler ska kunna komma ut i naturen.

Vi i den grönbå majoriteten i Skarpnäck sitter inte och väntar. Vi tar tag i saker och jobbar på. Vi jobbar med mål 11, hållbart samhälle, mål 12, hållbar konsumtion och produktion, mål 13, att bekämpa klimatförändringar, och mål 15, ekosystem, och vi jobbar med ekologisk mat på förskolorna och vegetarisk mat. Vi jobbar på! Vi sitter inte bara och väntar. Vi tar till vara det lokala engagemanget, och det är väldigt härligt att kunna göra det. Nu har vi också näringslivet med oss på tåget.

Anförande nr 101

S t e f a n J o h a n s s o n (S): Jag blir glad över att höra hur ni väljer att satsa på ekologiskt, närodlat och bevarande av naturreservat. Den biologiska mångfalden är viktig, bland annat de grönstråk vi kan se i stadsdelarna, som man ibland kanske inte tar vara på till fullo.

Men vi måste fortfarande inse fakta när vi ser över budgeten. Vi minskar på pengarna till stadsdelarna, och de stadsdelar som kommer att få en extremt stor minskning är, som jag lyfte fram här, Hägersten-Liljeholmen och Älvsjö. Där väljer man genom ett finger i luften att minska med 24 miljoner på årsbasis, utan att ha med i beräkningen vad kostnadsökningen blir för att göra denna typ av omorganisation. Det är inte att ta vara på stockholmarnas skattepengar.

Anförande nr 102

J o h a n N i l s s o n (M): Ordförande och fullmäktige! Jag tycker fortfarande att förslaget om att slå samman Hägersten-Liljeholmens och Älvsjö stadsdelsnämnder är ett tecken på ett ekonomiskt ansvarstagande, där vi som styrande majoritet helt enkelt funderar och kommer fram till hur vi på bästa sätt vill använda kommuninvånarnas pengar.

Jag tycker att du i ditt anförande överdriver kommunorganisationens betydelse för medborgarna. På vilket sätt kan det försämra för medborgarna att vi sparar på kontorslokaler, chefer och lokalpolitiker? Vi ska ju inte spara i förskolan eller äldreomsorgen. För medborgarna spelar det ingen roll hur många kvadratmeter kontor eller hur många chefer vi har.

När det gäller detta att vi inte skulle kunna spara 24 miljoner berättade jag ju förut att vi sparade de pengarna förra gången, när vi slog ihop Hägerstens och Liljeholmens stadsdelar. Varför skulle vi inte kunna göra det igen? Bedömer du detta utifrån er egen dåliga förmåga att hålla koll på pengar, eller vill du bara medvetet sprida oro?

Anförande nr 103

S t e f a n J o h a n s s o n (S): Jag var väldigt glad under den period när jag var ordförande i Älvsjö och kunde lämna över en budget där det till och med fanns miljoner kvar, som nu sugts upp i det enorma underskottet i Älvsjö. Men när det handlar om trixande med pengar och liknande är det inte nog med de 24 miljoner vi ser här. Vi ser ungefär 24 miljoner också i personalförsäkringstillägget, som ökar kostnaderna ute i stadsdelarna. Nu är vi plötsligt uppe i närmare 50 miljoner i minskade intäkter för dessa två stadsdelar.

Ska vi minska antalet lokaler betyder det att vi behöver färre personer ute i våra verksamheter. Detta tror inte jag är rätt väg att gå. Det vi måste göra är att fortsätta att satsa på stadsdelarna och inte ge dem mindre pengar och mindre resurser till att fortsätta att utveckla verksamheterna.

Anförande nr 104

E l i s a b e t C a r l s s o n (S): Fru ordförande! Det här året har inte varit jättebra för Hässelby-Vällingby stadsdel. Era sänkta skatter har medfört att Hässelby-Vällingby gick back 7 ½ miljon kronor. Den 1 juli i somras infördes ett omedelbart anställningsstopp som gäller tills vidare.

I stället för att ni talar om vad ni vill med Hässelby-Vällingby och hur ni vill utveckla och satsa hamnar fokus på omorganisation och effektiviseringar, vilket är majoritetens ord för besparingar och nedskärningar. Ni talar om trygghetssatsningar, men på grund av anställningsstoppen har vi nu inte nog med fältassistenter hos oss. Nu vill ni dessutom sälja Vällingby centrum, vilket riskerar att lämna oss med ett dött och tomt centrum. Ett dött centrum är inte ett tryggt centrum.

Er politik lägger inte bara grunden för försämrade samhällsservice, stängda bibliotek, nedskärningar på kulturskolan och färre fältare. Den lägger också grunden för ökad otrygghet och bjuder in till både ökade klasskillnader och, på sikt, ökad kriminalitet.

Er politik är motsägelsefull. Ni vill ha långsiktighet, säger ni, men ni säljer ut till exempel Vällingby centrum för en snabb peng för att täppa till bara ett av de hål som era skattesänkningar har skapat – i stället för att satsa och låta ett välfungerande centrum vara kvar. Ett levande centrum är ett tryggt centrum; det vet alla.

Min fråga är: Varför drabbar er politik alltid ytterstaden?

Anförande nr 105

S u s A n d e r s s o n (MP): Jag är också lokalpolitiker i Spånga-Tensta. Tensta är ett av stadens särskilt utsatta områden. Jag kan inte uttala mig specifikt för någon annan stadsdel, men jag kan säga att vi i flera år har haft problemet med fördelningen av medel till stadsdelarna. Spånga-Tensta, en stadsdel där vi verkligen behöver kunna satsa på förskolan, på våra barn och unga och så vidare, fick 2018, när vi hade rödgrönrosa styre, ett påslag på 0,42 procent. Samma år fick Östermalm närmare 3 procent. Problematiken kring fördelningen har alltså funnits länge.

Det vi vill göra nu är att satsa på ett sådant sätt att vi kan utveckla staden, ge möjligheter och se en god framtid för våra unga. Diskussionen om fördelningen inom en enskild stadsdel tar vi i varje enskild stadsdelsnämnd. Vi har möjlighet att fördela om när vi behöver det.

Anförande nr 106

E l i s a b e t C a r l s s o n (S): Det är lite magstarkt av dig som miljöpartist att kritisera den majoritet där du själv var med och regerade under förra mandatperioden. Jag ifrågasätter också att du inte kan uttala dig för andra stadsdelar. Du sitter på majoritetssidan i Stockholms kommunfullmäktige. Du har ett ansvar för hela staden, inte bara för Spånga-Tensta, som du kommer från. Du behöver kanske läsa på – återkom när du kan!

Anförande nr 107

E v a S o l b e r g (M): Ordförande, ledamöter och åhörare! Stockholm ska vara en modern och innovativ stad, som tillhandahåller god service till invånarna och har ett långsiktigt ansvarstagande för gemensamma resurser. Stadens kärnverksamheter ska ges goda förutsättningar, och administrationen ska präglas av effektivitet och hög servicenivå. Utveckling av stadens upphandlingsverksamhet ska prioriteras, och upphandlingarna ska användas som ett medel att driva utvecklingen i innovativ och hållbar riktning.

Serviceförvaltningen med dess kontaktcenter är för många ingången till andra dörrar. Den är till för våra medborgare, medarbetare, unga, gamla, entreprenörer, leverantörer, föräldrar till barn i olika åldrar, gode män och nya stockholmare. Löner betalas ut, pensioner hanteras, fakturor betalas och inköp görs. Dessutom rekryteras nya medarbetare och genomförs upphandlingar – service ges till alla i någon form.

För att detta ska fortsätta att vara säkert och hålla hög kvalitet måste vi hela tiden tänka: Gör vi rätt saker, på rätt sätt, och hur möter vi förändringar? Därför tycker jag att servicenämnden är en del av stadens absolut viktigaste administrativa stöd för andra. Den ska säkerställa en hög grad av tillgänglighet och service för stockholmarna samt

effektivisera stadens administrativa funktioner. Vi ska möta äldre, unga och företag. Men vi ska också fasa ut fossila bränslen vid upphandlingar, med särskilt fokus på transporter och entreprenader. Vi ska även göra upphandlingar där vi minskar inköpen av plastprodukter och plastförpackningar i stadens verksamheter.

Anförande nr 108

A l e x a n d e r O j a n n e (S): Jag hade hoppats att du skulle begära replik på mitt inlägg förut. Jag talade om att stadens bolag på telekomsidan jobbar med osund konkurrens och anlitar arbetskraft mycket billigare än vad de privata bolagen gör. De privata bolagen kräver nämligen kollektivavtal i sina upphandlingar, men staden har inga som helst sociala krav. Jag undrar om du tycker att detta är rätt. Och om det inte är rätt, är du beredd att revidera den upphandlingspolicy som är ute på remiss och skriva in krav på kollektivavtal eller motsvarande?

I vår budget lägger vi 1 miljon extra på att höja kompetensen i bolagen för att följa upp de sociala kraven. Här har vi nämligen ytterligare ett problem. Vi kan ställa hårda krav, men uppföljningen är otroligt dålig.

Anförande nr 109

E v a S o l b e r g (M): Tack för frågorna! Jag håller med dig om att uppföljningen inte har varit på absolut toppnivå. Där har staden väldigt mycket kvar att göra. Detta gäller alla bolag och alla nämnder. Men framför allt ska vi ställa arbetsrättsliga villkor där behoven finns, och det gör de nästan överallt. Vi måste också fastställa hur villkoren ska följas upp, och vi ska följa upp hur leverantörerna genomför det man har sagt.

Det du framför nu hade jag inte riktigt koll på, men jag vet att social hållbarhet, arbetsförhållanden, semester och lön alltid ingår i de villkor som fastställs från stadens sida. Du får visa mig vad det är du tar upp nu, för det har jag inte sett.

Anförande nr 110

Borgarrådet L u h r (MP): Fru ordförande! Även om ni fick nog av klimatsnacket i förra debatten får ni lyssna lite till, för det är ganska viktigt att fortsätta diskutera klimat i detta block. Här har vi nämligen de ägardirektiv som gäller alla stadens verksamheter. Vi hörde några tidigare.

I budgeten för 2020 tar vi oerhört viktiga kliv framåt i stadens klimatarbete. Vi stärker också den hållbarhetslinje som ska genomsyra hela stadens verksamheter. En av de viktigaste åtgärder vi vidtar 2020 är att vi nu börjar styra med en klimatbudget. I det förslag till klimatbudget som finns i den version av klimathandlingsplanen som gick ut på remiss i går åtar sig staden en utsläppsbudget på max 19 miljoner ton koldioxid till 2040. Denna budget kommer att delas ut till alla förvaltningar. Vi hade tidigare en fråga om hur detta ska funka. Remissversionen ska jobbas in i budgeten för 2020 och i verksamhetsplanerna för de olika nämnderna och förvaltningarna.

Samtidigt har vi under det här året riggat en organisation för Agenda 2030 och de 17 globala hållbarhetsmålen. De är också till för att vi ska samverka, spränga stuprören i staden och öka takten i vårt hållbarhetsarbete.

Att både klimatbudgeten och FN:s hållbarhetsmål nu genomsyrar arbetet i alla nämnder och bolag ser vi i den grönbå majoriteten som ett oerhört viktigt steg framåt mot en hållbar stad, genomsyrad av hållbarhetstänkande. Det gör mig väldigt stolt! Vi har en unik möjlighet att vara ledande i den nödvändiga globala omställningen till ett mer hållbart samhälle. Vi har tagit ett stort steg framåt med denna budget. Bifall till kommunstyrelsens budgetförslag!

Anförande nr 111

E w a L a r s s o n (MP): Ordförande och kära syster! I Skarpnäck har vi en miljö- och klimatsamordnare. Under förra mandatperioden var det tre andra stadsdelar som hade det. Nu har jag läst spännande saker i budgeten. Har miljöborgarrådet något att säga om just miljö- och klimatsamordnare?

Anförande nr 112

Borgarrådet L u h r (MP): Tack för frågan, Ewa Larsson – vad roligt att du nämner just detta! Vi har nämligen denna gång satsningar i budgeten på 4 miljoner till nya miljö- och klimatsamordnare i de stadsdelar som behöver sådana. Detta är en viktig satsning för att knyta ihop miljö- och klimatarbetet på alla nivåer. Det var alltså en bra fråga!

Anförande nr 113

S i s s e l a N o r d l i n g B l a n c o (FI): Fru ordförande! Du nämnde Agenda 2030-rådet. Under året har vi fått höra mycket om vad detta råd ska åstadkomma. Det jag förundras över är hur illa detta stämmer överens med den faktiskt förda politiken. Man kan inte säga en sak och sedan göra något annat.

För att ta några exempel: För att nå målet om överkomliga bostäder för alla förs en direkt kontraproduktiv politik när allmännyttiga hyresrätter säljs ut, bostadsbyggandet minskar och målen sänks. När det gäller målet om anständiga arbetsvillkor ser vi anställningsstopp, vikariestopp och nedskärningar i välfärden, som slår hårdast mot en kvinnodominerad sektor. I förslaget till ny upphandlingspolicy, som har kommit från er och är ute på remiss, ser vi dessutom att de krav på respekt för grundläggande mänskliga och demokratiska fri- och rättigheter genom hela leverantörskedjan som tidigare fanns har strukits.

Hur ser du på att den politik ni för i många fall för oss i direkt motsatt riktning jämfört med målen i Agenda 2030?

Anförande nr 114

Borgarrådet L u h r (MP): Tack för frågan, Sissela! Genom att vi har inrättat ett arbete med Agenda 2030 där målen ska hanteras ute i verksamheterna, samtidigt som vi har ett råd som granskar de dokument som kommer från staden och kommer med kommentarer, tycker jag att vi säkrar upp denna verksamhet på ett mycket bättre sätt och har några som tittar igenom. Du lyfter till exempel upphandlingsprogrammet. Det har varit hos Agenda 2030-rådet, som har inkommit med synpunkter på remissversionen. Jag tycker att detta är ett sätt att stärka stadens arbete med de olika

målen – att ha rådet men också den organisation som vi har byggt upp under året, som nu kommer att ta sig an de olika målen.

Anförande nr 115

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Du talar om Agenda 2030, och en bärande del där är den sociala hållbarheten och bland annat rätten till bostad. Det är också en grundläggande mänsklig rättighet som det finns en massa internationell lagstiftning om. Jag undrar hur du ställer dig till att staden ansluter sig till The Shift, som jag har lyft flera gånger under denna debatt? Det är ett FN-initiativ som syftar till att säkra att alla medborgare har rätt till en bra bostad till en överkomlig kostnad.

I dag ser vi en utveckling, både i Sverige och globalt, med stora aktörer som inte bryr sig speciellt mycket om vare sig social eller ekologisk hållbarhet, och framför allt inte om det kommer att finnas några bostäder kvar för människor med låga och medelhöga inkomster. Många städer, exempelvis New York, Barcelona och London, har gått samman för att försöka bryta denna utveckling. Hur ställer du dig till att Stockholm ansluter sig till The Shift? Jag tycker att det är hög tid.

Anförande nr 116

Borgarrådet L u h r (MP): Tack, Clara, för frågan! Jag tror att det är av största vikt att vi jobbar på alla nivåer vi kan för att försöka hitta överkomliga och bra bostäder till alla som står i våra bostadsköer. Under de senaste decennierna – redan när min mamma flyttade till Stockholm på 60-talet – har det varit svårt att få bostad. Vi jobbar hårt med dessa frågor. Vi gjorde det i den förra majoriteten, och vi gör det i den nuvarande. Vi bygger, och vi försöker hitta bra bostäder till alla. Om The Shift är det bästa sättet att bryta bostadssegregationen kan jag inte svara på. Men vi måste jobba på olika nivåer med detta, och det tycker jag också att den här majoriteten gör.

Anförande nr 117

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Det är väldigt glädjande om det nu kommer en kollektiv budget. Du pratade om den för ett år sedan också, och än så länge har vi inte sett röken av den.

Men min fråga gäller också Agenda 2030. Som du vet tycker jag att det är bra att ni har infört detta, och jag tycker att det hittills fungerar ganska bra i praktiken. Målet är att Stockholms stad ska vara ledande i att förverkliga agendan. Upphandlingen är ett tydligt exempel där rådet har markerat att det är för kasst. Som jag sa tidigare upphandlar Stockholms stad för 40 miljarder per år. Det är nästan lika mycket som hela vår driftsbudget varje år. Det finns alltså enorma möjligheter att påverka via just upphandlingsverktyget.

Min mycket enkla fråga är: Kommer ni nu att revidera upphandlingsprogrammet och direktiven i enlighet med vad som behövs för att kunna vara ledande i ett förverkligande av Agenda 2030?

Anförande nr 118

Borgarrådet L u h r (MP): Tack för frågan, Emilia! Vi har hela tiden sagt att det som rådet säger ska tas om hand. Sedan kanske vi bakar in det i det här programmet eller i något annat. Det här är dock fortfarande en remissversion som har gått ut och som granskas av många olika instanser. Vi får väl se hur deras åsikter tas om hand, men rådet ska lyssnas på; så är det bara.

§ 7 Rotel I Finansroteln
Rotel II Stadsbyggnadsroteln
Rotel III Bostads- och fastighetsroteln
Rotel X Kultur- och stadsmiljöroteln
Exploateringsnämnden, RI
Fastighetsnämnden, RIII
Stadsbyggnadsnämnden, RII
S:t Erik Markutveckling, RI
SDN: Stadsmiljö, RX
Skolfastigheter i Stockholm AB (SISAB), RII
Micasa Fastigheter i Stockholm AB, RII

Anförande nr 119

Borgarrådet L a r s s o n (M): Fru ordförande och fullmäktige! För inte alls länge sedan träffade jag ett par personer som hade varit uppe på Monteliusvägen. Där tog de ett fotografi över Stockholm och vattnet. Stadshuset syntes i bakgrunden. Vi kom att tala om att bilden var så fantastisk. Vederbörande hade visat den för sina vänner i Australien, och den blev samtalsämnet en lång stund. När jag sedan berättade att vattnet på bilden är vår vattentäkt, det vi dricker, trodde jag faktiskt att de skulle svimma. Det här är en fantastisk stad. Det har hänt så otroligt mycket i stadens utveckling sedan hundra år tillbaka att vi har all anledning att vara stolta.

Stockholm är som en magnet. Hit söker sig många från hela världen för att förverkliga drömmar – om entreprenörskap och företagsidéer och om att bilda familj. Man söker sig till Stockholm av hundra olika skäl.

Ni som har läst *Mina drömmars stad* och berättelserna om Henning, som kom åkande på sin kärra 1840 och såg Södermalm torna upp sig, kan nog lätt se detta framför er och tänka er hur Henning kände pirret i magen när Södermalm fanns framför honom. Dagens Henning skulle säkert inte komma på någon kärra, och det första han skulle se torna upp sig är troligtvis Järvaområdet och Kista, eller kanske Ikea i Kungens kurva. Staden har nämligen vuxit och utvecklats enormt under dessa år.

Precis som för drygt hundra år sedan är Stockholm en vibrerande stad i ständig utveckling. Jämför man ett fotografi av Stockholms innerstad från tidigt 1900-tal med ett fotografi av hur det ser ut i dag ser man att det finns väldigt många likheter kvar. Detta säger oss också att det går att genomföra en offensiv och aktiv stadsbyggnadspolitik utan att göra åverkan på de kulturvärden som gör Stockholm till den unika stad vi i dag bor i.

Stockholm har sedan grundläggningen vuxit och aldrig stått stilla. Vi måste ta oss an detta uppdrag med vördnad och respekt, ta det på allvar och fortsätta att sträva efter att utveckla Stockholm framåt. Vi måste också förstå att det inte bara är inom politiken som vi vurmar för Stockholm och kommer med idéerna. Stadsutvecklingen är beroende av invånarna, och idéerna kommer från många entreprenörer och aktörer som vill utveckla staden. Politikens uppgift är att ta vara på dessa goda initiativ och se till att vi fortsätter att framöver hålla höga ambitioner när det gäller stadsutvecklingen i Stockholm.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 120

Borgarrådet V a l e s k o g (S): Ordförande och fullmäktige! Man undrar om de blågröna kommer att klara bostadsmålen. Bidrar man verkligen kraftfullt till att bygga 140 000 bostäder till 2030 med den infrastruktur och samhällsservice som krävs? Svaret på den frågan är tyvärr nej.

Hittills har de blågröna stoppat över 2 000 bostäder på flera tidigare beslutade platser. Man har återremitterat 1 100 lägenheter med minskningsuppdrag, och man har villkorat projekt som berör över 2 000 lägenheter, dels med en ersättningsplats för en fotbollsplan i Stadshagen, dels med en stor golfanläggning på Årstafältet. I budgeten ser vi inga lösningar för fotbollen eller golfen.

Majoriteten har bara ordnat 800 bostäder i detaljplaner. Årsmålet är 10 000. Man når alltså bara upp till 8 procent hittills i år. Markanvisningarna är mycket färre än vanligt. Nu återstår sex veckor av året, och projektsifforna är historiskt usla.

Vi ser också hur satsningarna på ytterstaden prioriteras ned, liksom satsningarna på att bygga bort sociala och fysiska barriärer mellan rika och resurssvaga områden. Småhusområden verkar inte alls förtätas med flerbostadshus i närheten. Vi ser också hur anslagen till både stadsbyggnads- och exploateringskontoren dras ned, samtidigt som fantasiartade bostadsmål skrivs upp av majoriteten. Detta går naturligtvis inte ihop.

När Socialdemokraterna styrde tog vi fram fler markanvisningar och detaljplaner än någonsin tidigare. Då stoppades inte projekten av partiveton. Inom byggbranschen är man i dag mycket bekymrad över den låga takten. Alla ungdomar i Stockholm har också anledning att vara oroliga. Så här få nya projekt i dag innebär ökad bostadsbrist i framtiden. Det går inte att skylla på konjunkturen med denna politiskt tröga byggprocess.

Socialdemokraterna vill öka anslagen till exploaterings- och stadsbyggnadskontoret för att inte försvåra deras möjligheter att uppfylla bostadsmålen. Vi säger nej till att stoppa eller skjuta upp byggandet av tusentals lägenheter, så som nu sker. Vi vill bygga hyresrätter i lika stor omfattning som förut. Vi behöver också bygga bostadsrätter, inte minst i socialt utsatta områden.

Alla de 4 000 Stockholmshus som vi tog fram förra mandatperioden måste få lägre hyror med hjälp av investeringsstödet, som kommer tillbaka nästa år. Moderaternas, Kristdemokraternas och Sverigedemokraternas motstånd mot stödet får inte stoppa denna möjlighet att ordna lägre hyror för Stockholmshusen.

Stockholm måste öka byggtakten och växa som en sammanhängande och ur alla aspekter hållbar stad. Därför – bifall till Socialdemokraternas reservation i kommunstyrelsen!

Anförande nr 121

S a r a S t e n u d d (V): Ordförande, ledamöter och åhörare! Vi i Vänsterpartiet kommer att fokusera på att försöka bygga en klimatsmart och inbjudande stad, där alla – gammal eller ung, rik eller mindre bemedlad – ska kunna bo och trivas. Vi vill bryta segregationen på alla fronter eftersom vi vet att en blandad stad är en levande stad. Forskning visar entydigt att en stad som håller ihop är tryggare, lyckligare och helt enkelt bättre. De områden som i dag domineras av småhus eller dyra bostadsrätter kommer att bli bättre om vi bygger fler hyresrätter med överkomliga hyror. Vi tror på allas lika värde, och detta är oförenligt med ett samhälle där endast de med rika föräldrar eller hög inkomst kan hitta någonstans att bo.

Staden förändras konstant och behöver fortsätta att förändras. Just nu har vi en akut bostadsbrist i Stockholm. Det som främst saknas är hyresrätter med överkomliga hyror. Här kommer Stockholmshusen in i bilden. Det är jätteglädjande att höra att de grönbå beslutat sig för att inte riva upp besluten om Stockholmshusen utan mer eller mindre tar vid där vi slutade.

Däremot kan vi i Vänsterpartiet inte förstå den grönbå vurmen för slutna kvarter. Vi har inget emot att det byggs slutna kvarter där stadsbilden eller topografin tillåter, men att spridningsvägar offras på den upplevda trygghetens altare har vi svårt att förstå.

Stockholm behöver bli en mer blandad stad – en rolig stad, där nya idéer och innovationer tillåts. I en värld som utlyst klimatnödläge behöver vi en rolig huvudstad där det går att semestra.

Men varför inte ta ett större grepp och även börja jobba med stadens ljus? Vi ser exempel på de bilder som nu visas för fullmäktige. Staden borde anställa en stadsljusdesigner för att öka tryggheten och säkerställa de ekologiska värdena. När man enbart sätter upp lyktstolpar längs gångvägar bildas en ljuskorridor, och det är kolmörkt runt omkring. Vi borde i stället satsa på att belysa även buskar och träd för att ingen ska kunna lura där. Det finns många olika typer av ljus att jobba med, som inte hämmar tillväxten av insekter och fåglar. Här ligger Stockholm efter.

Om Vänsterpartiets politik får genomföras kommer Stockholm att utvecklas till en trygg, rolig och integrerad stad, där vi tillsammans utvecklar den stad vi ska leva i. Därmed yrkar jag bifall till Vänsterpartiets budgetreservation.

Anförande nr 122

B j ö r n L j u n g (L): Ordförande, ledamöter och stockholmare! Bygger vi mycket måste vi bygga bra. Stockholm är en tät, klimatsmart stad, som inte är färdigbyggd. Men det blir svårare och svårare att bygga eftersom de omkringboende har synpunkter på hur det ska byggas. Det demokratiska samtalet måste få ta större plats och förnyas i allmänhet och när det gäller stadsutvecklingen i synnerhet.

Dessvärre är sociala medier starkt präglade av ett förråat och populistiskt språkbruk. Jan Valeskog skriver i ett uttalande i stadsbyggnadsnämnden att Liberalernas med fleras seriösa arbete med att förbättra Stureplan har ”rent rasistiska undertoner”. Där passerade Valeskog anständighetens gräns och legitimerade det förråade språkbruket. Vi har som förtroendevalda ett särskilt ansvar att motverka de växande populistiska

krafterna och det förråade uttrycket i debatten. Jag kommer att bidra när det gäller bättring.

Bygger vi mycket måste vi bygga bra. Den iver för rivningar som fortfarande präglar ledande socialdemokrater kan beskrivas med hjälp av den moderna svenska satirens mästare Bo Balderson. Han skrev så här när det gällde miljöengagemanget hos ett statsråd, som för övrigt var socialdemokrat: Han är en man som kan såga ned en ek och sedan ställa sig på stubben och hålla ett brandtal om miljöförstöring.

Hus äldre än hundra år borde självklart vara belagda med rivningsförbud. Av klimatskäl borde huvudspåret vara att bygga om och till och att renovera. Stureplan är ett bra exempel. Efter fem års opinionsarbete och det sjunde förslaget har vi förbättrat så mycket att 100 nya bostäder tillförs i stället för 76. Fasaderna mot Stureplan återställs i ursprungligt skick från slutet av 1800-talet. Freys Hyrverk friläggs så att den ståtliga byggnaden syns tydligt från gaturummet. Påbyggnaden blir en våning i stället för fyra. Det blir publika terrasser i taklandskapet. Kulturbärarna Hedengrens och Sturehof, som funnits där så länge, kommer att kunna ha kvar sin verksamhet under ombyggnationen.

Bygger vi mycket måste vi bygga bra. Stockholm, Paris och London är attraktiva besöksstäder. I stadsutvecklingen har vi dessvärre sett att man under 40 år valt olika vägar. I London bygger man skyskrapor mitt i kulturhistorien. I Paris undviker man det, och det ska vi också göra i Stockholm. Gudskelov slapp vi Nobelcenter. Med vår grönbå majoritet bygger vi mycket, och vi bygger också bra.

Anförande nr 123

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (MP): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Vår uppgift i stadsbyggnads- och exploateringsnämnden är att säkerställa ett hållbart samhällsbyggande. Just så: Vi vill och vi kan bygga, och det ska vara bra. Vi vill skapa goda boendemiljöer, arbetsplatser, infrastruktur, service – goda levnadsmiljöer för Stockholmsbor av alla de slag och i alla åldrar.

Barnkonventionen, som blir lag 1 januari, leder till att barns rättigheter synliggörs, och barns åsikter och rätt ska vara del av vår beslutsprocess. Toppen! En barnvänlig stad är bra för alla. Vi satsar även på fler Bostad först-lägenheter – en viktig åtgärd för att motverka hemlöshet.

Att bygga med kvalitet är även en hållbarhetsfråga. Vackert och välbyggt står sig över tid. Nytt, beständighet, skönhet – tack, Skönhetsrådet, för den devisen!

Miljöpartiet vill slå ett slag för topografisk anpassning, som gör stadsbyggandet sympatiskt. Kvarterstrukturer passar ibland och kan vara utformade på många vis. Vi har exempel från P.O. Hallmans fantastiska storgårdskvarter. Han är för övrigt också pappa åt trädgårdsstaden. Vi gläds åt ett kommande arkitekturprogram och åt att vi arbetar proaktivt med en strategi för småhusområden.

För att arbeta med och inte mot natur och klimat lyfter vi bland annat restriktivitet kring rivning. Det behövs ett livscykelperspektiv på den frågan. Att riva fullt

funktionsdugliga byggnader är inte energismart. Så kan vi inte ha det i dessa tider med stora klimatutmaningar; det går inte. Bygg om, bygg på, bygg till – riv inte!

Vi satsar på solceller och släpper fram fler bygglov. Vi satsar på byggande av förskolor, skolor och flerbostadshus i trä. Vi arbetar med trafiksnål planering, helt i enlighet med framkomlighetsstrategin, som ju ursprungligen togs fram under Hamiltons tid – tack! Hon är inte här, men hälsa henne!

Vi satsar på mobilitetslösningar och bra förhållanden för gångtrafikanter och cyklister. Det ska vara lätt att leva och resa miljövänligt. Vi arbetar aktivt med urbana stråk, det vill säga att omforma trafikleder till stadsgator: Södertäljevägen, Örbyleden med flera. Det är hur smart som helst!

Arbetet med att inrätta naturreservat fortlöper – jättepositivt! Samhällsplanering är en helhet och handlar även om att planera den gröna infrastrukturen. Detta ger en stad robusthet, resiliens och motståndskraft mot extremväder, skyfall och värmeböljor. Vi ska även ta itu med utredningen om inrättande av biotopskyddsområden – äntligen!

Vi når 10 000 bostäder i start-pm. Vi vet att tempot har gått ned, men Stockholm verkar inte i en bubbla. Vi påverkas av omvärldsfaktorer. Men konkret fortsätter arbetet med Stockholmshusen, Slakthusområdet, Fokus Skärholmen, Farsta och Loudden. Olika projekt pågår kring Järnafältet och Kista. P-garage blir bostäder i Husby, och detsamma sker i Enskededalen. Projekt pågår i alla stadsdelar – många som vi kan vara stolta över i framtiden.

Nu har grönbliitt arbetat tillsammans under ett år. Vi från Miljöpartiet är de nya i sammanhanget. Jag vill passa på att tacka för ett gott samarbete. I övrigt yrkar jag bifall till den grönbli budgeten för berörda nämnder.

Anförande nr 124

P e t e r W a l l m a r k (SD): Fru ordförande! Tillgången på bostäder har avgörande betydelse för Stockholms tillväxt och för att stockholmarna ska kunna känna tillförsikt inför framtiden. Bristen på bostäder gör det svårt att rekrytera spetskompetens, vilket i sin tur resulterar i att företagen får svårare att växa på den alltmer konkurrensutsatta marknaden. Bristen på bostäder är i dag en bromskloss som hämmar Stockholms tillväxt. Om vi inte tillför fler incitament för ett ökat bostadsbyggande kommer hela Stockholmsregionens tillväxt att stagnera. Bostadsbristen hindrar också många unga stockholmare från att flytta hemifrån.

Förutom i staden innanför tullarna är Stockholm glest bebyggt. Huvudinriktningen vid nybyggnation ska därför utgöras av en utvidgning av staden i form av byggande av nya, täta bostadskvarter, där stadens gatunät och bebyggelse utgår från de befintliga stadsdelarna. Verksamheter i bottenvåningar, parker, torg, skolor och arbetsplatser i nära anslutning ska ge de nya bostadsområdena bra förutsättningar att bli trivsamma och levande.

Det ska inte finnas stora luckor med obebyggd eller glest bebyggd mark – självklart med undantag för parker – i områden som utgör staden. För att kunna utnyttja den utvidgade innerstadens fulla potential är det av stor vikt att bostadsbyggandet

samordnas med utvecklingen av infrastrukturen och att Stockholms stad har en god dialog med sina kranskommuner. Många människor på ett begränsat område gör också att kollektivtrafiken får ett underlag av resenärer och därmed kan byggas ut.

Med en akut bostadsbrist och en stadsbild under förändring är det uppenbart att Stockholms stad står inför stora utmaningar. Staden måste verka för att bygga mer utan att värdefulla kulturella värden och trivsel åsidosätts. Nybyggnation ska därför ske i harmoni med omgivningen. Målet ska vara en trygg, levande och sammanhållen stad.

En av fastighetsnämndens viktiga uppgifter är att värna och förvalta våra kulturhistoriska byggnader. Sverigedemokraterna vill ta fram ett särskilt kulturminnesprogram, vars syfte ska vara att vårda våra äldre fastigheter på deras villkor. När kulturbyggnader ska säljas ska detta villkoras med ett vite så att byggnaden förvaltas och underhålls på ett sådant sätt att dess fortlevnad säkerställs och byggnaden inte förvanskas.

De byggnader, områden och anläggningar som omfattas av fastighetsnämndens ansvarsområde ska vara väl underhållna och ligga i framkant vad gäller tekniska installationer. Särskilt viktigt är det att anläggningar för idrott, bad och motion hålls i gott skick så att de kan utnyttjas maximalt av stadens invånare. Tyvärr har staden under flera mandatperioder inte skött det underhållet i majoriteten av stadens idrottsanläggningar, vilket har resulterat i ett akut behov av upprustning som i dag uppgår till flera miljarder.

Sverigedemokraterna har stort förtroende för Skönhetsrådets kunnighet i frågor gällande vår stads skönhet och bevarande av den. Vi anser att rådets yttranden och rekommendationer är av stor vikt och vill därför utöka Skönhetsrådets befogenheter.

Därmed yrkar jag bifall till Sverigedemokraternas budget för 2020.

Anförande nr 125

Borgarrådet L i n d s t å l (C): Jag kan inte hjälpa att jag blir lite inspirerad av föregående talare i debatten, inte minst borgarrådet Larssons referens till *Mina drömmars stad*. Men jag vill förlänga den tanken och tänka att Stockholm också kan vara nya drömmars stad.

För 100 år sedan invigde vi Frihamnen. Samtidigt stod vi på stadens kajer och vinkade farväl till dem som sökte sina drömmar någon annanstans – västerut, väster om horisonten och väster om solnedgången. I dag, 100 år senare, är det Stockholm som välkomnar människor från hela världen som söker sina drömmar och vill få dem förverkligade här. Det känns särskilt passande att säga detta när jag går upp i talarstolen efter Sverigedemokraterna, som målar upp bilden av en stad i förfall. Det stämmer inte alls.

Jag vill passa på att förstärka min tanke om de nya drömmarna genom att ta ett tydligt exempel. På fredag kommer staden tillsammans med Stockholmshem, SHIS och stadsdelen att inviga ett nytt boende i Hagsätra. SHIS är för mig den perfekta metaforen för just de nya drömmarnas stad. Genom tydlig stadsplanering där vi samverkar i stadens olika skrän, med god arkitektur och en bild av det Stockholm vi

vill se, öppnar vi nya boenden utöver de övriga 40 boenden vi har i SHIS. Det är för mig en tanke om en stad som går ihop.

Vi gör mycket. När vi hör oppositionen får vi känslan att staden har stannat. Så är det inte – staden växer och kommer att fortsätta växa. Staden är resilient och kommer att överleva både en och flera majoriteter och fortsätta växa över kommungränserna. Det är jag helt säker på.

Det som händer i Frihamnen är bara ett exempel bland de stora stadsbyggnadsprojekt vi ser. Loudden är ett annat tydligt exempel. Där river vi oljecisternerna och skapar en hållbar framtid – ytterligare en tydlig metafor för den stad vi vill se.

Jag vill passa på att ägna mina sista sekunder åt de områden där Centerpartiet är föredragande, nämligen kulturen och idrotten. I Kristineberg, exempelvis, bygger vi en dubbelhall, som också fungerar som en ljudbarriär. Genom smart stadsutveckling hanterar vi olika typer av frågor.

Sist men inte minst vill jag säga några ord om Slakthusområdet, där vi tillsammans, med hjälp av olika delar av staden, näringslivet och kulturaktörer, bygger en ny mötesplats i södra Stockholm. Detta är en typ av stadsutveckling som jag gärna vill se. Av den anledningen och många fler ber jag att få yrka bifall till kommunstyrelsens förslag till budget. Jag ser fram emot en spänstig debatt som leder staden vidare.

Anförande nr 126

M i k a e l V a l i e r (KD): Fru ordförande, fullmäktigeledamöter, lyssnare och referenter från när och fjärran! Hurra för att få jobba med stadsbyggnadsfrågor och få vara med och bidra till att Stockholm utvecklas med både klassisk och nyskapande och nytänkande arkitektur – med respekt för stadens historiska karaktär. Alla borde få möjlighet att praktisera en tid på stadens stadsbyggnadskontor. Vilka skickliga experter vi har! Och det behövs för att vi inte alldeles ska bygga sönder Stockholms särart och ändå göra staden bättre.

För mig som kristdemokrat betyder detta till exempel fler härliga balkonger på befintliga kåkar, men inte bara det utan också en större mångfald vid nybyggnation och ett helhetstänk, såväl vid förtätning av befintliga områden som vid planering av nya. Vi ska inte vara stilpoliser, men vi måste se vilka hus som är attraktiva, vilka fina hus som byggs och byggs om i andra delar av världen och vilka fantastiska lösningar som finns.

Jag bor själv i ett av Stockholms kanske fulare hus, i alla fall på utsidan: Drakenbergsområdet, med dess brandgula loftgångar mot Hornsgatan. Men planlösningen är idealisk. En god planering och en god arkitektur har ändå satt sina spår. Därför är arbetet med en arkitekturpolicy viktigt, så att arkitekturen kan spela en stor och viktig roll i utvecklingen av Stockholms stad. Vi fortsätter att arbeta med den.

Vi fortsätter också att arbeta långsiktigt med en plan för Stockholms småhus- och villaområden. Vi behöver fortsätta arbeta utifrån kvaliteterna i kvartersstaden, med innergårdar och levande bottenvåningar. Så vill många bo och se vår stad. Långsiktigt måste vi säkerställa en varsam utveckling och förena förtätningen med att se till att de

miljöer som har högst natur- och kulturvärden värnas och att vi behåller karaktären i våra trädgårdsstäder. Med detta yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag till budget.

Anförande nr 127

M a d e l e i n e K a h a r a s c h o F r i d h (FI): Fru ordförande, åhörare och ledamöter! Över hela världen uppstår nu lägen där inte bara människor med låg inkomst utan även medelklassen börjar få svårt att ha råd att bo. De ökande bostadskostnaderna går inte i takt med inkomstökningen, vilket gör att de med små marginaler hamnar på efterkälken och i värsta fall på gatan.

För Feministiskt initiativ är rätten till en bostad självklar. En stor utmaning för Stockholm är den bostadssegregation vi har i staden, i kombination med bostadsbrist och trångboddhet. Den hindrar unga från att flytta hemifrån. Den drabbar våldsutsatta kvinnor som behöver lämna sina hem, och den leder till att stora familjer trängs på liten yta. I detta läge behöver vi fler hyresrätter, inte färre. Ambitionerna behöver öka, inte minska.

Därför säger vi nej till ombildningar av allmännyttan och sänkt takt i bostadsbyggandet. Feministiskt initiativ vill se en bostadspolitik för att bryta segregationen. En väg är att införa social stadsplanering för de kommunala bostadsbolagen, med målet att reglera hyrorna för en andel av de nybyggda hyresrätterna. Pensionärer, låginkomsttagare och ensamstående föräldrar ska kunna dela trappuppgång med grannar som har högre inkomster, och barn från hem med olika inkomster ska kunna leka på samma gård.

Regeringen har tagit några steg mot en mer social bostadspolitik i och med det nya investeringsstödet, och Helsingfors hyllas för sitt sätt att ta sig an frågan. Det är möjligt att göra mer än vad som görs i Stockholm i dag.

Feministiskt initiativ ser hur den förda politiken leder till färre hyresrätter. Det innebär att redan trångbodda familjer i socioekonomiskt utsatta områden får det ännu svårare att få en bostad. Lite mer än en tredjedel av alla hushåll i Rinkeby-Kista, Spånga-Tensta och Skärholmen bor trångt. Detta försvårar för barn att göra läxan och ta hem kompisar. Möjligheterna till återhämtning och avskildhet minskar. Det ökar risken för våld och leder många gånger till psykisk ohälsa.

När vi använder bostäder till att låta kapital växa och generera rikedom är drivkraften något annat än varje människas rätt till en bostad. Rätten till en bostad är starkt kopplad till människors värdighet, säkerhet och liv. Detta är något större att anstränga sig för än varje människas möjlighet att göra bostadskarriär. Bifall till Feministiskt initiativs budgetförslag!

Anförande nr 128

Borgarrådet N a d d e b o (C): Fru ordförande, fullmäktige och stockholmare! Låt oss nu ägna någon minut åt stadsmiljön och livet mellan husen. Stadsmiljön ska vara välskött, tillgänglig och trygg i hela staden. Alla stockholmare ska ha möjlighet till

möten och rekreation, eller som jag brukar säga: Stockholm ska vara en skön, grön och mer levande stad.

Den levande staden skapar vi genom att aktivera döda ytor som befolkas av stockholmarna. Det skapar trygghet när vi har en stadsmiljö som uppmuntrar till liv och rörelse. Där ska vi bjuda in civilsamhället och det lokala näringslivet, så att de kan bidra till att aktivera sina närområden. Platsaktivering, som det handlar om, har fått en prioriterad plats i vår budget. Det är vi mycket glada och stolta över.

När vi kom till makten förstärktes parkskötseln. I årets budget fortsätter vi de satsningarna. Vi ska upprätthålla 24 timmars städgaranti, och vi ska samarbeta bättre för att nyttja klimatsmarta, kapacitetsstarka och kostnadseffektiva lösningar. Och vänner, ni känner mig – jag vill ha färre råttor och fler bin i Stockholm. Äntligen ska staden ta fram en förvaltningsövergripande handlingsplan – ja, ni hörde rätt! – för att mota bort råttorna och skadedjuren. Vi ska också stärka den biologiska mångfalden och kontinuerligt utöka andelen perenna rabatter, som främjar pollinatörer.

Stadsmiljön, i synnerhet stadens parker och naturreservat, utgör en viktig nyckel i stadens miljö- och klimatarbete. Genom bättre samverkan mellan stadens parkingenjörer ska vi snabbare få klimatsmarta lösningar på plats i stadens alla delar. På det sättet ska vi också öka kostnadseffektiviteten så att vår stad kan fortsätta vara en levande, grön, skön och trygg stad, som är tillgänglig för alla. Jag vill härmed yrka bifall till kommunstyrelsens förslag till budget.

Anförande nr 129

Borgarrådet V a l e s k o g (S): Jonas Naddebo talar om råttor. Råttor har med Gnaget att göra, och Gnaget har med fotboll att göra. Detta är alltså en konstig övergång till frågan om Stadshagens elvamannaplan, som ju har försvunnit helt ur planerna men tidigare utlovats i Fredhällsparken. Alla partier tyckte att det var en bra idé att lova Stockholms Fotbollförbund att den skulle byggas där. Centern var emot och förhandlade bort den.

Nu undrar Stockholms Fotbollförbund och vi vart denna elvamannaplan ska ta vägen. I innerstaden är det nämligen över huvud taget stor brist på elvamannaplaner för fotboll. Detta är otroligt viktigt för ungdomsfotbollen i centrala Stockholm. Planen är nu helt borta. Det har en gång i tiden funnits en fotbollsplan i Fredhällsparken, men bortsett från det har ni lovat en ny. Var kommer den, och när? Grävskoporna börjar gräva bort den gamla planen 2021.

Anförande nr 130

Borgarrådet N a d d e b o (C): Nej, alla politiska partier var inte överens om att det var en bra idé att bygga bort Fredhällsparken och bygga en fotbollsplan där. Centerpartiet var emot detta, och när man frågar fotbollsorganisationerna tycker inte de heller att det är en optimal plats.

Vi vet att det är stor brist på fotbollsplaner i vår stad, och det är en viktig del av vår stadsmiljö. Därför har vi i vår budget sagt att vi nästa år, 2020, ska bygga två elvaspelsplaner på Gärdet. Vi tar verkligen bristen på fotbollsplaner på allvar. Men när

det gäller Fredhällsparken är vi i den grönbå majoriteten överens om att det inte ska bli någon fotbollsplan.

Vi letar fortfarande efter en plan som kan ersätta den i Stadshagen, och jag är säker på att vi inom en snar framtid kommer att hitta nya lösningar på denna utmaning. Men vi står inte still. Vi säkerställer behovet av fotbollsplaner genom att bygga två elvaspelsplaner på Gärdet. Jag vet att fotbollsförbundet säger att det är en efterlängtdad och bra investering, för vi har nämligen gjort den i samråd med fotbollsförbundet.

Anförande nr 131

Borgarrådet L a r s s o n (M): Fru ordförande! Kontrasten i denna stadsbyggnadsdebatt blir ganska talande när man ser majoritetens Mikael Valier gå upp, sprudla och ropa hurra över stadsbyggnaden och sedan ser Jan Valeskog gå upp och vara bekymrad, som han själv uttryckte det. Tävligen i att vara bekymrad har vunnits av Jan Valeskog. Jag kom att tänka på en gammal Mufkampanj; jag var med där för väldigt länge sedan, ska jag erkänna. Kampanjen hade rubriken ”När såg du en glad sosse senast?”. Den kom jag att tänka på nu när jag såg Jan.

Jan Valeskog representerar ett parti som gärna pratar volym. Det har jag respekt för. Man ska tala volym och siffror – hur många bostäder och hur mycket som ska byggas. Men när såg ni senast en sosse som talade om kvalitet i stadsbyggnad? Jag har inte sett det på evigheter. Det saknas i debatten. Jag vill veta vad Socialdemokraterna vill med stadsutvecklingen. Jag vill veta vad ni vill göra i våra småhus- och villaområden när det står i ert budgetförslag att ni ska se till att förtäta även där. Ni ska bygga flerfamiljshus där, av ideologiska skäl. Gå gärna ut på gator och torg och berätta hur ni vill förändra staden. Men berätta lite mer om kvalitetstänket i er politik, inte bara om volym.

Det stämmer att marknadsförutsättningarna också har påverkat utfallet när det gäller påbörjade bostäder. Det stämmer att vi har haft problem att få fram detaljplaner i remisshanteringen från andra myndigheter. Vi har mycket att jobba med. Men de kommer fram, och du vet att det finns ketchupeffekter oavsett vem som styr den här staden.

Anförande nr 132

Borgarrådet V a l e s k o g (S): Men det är inte påbörjade lägenheter jag talar om. Jag vet att borgarrådet Larsson gärna vill tala om något annat. Jag talar varken om byggstarter eller färdigställande utan om nya projekt. Där är läget katastrofalt. Vi når upp till 8 procent. Vi har 800 i plan i år och 10 000 uppsatta. Vi har, tror jag, 5 000 markanvisningar. Detta har inte ett dugg med konjunkturen eller amorteringskrav att göra. Det är ett stort problem.

Detta har naturligtvis att göra med att ni sätter stopp för byggande och förtätningar. Är det något vi vet från både forskning och annat är det att förtätningar, oavsett om det är i flerbostads- eller småhusområden, gagnar områdena, ökar värdet på fastigheterna och ökar antalet människor som rör sig i områdena. Det är positivt. Ni stoppar mycket av detta, och det är därför vi har så låga siffror. Ser inte borgarrådet det som ett stort problem att vi har dessa extremt låga siffror? I byggbranschen är man jätteorolig.

Anförande nr 133

Borgarrådet L a r s s o n (M): Värdet på våra småhus i Tallkrogen ska alltså öka genom att du ska spränga in Stockholmshusen som grannar i detta område, som är en del av mosaiken i Stockholm. Vi kan bygga mycket i Stockholm, men säg hur och var! Förstör inte det vi har i Stockholm, utan berätta var och hur, och gärna med vilken kvalitet.

Jo, Jan Valeskog, jag talar gärna om siffror också. Men vi måste tala om rätt siffror. Vi kan inte tala om olika siffror. Du vet att det kommer ketchup effekter även när du styr. Du vet att det kommer över 4 000 detaljplaneärenden bara under det som är kvar av året. Det finns fördröjningar som är olyckliga, men det handlar ofta om remisser.

De påbörjade bostäderna är ofta det som du lyfter fram i debatten. Även du påverkas av marknadsförutsättningar.

Anförande nr 134

U l f W a l t h e r (S): Borgarrådet Larsson efterlyser någon som skriker hurra i stadsbyggnadsfrågor. Då är det inte bara Mikael och jag utan kanske du också – tre.

Volymerna är viktiga ändå. Tittar man på när ni styrde under de senaste åtta åren och jämför med oss ser man att ni hade klart färre start-pm, klart färre markanvisningar totalt, klart färre godkända planer och klart färre påbörjade bostäder än vad vi hade under förra mandatperioden. Den här mandatperioden har inletts ganska illa. Vi ser att ni har markanvisat 455 bostäder till allmännyttan. Vårt sämsta år under förra mandatperioden var ändå fyra gånger bättre, Joakim Larsson.

Du skyller på ketchup effekten, och den kanske finns någonstans. Men min fråga till dig är: Vad ska du göra nu för att motverka ketchup effekten framöver? Vad är er åtgärd för att få bättre siffror?

Anförande nr 135

Borgarrådet L a r s s o n (M): Det går inte att prata siffror när du påstår att det har markanvisats 455 bostäder. Du talar om kommunalt bolag. Vi talar om hela marknaden. Det finns fler som bygger än Ulf Walther. Det finns fler som vill bygga i staden. Det är detta som är stadens utveckling: att vi låter många bygga och ser till att deras entreprenörskap används fullt ut. Det är då vi når målen.

Vi har 10 000 bostäder i våra start-pm. Det är målsättningen för året, och det kommer vi att klara. Vi kommer att klara lite drygt 5 000 detaljplaner. Det är inte fullt ut vad vi har önskat; det stämmer. Detta beror bland annat på de remissvar och andra utredningar som har krävts av andra, överliggande myndigheter. Men vi har en målsättning för denna period som vi ska hålla.

Volymerna är viktiga, men Socialdemokraterna måste också börja fundera på kvalitetsfrågan, för den vill stockholmarna veta mer om.

Anförande nr 136

Borgarrådet L i n d b l o m (V): En förutsättning för att det ska komma detaljplaner om ett par år, start-pm och så vidare är markanvisningar i början av processen.

Jag är ju en gladlynt typ i största allmänhet, ibland i alla fall, men något som gör mig riktigt dystert är bristen på hyresrätter. Du talar mycket om konjunkturen och att den påverkar byggandet av bostadsrätter och intresset för att bygga sådana. Det har jag full förståelse för. Men att man markanvisar så få hyresrätter är märkligt. Hittills i år har 2 526 hyresrätter markanvisats, varav 625 till allmännyttan. Det råder alltså inte ett läge där allmännyttan tränger ut de privata, utan både de privata och allmännyttan får för lite markanvisningar.

Du talar om ketchup-effekt och att det skulle rassla till i slutet av året. Nu är det bara ett sammanträde kvar i exploateringsnämnden, och det skulle krävas 2 500 markanvisningar för hyresrätter för att vi ska klara målen. Så många markanvisningar har nog inte jag varit med om på ett och samma sammanträde i exploateringsnämnden.

Anförande nr 137

Borgarrådet L a r s s o n (M): Fast det har jag. Jag har varit med om den faktiskt ibland tråkiga ketchup-effekten, som naturligtvis inte är önskvärd för någon. Vi behöver ha ett jämnt flöde av olika typer av myndighetsbeslut. Det behövs ett jämnt flöde av detaljplaner, markanvisningar och start-pm. Det är nödvändigt för allas planering och för alla de aktörer som ska bygga.

Men jag är inte nöjd med detta. Jag vill också att vi ska kunna öka volymerna för att klara av målsättningen – självklart. Marknadsförutsättningarna kan påverka delar av detta. Många av de bostäder som nu ändå påverkas är faktiskt hyresrätter, för de har inte varit lika påverkbara som bostadsrätter. Det är bra att vi får igång projekt, och jag hoppas att vi kan se till att nu i december få upp fler markanvisningar och start-pm, enligt prognoserna.

Anförande nr 138

M a r t i n H a n s s o n (MP): Fru ordförande! Clara, notera att vi dock klarar produktionsmålen för allmännyttan i år på 1 500.

Jag tänkte byta ämne och tala lite om fastighetsnämnden, som vi också har uppe här i dag, och berätta lite om vad vi har gjort under året. Vi har fortfarande arbetat mycket med att komma i mål med de stora projekten, som tyvärr haft en viss eftersläpning. Vi har fortsatt arbetet med reinvesteringarna, framför allt i simhallarna, och vi har skruvat upp tempot när det gäller miljösatserna i form av fler solpaneler, fler energieffektiviseringar och mer miljövänligt material. Framför allt har vi arbetat med att fasa ut de oljepannor som fortfarande finns kvar. Under året har fem stycken försvunnit, och två återstår som försvinner 2020.

Vi satsar enligt prognosen 2,5 miljarder på idrottsinvesteringar under hela mandatperioden. Det är 181 miljoner mer än under förra mandatperioden. Men vi har också behövt arbeta mycket med att hålla budget och tidsplaner i projekten, vilket har varit en ständig käpphäst. Det går bättre. Nu till sommaren kommer Järvabadet att

öppna. Där håller både tidsplan och budget nu i slutskedet. När det gäller budgeten säger prognosen att vi ligger under.

Sedan har vi Kämpetorpshallarna, dubbla idrottshallar som är certifierade med Miljöbyggnad guld. De ligger 17 miljoner under budget. Ändå har vi kunnat satsa med den högsta miljöklassningen. Detsamma gäller Västberga, där idrottshallen öppnar nu i december och kommer att hålla väldigt hög miljöstandard med Miljöbyggnad silver och solpaneler på taken. Nu i höst har även Mälärhöjdens gymnastikhall öppnat, som också har solpaneler på taken och har hållit budget. Slutligen har även Hjorthagshallarna öppnat under hösten.

Vi gör också omfattande renoveringar av Kulturhuset och Tekniska nämndhuset. Prognoserna säger att vi faktiskt klarar både tidsplanen och budgeten, vilket är väldigt positivt.

Anförande nr 139

Borgarrådet L i n d b l o m (V): När jag ändå har dig uppe, Martin, skulle jag vilja fråga dig något. Din kollega Katarina hänvisar ofta till UN-Habitat och deras fem principer för stadsutveckling, som handlar bland annat om att bygga tätt och funktionsblandat, om social blandning och om begränsade monofunktionella kvarter.

Om vi tittar på vårt bestånd i hela staden ser vi att de minst täta, mest monokulturella, minst funktionsblandade, mest segregerade och mest bilberoende stadsdelarna är villaområdena. Jag undrar hur du ställer dig till att ta fram en strategi för att förtäta dessa områden i kollektivtrafiknära lägen kring centrum med allmännyttiga hyresrätter? Detta skulle både öka underlaget för kollektivtrafik och service, vilket skulle kunna minska bilberoendet i villakvarteren, och bidra till målen i Agenda 2030 om socialt inkluderande samhällen. Vi skulle kunna få en minskad boendesegregation. Av de mest segregerade stadsdelarna i Stockholm är det 69 som helt domineras av villor och radhus. Det borde vi båda ha ett intresse av att bryta.

Anförande nr 140

M a r t i n H a n s s o n (MP): Vi bygger nu nya hyresrätter, framför allt inom allmännyttan där vi har egen rådighet. Vi klarar produktionsmålen i år – det måste jag återupprepa väldigt många gånger i kväll. Det är utspritt över hela staden. Framför allt byggs många nya hyresrätter i Bromma, till exempel i Riksby och Ulvsunda, där det är stora planer på gång och tusentals hyresrätter kommer att bli av.

Det byggs också väldigt många nya hyresrätter i innerstaden. Vi har tittat bakåt till exempelvis 2014 och fram till nu. Det har färdigställts, tror jag, ungefär 2 500 hyresrätter i innerstaden också. Det är alltså god spridning över hela staden på det vi bygger.

Anförande nr 141

Borgarrådet V a l e s k o g (S): Det som är bekymmersamt och ändå måste sägas är att vi nästan inte kommer att ha några nya projekt över huvud taget under de kommande åren. Vi startade tillsammans många projekt under förra mandatperioden. Många av projektberäkningarna hade gjorts av gamla idrottsförvaltningen 2013 och

tidigare och var inte alls realistiska – det vet vi. Sedan ändrade vi organisation för att få mer fason på detta.

Jag tänker ändå konkret på hur mycket ni stoppar. Jag undrar om ni inte borde vara lite bekymrade, särskilt Miljöpartiet. Ni stoppar Vårbergs IP, och ni stoppar renovering av brandstationer i Farsta och på Kungsholmen som håller på att rasa samman. Detta är viktiga projekt där ni har satt tvärbroms. Är du inte, Martin, bekymrad över att så många fastigheter helt enkelt kommer att förfalla de kommande åren?

Anförande nr 142

M a r t i n H a n s s o n (MP): Vi har absolut inte stoppat Vårbergs IP. Det har blivit en liten tidsförskjutning där, som det brukar bli i de flesta projekt. Det kommer att fortsätta enligt plan med en liten tidsförskjutning och sedan färdigställas. Det är jag inte ett dugg orolig för.

Fastighetskontoret har haft det svårt ekonomiskt. Vi noterar dock att ert förslag när det gäller deras driftsbudget är detsamma som vårt, så där kommer de att få samma förutsättningar.

Som jag sa tidigare om prognosen när det gäller idrottsinvesteringar ligger vi högre än förra mandatperioden även där.

Återigen – när det gäller bostäder klarar vi produktionsmålen i år. Vi kommer också troligtvis att komma upp i 9 500 markanvisningar under detta år. Vi håller alltså uppe en takt. Sedan håller jag med om att vi under 2020 absolut måste skruva upp takten mer när det gäller markanvisningar till våra allmännyttiga bolag. De har under det här året haft mycket i produktion och väldigt mycket att göra, och det har därför legat lite lägre. Men det kommer att behöva skruvas upp igen 2020.

Anförande nr 143

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Nu ska vi prata exploateringsnämnd. När det gäller bostadssituationen i Stockholm är det två områden och problem som är helt överordnade: boendesegregationen och bristen på hyresrätter som även en timvikarie, busschaufför eller ensamstående förskollärare har råd med.

Visst är den statliga bostadspolitiken viktig, men vi får heller inte underskatta den kommunala markpolitiken. Vi har i ett antal år haft en historiskt hög markanvisnings- och byggtakt här i staden. Den trenden är nu bruten. Att byggandet av bostadsrätter går ned när marknaden börjar svaja kan jag förstå. Vad jag däremot har svårare att förstå är att man bara har markanvisat för 2 526 hyresrätter i år. Dessutom har allmännyttan bara fått 625 markanvisningar. Det är jättebra att man når sina produktionsmål, men det bygger på gamla markanvisningar. Ska vi kunna nå produktionsmålen även längre fram behöver allmännyttan nästan dubbelt så många markanvisningar som man har fått i år.

Allmännyttans byggande skulle också kunna hålla uppe byggtakten och dämpa konjunkturedgången i byggsektorn. Detta är viktigt att komma ihåg i ett läge när vi är på väg in i en lågkonjunktur.

En annan sak som jag är bekymrad över när det gäller exploateringsnämnden är antalet seniorbostäder som upplåts med hyresrätt. Där ligger vi långt under målen i verksamhetsplanen – trots att våra kostnader för äldreomsorgen kommer att öka kraftigt fram till 2040 och seniorbostäder skulle kunna hjälpa äldre att komma till ett tillgängligt boende men också sätta igång flyttkedjor. Vi har väldigt många trångbudda barnfamiljer i den här staden. En rörlighet i det befintliga beståndet skulle underlätta för dem att få tag på en större lägenhet.

Vi vill se en offensiv markpolitik i Stockholm, som ställer krav på byggbolag, styr mot större lägenhetsstorlekar och vågar pröva sänkta avgälder för till exempel seniorbostäder. Jag ser också fram emot de 4 500 markanvisningar som alltså kommer på nästa sammanträde i exploateringsnämnden i december. Det rör sig om 2 500 markanvisningar för hyresrätter; det kommer att bli ett långt sammanträde.

Anförande nr 144

J o h a n N i l s s o n (M): Ordförande, fullmäktige och Clara! Det är mycket siffror, och det blir kanske lite rörigt ibland. Det kommer många olika siffror från alla håll och kanter. Det låter som att vissa här inne försöker göra bokslut innan året är slut. Det blir lite konstigt. Borgarrådet Larsson nämnde förut också ketchupeffekten. Jag ska bara nämna några siffror och hoppas att vi kan vara överens så långt.

Ja, vi har ett mål för antalet markanvisade bostäder på 10 000 i år. I tertialrapport 2 har vi en prognos på 9 500. Vi har hittills, till och med exploateringsnämnden i november, markanvisat 5 368. Detta tror jag att vi är helt överens om. Jag står fast vid prognosen i tertialrapport 2.

Du nämner också väldigt ofta hyresrätter. Jag undrar bara hur ni ska få ekonomi i det hela.

Anförande nr 145

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Våra siffror stämmer, som sagt. Jag sa att jag ser fram emot 2 500 hyresrätter som ska markanvisas på nästa decemberrådning. Det var ett tag sedan jag läste matte på komvux, men det rör sig om ungefär 4 000 bostäder totalt. Det kommer att bli en lång och trevlig exploateringsnämnd.

Jag tror faktiskt inte att ni kommer att klara detta. När det gäller till exempel markanvisningarna för allmännyttan kan allmännyttan fungera konjunkturdämpande. Har allmännyttan ett högt byggande, speciellt i lågkonjunktur, kan det göra att byggsektorn, ända ut till snickarlinjen, inte behöver säga upp folk. Redan i dag har vi en ganska oroande utveckling. Både White arkitekter och Tengbom har, som du säkert vet, redan varslat. Jag tror att det var 25 plus 20 personer. Konjunkturedgången är alltså betydande, och att ni inte använder allmännyttan i det läget är oroande.

Vi har lyckats få ihop ekonomin i den här staden förut när vi har jobbat kontracykliskt, så det är jag inte orolig för.

Anförande nr 146

Peter Backlund (L): Clara, jag tänkte ställa en fråga som handlar om byggandet av hyreshus i villaområden. Man kan tänka sig detta till en del, men blir det inte lätt otroligt okänsligt? Det är riktigt att vi har stoppat en del Stockholmshus, till exempel i Stureby. Jag blir ändå lite orolig när jag ser att ni i ert budgetförslag talar om villaområden som markreserv – så står det faktiskt. Har ni berättat för de villaägare som har köpt sin mark i god tro att Vänstern när som helst kan komma och expropriera den för att bygga hyreshus?

Anförande nr 147

Borgarrådet Lindblom (V): Vi har berättat det för många villaägare – det är därför de inte röstar på oss. När det gäller detta vet du också att vi inte har möjlighet att expropriera mark på det sättet. Den lagstiftning som finns om expropriering i Sverige gäller till exempel mark för gruvdrift. Vad jag vet finns det inga stora fyndigheter i Tallkrogen.

När ni talar om Ulvsunda och Bromma ska vi komma ihåg att det rör sig om avgränsade stadsutvecklingsområden. Det är väl jättebra att det byggs hyresrätter där. Det jag är ute efter är att förtäta och spränga in hyresfastigheter i befintliga områden så att människor möts. Vi har en oerhört segregerad stad i dag och också en väldigt bilburen stad. Ska vi få till den täta staden där människor inte behöver använda bilen – femtonminutersstaden som Anna König lovordade FI för – måste vi våga förtäta villaområden. Det är inte bara vi som bor i ytterstaden, i Hökarängen och den typen av områden, som ska bära förtätningen. Stockholm måste växa, och då måste också villaägarna ta sin del av kakan.

Anförande nr 148

Björn Ljung (L): Fru ordförande, fullmäktige och åhörare! Den grönbå majoriteten bygger mycket, och vi bygger bra. När Liberalerna tidigare krävde arkitekturpolicy, stopp för rivning av kulturhistorien och en cityplan var svaret att det inte behövdes. Skydd mot hårdexploatering av trädgårdsstäder och villaområden möttes av mumlanden om delegationsordningen och om att ansvaret för sådant här borde ligga hos tjänstemännen.

Vänstern mötte vår kritik om storskaliga hyreshus bland villor och småhus, som Peter Backlund nyss förtjänstfullt tog upp, med att detta skulle vara ett sätt att minska segregationen och bekämpa rikedom. Men liberaler bekämpar inte rikedom, som bekant. Vi bekämpar fattigdom.

Friheten att utveckla den egna fastigheten ökar utan oplanerade eller okänsliga ingrepp med nya policyer. Vi beslutar inte om rivning av kulturhistorien; vi bevarar. Vi bygger klimatsmart i trä. Vi bygger bostäder för unga och kollektivhus för unga och äldre – innovationer på marknaden. Den grönbå majoriteten bygger verkligen mycket, och vi bygger också bra.

Sverigedemokraterna ansåg i går i debatten att alla flyktingar i modulbostäder och planerade modulbostäder inte alls borde få bo där. Alltså ska 7 000 människor ut på gatorna, varav 2 000 är barn. Det är en omänsklig, oanständig och olaglig hållning,

som inte hör hemma i en demokrati. De bruna åsikterna trodde jag att vi skulle slippa i denna kammare.

Den grönbå majoriteten bygger i alla fall mycket, och vi bygger bra, med revidering av byggnadsordning, arkitekturpolicy och förbättrad delegationsordning när det gäller exploatering i villaområden och trädgårdsstäder. Bifall till vår budget!

Anförande nr 149

Borgarrådet V a l e s k o g (S): Björn Ljung säger ”vi bygger mycket”, och visst byggs mycket av det som tagits fram sedan en tid tillbaka; det är långa ledtider när det gäller byggprocesser, som alla vet. Men det finns inte två sanningar utan rimligtvis bara en. Jag tänker just på de nya projekten. Ni har satt upp målet 10 000 godkända bostäder i plan i stadsbyggnadsnämnden. Vi är uppe i 800. Hur ska ni kunna klara 10 000? Och hur blir det nästa år, när ni också har höga ambitioner? Vi hör samma sak i exploateringsnämnden. Där är vi uppe i 5 300, hörde vi, och ska upp till 10 000 på de sex veckor som är kvar. Hur ska det gå till? Vad är din bedömning, Björn, när det gäller om detta kommer att lyckas?

Detta är ett jätteproblem, särskilt när man tänker på de 2 000 bostäder ni helt har stoppat, de 1 100 som ni har skickat tillbaka och vars antal ska minska och de 2 000 som är villkorade samt er inställning till att förtäta i villaområden. Det finns alltså en förklaring till att ni har så pass låga siffror.

Anförande nr 150

B j ö r n L j u n g (L): Fru ordförande, fullmäktige och åhörare! De långa processerna kan vi förklara en gång till. Vi bygger nu på väldigt många markanvisningar och start-pm från er tid; det blir detaljplaner och så vidare. Det var precis likadant när ni tillfälligt tog över de föregående fyra åren – ni byggde på våra. Det är nu vi börjar få fram våra planer och idéer. Det har tagit tid. En del av era planer är svåra att realisera, helt enkelt.

Men, Jan Valeskog, jag tänker inte ge dig fel i din sifferexercis. Vi kommer att komma upp i drygt 5 000, och det är inte bra. När det gäller start-pm kommer vi att lyckas, men när det gäller detaljplaner lyckas vi dessvärre inte. Detta beklagar jag. Jag tänker inte säga att du har fel. Du underdriver, men det ligger en del sanning i det du säger.

Anförande nr 151

M a d e l e i n e K a h a r a s c h o F r i d h (FI): Björn Ljung! Jag tycker att det är en god idé med en arkitekturpolicy. Barn och unga behöver god tillgång till byggda miljöer av hög kvalitet, natur, välplanerade utemiljöer, lek och så vidare. Gestaltade livsmiljöer för dem är också viktigt.

I utvecklingen av stadens arkitekturpolicy är det därför centralt att barn och unga görs delaktiga, inte minst genom skolor men också på andra sätt. En medveten användning av arkitektur kan bidra till att beslut som rör den fysiska miljön fattas utifrån barnets bästa och i barnets ögonhöjd.

I går firade vi 30 år för barnkonventionen i Sverige. Det kommer att ställas högre krav på oss i kommunen och på politiker i stadsbyggnadsnämnden. Min fråga till dig är helt enkelt: Kommer det att säkerställas att det här perspektivet finns med i arkitekturpolicyn?

Anförande nr 152

Björn Ljung (L): Fru ordförande, fullmäktige och åhörare! Madeleine Kaharascho Fridh! Jag vill verkligen tacka för en väldigt bra fråga. Nu går den här arkitekturpolicyn vidare, och du och jag ska så småningom ta del av den i stadsbyggnadsnämnden. Det är naturligtvis så att vi måste se till att på något sätt få med vad barnen tycker. Det måste vi ta med. Hur det ska gå till vet jag inte riktigt, men det där måste vi tänka på och ta med.

Vid årsskiftet blir barnkonventionen lag i Sverige. Det har vi från Liberalerna krävt åtminstone sedan 2010 års valrörelse. Vi gläds åt det. Men det har tyvärr tagit tio år.

Jag har inget svar på hur det här ska gå till. Men jag lovar att hålla det i minnet. Du som är lite yngre och har bättre minne än jag får påminna mig. Jag lovar verkligen att jobba med det.

Anförande nr 153

Peter Wallmark (SD): Fru ordförande! Du säger att ni ska bygga billigt, Björn Ljung. Med stockholmshusen ska det fungera. Kan inte du en gång för alla förklara för oss hur det ska gå till? Vad är det ni ska göra avkall på? Är det materialkrav? Är det platsanvisningarna? Ska marken säljas billigare? Hur ska ni gå till väga? Vi har ingen utredningstjänst här i Stadshuset, så vi har begärt en utredning från riksdagen. Det ska bli jättespännande att validera ditt svar mot den utredningen.

Gällande din övriga retorik får jag väl kanske bara hänvisa till den desperation du känner inför ditt partis opinionsläge.

Anförande nr 154

Björn Ljung (L): Fru ordförande, fullmäktige och åhörare! Du har aldrig hört mig säga att vi ska bygga billigt, för det har jag aldrig sagt, Peter Wallmark. Jag säger inte det. Jag säger att vi ska försöka få ned kostnaderna för hyrorna, så att de ska kunna bli relativt sett lägre. Du har aldrig hört mig säga att vi ska bygga billigt, för det säger jag aldrig.

Det övriga faller på sin orimlighet. Du vågar inte svara på varför ni vill driva flyktingar ut på gatan så att de saknar tak över huvudet. Peter Wallmark! Det är så ynkligt så det finns inte. Tänk om de som sympatiserar med er kände till er politik och fick skärskåda den lite grann! Och tänk om ni hade varit på plats när vi diskuterade socialtjänst, äldreomsorg och trygghet i går! I stället var ni bara borta när vi diskuterade ett så viktigt ämne. Det fanns inte en sverigedemokrat i bänken, inte en sverigedemokrat i diskussionen. I demokratiska sammanhang för man diskussioner med varandra. Man försvinner inte bara arrogant därifrån. Ni törs inte försvara er politik, och det förstår jag, för så usel är den. Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 155

E w a L a r s s o n (MP): Ordförande! Först måste jag som uppväxt i Fredhäll säga att jag är så glad och tacksam att Fredhällsparken blir kvar i den stadsdelen – och inte flyttas till någon annan stadsdel, höll jag på att säga. Jag är glad att parken blir kvar!

När vi pratar trygghet lokalt hamnar vi ofta i stadsmiljöfrågor. Alla våra olika små stadsdelscentrum har olika karaktär och kommer från olika decennier. Men den gröna omställningen är också en social omställning, och där krävs det att man tar hänsyn till just olikheterna. Fler människor möts i omställningsarbetet, till exempel kring brukaravtal. Fler människor kommer samman i småskaligt och hållbart näringsliv, som i nystartade Reko Stockholm Linje 17, en rekoring för lokalproducerad mat. Där blir det utlämning på parkeringsplatsen på Skarpnäcks IP. En parkeringsplats kan användas till mycket.

Det är i stadsdelen som grunden läggs för innovativ hållbarhet och en demokratisk trygghet i mötet mellan lokala näringsidkare, medborgare och politik. Det är den lokala stadsdelsnämndens skyldighet, tycker jag, att öppna upp och se till att det finns möjligheter att bjuda in till möten. Till exempel kan man hålla inte bara fysiska utan också digitala möten, som vi håller på och utvecklar nu i Skarpnäck. Det är just själva mötet som är styrkan i vårt kära Stockholm, och det är det lilla som är det hållbara i det stora där vi ska kunna klara framtiden tillsammans.

Anförande nr 156

U l f W a l t h e r (S): Ewa Larsson! Det är bra att du pratar om social omställning och hållbarhet. För den sociala hållbarheten är det himla viktigt med antalet bostäder och tillgången till bostäder.

Borgarrådet Larsson pratade om en ketchup-effekt och om blockering som sker på grund av remissinstanser. Så kan det vara. Samtidigt vet jag att det sker en hel del politiska återremisser. Några exempel är Spångadalen, utvecklingen av delar av Husby och Horisontvägen i Skarpnäck. Det är kanske någon panncentral som åker fram och tillbaka ett par gånger. Jag är orolig över oförmågan att komma framåt. Den beror inte på otur och en ketchup-effekt, utan den beror på en politisk oförmåga att komma överens. Därför undrar jag: Hur tänker Miljöpartiet agera under 2020 för att Stockholm inte ska drabbas av lika mycket ”otur” som under det här året?

Sedan tänker jag ställa en till fråga. Vilka områden finns det nu att exploatera i Stockholm? Den frågan ställer jag till Sverigedemokraterna. Jag vill att Peter Wallmark sätter upp sig på talarlistan.

Anförande nr 157

E w a L a r s s o n (MP): Vad bra att du ställer den här frågan, Ulf Walther! Jag har lång erfarenhet, närmare bestämt 40 år, av olika slags aktivt politiskt arbete. Vet du vad min grundmurade erfarenhet är? Det är denna: Om man har med sig medborgarna från början, lyssnar, bryr sig om dem som politiker och jobbar tillsammans med dem som lokalt bor på ett ställe blir det bra dialog och bra förslag. Man väger samman olika intressen, och det blir inte så många överklaganden. Man får fram förslag som är socialt hållbara, demokratiskt framtagna och långsiktiga.

Anförande nr 158

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Jag håller verkligen med dig angående vikten av att mötas i lokalsamhället, i det lilla och hållbara, Ewa Larsson. Men om man ska uppnå den sociala blandning som du pratar om och verkligen få till möten mellan olika människor med olika slags bakgrund är det också väldigt viktigt att vi har en blandad stad, där boendesegregationen inte är så tydlig som i dag. Då gäller det att våga förtäta villaområden med hyresrätter. Vi har som sagt 69 stadsdelar i Stockholm i dag där andelen bostadsrätter, radhus och villor ligger på över 60 procent. Självklart kan det här ske med respekt för områdets karaktär. Jag tänker mig till exempel att man skulle kunna bygga hyresrätter i form av trevåningshus i trä och så vidare. Men vad tror du? Ska vi inte ändå ta och förtäta mer i Ålsten, Södra Ängby, Tallkrogen, Stureby och så vidare för att få till det där mötet i lokalsamhället mellan olika slags människor, som du pratar så varmt om?

Anförande nr 159

E w a L a r s s o n (MP): Om det ska vara möjligt att förtäta i villaområden tror jag att det ska göras tillsammans med arkitekter och tillsammans med dem som bor där, för då kan det hända något. Det kan växa fram ny spännande småskalig arkitektur i trä eller andra hållbara material. Men vi måste göra det tillsammans. Kommer du och jag med ett förslag om att lägga ned ett par höghus eller några fula limpor någonstans mitt i någonting blir det bara massor med protester. Skrivkunniga människor överklagar – det vet vi. Det kommer aldrig att bli några hus. Men om vi gör det tillsammans och börjar med det lokala och vad som efterfrågas där kan det tillkomma fantastiska kvaliteter i ett kanske ganska sömnigt område.

Anförande nr 160

S a r a S t e n u d d (V): Ordförande, ledamöter och åhörare! Vid en första anblick på majoritetens förslag till budget för stadsbyggnadspolitiken ser det ganska bra ut. Det ska satsas, och det ska byggas. Men om vi kopplar det här till mål 11 i Agenda 2030, som ni själva har antagit och säger er arbeta efter, ser vi att det inte räcker. Mål 11 har majoriteten tillsammans med några andra mål pekat ut som viktigt för Stockholm. Under mål 11 finns delmålet att senast 2030 säkerställa tillgång för alla till fullgoda, säkra och ekonomiskt överkomliga bostäder och grundläggande tjänster.

Det känns inte som att ni jobbar speciellt hårt med att uppnå de här målen i stadsbyggnadsnämnden. Hur ska ni bygga bort bostadsbristen när det inte byggs tillräckligt med hyresrätter med överkomlig hyra, speciellt inte med tanke på att ni har öppnat för ombildningar igen? Vi vet allihop här inne att det finns branscher som skriker efter arbetskraft, arbetskraft som kanske inte alla gånger toppar löneligan. Men hur ska vi få arbetskraft till Stockholm om det inte finns några bostäder att bo i? Med den politik som de grönbå för kommer näringslivet inte att få tag i den arbetskraft som det behöver.

Konjunkturen sviktar, och skatteunderlaget sviktar i staden. Tror jag det! Barnfamiljer har ju inte råd att bo kvar här utan söker sig till andra kommuner. Jag ställer mig mycket frågande till hur Stockholm ska kunna bli en levande stad med ett blomstrande kulturliv om ingen har råd att flytta hit. Nej, bygg hyresrätter, helst massor, så att folk kan flytta hit, så att näringslivet får arbetskraft och så att människor kan flytta till de

områden som passar deras livssituation bäst! Varför existerar inte det fria valet i den här frågan?

Därför: Bryt segregationen överallt och börja bygga hyresrätter även i villaområden! Stockholm stagnerar med den här politiken. Därmed yrkar jag bifall till Vänsterpartiets budgetreservation.

Anförande nr 161

P e t e r B a c k l u n d (L): Jag vill kommentera det här med hyresrätter, Sara Stenudd. Även vi i den nuvarande majoriteten bygger hyresrätter. Men man får inte köra med bluffar. Jag tycker att det är viktigt att hålla sig korrekt i politiken. Förra mandatperioden var det stockholmshusen som var Vänsterns stora dragplåster. Det skulle bli så fantastiskt låga hyror. Det var många som gick på det.

Vi har ingenting emot att man utvecklar detta och bygger vidare, men när ni skriver i era papper att man ska bygga uppemot 5 000 stockholmshus fram till 2021 är det egentligen en bluff. Ska man göra så att bostadsbolagen lånar upp ännu mer pengar för att bygga dem, eller hur tänker ni egentligen om ekonomin? Hur ska allt detta gå till?

Anförande nr 162

S a r a S t e n u d d (V): När det gäller hyresrätter är det så att vi skulle kunna ta lite andra grepp. Man skulle till exempel kunna ha ett kommunalt bostadsbolag som bygger bara hyresrätter.

När det gäller just stockholmshusen handlar det väldigt mycket om hur många tomträtter vi har fått. Det är klart att vi skulle kunna ordna det om det vore Vänstern som styrde i den här frågan. Då hade vi sett till att markanvisningarna hade gått dithän.

Det har alltid visat sig vara mer lönsamt att bygga hyresrätter i lågkonjunktur. Vi är ganska säkra på att det hade funkade den här gången också.

Anförande nr 163

M a r t i n H a n s s o n (MP): Fru ordförande! Jag vill bemöta det här med hyresrätterna. Återigen vill jag understryka att andelen markanvisningar till hyresrätter i år är över 50 procent. Hyresrätter är alltså på gång i det vi gör. Vi håller produktionsmålet på 1 500 för vår allmännytta. 1 500 igångsatta hyresrätter inom allmännyttan innebär samma produktionsstakt som vid motsvarande tid 2015.

Det är också väldigt mycket vi gör för att kunna få till billigare bostäder, även om det såklart alltid är dyrare i nyproduktion. Till exempel kommer resultatkraven på våra bostadsbolag att minska i år. Prognosen framöver är att de kommer att minska ännu mer. Det påverkar starkt möjligheterna att sänka hyran. Vi har gett ett uppdrag om att se över kalkylräntan för att kunna minska den. Det är otroligt viktigt för att kunna få ned hyresnivåerna. Vi satsar också jättemycket på stockholmshusen i den här budgeten. Vi säger uttryckligen att vi ska stärka arbetet med stockholmshusen och att stockholmshusens andel av allmännyttans bestånd ska öka. Det är ytterligare en satsning.

Anförande nr 164

S a r a S t e n u d d (V): Det är jättebra att det finns en ambitionsnivå om 50 procent hyresrätter och 50 procent bostadsrätter. Men tyvärr är det ju så att det inte riktigt räcker. Vi har över 80 000 personer i bostadskö i den här staden, och man har öppnat för en försäljning av ungefär 2 000 hyresrätter. Om alla de hyresrätter som man har öppnat för säljs kommer det att ta fyra år att bygga i kapp, även om man håller bostadsproduktionen på ungefär 1 500 per år. Det är vad det innebär i förlängningen. Då är det bara sex år kvar tills 2030-målen ska uppnås.

Hur ska människor få en bostad i den här staden? Hur ska vi få näringslivet att få tag på den arbetskraft som behövs? Stackars Henning, som Joakim Larsson nämnde, skulle ha fått harva runt på andrahandskontrakt med ockerhyror i tio till tolv år.

Anförande nr 165

I s a b e l S m e d b e r g P a l m q v i s t (L): Fru ordförande! Fullmäktige! Stockholm växer mer än någonsin. Inom ett par år är vi 1 miljon invånare. Ingen kan undgå att se att vi bygger i staden. Man ser alla byggkranar som tornar upp sig över stadens silhuett. Vi expanderar, renoverar och bygger ihop, så att stockholmarna och alla andra får förutsättningar att jobba, leva och åka dit man ska.

Exploateringsnämndens viktigaste mål är att bygga 10 000 klimatsmarta bostäder per år till 2025 med en blandning av upplåtelseformer, boendetyper och bostadsstorlekar. Målet för nyproduktionen är i Stockholm, som vi precis talade om, en balans mellan bostadsrätter och hyresrätter. Men med det sagt har vi också uppdragit till nämnden att säkerställa att exploateringsprojekten blir lönsamma, ett uppdrag som vi tar på allra största allvar, till skillnad från den tidigare S-majoriteten. Projekten ska helt enkelt bära sina egna investeringsutgifter.

Fokus Skärholmen är en av stadens stora satsningar som startades under den tidigare majoriteten. Området byggdes under miljonprogrammet på 70-talet. Därefter har inga större byggprojekt startats där. Men nu pågår 16 detaljplaner med sammanlagt 6 500 bostäder. Målet i Fokus Skärholmen är att tillföra nya sociala värden och skapa en sammanhängande, trygg och levande del av Stockholm. Bostadsbeståndet kommer att bestå av ca 57 procent bostadsrätter och ca 43 procent hyresrätter. Det är bra, både för att lönsamhetskalkylen går ihop och för att de blandade upplåtelseformerna gynnar ett område där det i dag är få människor som äger sitt eget boende.

Den grönbå majoriteten klarar av att både bygga stad och hålla ekonomi. Det tycker jag att vi är skyldiga Stockholms skattebetalare. Bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut!

Anförande nr 166

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Ni i Liberalerna har väldigt länge brunnit för äldres rätt till ett tryggt boende. Det är ett engagemang som jag uppskattade när jag var äldreborgarråd. Vi införde bland annat ett mål om 300 seniorbostäder per år för exploateringsnämnden, eftersom stadens kostnader för äldreomsorgen kommer att öka väldigt kraftigt fram till 2040. Något som är helt avgörande för att man ska kunna leva ett aktivt och självständigt liv är att man flyttar till en tillgänglig bostad eller att

bostaden är tillgänglig. Så ser det inte ut i dag. Vi har väldigt många äldre som lever ensamt och isolerat.

Hittills i år är det 90 seniorbostäder som har markanvisats. Det är två gamla projekt som jag initierade som ordförande för Micasa. Hur ser du på detta, Isabel Smedberg Palmqvist? Jag saknar politiska initiativ. Erik Slottner gör mycket jobb, men allting bygger på saker vi satte igång under förra mandatperioden. Jag ser inga nyheter. Det känns som att ni inte tar det här på tillräckligt allvar. Vi måste få igång byggandet av seniorbostäder och få igång flyttkedjor för att vi ska klara det här.

Anförande nr 167

I s a b e l S m e d b e r g P a l m q v i s t (L): Tack för frågan och engagemanget, Clara Lindblom! Vi brinner båda för servicehus. Det är också självklart någonting som vi kommer att fortsätta att driva i den nya majoriteten. Jag kan inte hålla med om att vi inte skulle göra det. Vi har drivit på precis likadant som vi har gjort tidigare. Jag förstår inte riktigt vad din farhåga kommer från. Men jag kan lugna dig. Vi kommer att fortsätta att driva den frågan.

Anförande nr 168

M a r g a r e t a S t a v l i n g (S): Ni pratar om att bygga blandat boende med hyresrätter och bostadsrätter i olika delar av staden, Isabel Smedberg Palmqvist. Då kan jag påminna om de här småhusområdena, som vi också pratar om ibland. Vi vill gärna bygga in hyresrätter i de områdena i vissa delar. I dagens läge är det så i de här villaområdena att villaägare säljer tomter och hus till privata byggherrar som bygger. Då bygger de annorlunda hus än de här villorna – oftast större hus och i regel bostadsrätter. Den här strukturen i småhusområdena, som en del är rädda om och som småhusägarna är rädda om, blir liksom inte kvar ändå. Detta byggs i alla fall. Folk har försökt överklaga, men det går inte; våra stadsplaner är ganska gamla, så de tillåter detta byggande. Då tänker jag så här: När man ändå är tvungen att tillåta detta kan vi från stadens sida likaväl gå in med ett planerat byggande i de här områdena och kolla av lite grann hur det kan se ut.

Anförande nr 169

I s a b e l S m e d b e r g P a l m q v i s t (L): Jag tackar för frågan. Det här är en fråga som jag personligen brinner väldigt starkt för. Jag tycker, som vi alla liberaler i det här rummet, att äganderätten är unik. Om man vill välja att bygga om sin bostad till någonting annat tycker jag absolut att man ska få göra det. Jag tycker definitivt att vi ska uppmuntra nya bostadsformer, exempelvis att vi gör stora villor till bostadsrätter. Jag tror att det totala trycket på efterfrågan på bostäder minskar då. Jag är inte alls rädd för det där.

Däremot håller jag helt med dig om att vi ska blanda boendeformer. Vi ska ha fler hyresrätter i våra småhusområden. Men de ska byggas på rätt sätt och på rätt plats.

Anförande nr 170

P e t e r W a l l m a r k (SD): Fru ordförande! Isabel Smedberg Palmqvist! Jag fick inte svar av din kollega, men jag tänkte att jag kanske kunde få det av dig. Jag ska först

och främst återknyta till en debattartikel som din kollega var med i så sent som den 18 november. Där pratar han om kostnadseffektivitet gällande stockholmshusen. Han pratar om sparade resurser. Han nämner även väldigt tydligt att det ska byggas billigt.

Jag blev bemött av en ganska otydlig retorik i det här fallet. Jag skulle gärna vilja höra dig utveckla hur de här stockholmshusen ska uppnå målet om att bygga billigt.

Anförande nr 171

I s a b e l S m e d b e r g P a l m q v i s t (L): Jag tackar för frågan. Jag kan inte riktigt svara för vad Björn Ljung har sagt eller inte sagt. Det enda jag vet är att om vi ska klara målen om 10 000 bostäder per år måste vi se över vartenda led i den här byggprocessen. Det gör vi nu. Det är som en gigantisk linjal med olika moment som vi måste försöka göra mindre. Det är det enda sättet att få igång byggandet i den här staden – det ska inte ta så lång tid från att plan tas till att man sätter spaden i marken. Det ser jag som den största utmaningen. Detta tror jag också kommer att kunna hålla nere kostnaderna. Men att ha som mål att bara bygga billigt står vi inte för.

Anförande nr 172

J o h a n N i l s s o n (M): Ordförande, fullmäktige och åhörare, bland annat exploateringskontorets medarbetare! Inom exploateringsnämndens område fortsätter majoritetens intensiva arbete att tilldela markanvisningar i en hög takt för att öka byggnationen i Stockholm. Vi måste bygga mångfasetterat, hållbart och genomtänkt. Stockholm ska växa och utvecklas, och Stockholm ska växa och utvecklas på ett bra sätt. Vår målsättning om 10 000 markanvisningar per år kvarstår framöver. Det betyder att vi jämfört med föregående majoritet har lagt in en högre växel, samtidigt som vi säkerställer ett hållbart samhällsbyggande och en hållbar bostadsförsörjning.

Att Stockholm nu omvandlar före detta industriområden till nya bostadsområden med affärer, skolor, förskolor, idrottsaktiviteter och kulturaktiviteter innebär en stor möjlighet att forma morgondagens Stockholm. Några spännande exempel som utvecklas just nu är Lövholmen, Slakthusområdet, Ulvsunda industriområde, Pripps bryggeri och Norra Djurgårdsstaden. På flera av de här ställena kan vi också lyfta fram vattnet i vår stadsplanering. Och är det något jag har lärt mig förstå är det att stockholmarna älskar vattnet. I det arbetet är jag glad över att exploateringsnämnden nu också ges i uppdrag att ytterligare arbeta för att möjliggöra stockholmarnas tillgång till våra strand- och kajlinjer, till exempel genom fler uteserveringar.

Vi vet också att det finns fler som vill vara med i arbetet med att utveckla Stockholm. Exploateringsnämnden är därför en viktig aktör när det gäller att utveckla processer för att i högre grad tillgodose stadens behov av samhällsservice i samarbete med såväl privata som kommunala aktörer som vill bygga på privat och kommunal mark. Vi måste då hitta arbetssätt för att kunna tillvarata alla dessa goda krafter när vi tillsammans bygger morgondagens Stockholm.

Det här är några av de saker som står med i majoritetens förslag till budget och uppdrag till exploateringsnämnden. Bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut!

Anförande nr 173

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Johan Nilsson! Vi verkade vara överens om siffrorna sist. Jag gjorde lite snabb mobiltelefonräkning. Det behövs 4 132 markanvisningar, varav 2 474 gällande hyresrätter, på nästa exploateringsnämndsmöte för att vi ska nå målen. Nu har vi ändå fått väldigt tydliga löften, tycker jag, både från dig och från Joakim Larsson, om att de här kommer att komma. Jag blir nyfiken. Har du någon hint om var de här 4 132 bostäderna kommer att ligga någonstans?

Anförande nr 174

J o h a n N i l s s o n (M): Tack, Clara Lindblom! Det var verkligen en jätterolig fråga. Tänk om jag skulle stå och säga detta här, innan handlingarna är publicerade och innan jag ens har sett dem själv!

Nej, det har jag inte. Men 9 500 av de 10 000 som är målet – så många markanvisningar är det min förhoppning att vi kommer att nå när året är slut. Bland de här 9 500, eller 10 000 som var målet, finns det massor med ”varav-poster” som vi diskuterar här i debatten: seniorlägenheter, hyresrätter, allmännyttan och så vidare. Det kan bli så att någon av dem inte uppnås i tillräckligt hög grad medan någon annan överskrids. Men på totalen är jag säker på att vi kommer att landa på runt 9 500. Mitt tips till dig, Emilia Bjuggren och alla mina andra kollegor i nämnden är att sätta av lite extra tid, för jag tror att det kommer att bli ett extra långt möte i exploateringsnämnden i december.

Anförande nr 175

M a r i a - E l s a S a l v o (S): Ordförande! År 2007 sålde den moderatledda majoriteten i Stadshuset ut Tensta, Rinkeby och Hässelby gårds centrum till brittiska Boulton. Det här är centrummiljöer som är slitna, nedgångna, försummade och i stort behov av upprustning. Ni och alla andra tidigare högermajoriteter lämnar över ansvaret för stadsutveckling till marknaden. Men det funkar inte. Johan Nilsson! Jag uppmanar dig att sätta dig på tunnelbanan när vi är klara här och åka ut till Hässelby gård och Tensta och se själv.

Vi socialdemokrater föreslår därför att den så kallade Sättramodellen ska tillämpas i fler stadsdelar. Det är en bra process som bidrar till att utveckla centrum i just ytterstaden. Min fråga till dig är: Finns det någon enda reform i er budget för upprustning av centrum i ytterstaden? Jag har sökt med ljus och lykta men hittar det inte.

Anförande nr 176

J o h a n N i l s s o n (M): Exploateringsnämnden äger eller förvaltar inga centrum i Stockholm. Men om du nu tar hela budgeten och låter mig stå till svars för den, vilket inte är omöjligt om man är ledamot i fullmäktige, tror jag att svaret på din fråga är: Nej, det finns det inte. Jag anser inte heller att det ska vara en kommunalt prioriterad angelägenhet att äga och förvalta köpcentrum, Maria-Elsa Salvo.

Dennis Wedin, som är borgarråd och ansvarig för fastighetsnämnden, sitter med ett fastighetsbestånd med eftersatta idrottsanläggningar. Vi har gator runt om i staden som

behöver repareras och så vidare. Det finns ett helt investeringsberg som ni har varit med och byggt upp under de fyra senaste år ni har styrt. Då är det inte prioriterat att lägga pengarna på köpcentrum. Då ska prioriteringen vara att lägga dem på det som kommer medborgarna mest till del.

Att Boulton köpte våra köpcentrum 2007 har jag ingenting emot. Jag ser heller inga problem med att sälja fler centrum. Sälj på!

Anförande nr 177

Fredrik Pettersson (S): Ordförande! Jag är uppvuxen i Boden. I Boden är man också uppvuxen med Försvarsmakten. Därför kommer jag att prata om Stockholms skyddsrum, som är i akut behov av upprustning. Det är någonting vi måste ta på allvar. Världsläget är förändrat, och även om jag inte vill ringa i några domedagsklockor för en väpnad konflikt mot Stockholm eller Sverige är detta något vi måste ta på allvar. Vi vet att främmande makt har kränkt både vår skärgård och vårt luftrum vid flera tillfällen. Vi måste även vara beredda att ta hand om vårt samhälle vid naturkatastrofer och vid radioaktiva utsläpp.

I fjol våras skickade Myndigheten för samhällsskydd och beredskap ut broschyren *Om krisen eller kriget kommer*. Vad är signalvärdet om bland annat Försvarsmakten rustar upp med återinförd värnplikt men civilsamhället inte gör det? Det är något som förändras i världen, och vi måste vara beredda att ge service till våra medborgare när katastrofen inträffar eller om katastrofen inträffar. Våra invånare i Stockholm tar för givet att vi är förberedda och förväntar sig vår service. Vi måste ha ett starkt civilförsvaret. Därför måste bland annat skyddsrum som ägs av staden rustas upp för att säkerställa vår trygghet. Dit hör bland annat berggrum runt om i staden, men även andra mindre skyddsrum i offentliga byggnader. För ett säkrare och tryggare Stockholm yrkar jag bifall till Socialdemokraternas förslag till budget.

Anförande nr 178

Borgarrådet Bjuggren (S): När den borgerliga majoriteten tillträdde var vi nog ganska många som var beredda på att bostadsbyggandet skulle kunna leda till mer segregation. Ökad segregation är ju en ganska given effekt av ombildningar, färre markanvisningar till allmännyttan och färre hyresrätter. Men jag trodde inte att det skulle ske en kraftig inbromsning av bostadsbyggandet. Jag är nu orolig att vi kommer att stå här 2022 med fyra förlorade år. Av årets mål att markanvisa 10 000 bostäder är vi, som vi har hört tidigare, uppe i drygt 5 000. Vad som ytterligare förvärrar den här situationen är att majoriteten inte låter som att man har någon plan för vad man ska göra åt det. Tvärtom skyller man gärna på allt möjligt annat.

Vilka projekt är det då som man har stoppat? Ett tydligt exempel är ju när det handlar om att bygga ihop den här staden fysiskt. Vi är oftast ense om att det finns fysiska barriärer som förstärker vår segregation. Men när planen på att bygga ihop Rinkeby och Spånga kommer upp till exploateringsnämnden säger ni nej. Det står i bjärt kontrast till en retorik om att begränsa segregationen. Det står också i bjärt kontrast till vår ambition att fysiskt bygga ihop Stockholm.

Jag vill också passa på att ta upp Madeleine Kaharascho Fridhs fråga om barnperspektivet i inte minst arkitektplanen, men också i alla stadsbyggnadsprojekt. Jag hoppas verkligen att Björn Ljung precis som alla andra ledamöter i stadsbyggnadsnämnden, exploateringsnämnden och diverse andra nämnder i den här staden vet att vi har fattat beslut om att ha barnkonsekvensanalyser och att vi har en plan för integrerad barnkonsekvensanalys som redogör väldigt metodiskt för exakt hur det här perspektivet ska komma in i alla ärenden. Den hoppas jag såklart att den nuvarande majoriteten tänker fortsätta att följa.

Anförande nr 179

P e t e r B a c k l u n d (L): Emilia Bjuggren! Det har skett en viss inbromsning. Det beror på konjunkturen. Men ska man bygga mycket ska man bygga bra. Det är vi väldigt noga med, men Socialdemokraterna verkar tyvärr ganska ointresserade av det, måste jag säga. Man måste ändå betänka att hus som utformas nu kanske ska stå i hundratals år, kanske upp till 500 år, om man jämför med Gamla stan.

Jag ska säga någonting om stockholmshus i trädgårdsstäder också. Vi stoppade ju till exempel ett projekt i Stureby. Det är ett exempel på okänslighet som vi tycker är lite farlig.

Jag har en viktig fråga till dig: Varför är ni så ointresserade av hur husen ska utformas inför framtiden?

Anförande nr 180

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Jag tycker att staden lägger mycket tid och energi på hur husen ska utformas. Det finns lyckade exempel och mindre lyckade exempel.

Däremot fick jag inget svar på det som mitt inlägg handlade om, nämligen att ni stoppar de projekt som handlar om att bryta segregation, Peter Backlund. Du lyfte själv nu ett tydligt exempel där man hade ambitionen att bygga in hyresrätter i ett område som domineras av enbostadshus, vilket kan bidra till att minska segregationen i den här staden. Det stoppades också, precis som det här med att bygga bort de fysiska barriärerna. Nej, man kan inte säga att vissa områden ska vara konserverade och skyddade, utan vi måste tillsammans se till att bygga ihop staden om vi ska få en bruten segregation.

Anförande nr 181

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (MP): Det är bra att du lyfter fram det här med barriärer och sammanbyggande av olika stadsdelar, Emilia Bjuggren. Planen för Rinkeby-Spångaområdet pågår. Jag vet inte vad du vill anmärka på.

En av de största typerna av barriärer är ju våra vägar, de stora trafikstråken. Där jobbar vi med Örbyleden och Södertäljevägen. Hur ser du på det?

Sedan vill jag påpeka att det faktiskt byggs i bra kollektivtrafiknära lägen i Bromma, i de delar där ni förde plakatpolitik. Vid flera av spårvagnshållplatserna finns det projekt på gång, där man även bygger hyresrätter och äldreboenden.

För att få igång snabbare planprocesser och byggande arbetar vi med att korta ledtiderna i planeringen. Vi ger byggrätter till fler aktörer och utökar utbudet av byggbar mark genom höjd planberedskap. Vi planlägger också mark före markanvisning. Det tycker jag är väldigt smart.

I exploateringsnämnden och stadsbyggnadsnämnden arbetar vi med att utveckla långsiktiga strategier.

Anförande nr 182

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Jag måste säga att det är lite anmärkningsvärt att kalla det plakatpolitik att vi i hela staden vill bygga bostäder som vanliga människor har råd att bo i. Det får stå för dig, Cecilia Obermüller.

Att bygga på redan hårdgjord yta tycker jag är exemplariskt. Det är klart att vi i de lägen där det går i första hand ska bygga på ytor som i dag används, kanske framför allt av bilar som man kan ersätta med andra färdmedel. Jag tror inte att det är det enda vi kan göra i den här staden. Men det är såklart bra politik.

Anförande nr 183

B j ö r n L j u n g (L): Ordförande och fullmäktige! Jag välkomnar verkligen ditt och Madeleine Kaharascho Fridhs engagemang när det gäller barnfrågorna, Emilia Bjuggren. Jag lovar att försöka komma ihåg dem. Jan Valeskog är nästan lika gammal som jag. Ni får försöka påminna oss.

När det gäller att bygga ihop områden: Bagarmossen-Skarpnäck, Hammarbyhöjden-Hammarby Sjöstad och Bromstensstaden är tre projekt där vi fullföljer era planer. Det fjärde handlar om Rinkebydalen. Där ändrar vi, för vi tycker att det är okänsligt och orimligt att bygga över kolonilotterna och hålla på och flytta och greja. Det är en av de planer där vi vill ha lite justeringar för att vi vill ha bättre kvalitet i projekten. Det är det vi önskar: att vi tar ett steg och blir mer gemensamt överens om att vi också ska bygga med kvalitet i Stockholm. Bygger man mycket måste man bygga bra.

Anförande nr 184

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Jag ska absolut inte tala för Jan Valeskog, men han var det borgarråd som undertecknade denna exemplariska integrerade barnkonsekvensanalys. Om vi fortfarande hade haft ett sådant stadsbyggnadsborgarråd är jag helt säker på att det hade varit en självklar integrerad del i våra planer. Som sagt tror jag att det i praktiken också är det i era planer, Björn Ljung, men det är ändå lite beklagligt att det inte finns full kunskap om och koll på detta. Med det sagt gläder jag mig åt att du nu kommer att sätta dig i bänken och läsa den här integrerade barnkonsekvensanalysen, som är ett bra exempel på hur man verkligen kan jobba med barn i ögonhöjd i hela byggprocessen och planeringsprocessen.

Gällande Spånga-Rinkeby: Om man vill bygga ihop staden, som i dag är väldigt segregerad, tror jag att man måste vara beredd att ta lite obekväma beslut. Det vi ser är att protesterna inte framför allt kommer från de höga hyreshusen utan från villorna.

Anförande nr 185

J o h a n N i l s s o n (M): Ordförande och fullmäktige! Emilia Bjuggren! Jag försökte hålla ett framtidsinriktat inlägg här förut. Men som jag sa alldeles nyss verkar det som att det är väldigt många som vill göra bokslut eller försöka göra bokslut innan året är slut och hela tiden refererar till var vi står och inte till vad vi kanske kommer att landa på sedan.

Vi är inne på siffror igen. Med en dåres envishet: Du nämnde de 5 368 som är markanvisade hittills i år. När året är slut är min prognos att vi kommer att vara i närheten av 9 500, vilket vi har sagt under hela hösten. Du hävdade att byggnationen har stannat upp, att staden blir segregerad och så vidare. Men om det finns ett likhetstecken mellan hyresrätter och antisegregation kan jag glädja er med att vi markanvisat till 58 procent hyresrätter och 42 procent bostadsrätter i T 2. Det måste väl vara bra då. Om det inte är antalet hyresrätter som är problemet utan det handlar om att du vill ha en blandad och mindre segregerad stad kan man fråga sig: Varför motsätter ni er i så fall ombildningar av hyresrätter i områden där det finns en dominans av sådana?

Anförande nr 186

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Det är intressant att du vill komma upp hit och informera mig om siffror, Johan Nilsson. Du använder nämligen inte ens de senaste siffrorna. Om man tittar på de markanvisningar som faktiskt har gjorts är mindre än hälften hyresrätter. Ni kommer att få markanvisa väldigt många hyresrätter för att nå målen om både antal och andel. Tyvärr skulle det inte förvåna någon om ni inte lyckas nå målet om hälften hyresrätter. Det verkar inte vara högst prioriterat.

Det är klart att vi vet att Moderaternas ständiga retorik kring ombildningarna är att de ska bryta segregationen. Men vi kan titta historiskt på vad de har lett till. De har förstärkt segregationen, inte minst i närförort, och har lett till förlängda bostadsköer. Ombildningar leder till ökad segregation. Motsatsen kommer aldrig att vara fallet.

Anförande nr 187

Borgarrådet W e d i n (M): Ordförande! Det budgetbeslut som vi står inför innebär en tydligare riktning för stadens fastighetsbestånd. Det ekonomiska ansvar som den grönbå majoriteten tar för Stockholms stad innebär givetvis också följder för fastighetsnämnden. Tyvärr slösade Socialdemokraterna bort högkonjunkturen under förra mandatperioden. Flera stora projekt initierades, och flera projekt sprängdes budgeten för jämfört med det första beslutet. Det är bara att konstatera att det gjordes felaktiga prioriteringar som vi än i dag lider av.

Det pågår större projekt som även under nästa år kommer att vara betungande för oss vad gäller såväl ekonomiska resurser som arbetstid på fastighetskontoret. Jag arbetar med att dra de här projekten i hamn och vänder på varje sten för att förhindra ytterligare kostnadsökningar. Sedan valet har vi lyckats minska kostnaderna med hela 250 miljoner kronor för fastighetsprojekt.

Med en tydligare riktning menar jag också att staden ska bli bättre på styrning och kostnadskontroll. När vi kan konstatera att det inte finns pengar till allt som vi vill göra

under nästa år är det inte heller försvarbart att fastighetsnämnden ska äga fastigheter som är utan strategiskt syfte för staden. Det arbetet ska nu intensifieras. Föreställ er exempelvis hur smart man kände sig när man satt där och bestämde att staden skulle bygga och äga en hotellbyggnad på Östermalm. Självklart var det då fel. Självklart ska den här byggnaden säljas, framför allt givet det ekonomiska läge vi just nu står inför.

Den grönbå majoriteten lägger i stället om fokus, exempelvis till att börja handla mer om idrott. Vår budget innebär en utökad investeringsplan för idrotten. Men tänk hur mycket mer vi hade kunnat åstadkomma om det inte vore för 2 miljarder i kostnadsökningar under förra mandatperioden och de 5 miljarder som vi måste betala per år i utjämningskatt!

Jag ser fram emot ett ytterligare budgetår där vi skapar ordning och reda i fastighetsbeståndet, tar ansvar för ekonomin och fokuserar på stadens kärnverksamhet. Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 188

A l e x a n d e r O j a n n e (S): De projekt där du sa att budgeten sprängdes har någonting gemensamt, Dennis Wedin, och det är att de allihop antogs valåret 2014, när Moderaterna i panik över att ha insett att man inte hade tagit ett enda ordentligt beslut för idrotten tog beslut om att man skulle bygga fyra hallar för 100 miljoner, vilket var fullständigt orealistiskt. Och gemensamt för alla de slutrapporter som kommer nu, och där vi håller budget, är att de har tagits med realistisk insyn av en socialdemokratisk majoritet.

Jag har en fråga om Vårbergs IP. I budgeten för 2019 var projektet specificerat med finansiering på 30 miljoner. Det är en oerhört viktig anläggning för stadsdelen. När man läser nu är detta borttaget. Jag undrar vad som händer där. Det vore oerhört förödande om man pausade eller tog bort projektet, med tanke på de upparbetade kontrakt och anlidade konsulter som redan finns. Vad händer med Vårbergs IP under 2020? Vi kan inte se detta som någonting annat än en omprioritering från ytterstad till innerstad.

Anförande nr 189

Borgarrådet W e d i n (M): Vårbergs IP kommenterades av Martin Hansson. Det är ett projekt som är på rull. Det är inga andra besked som ges om detta.

När det gäller vem som initierade vilka projekt och så vidare kan jag säga att hela min poäng kring kostnadskontroll är att vi nu lägger om och att ett grundläggande arbete pågår på fastighetskontoret för att vi ska vara medvetna om vilken kostnad vi tar på oss när vi går in i ett beslut. Det är ju där det så allvarligt har fallerat. Vi har sett enorma kostnadsökningar för större fastighetsprojekt. Politiken har på så sätt inte varit medveten om vad det är man har beslutat om. Det är ett viktigt arbete som just nu pågår, kombinerat med att vi också ser till att vi får till besparingar i de pågående projekten där vi kan, eftersom vi ser att det är ett så stramt ekonomiskt läge.

Om man tycker att det är viktigt med ytterstad framför innerstad får man väl ändå fråga sig varför ni lät sådana projekt som Östermalmshallen svälla så mycket under er tid vid makten.

Anförande nr 190

Borgarrådet **L i n d b l o m** (V): Jag säljer verkligen jättegärna Östermalmshallen. Ett tips är att paketera hotell och hall ihop, för då kommer du att få ett mycket högre pris, Dennis Wedin. Det kanske fanns någon sådan tankegång när man planerade för hotellverksamhet. Sådan ska inte vi driva, men den kan höja priset på en fastighet som man vill göra sig av med.

Jag tänkte fråga om produktionsmålen för allmännyttan. Ni har 1 500 lägenheter per år som mål. Men i år har allmännyttan fått 625 markanvisningar. Svenska Bostäder har inte fått en enda. Man klarar produktionsmålen för i år med gamla markanvisningar, som Martin har varit inne på, men det här riskerar ju att få väldigt stor effekt om två tre år, ungefär samtidigt som vi tänker oss att lågkonjunkturen eventuellt inträffar. Annars brukar man ju använda allmännyttan kontracykliskt för att minska risken för att man behöver säga upp snickare, målare och så vidare. Hela vägen ut i produktionskedjan använder man allmännyttan för att upprätthålla byggandet. Hur ser du på att det dels blir ett minskat byggande av allmännyttan i sig, dels blir en förstärkning av lågkonjunkturen om två tre år?

Anförande nr 191

Borgarrådet **W e d i n** (M): Jag börjar med Östermalmshallen. Även Jan Valeskog har uttalat sig i medier om att han hade kunnat tänka sig att sälja Östermalmshallen. Man undrade lite under förra mandatperioden vad det egentligen var som skedde när man lät projektet svälla medan de flesta verkade vilja sälja det. Jag får nog säga att det här är lite märkligt.

När det gäller markanvisningar är det givetvis jätteviktigt att vi följer detta. Vi ska ju förhålla oss till det produktionsmål som vi har i allmännyttan. Framför allt i min roll vore det konstigt att inte verka just för att markanvisningar ska fram. Det är rimligt att ni är på oss kring detta. Det här får vi givetvis följa. Det fluktuerar från år till år. Bostadsbolagen har mycket igång. Givetvis ska vi även där ha en fördelning per bolag. Det här är någonting som vi helt enkelt får bevaka, dels inför det beryktade möte ni snart ska ha i exploateringsnämnden, dels inför kommande år. Det tycker jag är en "fair point".

Anförande nr 192

P e t e r W a l l m a r k (SD): Dennis Wedin! Jag tänkte börja med att vara lite positiv. Det kanske är lite ovanligt här uppe. Den takt i vilken ni bygger ut idrottshallar och badanläggningar i dag ser vi väldigt positivt på. Vi kommer att stödja detta stort.

Men vi måste också titta på det problem som vi de facto har med det befintliga beståndet. Jag vet att ni jättegärna vill skylla det på den tidigare röda majoriteten, som satt förra mandatperioden. Men ett sådant här extremt eftersatt underhåll uppkom inte

under en fyraårsperiod, utan det är något som har försiggått längre. Ni satt ju i majoritet i åtta år före det här. Vad gjorde ni då för att uppväga detta?

Jag är lite ute efter siffersättningen på det här. Var finns det uppdämda behovet i kostnader för stadens fastighetsbestånd?

Anförande nr 193

Borgarrådet **W e d i n** (M): Underhållet är verkligen eftersatt, och där har absolut även tidigare majoriteter ett ansvar. Det går inte att säga annat. När det kommer till idrottsanläggningar är det bara att konstatera att vi väldigt tidigt under mandatperioden behövde stänga Zinkensdamms ishall på grund av stora säkerhetsrisker. Den var i så dåligt skick att den behövde rivas. Det tycker jag är väldigt talande för hur man inte har tagit tillräckligt ansvar. Vi går nu fram med temporära tältlösningar, inte bara i Kärrtorp, som står redo, utan även i Zinkensdamm.

Stadsbiblioteket är också en fastighet där det har varit väldigt eftersatt underhåll. Det har blivit eftersatt i takt med att man bråkat om olika planer i ett decennium. Även där tar vi nu ansvar och säkerställer nödvändiga renoveringar. Precis när vi går fram med det senarelägger Socialdemokraterna beslutet ännu mer bara för att man är så pass emot att den här byggnaden ska underhållas.

Vi tar vårt ansvar, men jag är tydlig med att vi inte har de pengar som vi egentligen skulle behöva för att ta ansvar för alla hallar.

Anförande nr 194

Borgarrådet **L a r s s o n** (M): Fru ordförande! Jag är hemskt ledsen, Madeleine Kaharascho Fridh, för att jag blev tvungen att begära företräde på talarlistan. Jag väntade in i det sista. Jag misstänker att jag får replik på mitt inlägg.

Jag kan inte låta bli att gå upp i debatten. Det är en ganska allvarlig debatt i en del som uppkommer här. Det handlar om att Socialdemokraterna, Vänstern och Feministiskt initiativ är rörande överens om att se till att använda de geopolitiska hållningar som man kanske tänkte sig skulle höra hemma på 70-talet. Dem ska man nu använda sig av framöver i våra småhusområden och villaområden.

Att man kallar Stureby, Tallkrogen, Herrängen, Segeltorp och för den delen hela Bromma för Socialdemokraternas, Vänsterns och Feministiskt initiativs markreserv är någonting som vi kommer att berätta om mycket i dessa områden. I stället för att försöka komma åt problemet att vi har en ovarsam exploatering i vissa delar av de här områdena bestämmer ni er för att möta detta med en ännu starkare exploatering. Flerfamiljshus från kommunalt drivna bolag ska pressas in i områden för att Vänsterpartiet, Feministiskt initiativ och Socialdemokraterna vill bryta segregationen. Jag lovar att vi alla är överens om att segregationen ska brytas. Men man gör inte det genom att pressa in flerfamiljshus i dessa områden. Man gör inte så. Ni kommer aldrig att kunna göra så. Det kommer inte att fungera.

Vi kommer självklart att påminna väljarna om denna fantastiska återgång till 70-talets geopolitiska hållning. Snacka om elefant i glasbutik! Jag skulle rekommendera er att tänka över denna mycket märkliga hållning från er sida.

Anförande nr 195

Borgarrådet V a l e s k o g (S): Jag vet inte om borgarrådet Larsson vet hur stor yta som våra bostadsområden med småhus utgör i Stockholm. Vi har begärt att få en exakt siffra från stadsbyggnadsnämnden, så den kommer. Det är i alla fall en väldigt stor andel av ytan.

Vi förtätar. Tittar man på Stockholm ur fågelperspektiv ser man att det finns väldigt mycket möjliga ytor att bygga på. Men det är just den inställning som Joakim Larsson nu gav uttryck för som är orsaken till att vi har så få projekt. Ni plockar bort 900 lägenheter från Spångadalen genom ett enda beslut. Ni vill inte bygga ihop trafiken och bygga bort sociala och fysiska barriärer i praktiken. Det ser man när man tittar på olika projekt. Jag tycker att det är oerhört bekymmersamt. Självklart kan man inte bygga överallt, utan på vissa ställen. Man ska ha lämpliga passande ställen. Det finns utredningar som har pekat ut flera sådana.

För att slutligen citera en grön politiker direkt efter valet: Det kommer att bli mycket lättare att stoppa bostadsprojekt med Moderaterna. Jag måste säga att den här politikern hade helt rätt.

Anförande nr 196

Borgarrådet L a r s s o n (M): Det är ingen risk att Jan Valeskog skulle stoppa någonting, oavsett hur det ser ut, var det ska byggas och vad det än är för förslag som kommer fram. Jan Valeskog struntar nämligen i vad detta handlar om. Huruvida det är kvalitet spelar ingen roll. Det ska vara volym.

Vi har stoppat exakt 367 bostäder. Det är 367 bostäder i den typ av projekt som detta handlar om. Till exempel skulle stockholmshusen på Sågverksgatan lägga sig dikt an mot småhusområdet. Det var ett typiskt ovarsamt projekt som skulle skapa precis det jag pratar om. Detta kallar ni för markreserven. Det är ni som ska stå till svars för det sätt som ni argumenterar på när det gäller hur ni ska använda detta område, som enligt er uppenbarligen är oanvänt.

Jag skulle rekommendera er att se över detta, för vi behöver jobba med den ovarsamma exploateringen i dessa områden och hitta modeller för det. Där finns det mer att göra.

Anförande nr 197

S a r a S t e n u d d (V): Ordförande! Joakim Larsson! När det gäller förtätningen har vi resonerat som så att vi försöker möta upp den utförsäljning som har skett i väldigt många områden. Ni säger att det behövs fler bostadsrätter. Nu har vi inte tänkt göra det här så fullt som möjligt, utan tvärtom. Vi ska titta på de markområden som finns. Antingen köper man upp vissa tomter där husägarna vill ändra eller så hittar man ett annat sätt att förtäta. Det kan finnas någon liten parkmark precis i närheten och så vidare, men att freda de här zonerna går vi inte riktigt med på.

Dessutom har jag en fråga till dig. Hur ska vi bryta segregationen om vi inte tillåter oss att bygga i närheten av de här områdena?

Anförande nr 198

Borgarrådet L a r s s o n (M): För att svara kort på den sista frågan: Segregationen löser man inte enbart med hjälp av olika typer av byggprojekt. Det behövs mycket mer, och det behöver vi ha en särskild debatt om. Men ett exempel på hur man kan arbeta är det vi har gjort kring Rinkebystråket. Där har vi fått på plats de första bostadsrätterna i Rinkeby, som har saknat bostadsrätter. Det är bra för området.

Men nu säger du så här, Sara Stenudd: Om husägarna vill sälja sin mark – till staden, antar jag – är det okej. Då kan man exploatera. Men det är ju precis det här som är problemet med den ovarsamma exploateringen i dessa områden. Jag tror att du själv i ditt förra inlägg tog upp det faktum att något som händer är att man går in och köper ett litet väl fungerande hus, river det och bygger ett parhus som inte fungerar i området. Detta är ett gigantiskt problem som vi försöker se över, så att det finns en möjlighet att ha en policy för de här områdena. Det finns det inte i dag. Den policyn är uppenbarligen bortblåst i din värld, för du vill ju att kommunen ska få köpa de här tomterna – ännu värre.

Anförande nr 199

M a d e l e i n e K a h a r a s c h o F r i d h (FI): Jag håller med dig, Joakim Larsson – vi löser inte segregationen bara genom hur vi bygger. Den är geografisk, men den är också ekonomisk. Vi behöver ta oss an segregationen på olika sätt. Men den är trots allt också relationell. Det handlar om olika områden. Vi kan inte bara prata om segregationen i ett område, utan det handlar om hur våra olika områden hänger ihop.

Jag vill också att vi anstränger oss när vi bygger nya stora stadsutvecklingsområden, att vi tänker till från början där. Jag pratade i mitt inledningsanförande om social bostadspolitik. Vi var i Helsingfors och tittade på hur de jobbar. Jag tror att vi kan lära mer av hur andra städer jobbar kring de här frågorna för att bygga rätt från början.

Anförande nr 200

Borgarrådet L a r s s o n (M): Jag behöver nästan ingen kontrareplik på ditt inlägg, Madeleine Kaharascho Fridh, för det du säger är viktigt. Jag tycker att det är en korrekt beskrivning. Vi behöver jobba på olika sätt för att möta segregationen. Den debatten behöver vi ta.

Men det här allmänna resonemanget om att vi ska pressa in kommunala – billiga, säger ni – hyresrätter i villaområden och småhusområden och förstöra den struktur och den mosaik som har byggts fram historiskt i Stockholm och som är en del av Stockholms historia tycker jag inte ens är sansat eller seriöst. Det är bättre att se till att vi har våra bostadsutvecklingsområden, se till att vi bygger stad för alla typer av människor och se till att vi får en icke-segregerad stad där vi bygger nytt. Det är jättebra. Men man kan inte gå in och förstöra staden på det sätt som ni beskriver. Självklart går det att komplettera, och självklart ska vi komplettera. Men vi ska göra det med sans och balans och kvalitet.

*§ 8 Rotel III Bostads- och fastighetsroteln
Bostadsförmedlingen i Stockholm AB
Bostadsbolagen
Kyrkogårdsnämnden*

Anförande nr 201

Borgarrådet W e d i n (MP): Ordförande! Det är ett fantastiskt uppdrag att få arbeta med att utveckla Stockholms allmännyttiga bostadsbolag. Det finns så mycket engagemang i respektive bolag, så mycket omtanke om hyresgästerna och så många insatser som man gör, exempelvis för ökad trygghet runt om i hela Stockholm. Bostadsmarknaden är i ett allvarligt läge just nu, och hyresrätten har här en viktig uppgift. Den grönbå majoriteten har höga ambitioner för bostadsbyggandet. Våra mål säger att hälften av det som byggs ska vara hyresrätter, och minst 1 500 allmännyttiga hyresrätter ska byggas per år.

Det är bara att konstatera att unga har svårigheter att kunna flytta hemifrån, och intresset för att flytta till Stockholm och den växande kön till Stockholms bostadsförmedling ställer krav på oss alla att möjliggöra för fler bostäder. Där kan jag konstatera att det behövs en rad nationella åtgärder, men det är inte vad vi ska diskutera i den här salen just nu.

En viktig utmaning handlar om att få fram bostäder som fler stockholmare har råd med. Vi arbetar därför flitigt med att stärka uppdraget med projektet Stockholmshus. En sak som i kulisserna är viktig med detta är att samordningen mellan berörda nämnder och förvaltningar ska öka. Det behövs för att vi ska få fram fler projekt, såklart, och lyckas trimma projekten i syfte att förenkla planeringsprocessen, sänka byggkostnaderna och få ned hyresnivåerna. Bostadsbolagen får nu också i uppdrag att öka andelen bostäder i Stockholmshusprojekt i förhållande till bolagens övriga nyproduktion. Det tycker jag är ett kvitto på hur mycket vi tror på detta som projekt.

En rimlig utgångspunkt om man gillar stadens bostadsbolag tycker jag är att bostadsbolagen just ska ägna sig åt sina hyresrätter. Därför det relevant att renodla, och ytterst sälja, sådant som inte ingår i kärnuppdraget. En större försäljning som nu initieras är därför Vällingby centrum, där vi tror att en långsiktig och seriös privat aktör bättre kan utveckla centrumet.

Jag hade en trevlig pratstund med Hyresgästföreningen som stod här utanför både i går och i dag på morgonen. Jag blev extra glad när jag fick deras broschyr där jag på s. 2 såg att det stod: Budgeten har förslag med potential. Vi välkomnar beskedet att hyresgästers ställning ska stärkas vid upprustning. Jag är glad och nöjd med detta. Det finns absolut saker som Hyresgästföreningen och jag inte är överens om, och det pratade vi också om. Men jag tycker att det är viktigt att också tydliggöra det som vi är överens om.

Småskaliga ombildningar i allmännyttan är särskilt dominerande, och det går helt i linje med att vi vill ha en blandad stad. Jag noterade att Karin Wanngård i går sa att man i Göteborg drog tillbaka budgeten och gjorde om, och det borde vi kunna göra här också. Apropå Göteborgs budgethantering är det värt att också notera att Socialdemokraterna där har möjliggjort ombildningar av kommunala hyresrätter. Men

här är deras tongångar så löjligt höga i frågan att S-väljarna i Stockholm lika gärna skulle kunna rösta på Vänsterpartiet i nästa val. Mer blandade upplåtelseformer på hyresgästernas eget initiativ är bra för Stockholm. Att våra bostadsbolag kan lägga mer tid och kraft på att förvalta och bygga hyresrätter är bra för Stockholm. Att bygga billigare för lägre hyror är bra för Stockholm.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 202

K a r i n G u s t a f s s o n (S): Fru ordförande! Jag minns min första lägenhet. Jag var en av de få i bekantskapskretsen som hade fått en lägenhet efter gymnasiet, ett förstahandskontrakt. Det var i den lägenheten jag blev sambo för första gången. Där kämpade jag med Rawls, Hume och Kant under studietiden. Det var i den lägenheten jag diskuterade politik många sena kvällar. Här tittade vi på bra filmer och dåliga filmer. Vi förfestade, och det kan väl erkännas nu, 20 år senare, att vi kanske hade någon efterfest där ibland också.

På mina 43 kvadratmeter på Östgötagatan blev jag vuxen. Att få stå där med ett par nycklar i handen till en egen lägenhet önskar jag alla. Det önskar jag alla unga som har blivit vuxna, som vill skapa ett eget liv och som vill stå på egna ben. Det önskar jag alla kvinnor och män som har lämnat en relation och vill skapa ett nytt liv. Att få stå med nycklarna i handen till en ny lägenhet önskar jag alla de stockholmare som har kommit till vår stad för studier, för arbete eller på flykt från krig och förtryck.

Men vi vet alla att bostadsbristen är stor i vår stad. Den genomsnittliga kötiden var förra året tio år. Tio år är en lång tid för den där gymnasieungdomen på 19 år som vill flytta hemifrån och som inte längre vill bo i rummet i sina föräldrars villa. Det är en lång tid för föräldrarna till denna 19-åring, kan jag säga. Tio år är alldeles för lång tid för den som lämnar en dålig relation och vill skapa ett nytt liv. Tio är en alldeles för lång tid för alla dem som kommer till vår stad för att bli stockholmare.

Vi vet att för varje ombildning från hyresrätter till bostadsrätter i vår allmännyttas ökar kötiden i Bostadsförmedlingen. Från 1999 till 2004 ökade kötiden från fyra till sex år. 2007 till 2010 ökade den från 5,7 år till 6,7 år. I dag är den genomsnittliga kötiden alltså tio år. Det är fakta. Detta till trots väljer den moderatledda alliansen att realisera hyresrätter. Och som gräddes på moset bygger de alldeles för lite. Det kan aldrig vara lösningen på bostadsbristen.

Vi socialdemokrater vet att om vi ska skapa en mer stabil bostadsmarknad krävs det inte bara att vi bygger fler bostäder; vi behöver också bygga hyresrätter som stockholmarna har råd att efterfråga. Det innebär att den framgångsrika satsningen på Stockholmshuset måste få fortsätta. Men det kräver också att de allmännyttiga bostadsbolagen får bygga. Det är något som majoriteten på något sätt inte önskar att döma av antalet markanvisningar som har getts till de tre bostadsbolagen. Om man menar allvar med att man vill se att fler barnfamiljer med osäkra boendeförhållanden får bostad eller att de kvinnor som vill lämna dåliga relationer ska kunna flytta till ett eget boende kan man inte sälja allmännyttan.

Bifall den socialdemokratiska reservationen!

Anförande nr 203

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Jag har sagt det förr, men jag säger det igen: Ett av de största problemen i Stockholm i dag är bristen på hyresrätter med hyror som även en timvikarie, busschaufför eller ensamstående förskollärare har råd att betala. Vi ägnade hela förra mandatperioden åt att försöka bygga i kapp det stora underskott på hyresrätter som Alliansens senaste år vid makten lämnade efter sig. Vi ökade byggtakten, stoppade ombildningarna och sålde inga hyresrätter till privata värdar. Antalet hyresrätter började också öka igen i Stockholm för första gången på väldigt länge.

Nu har vi fått en kraftig högersväng i bostadspolitiken. I ett läge där över 80 000 personer är aktivt sökande i bostadskön kan över 2 000 hyresrätter komma att bli ombildade till bostadsrätter. Våra allmännyttiga bostadsbolag får inte ens tillräckliga markanvisningar för att nå bostadsmålet som majoriteten själv har satt för dem. Återigen är det aktuellt med försäljningar av centrumanläggningar – Vällingby centrum står näst på tur.

När det gäller debatten om försäljningar kommer det en rad märkliga påståenden. För det första handlar det om att allmännyttan behöver sälja fastigheter som till exempel Vällingby centrum för att kunna bygga nytt och renovera. Det stämmer helt enkelt inte. Våra bostadsbolag är oerhört starka rent ekonomiskt. De har inte behov av att sälja för sin soliditet skull.

För det andra sägs det att försäljningar bara ska göras till långsiktiga ägare. Men det går inte att binda en köpare på det sättet; det vet ni också. Man kan inte heller hindra en köpare att sälja fastigheten vidare till en riskkapitalist, vilket till exempel hände med Albyberget, trots löften om att Mitt Alby skulle förvalta det vidare.

För det tredje sägs det att allmännyttan inte alltid är bäst på att driva centrum. Så kan det kanske vara. Men vi har inte glömt Alliansens försäljning av Centrumkompaniet till Boulbee, som ledde till chockhöjda hyror, försämrade service och konkurser för små handlare i områden som Tensta, Rinkeby, Bredäng, Högdalen och Hässelby gård. Vällingby centrum är ett kulturhistoriskt mycket värdefullt centrum med viktiga kulturverksamheter som Stadsteatern, kulturskolan och fritidsverksamhet för unga hbtq-personer. Vällingby förtjänar inte samma öde som resten av de förortscentrum som ni sålde ut.

Vi behöver en stark allmännytta i den här staden, som fortsätter att ta ansvar för centrumutveckling, trygghet och trivsel i våra områden. Vi har sett alltför tydligt vad som händer i till exempel stadsdelar som Tensta och Rinkeby när centrum säljs ut, eller i Rågsved, där vi har en fastighetsägare som helt struntar i att ta sitt samhällsansvar. Vi behöver fler hyresrätter med överkomliga hyror, inte tvärtom.

Anförande nr 204

B j ö r n L j u n g (L): Fru ordförande, fullmäktige och åhörare! Det kommer upp en fin bild här på skärmen alldeles strax – innovationer! Den grönbå majoriteten bygger mycket, och vi bygger bra. Stockholmshem bygger i rekordfart. Men det låter inte så från ert håll av salen. Vi har nästan 1 400 bostäder igång, vilket är all time high. Förra gången det var så var när jag var ordförande för sex år sedan.

Nya projekt kommer som den tidigare majoriteten inte riktigt har lyckats med. Vi har kommit på lite nya idéer, till exempel att bygga på egen mark blandat tillsammans med mark som staden eller någon annan äger. Detta kommer alltså helt utanför de beräkningar som har gjorts hittills. Vi kommer till exempel att bygga på tak i träkonstruktioner, och vi kommer att bygga på platser som tidigare inte riktigt har varit kända. Felet är att allting tar sådan tid, men bolaget är berett att driva byggaktörsdrivna detaljplaner, för kompetens, kapacitet och vilja finns verkligen.

Den grönbå majoriteten bygger mycket, och vi bygger bra. Vi visar att vi också bygger klimatsmart. Byggproduktionen, själva byggandet av hus, står för 12 procent av koldioxidutsläppen i Sverige. Det är ungefär lika mycket som hela bilflottan. Självklart måste detta minskas radikalt. En väg som Liberalerna har arbetat med de senaste åren är att bygga flerfamiljshus i trä. Koldioxidutsläppen vid byggande i betong är mer än dubbelt så stora som vid trähusbyggande. Trähusen är också lättare och kräver inte lika mycket markarbete. Det går fortare att flytta in i dem, för betongen behöver lång tid på sig att torka innan husen kan tas i bruk. Trä är också förnybart. Det är inte kalk. De kalkbrott som ni ser runt om i landet är för all framtid förstörd mark. Det är helt enkelt klimatsmart att bygga i trä, och det är smart också utifrån miljöaspekten att bygga i trä. Därför ska vi bygga mer i trä, både stommar och fasader.

Men njet, säger Sverigedemokraterna! De mumlar om att staden kan förvandlas till ett brinnande Harmagedon om man skulle bygga mer i trä. Sådana här populistiska, reaktionära och alarmistiska utsagor bara snubblar på varandra när ledande företrädare med stort eget yrkeskunnande uttalar sig. Sanningen är den motsatta, nämligen att stommarna i trähus tål värme mer än armeringen i betonghusen. Alla ledande försäkringsbolag delar denna uppfattning.

Stockholmshem är ett väldigt bra företag när det gäller trygghet. Ett hus på Järva kommer nu att bli stort uppmärksammat för de konkreta trygghetsåtgärder som har vidtagits. Mer kommer inom kort i nyheterna.

Bifall till den grönbå majoritetens budget!

Anförande nr 205

M a r t i n H a n s s o n (MP): Ordförande! Jag vill inleda med att återigen säga att vi håller produktionsmålen i år för våra allmännyttiga bostadsbolag på 1 500 bostäder. Detta är lika många som vi startade 2015 under motsvarande period förra mandatperioden. Så fick jag det sagt!

Jag vänder mig direkt till dig, Clara, och Vänsterpartiet. Jag vet att ni inte håller med oss i budgeten kring produktionsmålen. Ni hade velat ha högre satta mål. Jag vet också att ni är missnöjda med försäljningen av Vällingby centrum och att ni hade velat behålla det. Med det sagt: Ni måste väl ändå ha trillat av stolen när ni såg detta! Det här är mumma för er. Håll i er nu, för nu kommer vi in på det här! Vi stärker hyresgästinflytandet vid renoveringar. Det är någonting som Hyresgästföreningen har försökt få till i en väldans massa år och inte fått till. Det skrivs nu in. Vi förtydligar huvuduppdraget till allmännyttan. Huvuduppdraget är att bygga bostäder och att det ska vara bostäder till rimliga hyror.

Vi tar fram en mängd åtgärder för att få till bättre billiga hyresrätter. Vi minskar resultatkraven på bolagen, vi skapar en utredning av om man kan minska kalkylräntan på miljöspetshus och vid införande av stockholmshyror för att se om man skulle kunna minska den även då. Vi vet att även S har detta budgetuppdrag, vilket såklart är välkommet. Vi satsar nu jättemycket på Stockholmshusen. Vi ska öka deras andel, och de ska utvecklas så att hyrorna kan pressas ännu mer.

När det statliga investeringsstödet nu återinförs kommer vi att börja använda det, för vi har den möjligheten i staden. Vi satsar på studentbostäder, kompiskontrakt, kollektivboenden och byggemenskaper. Vi satsar på miljöområden och att det ska bli mer plusenergi, fler passivhus och fler flerbostadshus i trä. Vid varje nybyggnation och större omrenovering ska man ha möjlighet att ladda sin elbil. Det ska alltid tillskapas ytor antingen i form av gröna tak eller solceller på taken. Vi ökar möjligheterna för fastighetsnära insamling, matavfallsinsamling och delningstjänster.

På de sociala områdena stärker vi möjligheterna till förturslägenheter. Vi bygger ut Bostad först-lägenheterna, vi satsar på försöks- och träningslägenheter och vi kommer också att satsa extra mycket på de vräkningsförebyggande åtgärderna så att ingen familj ska behöva flytta mot sin vilja.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 206

P e t e r W a l l m a r k (SD): Fru ordförande! Bostadsbolagens uppgift ska vara att medverka till att Stockholm har en fungerande bostadsmarknad där lägenheter fördelas efter kötid och ett begränsat antal går till socialförvaltningen. Socialförvaltningen kan genom att tilldelas ett större antal lägenheter från bostadsbolagen ge specifika grupper i samhället förtur till kommunens hyreslägenheter. Det finns fall där förtur är motiverat, men systemet missbrukas i dag i betydande utsträckning då nyanlända kan få en lägenhet i Stockholms stad genom förtur och utan att ha behövt stå i bostadskö.

De kommunala bostadsbolagen måste börja bygga mer. De har en viktig uppgift framför sig i att komma till rätta med den akuta bostadsbristen – en bostadsbrist som håller Stockholms tillväxt tillbaka. Bostadsbolagens intäkter ska därför återinvesteras i nybyggnation och underhåll och inte gå till att finansiera andra områden inom kommunen. Bolagen ska i samråd med byggföretag och andra parter utveckla verksamheten så att byggtakten ökar. En nära dialog med berörda samhällspartner är av stor vikt för ett ökat effektivt bostadsbyggande.

Om möjligt måste kommunens planprocesser påskyndas. Sverigedemokraterna är inte främmande för att statlig inblandning krävs för att få igång ett ökat bostadsbyggande, vilket för närvarande endast förekommer i begränsad omfattning. Rätten att köa i Stockholms stads bostadsförmedling ska förbehållas folk som är folkbokförda i Stockholms län. Svåra lägen kräver svåra lösningar.

För att återknyta till Björn Ljung skulle jag vilja återkomma till frågan gällande trähus, då vi har en stor utredning beställd som vi kommer att få ta del av inom kort. Den kommer vi att kunna hantera här i kommunfullmäktige framöver.

Därmed yrkar jag bifall till Sverigedemokraternas budget för 2020.

Anförande nr 207

Kristin Jacobsson (C): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Bostadsbolagen är viktiga för Stockholm och stockholmarna. I bostadsbolagen samlas nämligen mycket av vår gemensamma förmögenhet, och de ska därför skötas på ett ekonomiskt hållbart sätt. Det är också en förutsättning för att kunna vara ett allmännyttigt bolag som också tar ansvar för trygghet i bostadsområden, social hållbarhet på bostadsmarknaden och en grön omställning.

Ordförande! Alla behöver en plats man kan kalla sitt hem. Men det är svårt att få en bostad i Stockholm. Särskilt svårt är det för den som är ung, nyanländ, arbetslös eller den som bär med sig någon typ av sårbarhet. Det kan vara psykisk ohälsa eller missbruk. Bostadsbolagen och Bostadsförmedlingen har en viktig uppgift i att verka för social hållbarhet genom att bygga och tillgängliggöra bostäder också för de mest behövande. Jag vill särskilt lyfta fram att vi nu stärker arbetet mot våld i nära relationer och ger möjligheter – riktiga möjligheter – för dem som blir utsatta att ta sig ur relationen. Då är Ny bostad ytterst viktigt. Det är också viktigt att undersöka om den som utsätts för våld i nära relationer kan vara den som bor kvar i bostaden medan den som utövar våldet är den som behöver flytta.

Vi gör en översyn av riktlinjerna för förtur både för våldsutsatta, för barnfamiljer som är drabbade av långvarig hemlöshet och för dem med störst behov av anpassningsåtgärder. Då kan fler få en plats att kalla sitt hem.

Ordförande! Bostadsbolagen har också en viktig roll att spela i en positiv samhällsförändring i det större perspektivet. Det finns många goda exempel på hur bostadsbolag med sin verktygslåda har bidragit till minskat utanförskap. I Stockholm har våra allmännyttiga bostadsbolag framgångsrikt arbetat för ett starkare samarbete för social hållbarhet och ökad trygghet, bland annat på Järva. Men detta är ett långsiktigt arbete som på intet sätt är klart, och vi behöver utöka satsningarna och stärka samarbetet för trygghet och ökad inkludering. Därför är det glädjande att våra tre bolag i allmännyttan är med i Integrationspakten. Stockholmshem, som jag själv sitter i, går i bräsch och kommer att ställa upp med 23 mentorer bland sina anställda. I och med Integrationspakten kan vi bygga vidare och utveckla helt nya former för samarbetet mellan näringsliv och stad.

Slutligen, ordförande, vill jag ta upp det oerhört viktiga uppdrag som bostadsbolagen har för att ställa om till ett mer klimatsmart samhälle med en intensifierad energieffektivisering, ökad matinfallsinsamling, ökad andel plusenergi och passivhus, fler gröna tak, solpaneler på taken, fler laddplatser till elbilar, bilpooler och cykelpooler. Så kan bostadsbolagen bidra till en hållbar och växande storstad där människor trivs och vardagen underlättas.

Med detta yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag till budget.

Anförande nr 208

S o f i a M o d i g h (KD): Fru ordförande! Jag vill börja med att yrka bifall till kommunstyrelsens förslag till budget för 2020. De kommunala bostadsbolagen ska bygga och förvalta bostäder och därmed bidra till Stockholms bostadsförsörjning. Det är viktigt att vi håller uppe nybyggnadstakten och antalet markanvisningar eftersom byggandet av bostäder i Stockholm kräver flera års arbete för att vi ska klara behoven.

Boende är å ena sidan en social rättighet, å andra sidan varje vuxens ansvar. Generellt sett tycks det vara så att den som äger sitt hem känner ett större ansvar för sitt boende och upplever större delaktighet. Många undersökningar visar att de flesta människor helst vill äga sitt hem. Det är viktigt att ge så många som möjligt av dessa rimliga möjligheter till detta. Därför är det positivt med ombildningar i de områden där allmännyttan har en dominerande ställning.

Vi ska ha en stad med blandade upplåtelseformer och en balans mellan dem. Vi i majoriteten vill också se nya typer av boendeformer, till exempel kooperativa hyresrätter, byggemenskaper, kompiskontrakt och kollektivhus. Människor är olika, och det borde också boendeformer kunna vara.

De bostäder vi bygger i dag och i morgon kommer att stå i 50–100 år framöver. Husen står, men städer utvecklas och behoven skiftar. Därför behöver bostadsbolagen både avyttra och bygga nytt.

Anförande nr 209

M a d e l e i n e K a h a r a s c h o F r i d h (FI): Fru ordförande, åhörare, ledamöter! Allmännyttan har blivit ett alltmer tilltalande investeringsobjekt för privata fastighetsägare. Många fastigheter är utan större lån och därför attraktiva på bostadsmarknaden. Vi som bor i Stockholm ska vara stolta över den resurs som vi har i form av allmännyttan. De allmännyttiga bolagens villkor har visserligen förändrats en hel del under den senaste tiden, men kvarstår gör deras sociala ansvar. De spelar därför en avgörande roll i att möjliggöra bostäder som unga, kvinnor, pensionärer, studenter, pensionärer och andra grupper med svag ställning på bostadsmarknaden har råd att efterfråga. Feministiskt initiativ vill öka takten i allmännyttans bostadsbyggande till 2 500–3 000 bostäder per år. Energieffektiva hyresrätter med lägre hyror behöver prioriteras.

Inte minst behöver människor göras delaktiga i områdets utveckling. Det bidrar till ökad sammanhållning. Det är positivt att vi i den här salen är överens om att stärka hyresgästernas ställning vid upprustning. I dag vet vi att omkring 25 procent av låginkomsthushållen inte flyttar tillbaka efter renovering. Därför är det viktigt att det här inte stannar vid ord utan också blir handling under det kommande året.

Feministisk stadsplanering får inte reduceras till att bara handla om att bygga i kollektivtrafikhärlägen eller att bostaden ska finnas i anslutning till förskola och skola. Feministisk stadsplanering handlar inte minst om att se värdet i allmännyttan och att där möjliggöra ett tryggt hem för ensamstående kvinnor med låg inkomst, för våldsutsatta kvinnor som har lämnat ett skyddat boende eller för den tjej som väljer att flytta från en kommun utanför Stockholm till huvudstaden.

bostadsrätter. Jag har inte förstått detta. Om det är balansen mellan hyresrätter och bostadsrätter som är så viktig – varför väljer ni inte att bygga fler bostadsrätter i exempelvis Bagarmossen, där det finns gott om mark?

Anförande nr 212

B j ö r n L j u n g (L): Tack för ett jättefint inlägg, Ulf! Det förtjänar att tas på största allvar. Du har rätt i det du säger med undantag av en sak som gör att man måste ta hela sanningen här. Hela sanningen är den att staden är väldigt tungt belånad nu, och det kan komma att innebära att vi får lägre kreditbetyg och sämre lånevillkor. Bostadsbolagen behöver också bidra till att vi får in mer pengar till angelägna investeringar som cykelvägar och att bygga mer i nyproduktion.

Vi vill ombilda eller ge chans till utbildning, och det kan röra sig om högst 1 100 lägenheter, när man tittar på alla regler. Detta gäller i områden som domineras av de kommunala hyresrätterna. Detta är framför allt en frihetsfråga för dem som finns i områdena att kunna göra denna så kallade bostadskarriär.

Anförande nr 213

Borgarrådet W e d i n (M): Ordförande! Tack för att jag fick begära företräde! Apropå företräde tänker jag ägna två minuter år just förturer. I budgeten för 2019 gav den grönblå majoriteten Bostadsförmedlingen uppgifter i ägardirektivens som berör förtursverksamhet för boende för våldsutsatta. Uppdragen kommer nu att redovisas för styrelsen på sammanträdet den 27 november, och de har skickats ut inför detta.

Jag tänkte nämna lite om det som vi har omnämnt som ändringar. Vi har tre konkreta reformer för att hjälpa våldsutsatta kvinnor och hemlösa barnfamiljer. En sådan sak handlar om att det inte längre ska vara obligatoriskt för en kvinna som har blivit våldsutsatt att polisanmäla förövaren för att få förtur beviljad. Vi vet nämligen att många kvinnor och ensamstående mammor lever i skräck för att anmäla förövaren och i skräck för att hotbilden kan öka med en polisanmälan. Det här måste vi lyssna in, och man måste kunna utgå ifrån annat underlag från exempelvis vårdinstanser.

Vi inkluderar också barnfamiljer med långvarig hemlöshet i förtursriktlinjerna. Konkret handlar det om att barnfamiljer med sex månader av sammanhängande hemlöshet nu kommer att få det enklare med förtur. I samarbete med socialförvaltningen förtydligar vi också rutiner, tillämpningsanvisningar och vägledningar som gäller förtur vid våld i nära relationer. Genom att arbetet med socialförvaltningen nu intensifieras kommer vi också att kunna stärka just rutinerna och arbetet kring detta. För oss handlar det om att göra hela förturssystemet rättssäkert så att den som har rätt till förtursboende också ska få hjälpen så snabbt som möjligt.

År 2017 fick 43 procent avslag på grund av att hotbilden inte kunde styrkas. Nu tydliggör vi vikten av samarbete. Vi tydliggör att det inte längre ska vara obligatoriskt med en polisanmälan. Detta kommer att stärka kvinnor som är våldsutsatta och som vill lämna sin destruktiva relation och deras rätt till förtur.

Anförande nr 214

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Jag tycker spontant att detta låter väldigt bra. Jag tycker också att man kan passa på att upplysa Peter Wallmark igen – trots att han som vanligt inte är i salen – om att nyanlända inte får förtur. Det kan vi understryka igen.

Jag vill fråga dig, Dennis, om en annan sak. Du har sagt flera gånger att det inte är en kärnuppgift för staden och bolagen att äga centrum. Det är ingenting som vi ska ägna oss åt, menar du. Jag tänkte bara fråga dig: Hur ser du på saluhallar? Utförsäljningen av Centrumkompaniet till Boulton ledde ju till väldigt stora negativa effekter i ytterstaden, medan innerstadscentrumen klarade sig förhållandevis bra. Det stora dråpslaget var Tensta-Rinkeby, Högdalen, Hässelby gård och Bredäng. Varför inte behålla Vällingby centrum och i stället sälja Östermalmshallen och Hötorgshallen?

Anförande nr 215

Borgarrådet W e d i n (M): Jag tycker att det är jätteironiskt att man från Vänsterpartiet kommer med det här nu när man under den förra mandatperioden lät dessa projekt, som Östermalmshallen, svälla i den mån att man också skulle bygga en hotellbyggnad kopplat till Östermalmshallen.

Det finns en anledning till att människor känner att det blir innerstadscentrerat, och det beror på att man har bränt på i så stora projekt just i innerstaden, där vi inte har kostnadskontrollen. Jag tycker att det här är en fair point, och om man skulle ha velat se över ägandet av de här sakerna kunde ni ha gjort det när ni själva styrde nyligen.

Jag tycker att det är viktigt att vi hela tiden ser till att vi renodlar vårt bestånd. Då tycker jag som moderat givetvis att det finns många goda anledningar att kolla på exempelvis de objekt som du nämner. Det här är en fråga som man har olika åsikter om i olika partier. Det kan också vara en anledning till att det inte händer någonting i frågan under er tid vid makten.

Anförande nr 216

K a r i n G u s t a f s s o n (S): Det är ett bra initiativ, Dennis, med förturerna. Det tror jag att vi alla kan enas om. Det är en otroligt viktig fråga att se till att de kvinnor som behöver lämna destruktiva relationer har förutsättningar att göra det.

Men, Dennis, problemet kvarstår ändå. Med färre hyresrätter i allmännyttan finns det också färre hyresrätter att förmedla till dessa kvinnor. Även om man har redskapen i förturssystemet är det alltid en kamp att få tag i dessa förturer, och vi vet att det är de allmännyttiga bolagen som står för den stora delen av de förturer som ni ska förmedla till dessa kvinnor, till Bostad först och till barnfamiljer i osäkra boendeförhållanden. Jag blir orolig när jag vet att ni har för avsikt att sälja stora delar av den allmännytta som skulle kunna användas till just denna grupp.

Anförande nr 217

Borgarrådet W e d i n (M): Ordförande! Lägenheter som ges med förtur tas från den vanliga potten av lägenheter som lämnas till Bostadsförmedlingen. Antalet bostäder för ändamålet styrs av behoven. Det finns därmed ingen kvot för mängden förturlägenheter per år. Det jag menar är att det är behovet och vårt system för

förturslägenheter som alltså styr när det kommer till frågan om exempelvis våldsutsatta kvinnor.

Med enkel matematik kan man absolut konstatera att om det skulle bli 2 000 utbildningar, som är den siffra som figurerar nu, blir det färre hyresrätter. Det är alldeles korrekt. Däremot ser vi till att vi får in lägenheter, och vi klarar vårt produktionsmål för allmännyttan i år. Det gjorde man inte under tidigare mandatperiod. Vi säkerställer att man bygger privata hyresrätter och ser till att man fokuserar också där på att få ned hyrorna i dessa projekt. Vi jobbar alltså på olika sätt med att få fram hyresrätter runt om i hela Stockholm.

Anförande nr 218

S i s s e l a N o r d l i n g B l a n c o (FI): Fru ordförande! Jag undrar lite grann samma sak som föregående talare. Ni har faktiskt haft uppdraget att utreda förturssystemet under det här året, och ändå har det inte hänt något. Varför har det inte blivit av trots att uppdraget har funnits i budgeten? Ni gick ut stort när ni tog över makten med att ni skulle se till att fixa förturssystem för våldsutsatta kvinnor. Fortfarande har ingenting hänt.

Hur ser du på att era utbildningar kommer att leda till färre hyresrätter till låga hyror när ni vet att våldsutsatta ofta hamnar i en ekonomiskt utsatt situation som gör det svårare att efterfråga både nybyggnation och dyra bostadsrätter, som man måste ta ett lån för?

Anförande nr 219

Borgarrådet W e d i n (M): Ordförande! Det är ju nu som uppdraget redovisas för Bostadsförmedlingens styrelse nu i nästa vecka. Det är utifrån att man har utrett frågan som vi nu kommer vidare, och detta just på grund av att den grönbå majoriteten lade in uppdraget att man i ägardirektiven exempelvis ska se till att det inte ska vara obligatoriskt med en polisanmälan när det kommer till förtursansökan för våldsutsatta kvinnor i destruktiva relationer.

Det är vi som visar handlingskraft i frågan. Det man kan säga om er tid vid makten under förra mandatperioden är att det var ni som gjorde det stramare att få förtur för våldsutsatta kvinnor, exempelvis genom tvåårsregeln. Man kan tydligt se att antalet beviljade ansökningar minskade under förra mandatperioden. Det är kanske vad man får med Feministiskt initiativ.

Anförande nr 220

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Jag tänkte föregå ett påstående som brukar komma upp i de här debatterna: att Vänsterpartiet skulle tycka att allmännyttan är de enda som ska få bygga och äga hyresfastigheter i den här staden. Så är det alltså inte.

Men ja, vi tycker att allmännyttan är viktig. Och vi tycker att det är ett problem att antalet allmännyttiga hyresrätter nu ser ut att minska igen till följd av utbildningar. Vi fick också höra om hyrköp, och det råder brist på markanvisningar. Ni upprepar hela tiden att ni når produktionsmålen på 1 500. Det är jättebra, men om två tre år

kommer ni inte längre att göra det. Allmännyttan har bara fått 625 markanvisningar i år, och Svenska Bostäder har inte fått en enda.

Varför är allmännyttan viktig? Bland annat för att den har lägre inkomstkrav än de flesta privata fastighetsägare. Den förmedlar sina bostäder via bostadskön, den lämnar betydligt fler lägenheter till Bostad först, som försöks- och träningslägenheter och så vidare än privata fastighetsägare gör. När allmännyttan minskar till följd av ombildningar händer det någonting i en stad. Det blir svårare för den som inte har 3 miljoner kronor på banken att få en bostad. Dessutom ökar segregationen.

Det har hävdats att ombildningar leder till integration och positiva effekter på barns skolresultat. Men något stöd i svensk forskning har inte de påståendena. De två studier från Harvard som finansborgarrådet viftade med här i talarstolen för några möten sedan var från slutet av 90-talet och hade alltså mer än 20 år på nacken. Om man vill föra en bostadspolitik som ger fler möjlighet att få en egen bostad ska man värna allmännyttan och våra äldre hyresrätter, som fortfarande har låga hyror.

Om man vill bryta boendesegregationen är det inte ombildningar man ska ägna sig åt, utan att bygga fler hyresrätter med överkomliga hyror i områden som Ålsten, Södra Ängby och andra djupt segregerade villaområden som i stort sett saknar hyresrätter. Det är bara så man på riktigt ger vanliga stockholmare möjlighet att bo i alla delar av staden.

Anförande nr 221

M a r t i n H a n s s o n (MP): Ordförande! Jag får inte ihop matten här, Clara. Återigen: Vi klarar produktionsmålet i år på 1 500 nya allmännyttiga bostäder. Det är det mål som gäller framöver. Totalt under mandatperioden blir det 6 000 bostäder. Det finns all anledning att tro att vi kan klara av minst 6 000. Bedömningen när det gäller ombildningar ligger på strax under 1 000 lägenheter. Jag får det till att bli 5 000 plus i allmännyttiga bostäder under året, vilket du såklart måste tycka är jättebra.

Vi bygger också i alla delar av Stockholm. Vi bygger mycket allmännytta i innerstaden. Vi bygger mycket allmännytta i till exempel Bromma. Det är tusentals bostäder vi pratar om i Riksby, Ulvsunda och så vidare. Det är en jämn fördelning, och det måste ni också tycka är positivt.

Anförande nr 222

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Nu har jag sagt det jättemånga gånger, men jag måste säga det igen, Martin: Du vet lika väl som jag att ni når produktionsmålen på gamla markanvisningar. Det jag är orolig för är att Svenska Bostäder inte har fått en enda markanvisning i år. Totalt har allmännyttan fått 625 markanvisningar. Det är hälften av vad som krävs för att nå ert produktionsmål på 1 500 lägenheter. Det märker vi såklart inte i år, och kanske inte nästa år heller. Men vi märker det däremot om två tre år, framför allt eftersom lågkonjunkturen förväntas slå till.

Ni pratar väl om att fortsätta med Stockholmshusen, och det är jättepositivt. Men det arbets sättet bygger på upprepnig. Om allmännyttan inte får tillräckligt med

markanvisningar kommer man inte heller att kunna hålla igång processen, och då är risken stor att Stockholmshusen går in i ordinarie verksamhet.

När det gäller förtätningar i villaområden är det återigen så att byggandet av enklaver av hyresrätter i Ulvsunda eller Riksby inte kommer att bryta boendesegregationen. Jag är ute efter förtätning i befintliga villaområden för att människor ska mötas på riktigt.

Anförande nr 223

B j ö r n L j u n g (L): Fru ordförande, stockholmare och fullmäktige! För ett antal år sedan lanserade vi en devis som sa att de kommunalägda bostadsbolagen måste arbeta med en aktiv fastighetspolitik. Det ska vara en aktiv fastighetshantering som innebär att köpa, sälja och byta och att man på det sättet också får fram nya bostäder.

Jag sa tidigare i mitt inlägg att vi kommer att hitta nya bostadsprojekt som Clara Lindblom inte har en aning om, för du har väntat på markanvisningar. Vi har köpt, vi går ihop med andra, vi går ihop med Riksbyggen och några till, och vi kommer att driva en stor detaljplan i Örnbergs industriområde, till exempel. Det är inte markanvisning, utan vi har köpt. På egen mark bygger vi Stockholmshem, som Karin och jag har tittat på på Byängsvägen. Det blir jättebra! Det är bara det att ni hela tiden förväntar er saker från exploateringskontoret. Ni måste ta egna initiativ, och det har ni inte gjort.

Anförande nr 224

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Aktiv fastighetsförvaltning är någonting som ett bolag gör för att öka sitt värde på olika sätt, att förbättra sitt resultat och så vidare. Det man kan se att en försäljning av Vällingby centrum, till exempel, skulle göra är att Svenska Bostäders resultat minskar med 10 procent. Det kommer att försämra bolagets ekonomi eftersom man får mycket hyresintäkter därifrån. Det här är uppgifter från Svenska Bostäder, Björn, så du behöver inte sitta och skaka på huvudet. Samma sak gäller till exempel ombildningar.

Våra bolag har inget behov av den här typen av försäljningar; det säger de själva. Bolagen har väldigt stark och god ekonomi. Jag förstår att du är väldigt nöjd med Stockholmshem, för de är de enda som har fått någorlunda sjyst med markanvisningar, 455 stycken. Självklart kan man köpa mark och pågående projekt. Ni borde nu framför allt ta tillfället i akt att återlämna markanvisningar för bostadsrättsprojekt som inte blir av så att de får gå till allmännyttan. Det har våra bolag efterfrågat, men det har de inte fått hittills. Man måste göra både och. Men utan markanvisningar blir det inga bostäder byggda.

Anförande nr 225

Borgarrådet W e d i n (M): Ordförande! För att bygga på kan jag säga att vi egentligen alla vill se satsningar på ytterstaden, exempelvis när det kommer till idrott och annat. Ett förslag som Vänsterpartiet däremot har haft exempelvis i Rågsved handlade om att man skulle köpa centrumet. Det är någonting som ni vill se som en satsning.

Däremot noterar jag att ni inte prioriterar det så mycket i er budget när det kommer till konkreta pengar. Ni gick fram med att det skulle kosta ungefär 100 miljoner kronor att köpa Rågsveds centrum, och ni har sagt att ni vill köpa ännu fler. Men det ser vi inte så mycket om i ert budgetförslag.

Jag undrar därför: Hur många centrum i ytterstaden skulle ni vilja köpa, och var finns de pengarna?

Anförande nr 226

Borgarrådet **L i n d b l o m (V)**: Eftersom du är bostads- och fastighetsborgarråd trodde jag att du visste att vi inte sitter och gör driftsbudgetar för bolagen. Bolagen styr vi ju med ägardirektiv via budgetar. Det finns inga siffersatta pengar på samma sätt som man har när det gäller nämnderna. Det borde du ha koll på, Dennis.

När det gäller våra allmännyttor har vi gett dem alla i uppdrag att utreda möjligheten att köpa strategiska centrum när så är möjligt. När det gäller prisuppgifterna tycker jag att det är lite anmärkningsvärt. Det här tycker jag också att du borde tänka på. Du slänger dig med siffran 100 miljoner hit och dit. Den har ingen täckning i verkligheten. Det finns en prisuppgift som jag råkar känna till, som jag inte kan nämna här, som har diskuterats tidigare, och den ligger långt under 100 miljoner. Jag tycker att det är ganska ansvarslöst av dig. Om den här siffran kommer från någon förhandling som du har hört talas om är det ännu allvarligare.

Centrumen är helt avgörande för tryggheten i ett område. Titta på Rågsved, till exempel! Allt det vi gör nu som stadsutveckling och så vidare dras ned av att centrumet är fruktansvärt dåligt skött.

Anförande nr 227

M a r t i n H a n s s o n (MP): Ordförande! Först skulle jag gärna vilja veta lite om hur Vänsterpartiet ser på de initiativ vi nu tar för att få till billigare bostäder. Ni är ju helt med på stärkt hyresgästinflytande, till exempel. Men till exempel resultatkraven och utredningar av kalkylräntan kan vi gärna också prata lite om så att ni också är med på detta, för jag tror att ni tycker att de är väldigt bra.

Angående centrum och så vidare är det så att staden mig veterligen bara äger Vällingby och halva Husby fortfarande – men jag ser att du skakar på huvudet, så det är möjligt att du har rätt – och att det finns många privatägda centrum också i ytterstaden som fungerar väldigt bra. Det måste vi ändå komma ihåg. Det gäller till exempel Skärholmen, Sättra, Farsta, Kista, Liljeholmen – det senaste kanske inte är ytterstad, men ändå. De här exemplen ska nämnas, för det är väl fungerande centrum som inte ligger i innerstaden. Det är viktigt att komma ihåg det.

Jag håller såklart med om att allmännyttan behöver fler markanvisningar. 2019 har inte behoven varit så stora, för allmännyttan har haft så många tidigare markanvisningar och så mycket detaljplanearbeten på gång. Det har alltså varit minskade behov, men nu börjar de öka igen 2020. Jag håller med om det; självklart är det så. Som Björn är inne på arbetar också allmännyttan mycket med att ta över projekt. Det är också ett tydligt budgetuppdrag som finns att man ska fortsätta med det under 2020.

Anförande nr 228

A l e x a n d e r O j a n n e (S): Jag vet att du, Martin, i förrgår träffade Nätverket Västerort och diskuterade försäljningen av Vällingby Centrum. Då samtalade ni om det här. Enligt dem och i det pressmeddelande som de gick ut med var ni emot försäljningen, för ni visste hur dåligt det skulle bli i och med höjda hyror och att småföretag skulle tvingas bort. Jag undrar därför: Vad tycker Miljöpartiet i den här frågan egentligen?

För att underlätta för Martin Hansson här senare i kväll kommer vi att ställa den här frågan under särskild proposition. Ni miljöpartister kan därför gärna följa ert hjärta och rösta med den socialdemokratiska gruppen.

Bifall till Socialdemokraterna!

Anförande nr 229

M a r t i n H a n s s o n (MP): Vi hade ett bra möte med dem där vi också förklarade bakgrunden och sådant, hur vi vill använda de här pengarna för reinvesteringar i nya bostäder, ny allmännytta och också reinvesteringar i simhallar och sådant som jag vet att ni tycker är väldigt viktigt.

Det blev en del felciteringar i det där pressmeddelandet. Vi har noterat detta. Det är inte korrekt så som det stod; jag vill verkligen understryka det. Vi står helt bakom försäljningen av Vällingby Centrum, och vi var också väldigt tydliga med att förklara att vi såklart kommer att rösta ja till det.

Däremot hade vi resonemang om vad som kan hända utifrån exempel från andra centrum. De är fortfarande välfungerande, men när det gäller till exempel mindre butiker finns det ökade risker. Så uttryckte vi oss, och vi kan såklart stå för att vi ser de riskerna. Vi är inte oroliga när det gäller till exempel Trappan eller kulturförvaltningens delar, för det är långsiktiga hyresavtal som vi har där. Skulle det bli vissa hyresjusteringar kan staden alltid möta det. Här har vi en rådighet, så vi är inte oroliga.

Anförande nr 230

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Nu blir det väldigt många saker på en gång. Allmännyttan äger bland annat Bagarmossen, Dalen, Husby och Hökarängen, bara som några exempel. Däremot har vi sett att ombildningar och centrumförsäljningar som leder till att beståndet blir mindre gör att allmännyttans möjlighet att arbeta trygghetsskapande försämras. Östberga är ett jättebra exempel på det.

När det gäller kalkylräntan gissar jag att Ragnar von Malmborg har varit framme. Jag tycker att det är jättebra. Det är inga konstigheter. Det här är ju någonting som man hade kunnat jobba med i bolagen ändå. Men det är jättebra.

Avkastningskraven sänktes för att bolagen inte klarade av era höjda avkastningskrav från förra året. Det kommer alltså inte riktigt från er utan från bolagen själva.

Jag tycker att det är lite märkligt att plocka ut pengar från hyresgästernas bolag för att finansiera simhallar. Det är ju en form av dubbelbeskattning av hyresgästerna, så det

tycker jag kanske är lite problematiskt. Men återigen: De här pengarna behövs inte för att våra bostadsbolag ska kunna klara sitt byggande. De är jättesolida. Däremot kommer de 625 markanvisningar att ställa till det vad gäller byggandet.

Anförande nr 231

M a r t i n H a n s s o n (MP): Jag har som sagt redan resonerat lite med Alexander Ojanne kring hur vi ser på den här försäljningen. Vi har alltså landat i att vi tycker att detta är rimligt. Vi kan ju också se att det finns väldigt många centrum som är privatägda också i ytterstaden som fungerar väl. Det är ingen fara så.

Som ni noterar sker det ingen skattesänkning i år. Skatten ligger kvar. Jag hoppas också att ni noterar att skatten ligger 41 öre över vad den gjorde vid ingången av 2014 när vi tog över. Man kan alltså fortfarande se det som att vi har en rätt stor skattehöjning relativt 2014. Vi har behållit 41 öre där. Det är viktigt att komma ihåg.

Jag antar också att ni noterar att det inte finns någonting i budgeten om beståndsförsäljningar, vilket brukade vara ett sätt för Alliansen att få in pengar. Men vi tycker ändå att det är rimligt att titta på det som så att säga inte är bostadsägt, och då är det Vällingby Centrum som finns.

Anförande nr 232

A l e x a n d e r O j a n n e (S): Ordförande! I min tidigare hemstad Södertälje satt jag i kommunfullmäktige två mandatperioder. Där försökte den borgerliga oppositionen alltid få igenom centrumförsäljningar, både våra förortscentrum och vårt stora stadskärnecentrum. Det var mycket tacksamt för oss som satt i majoritet i den kommunen att kunna peka på vad som hände i Stockholm 2007, när man gjorde de här försäljningarna av förortscentrum, och använda det som avskräckande exempel. Jag kände på något sätt att vi alltid vann de debatterna.

Då trodde jag aldrig att jag skulle behöva stå i en talarstol i Stockholms stad – det trodde jag inte över huvud taget att jag skulle göra – och försöka övertyga en ny borgerlig majoritet att inse hur fel den politik man föreslår är, att uppmana er att inte upprepa historien en gång till och begå samma misstag.

Om vi påminner oss om vad som hände 2007 vet vi att småföretagare försvann från centrumen och lokaler stod tomma. Otryggheten ökar i ett mindre folkrikt centrum. Kulturverksamheter i lokaler blir lidande, och det blir svårare att nå våra samhälleliga mål när vi saknar kontroll över de strategiska fastigheterna.

Min enkla uppmaning till majoriteten är därför att behålla Vällingby Centrum. Lär av er historia, kära högerpolitiker! Bifall till Socialdemokraternas budgetreservation!

Anförande nr 233

P e t e r B a c k l u n d (L): Jag skulle vilja ställa en fråga som handlar om någonting som ni skriver om Bostadsförmedlingen. Den 23 september fick vi svar på en skrivelse från er i Bostadsförmedlingens styrelse. Det handlar om att kötiderna i Bostadsförmedlingen ökade väldigt mycket på grund av ombildningar. Det slår ni fast i ert budgetförslag, men det som Bostadsförmedlingen svarade i sin skrivelse var

någonting helt annat, nämligen att man inte kan fastställa att det har någonting med ombildningar att göra. Det finns en osäkerhet.

Bland annat är det så att det flyttade in väldigt många människor under den perioden, och därför vill jag fråga er: Hur kan ni fastställa någonting så självklart som inte alls är säkert?

Anförande nr 234

A l e x a n d e r O j a n n e (S): Kötider har med många saker att göra: demografisk utveckling i form av födelsekullar, inflyttning och självklart också med utbud av hyreslägenheter på marknaden.

Anförande nr 235

Borgarrådet W e d i n (M): Staden kan mycket, men vi är inte experter på att utveckla bostäder och kommersiella fastigheter. Så löd en av motiveringarna förra året när Socialdemokraterna i Sundbyberg röstade bifall till ett avtal med en privat aktör och försäljningen av Hallonbergens centrum drevs igenom. Det var en affär som syftade till att skapa fler bostäder och en tryggare och trivsammare stadsmiljö.

I Sundbyberg var inte det här så politiskt känsligt. Men i Stockholm anser Socialdemokraterna, tvärtemot sina partivänner i Sundbyberg, att staden måste äga och driva kommersiella centrum. Jag kan tycka att det är betydligt bättre att vi hittar en långsiktig och seriös köpare som vill utveckla Vällingby Centrum.

Precis som när det kommer till ombildningar har ni låst in er mot era partivänner runt om i landet som gör helt andra bedömningar. Ni står med högt tonläge här och motsätter er det.

Anförande nr 236

A l e x a n d e r O j a n n e (S): Vi kan ju alltid sitta och jämföra med vad dina och mina partikamrater runt om i landet tycker. Men här i Stockholms stad har vi erfarenheter av vad som händer när vi säljer centrum. Vi vet att småföretagen försvinner från dessa centrum och att lokalerna tas över av stora kedjor. Vi vet att lokaler står tomma på grund av hyreshöjningarna. Vi vet att otryggheten ökar i mindre folkrika centrum. Vi vet att kulturverksamheterna blir lidande, och vi vet att vi har svårt att planera samhället när vi inte äger de strategiska byggnaderna.

Vi gör olika bedömningar i Sundbyberg och Stockholm, och jag tror att vi här i Stockholm gör en korrekt bedömning.

Anförande nr 237

M a r t i n H a n s s o n (MP): Först vill jag bara rabbla upp de centrum i ytterstaden som faktiskt funkar bra: Skärholmen, Sättra, Farsta, Kista och även Liljeholmen. Det ska vi ha i bakhuvudet.

Alexander pratade om ”samma misstag”. Då hajade jag till lite, för det är ju väsensskilt hur vi lägger upp det här. Nu är det *ett* centrum säljs. Det har utretts i ett helt år. Det har alltså pågått en utredning i ett helt år inför detta, så det är väldigt mycket förarbete.

Det riktigt intressanta är att det ju stod om den här utredningen i förra årets budget. Vi hade som sagt möte med Vårt Vällingby i förrgår. Vi frågade om de kände till den här utredningen, och de sa då: Hur ska vi kunna veta det? Det är ju jättesvårt för dem att läsa budgeten och sådant, men då är det Socialdemokraternas och Vänsterpartiets ansvar att faktiskt läsa budget och sedan gå ut med det. Men ni har inte sagt någonting under ett år om Vällingby. Det är först nu det kommer. Ni skulle ha sagt det här till dessa människorna.

Anförande nr 238

A l e x a n d e r O j a n n e (S): Allt är Socialdemokraternas fel. Vi har hört den förut.

Det kan omöjligt vara vårt ansvar att informera allmänheten om er politik. Vi gör det så gott vi kan. Tro mig – det finns mycket dumheter som ni ägnar er åt som vi måste informera om!

Anförande nr 239

P e t e r B a c k l u n d (L): Ordförande, ledamöter! Vi liberaler menar att Stockholm är till för alla. Det spelar ingen roll varifrån du kommer, om du så är från Mora – som jag – eller har flytt från kriget i Syrien. Du måste få chansen att lyckas i Stockholm.

När jag läser oppositionens budget på detta område är det tydligt att Sverigedemokraterna sticker ut på ett sätt som ger mig kalla kårar. Stockholm ska säga nej till att ta emot nyanlända som anvisas vår kommun. I texten om Bostadsförmedlingen är fokus att ställa grupper mot varandra, till exempel nyanlända kontra ungdomar. Sverigedemokraterna vill också se över riktlinjerna för förtur i syfte att minska förturer. Vi liberaler arbetar i stället för att inkludera fler i förturer så att våldsutsatta eller barnfamiljer med långvarig hemlöshet kan komma i fråga. Bara denna fråga får mig att förstå att ett liberalt parti aldrig kan samarbeta med ett nationalistiskt. Clara rättade också till påståendet att flyktingar skulle få någon form av förtur. Det stämmer inte.

Jag vill nu komma in lite grann på ombildningar. Syftena är flera. Dels ska de som vill kunna köpa sin lägenhet få möjlighet att bestämma mer över sitt eget boende, dels får bostadsbolagen in pengar för att bygga fler bostäder. Vi måste ju ha inkomster så att skuldberget inte behöver öka ännu mer. Staden behöver också investera i annat.

Den förra majoriteten bara lånade och lånade. Men man behöver också ha intäkter. Det verkar ibland som om oppositionen har glömt bort detta. I övrigt yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 240

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Som Peter Backlund vet lyder våra bolag under lagen om allmännyttiga bostadsbolag och ska drivas enligt affärsmässiga principer, vilket betyder att bolagen inte går in och gör investeringar som inte är lönsamma, som inte går runt och som inte ger plussiffror. De investeringar som man har gjort kommer man alltså att få igen i form av hyresintäkter. Det är viktigt att ha med sig.

Martin Hansson pratade om någon utredning som har gjorts om Vällingby Centrum. Det tycker jag är jätteintressant. Jag är ju vice ordförande i Svenska Bostäders styrelse, och jag har aldrig fått ta del av någon utredning. Vi har inte fått någon dragning i styrelsen. När jag har ställt frågor har man egentligen inte kunnat svara någonting alls. Jag sitter även i koncernstyrelsen, och inte heller där har jag fått någon dragning. Jag blev jätteförvånad när jag läste i tidningen att nu är utredningen klar och då ska det säljas. Det är lite svårt att informera om någonting som vi inte har fått insyn i alls.

Hur ställer sig Peter Backlund till Vällingby? Det är kulturhistoriskt värdefulla verksamheter, och jag tänker att Liberalerna borde värna dem.

Anförande nr 241

P e t e r B a c k l u n d (L): Utredningen som Clara pratar om har jag faktiskt ingen aning om. Jag har inte hört talas om den över huvud taget, så det törs jag inte svara på.

När det gäller bostadsbolagen och affärsmässigheten undrar jag verkligen hur ni tänker. Den frågan ställde jag i och för sig förut och fick väl inget riktigt svar. Men om man nu tänker att man ska bygga Stockholmshus på det sätt som ni vill göra, alltså 5 000 bostäder fram till, tror jag, 2021, så kommer det naturligtvis att kosta väldigt mycket pengar, särskilt om det ska vara rimliga och till med låga hyror. Jag frågar mig verkligen om bostadsbolagen kommer att klara det. Det tror inte jag.

Anförande nr 242

K a r i n G u s t a f s s o n (S): Jag tycker också att det var spännande att höra Martin Hansson, även om det här inte är hans replik. Jag har heller aldrig hört talas om den här utredningen, och det vore klädsamt om vi, när oppositionen hänvisar till någonting i talarstolen, hade kunnat få se utredningen.

När Peter Backlund förtjänstfullt tar upp att man måste sälja lägenheter för att kunna bygga nytt säger han också att nyproduktionen i så fall skulle kunna ersätta de 2 000 hyresrätter som ni nu är intresserade av att sälja. Det är ju hyresrätter som många gånger har en låg hyra och ligger i områden där det finns förutsättningar att också se till att människor har råd att efterfråga och betala dessa hyror – den grupp människor som ni säger er värna, dem som Peter Backlund pratar om när han pratar om sociala förturer, till exempel kvinnor som flyr från destruktiva förhållanden och barn i osäkra boendeförhållanden.

Jag tycker också att Peter Backlund hade en poäng angående Sverigedemokraterna. Nu är Peter Wallmark här i salen, så det vore klädsamt om han kunde svara på din fråga om det bara är okunskap eller om han står här och ljuger när han hävdar att

nyanlända får förturer i Bostadsförmedlingen. Det vore klädsamt om Peter Wallmark kunde svara på den frågan.

Anförande nr 243

P e t e r B a c k l u n d (L): Nu blev det lite märkligt med en fråga till en annan ledamot.

Jag har förstått det så att det inte har varit några problem att få tillgång till lägenheter som behövs till förturer från Bostadsförmedlingens sida. Sedan är det naturligtvis så att vi måste bygga över huvud taget i den här staden. Vi behöver bygga bostadsrätter och även nya hyresrätter. Då blir det en ruljans, för när människor flyttar in i nya hyresrätter blir andra hyresrätter lediga. Det är också det som är tanken.

Anförande nr 244

M a r i a - E l s a S a l v o (S): Ordförande! Efter att ha lyssnat på den här debatten kan man enkelt konstatera att synen på allmännyttans roll är en av de tydligaste vänster- och högerkonflikterna i bostadspolitiken i Stockholm.

Jag minns förra gången de borgerliga partierna satt vid makten i Stockholm. Tog man bussen genom Hässelby kunde man se hyresgäster hänga röda skycken från sina balkonger – en symbolisk handling för att protestera mot de planerade ombildningarna i området. Men inga protester lyckades stoppa utförsäljningarna av totalt 26 000 allmännyttiga bostäder mellan åren 2007 och 2014.

Nu anser den blågröna majoriteten att det är dags igen och har tagit initiativ till nya ombildningar i ytterstaden, samtidigt som man helt och hållet har stoppat markanvisningar till allmännyttan. Återigen är allmännyttan under attack, och signalen från högermajoriteten är tydlig: Allmännyttan ska ha en så liten roll på bostadsmarknaden som möjligt.

Självklart behöver det vara tvärtom. Mycket pekar på att vi är på väg rakt in i en lågkonjunktur, och de privata byggbolagens intresse för att bygga riskerar att minska dramatiskt. I ett sådant läge kan en välfinansierad och utbyggd allmännyttan garantera att nya bostäder fortsätter att byggas.

Allmännyttan är också kommunens viktigaste bostadspolitiska verktyg för att säkra bostadsförsörjningen för de allra svagaste. På bostadsmarknaden råder inte enbart en enorm bostadsbrist utan även en bostadsjämlighet. Det finns många människor som behöver en bostad men som inte har råd med de bostäder som marknaden erbjuder. Då kommer vi till kärnan av varför allmännyttan bildades från första början. Allmännyttan är allmän för att alla människor – även de med låg inkomst, de som saknar rätt kontakter eller ett svenskklingande namn – ska kunna få en bostad med rimlig hyra och av god kvalitet.

Därför kommer vi socialdemokrater att fortsätta stå upp för att utveckla allmännyttan. Jag yrkar bifall till Socialdemokraternas reservation.

Anförande nr 245

Björn Ljung (L): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Jag förstår ju att Maria-Elsa uttrycker sig som hon gör. Men det blir inte mer rätt för det.

Vi har ingen annan ambition än att utveckla de kommunalägda bostadsbolagen. Hur kommer det sig annars att vi jobbar jättehårt för att få markanvisningar och köpa mark för att bygga nyproduktion och för att utöka tryggheten i bostadsområdena? Om vi inte hade något intresse av det skulle vi ju bara sälja bolagen på marknaden, vilket vore fullt möjligt.

Det låter tyvärr på er som om vi har något skumt syfte och att vi egentligen skulle vilja bli av med bostadsbolagen. Så är det inte. Vi vill däremot erbjuda ett antal hyresgäster att ombilda sina lägenheter till bostadsrätter. *Erbjuda* – det är en valfrihet och ingenting annat.

Anförande nr 246

Maria-Elsa Salvo (S): Det är klart att jag har ett intresse av att prata om de här frågorna eftersom jag själv också bor i ytterstaden. Jag bor ju i ett av de områden där ni historiskt har attackerat allmännyttan och sålt ut den. Och nu ger ni er på Vällingby Centrum och ska sälja ut det, när vi redan har sett hur det har gått med försäljningen av Hässelby gård. Det är självklart att jag vill prata om de här frågorna.

Björn Ljung säger att ni värnar om allmännyttan, men i år har ni alltså markanvisat 625 bostäder till allmännyttan. 625 bostäder! Det motsvarar 12 procent av alla era markanvisningar. Jag ser inte hur det hänger ihop med den bild som Björn Ljung försöker att ge av att ni bryr er om allmännyttan och vill utveckla den. Det hänger inte ihop.

Anförande nr 247

Martin Hansson (MP): Ordförande! Jag måste bara ta replik. Det är direkta sakfel från Maria-Elsa. Hon kan omöjligen ha läst budgeten.

Vi bygger 1 500 per år. Det är 6 000 under den här mandatperioden. Här står jag ju och rabblar saker som måste vara väldigt välkomna för er socialdemokrater, Vänsterpartiet och Feministiskt initiativ om alla de projekt vi har för att få ned kostnaderna, för att bygga mycket och för att stärka hyresgästinflytandet. Men det enda ni pratar om är beståndsförsäljningar som inte existerar! Det är det hela oppositionen har inriktat sig på. Ni pratar om saker vi inte gör!

Prata i stället om utredningen om Vällingby Centrum som fanns i det förra budgetförslaget! Det skapade ni ingen opinion kring. Ni hade ett år på er att skapa opinion på det. I stället gick ni fram när det var fullbordat med att vi skulle gå vidare med försäljningen. I stället pratade ni om de här luftslotten om beståndsförsäljningar. Det är otroligt!

Du nämner till exempel att det ombildades 26 000 mellan 2007 och 2014. Det är ju bara 1 000 nu – från 26 000 till 1 000! Det är jätteskillnad!

Anförande nr 248

M a r i a - E l s a S a l v o (S): Nu får du faktiskt ge dig, Martin. Jag har siffrorna framför mig, och vi markanvisade 8 460 bostäder till allmännyttan under vår förra mandatperiod. Ni har bara markanvisat 625 till allmännyttan i år. Det är 12 procent av alla.

Vi pratar inte om byggklara bostäder. De byggklara bostäderna, som är de siffror som ni viftar med hela tiden, är ju våra markanvisningar från den förra mandatperioden. Det är inte tack vare er, utan det är det som vi har markanvisat. Om vi tittar på era markanvisningar till allmännyttan ser vi ju en dramatisk minskning, så jag ser inte hur det hänger ihop med satsningen.

Jag vill bara understryka det som mina vänner i oppositionen har varit uppe och sagt här: Vi har inte sett någon utredning kring Vällingby Centrum. Jag bor i Råcksta. Jag har inte sett den här utredningen, och jag har suttit i exploateringsnämnden sedan två mandatperioder tillbaka. Jag vänder mig emot detta.

Anförande nr 249

Borgarrådet W e d i n (M): Innan vi avslutar det här avsnittet är det viktigt att vi också avhandlar kyrkogårdsnämnden.

Nämnden ser till att Stockholm har välskötta och tillgängliga begravningsplatser med stort kulturhistoriskt värde. En kyrkogård ska inte enbart vara för sörjande och familj utan även en naturlig och rofylld plats för eftertanke i det offentliga rummet i Stockholm.

Jag betraktade exempelvis den viktiga verksamheten kopplad till världsarvet Skogskyrkogården nyligen liksom platsen för Järva begravningsplats för att bättre förstå kyrkogårdsförvaltningens dagliga och långsiktiga arbete. En stor utmaning i Stockholm är fortsatt bristen på kistgravplatser i den västra delen av staden, där anhöriga som velat begrava sina nära och kära i vissa fall har behövt ta sig 30 km till Strandkyrkogården intill Tyresö kommun. Detta är en oönskad situation, vilket också förklarar ett brett, blocköverskridande politiskt stöd i den här salen, som jag verkligen vill säga att jag uppskattar. Det finns samtal som pågår med Järva discgolfverksamhet som nu finns på platsen, och jag hoppas att vi kommer att kunna hitta en bra lösning som båda aktörerna kan vara nöjda med.

I budgeten för 2020 utökar vi nämndens investeringsbudget med 126 miljoner kronor för att bland annat just genomföra den här begravningsplatsen på Järvafältet, en ny ceremonilokal vid Strandkyrkogården och en totalrenovering av Skogskrematoriet. De investeringar som vi gör nu är avgörande för att vi fortsatt ska kunna erbjuda stockholmarna en stad med rofyllda och tillgängliga kyrkogårdar.

Jag vill också passa på att lyfta trygghetsfrågan i sammanhanget. Det är viktigt att skydda begravningsplatserna så mycket vi kan från kriminalitet. Bara för några veckor sedan var det någon som under natten roade sig med att köra omkring med bil på gräsområdet på Skogskyrkogården. Sådant ska vi försöka att motverka på alla möjliga sätt.

Anförande nr 250

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Jag kommer att fortsätta att prata om Vällingby, för det som Martin Hansson säger förvånar mig väldigt mycket. Finns det alltså en utredning om Vällingby Centrum, där ni har tittat på risk- och konsekvensanalyser? I så fall tycker jag att det är väldigt allvarligt att jag som vice ordförande i Svenska Bostäder och ledamot i koncernstyrelsen inte har fått se den.

Saken är den att enligt aktiebolagslagen är jag personligen ansvarig för de beslut som bolaget fattar. Det är alltså under straffplikt, eller vad det heter. Jag kan faktiskt hamna i fängelse om Svenska Bostäder gör någonting superdumt. Jag har också vårdplikt och rätt till full insyn i dessa frågor.

Oavsett om man tillhör majoriteten eller oppositionen har man rätt till samma information i ett aktiebolag till skillnad från i en nämnd. Om det finns en utredning om Vällingby, och det här säger jag inte av populistiska skäl eller någonting, undrar jag varför jag som vice ordförande inte har fått se den? Jag blir väldigt beklämd.

Anförande nr 251

Borgarrådet W e d i n (M): Jag lovar att göra allt i min makt för att Clara Lindblom inte ska hamna i fängelse.

(Borgarrådet L i n d b l o m (V): Ja, det hoppas jag!)

Det har varit ett uppdrag för bostadsbolagen att ta fram den här utredningen. Den ska såvitt jag vet rapporteras till ...

(Borgarrådet L i n d b l o m (V): Nej, det har den inte gjort.)

Det är väl ett bolagsstyrelsemöte innan årsskiftet. Såvitt jag vet kommer frågan att avhandlas där. Det är grunden för att gå vidare i processen, som ju härstammar från bolagsbolaget.

Anförande nr 252

K a r i n G u s t a f s s o n (S): Jag vill fortsätta på den frågan. Det är jättebra att ni pratar om en utredning, och det är jättebra att styrelsen kommer att få se den utredningen. Men det blir ju också väldigt märkligt att diskutera en utredning i talarstolen som oppositionen över huvud taget inte har fått se.

Jag tycker också att det är spännande att höra att ni tycker att det är Socialdemokraternas ansvar att propagera och informera och driva opinion för den politik ni föreslår. Det tycker jag är jättespännande. Och ja – jag ska erkänna att det har jag försökt göra. Jag har pratat med människor som bor i min stadsdel Bagarmossen som inte vill att deras lägenheter ska säljas, som inte vill bo i bostadsrätt. När det gäller valfrihet så finns det bostadsrätter på Hemnet! Men de vill bo i Stockholmshem. De vill bo hos Svenska Bostäder. Varför får de inte göra det, Dennis Wedin?

Anförande nr 253

Borgarrådet W e d i n (M): Det är många frågor på en gång. Jag håller absolut med det som tidigare talare sa om att allt är Socialdemokraternas fel. Givetvis instämmer jag till fullo.

Vi har en viktig diskussion när det kommer till ombildningar. Vi har tagit den debatten många gånger i den här salen, och vi har sagt att det ska ske utifrån de boendes egna initiativ. Vi ger möjligheten i 11 av Stockholms 132 stadsdelar där allmännyttan är särskilt dominerande. Det gör vi just för att minska segregationen runt om i hela Stockholm, för det är bra med blandade upplåtelseformer.

Vi går däremot inte vidare med bostadsavyttringar. I den grönblå koalitionen ser vi inte det som aktuellt. Socialdemokraterna i Södertälje och till och med i Malmö gör sådana affärer. I Göteborg ser ni till att öka antalet ombildningar. Det har ni möjliggjort för i Göteborgs senaste budget. När det kommer till Sundbyberg har ni möjliggjort en försäljning av ett kommersiellt centrum. Vad är det som gör att ni är så otroligt socialistiska just i den här staden?

Anförande nr 254

S a r a S t e n u d d (V): Så trevligt! Jag som var på väg upp i talarstolen för att säga att det är förskräckligt att vi har ett borgarråd som inte pratar om kyrkogårdsnämnden när han även har dessa frågor!

Ordförande, ledamöter, åhörare! Jag vill ta upp att i majoritetens budget går det att läsa att man vill att det ska utredas förutsättningar för en kistminneslund på Strandkyrkogården. Varför inte tänka lite mer långsiktigt? Sverige toppar statistiken gällande ändrade begravningstraditioner. Det kan bero på att svenskarna lämnar Svenska kyrkan i allt större utsträckning. Det kan också bero på urbaniseringen.

Det är svårt att säga, men vad som går att säga är att allt fler väljer en borgerlig begravning med personlig touch. Vi vet att många anhöriga helt hoppar över ceremonin och ses vid själva gravsättningen. Många säger dessutom att de vill ha en personlig begravning, där deras intressen står i fokus. Allt fler vill också ha en ekologisk begravning. Strandkyrkogården skulle passa perfekt för att utveckla ekologiska gravsättningar i stället för att man anlägger onödiga gravkvarter eller kistminneslundar.

Vi står dessutom inför det sjätte massutdöendet. Över 40 000 av världens insekter minskar i antal. En tredjedel hotas av utrotning. Den påverkan detta kommer att ha på världens ekosystem är katastrofal. Förutom svält kommer även många fågelarter att försvinna. Våra stora kyrkogårdar är tillhåll för många pollinerare och andra insekter. Men vi skulle kunna öka mängden genom att tillåta vissa delar av våra kyrkogårdar att bli ängsmarker. Vi skulle även kunna ge staden i uppdrag att ta fram ett blomsterprogram med ett större urval av ekologiskt odlade perenner som pollinerare dras till.

Vi måste börja se kyrkogårdarna som den tillgång de faktiskt är. Med detta yrkar jag bifall till Vänsterpartiets budgetreservation.

Anförande nr 255

Borgarrådet W e d i n (M): Nu får vi ett replikskifte som handlar just som kyrkogårdsfrågor!

Jag tycker att det är välkommet med initiativkraft och idéer kring hur man kan göra när det kommer till de här viktiga frågorna. Sara nämnde Strandkyrkogården. Det är en unik kyrkogård som just visar på Stockholms ambition med en bredd av begravningsformer. Det är fantastiskt att kunna erbjuda olika typer av begravningsplatser med särskilda gravkvarter för olika trossamfund och särskilda kvarter för naturgravar i skogsområde, vilket är ett ganska nytt sätt att jobba i Stockholm. Det var väldigt spännande att få se det när jag var där på besök.

Det är en viktig princip att minnes- och sorgeplatser ska finnas tillgängliga i stockholmarnas närområde. Det ska också påpekas att vi inte gör skillnader på människors religiösa preferenser. Jag tackar för era kreativa idéer, så får vi ta det vidare i diskussioner.

Anförande nr 256

S a r a S t e n u d d (V): Tack så mycket för det, Dennis! Det är ganska intressant, för många andra länder har kommit betydligt längre än vad vi har när det gäller just ekologiska begravingar. Efterfrågan ökar som sagt väldigt mycket, och därför tycker jag att kyrkogårdsnämnden borde titta närmare på det här. Jag vet att både Tyskland och England ligger före.

Jag kan hålla med om att Strandkyrkogården är stor och att det finns alla möjligheter att anlägga olika typer. Men jag tror att det här skulle vara väldigt passande just på grund av den här strukturen: Vi måste inte gå in och göra för mycket gravkvarter och så vidare, utan vi kan faktiskt låta kyrkogården vara det skogsområde som det faktiskt är.

*§ 9 Rotel V Trafikroteln
Trafiknämnden
Stockholms Stads Parkering AB
KS råd för funktionshinders- och tillgänglighetsfrågor*

Anförande nr 257

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Ordförande, fullmäktigeledamöter, stockholmare! Trafiknämndens budgetförslag inleds med denna mening: Trafiknämnden har en viktig roll i att bidra till att Stockholm har ett väl fungerande trafiksystem med minimal klimatpåverkan.

Meningen summerar inte hela uppdraget men rymmer i stort utmaningen som vi bär. Hur skapar vi en stad med smart mobilitet utan utsläpp? Gång, cykel och kollektivtrafik prioriteras. Mikromobilitet i form av elsparkcyklar och andra kreativa innovationer hanteras. Godstrafiken moderniseras. Biltrafiken begränsas och konverteras.

Vi tar nu steget mot att byta det fossila i transporterna till det rena, tysta och utsläppsfria. Elbilarna ges högst prioritet i transportsektorn. Under 2020 ska en handlingsplan tas fram som ska styra utvecklingen med hela handen och ge en fossiloberoende fordonsflotta i Stockholm till 2030 – därför att vi kan, därför att vi vill och därför att vi måste.

Det här är ett beting som heter duga. Och det är inte bara trafiknämnden som har ansvar här; det är lika mycket exploateringsnämnden i form av var vi bygger, stadsbyggnadsnämnden när det gäller hur vi bygger, miljönämnden när det gäller hur vi främjar och Stockholm Parkering, som under det senaste året har breddat sitt uppdrag för att bli ett mobilitetsbolag top notch. Tillsammans skapar vi ett Stockholm som går före.

Vi ska dock inte bara skapa en klimatsmart, miljövänlig och mobil stad. Vi ska också inom ramen för nämndens uppdrag skapa en levande stad, ett levande Stockholm. Vi fortsätter det framgångsrika arbetet med att använda våra offentliga miljöer mer kreativt med sommargångator, sommartorg och popup-parker. Vi knyter kulturen till våra offentliga platser. Vi tar också över och utvecklar och integrerar stadens torghandel i ett levande, framkomligt och klimatsmart Stockholm.

Framkomlighetsstrategin ligger fast, och ett nytt incitamentssystem för gatuarbeten tas fram. Det ska inte vara uppgrävt stup i ett, överallt samtidigt. Leveranstrafiken ska komma fram, turistbussarna ska komma fram, och den biltrafik som behövs ska komma fram.

Vi ska ha ett väl fungerande trafiksystem med minimal klimatpåverkan. Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 258

Borgarrådet V a l e s k o g (S): Ordförande, fullmäktige! På trafikområdet vet vi att ganska lite har hänt under det senaste året, utöver det som trafikkontoret normalt

sysslar med. Att klippa band vid olika invigningar som sommargångator och annat är ju trevligt, men det borde kanske vara viktigare att få konkreta saker uträttade.

Åtgärder behövs för en bättre trafikmiljö och minskade utsläpp, ökad trafiksäkerhet för oskyddade trafikanter, färre och effektivare varutransporter, elektrifiering för att kunna klara effekter och därmed en ny laddinfrastruktur för elfordon, parkeringspolitik som följer lagstiftningen samt för bättre städning och vinterväghållning.

Vi lägger 35 miljoner kronor extra på att förbättra städning och kunna hantera den olyckliga upphandling av snöröjning som de blågröna gjorde och som innebar sämre vinterväghållning på gångbanor jämfört med cykelbanor.

Majoriteten agerar inte heller med något intresse mot den ökande trafiken och tunga fordon, varken med större samlastningsprojekt eller gentemot staten för att stoppa miljöbelastande lastbilar som inte får köra i staden. Ni är negativa till längre lastbilar vid masstransporter, vilket vi vet innebär en nästan halverad miljöpåverkan.

Det vi i stället ser är ett symboliskt agerande med en miljözon på Hornsgatan som redan medfört stor ökning av bilsinbilar och därmed kraftigt ökade utsläpp av klimatgaser. Bara 2018 kommer denna växling till bilsinbilar, under dess levnad, att släppa ut mer klimatgaser än vad kolkraftverket i Värtan gör på ett år.

Ni stoppar trafikplanen för city som skulle innebära mindre trafik och bättre tillgänglighet. Ni vägrar att åtgärda Brommaplan så att framkomligheten ökar. Ni rör inte parkeringspolitiken för att fler fordon ska kunna flyttas från gatemark till tomtmark. Kostnaden för besöksparkering per timme på malmarna har inte justerats på över tio år. Det gör vi i vår budget. De blågröna väljer att avstå från åtgärder som verkligen minskar trafiken i innerstaden.

För de oskyddade trafikanterna måste vi öka säkerheten och minska hälsoriskerna. Olyckor med cyklister och gångtrafikanter är omfattande. De blågröna prioriterar försöksverksamheter och har politiker som ger kända råd: gångtrafikanter ska gå diagonalt över korsningar, allgrönt för cyklister även i blandtrafik, cykelbana i Söderledstunneln, motarbetande av reglering av elsparkcyklar, avstå från cykelhjälm och förbjuda alla dieselbilar.

Trafikpolitik handlar om att åstadkomma ökad tillgänglighet för samtliga trafikslag, att öka trafiksäkerheten och få en bättre stadsmiljö. Därför yrkar jag bifall till Socialdemokraternas förslag till budget.

Anförande nr 259

Ulla Hamilton (M): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Stockholmarna ligger i framkant när det gäller användning av ny teknik och it. Stockholm har ett av världens bäst utbyggda bredbandsnät. Alla skolor är uppkopplade med hög kapacitet. Flerfamiljshus, de flesta kontorshus och offentliga inomhusmiljöer är uppkopplade. Vi fick också så sent som i går ett Smart City-pris. Stockholm ligger alltså väl framme när det gäller it.

Stadens trafikljus hänger dock inte med i den här utvecklingen. De är inte alls anslutna till det här väl utbyggda fibernätet. De fungerar med gammal, begränsad teknik. Det måste vi ändra på.

Trafiken är en utmaning i vår växande stad. Jag tog initiativet till framkomlighetsstrategin. Den baseras på att alla transportslag behövs, men det gäller att hitta smidiga lösningar. Vi måste också jobba med att ständigt förnya framkomlighetsstrategin, för staden förändras ju. Vi kan inte tänka bort bilismen i staden, lika lite som vi kan tänka bort cyklister, yrkestrafik och bussar.

Som politiker är det vår uppgift att se till att staden har så bra trafiklösningar som möjligt, och tekniken kan hjälpa oss i detta arbete. Hornsgatan ska gå från pestgata till festgata. Med uppkopplade trafikljus kan vi kontrollera miljözoner, hålla koll på dubbdäcksanvändningen och luftkvaliteten och få bättre information om trafikflödena. Genom testet på Hornsgatan kan vi pröva vad som fungerar för att sedan successivt koppla upp resten av stadens trafikljus.

Tekniken kan hjälpa oss att hålla koll på miljön, bidra till att öka tryggheten i såväl trafiken som vid grönområdena och öka möjligheterna att guida såväl stockholmare som besökare i en stad som står mitt uppe i många nybyggnationer och renoveringar av infrastrukturen.

Varuleveranser är en stor del av de här trafikrörelserna, och de leveranser som kan göras off peak borde också kunna uppmuntras att göra det.

Det är många som vill gräva i våra gator. Det kräver tillstånd, och det påverkar framkomligheten i vår stad. Därför måste det också bli tydligare att det kostar om inte grävarbetet blir klart i tid. Vem som gräver, varför och när det ska vara klart ska också framgå så att stockholmarna faktiskt ser det.

En grön stad måste också vara en skön stad. Därför är renhållning och bekämpning av klotter viktiga frågor.

Vinterväghållningen är också en ständig utmaning i Stockholm. Ju tätare stad desto större utmaning att få bort snön när den kommer. Det gäller att prioritera i vilken ordning som detta sker. Det kan kommuniceras mycket bättre till stockholmarna än vad det har gjort hittills. Den sopsaltning som först testades på cykelbanor ska också komma de gående till del. Därför vill vi utöka sopsaltningen till trottoarer och gångbanor. Vi måste också mycket bättre kontrollera de entreprenörer som utför detta arbete.

Ordförande! Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till budget.

Anförande nr 260

R i k a r d W a r l e n i u s (V): Ordförande, ledamöter, stockholmare! Jag håller med trafikborgarrådet om att bland trafiknämndens många viktiga uppgifter är den viktigaste och mest akuta att skapa ett fossilfritt transportsystem i staden. Vägrafiken står för ungefär hälften av utsläppen i Stockholm samtidigt som vi befinner oss i en brinnande klimatkris där utsläppen behöver minska drastiskt och vi har enats om att fasa ut de fossila bränslena till 2040.

Det som förvånar är att den blågröna budgetmotionen, trots denna enighet, i stort sett är tom på förslag som rör klimatomställning av trafik och transport. Där finns formuleringar om att utsläppen från biltrafiken måste minska för att Stockholm ska nå klimatmålen och att det sker genom teknikutveckling, utbyggd kollektivtrafik och minskad biltrafik. Det är bra! Men hur ska det gå till rent konkret?

I det finstilla står det att en handlingsplan och en utredning ska göras under året för att se hur utsläppen från biltrafiken ska minska. Men det står ingenting om hur mycket, och det står ingenting om hur det ska göras. Som jag sa i ett tidigare inlägg: 405 dagar har gått.

När jag har frågat både trafikkontoret och trafikborgarrådet om hur trafiken och trafikens utsläpp ska minska har jag fått svaret att det presenteras i det nya miljöprogrammet. Vi har hört att det nu är på g, men det är väldigt sent. Hur ska det hinna implementeras redan till nästa år? Till de här 405 dagarna får vi sannolikt lägga 365 dagar till innan någonting börjar hända.

Fullmäktige! Franklin D. Roosevelt tillträdde som USA:s president senvintern 1933 under den djupaste ekonomiska krisen. Efter 100 dagar hade han genomdrivit inte mindre än 13 stora lagstiftningspaket som tog USA ur krisen och förändrade landet i grunden. Det kallades för New Deal – en ny giv.

I dag är det många som tar New Deal-politiken som en inspiration för den nödvändiga och brådskande klimatomställningen. Då kallas det för Green New Deal, ett omfattande reformpaket för klimat och välfärd.

Det är väl orättvist att jämföra ert styre med Roosevelts, men jag kan ändå inte låta bli att fundera över vad han gjorde på 100 dagar under en kris och vad ni har åstadkommit på 405 dagar hittills under en kris.

Klimatomställningen är akut och viktig, och vi har många förslag som jag gärna berättar mer om senare. Vår övergripande inriktning är en snabb, rättvis och genomtänkt klimatomställning, helt enkelt en Green New Deal. Bifall till Vänsterpartiets budgetmotion!

Anförande nr 261

P e t e r B a c k l u n d (L): Ordförande, ledamöter! Vi liberaler älskar friheten, och just i trafikpolitiken går det att öka friheten. Jag har bott i den här staden i drygt 30 år. Samtidigt har det blivit trängre och trängre på alla sätt. Det märks särskilt i trafiken och den kamp om gatans utrymme som har förvärrats. Irritationen mellan olika trafikanter har ökat. Framkomligheten måste öka och då för den kapacitetsstarka trafiken. Detta, menar vi liberaler, ökar friheten för många.

Funktionsnedsättning kan göra att rörligheten blir begränsad i Stockholms gatumiljö. Hinder i vägen, inte minst i form av slängda elsparkcyklar på gatan, kan bli riktigt farliga för den som är synskadad. För den som sitter i rullstol kan en hög trottoarkant innebära jobbiga och långa omvägar. Jag är glad att jag tillhör ett parti som alltid vill öka friheten. Jag är glad att jag tillhör en majoritet som fortsätter att undanröja hinder

genom till exempel nedfasning av trottoarer men också aktivt arbetar för att det ska bli ordning och reda vad gäller elsparkcyklar.

Vi satsar på bättre vinterväghållning, där fler gångbanor sopsaltas. Vi mer än fördubblar anslagen. Det ökar friheten för dem som kanske till och med drar sig för att gå ut annars. Ibland låter det som om sopsaltnings tidigare bara skett på cykelbanor. Sanningen är den att stora delar av de cykelvägar som sopsaltas samtidigt är gångväg.

Nu ökar vi också framkomligheten för buss 4, som är Sveriges mest trafikerade busslinje. I dag brister pålitligheten. Kan vi trimma tiderna något och dessutom se till att tidtabellen hålls bättre oavsett tid på dygnet är mycket vunnet för många. Det kan handla om företräde vid rött ljus, tydligare bussfiler, ökad övervakning och bötfällande av hinder i vägbanan. Kanske ska man också kunna gå på bussen vid alla dörrar.

Vi liberaler tror på framtiden. Tekniska lösningar gillar vi. Kombinerad teknik med ökat inflytande och demokrati är det riktigt bra. När vi nu ger ett uppdrag till trafikkontoret att utveckla Tyck till-appen får vi detta. Vi förbättrar och utvecklar också betalappen så att det ska kunna gå att hitta lediga parkeringsplatser och laddplatser.

Stockholm behöver en modern, teknikbejakande trafikpolitik som förbättrar framkomligheten och friheten för många. Liberalerna är en garant för detta. Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 262

F e l i x B y s t r ö m (SD): Ordförande! Det har nu gått ett år sedan vi stod här sist och pratade budget och inriktning för Stockholm, ett år av det nya politiska ledarskap som allianspartierna tyckte att Stockholm förtjänade.

Jag måste säga att jag är aningen besviken. Stockholm skulle vara möjligheternas stad för alla människor som bor här och söker sig hit. Det skulle bli en nolltolerans mot klotter, skadegörelse, olagliga bosättningar och nedskräpning. Stockholm skulle ha Sveriges bästa företagsklimat. Sedan kapitulerar man helt till förmån för Miljöpartiets näringsfientliga trafikpolitik.

”En östlig förbindelse är en central del i att bättre knyta samman den södra och norra delen av Stockholm. Ett färdigställande av ringleden runt innerstaden skulle underlätta inte minst för kollektivtrafikresenärer och den resulterande minskningen av trafiken i centrala Stockholm skulle samtidigt förbättra luftkvaliteten och korta nedpendlingstiderna mellan andra platser i staden. Vi ska säkerställa att en östlig förbindelse byggs med modern trafikplanering som inte bidrar till ökade utsläpp eller trängsel i andra delar av trafiksystemet. Vi ska också se till att en ny östlig förbindelse är en del av en modern stadsplanering som går hand i hand med ökat bostadsbyggande och täta stadsmiljöer.”

Jag hoppas att ni känner igen dessa ord. De var en gång i tiden era egna.

Att bevara Bromma flygplats var en tydlig borgerlig hållning före valet. Lite mer än ett år senare är det tyst. Det enda partiet som har uttalat sig i frågan från majoritetens

sida är Miljöpartiet, och deras hållning kunde inte vara klarare: Bromma flygplats ska läggas ned, gärna i går.

Det blir alltmer tydligt att Stockholm inte blir en möjligheternas stad för alla människor som bor här, åtminstone inte för dem som är beroende av att ta bilen till och från jobbet, hämta barnen på förskolan eller skjutsa dem till träningen. Det blir alltmer tydligt att Stockholm inte får Sveriges bästa företagsklimat, i alla fall inte för företag som är beroende av att ha bra och nära möjligheter att resa över landet.

Jag är glad över att kunna presentera ett alternativ som ser vikten av att Stockholm får en östlig förbindelse och har en närliggande flygplats, både för invånarnas möjligheter att resa och för företagsklimatet. Det är ett alternativ som innebär mer ljussättning i stadsmiljön, som stärker insatserna mot klotter och olaga affischering och som ökar resurserna till renhållning i staden, som prioriterar framkomligheten i Stockholm och ökar säkerheten för gångtrafikanter.

Stockholm förtjänar en trafikpolitik som gynnar samtliga stockholmare och inte bara oss som cyklar. Jag yrkar bifall till Sverigedemokraternas budgetreservation.

Anförande nr 263

J o h a n F ä l l d i n (C): Ordförande, ledamöter, åhörare! År efter år slås nya värmer rekord. Rapport efter rapport ger oss nya kalla kårar. Klimatdebatten har gått från att vara ljummen till att bli stekhet. I stad efter stad marscherar unga och gamla, fast beslutna om att aldrig låta engagemanget svalna.

Politiskt ledarskap är nödvändigt. Vi som fattar besluten måste ta vårt ansvar. Vi ska fortsätta att driva igenom klimatreformer. Men därute har klimatrevolutionen redan börjat, och den här revolutionen måste vi låta ske.

De kommande åren kommer hundratals nya elbilsmoeller att nå marknaden. Teknikutvecklingen går snabbt. Medvetenheten ökar lavinartat. Våra beslut måste gå hand i hand med den utveckling vi ser.

Med fler elbilar i staden ökar behovet av laddinfrastruktur. Fram till 2022 ska 4 000 laddstolpar bidra till att hålla Stockholm i rörelse. Vi ska ha en fossilfri organisation senast 2030. Energieffektiva investeringar i belysning och tekniska anläggningar ska göras, och den biologiska mångfalden ska värnas genom konkreta åtgärder runt om i Stockholm.

Ordförande! Det är lätt att hålla med dem som säger att politiken gjort för lite för att motverka klimatförändringarna. Men det är samtidigt min övertygelse att politiken inte kan göra tillräckligt. Ansvaret för att hantera klimathotet är delat – delat mellan städer, regioner och stater, delat mellan näringsliv och civilsamhälle, delat mellan innovatörer och vanligt folk.

Vi kan fortfarande vända utvecklingen, men vi måste göra det tillsammans. Jag säger inte detta för att förminska min eller politikens roll. Jag säger detta för att jag tror att vi kan vända utvecklingen. Jag tror det därför att jag vet vilken oerhörd kraft som finns i ett samhälle som välkomnar nya tankar, som låter kreativitet och entreprenörskap

vara med och driva fram samhällsförändringar och som värderar enskilda människors engagemang.

Därför är det också viktigt att Stockholm är en stad med väl fungerande infrastruktur och ett gott näringslivsklimat, där också trafiknämndens arbete kan bidra till att lägga grunden för att goda idéer slår rot och nya gröna företag kan växa.

Visst kan oron över klimatet få en att nästan frysa till is. Men vi kan bara vända utvecklingen med ett brinnande engagemang. Bifall till kommunstyrelsens budgetförslag!

Anförande nr 264

M i k a e l V a l i e r (KD): Fru ordförande, fullmäktigeledamöter, referenter, alla åhörare! Hej! Tänk att få vara med och påverka en hel stad! Tänk att få vara med och påverka en stad som Stockholm – fantastiskt och fullt av ansvar!

Jag sa i ett tidigare debattpass att jag är glad över att få vara med i stadsbyggnadsfrågor, men samma hurra gäller för trafiknämnden. Ja, det är sant!

Det är också sant att här står en som har klagat mycket på snöröjning, när jag satt i opposition. Staden hade ärligt talat ett par ganska risiga år med mycket snö där stockholmarna fick pulsa omkring alldeles för länge och där ojämnheten var stor över staden. Folk var förbannade. Men nu är det en ny majoritet, och vi klarade snöröjningen rätt fint på de flesta håll förra vintern, även om det fanns några luckor. Det var några gator och gångbanor som inte röjdes, och det var några entreprenörer som verkade köra sitt eget race. Men nu sticker vi ut hakan och säger att den här vintern blir bra. Nu blir det mer sopsaltning och bättre koll på entreprenörerna. Jag räknar med att kunna stå här igen om ett år och säga att vi börjar få grepp om snön.

Men en stad är inte snöröjning allena, utan vi ska göra en massa andra bra saker också i trafiknämnden. Stockholm ska vara en trygg, säker, ren och välskött stad, och standarden ska vara likvärdig i hela staden. Jag har pratat om ljusprogram här i ganska många år. Det finns fortfarande mörka gångtunnlar som behöver fixas till och andra platser där ljus kan göra susen.

Nedskräpning måste hållas kort, och arbetet mot klotter måste stärkas. Nu ser det ärligt talat för taskigt ut på en del håll. Vi har alla sett bilderna från Märten Trozigs gränd. Det skapar vantrivsel och otrygghet. Och nej, det handlar inte om att vi i den grönbå majoriteten inte förstår vad som är konst, utan det handlar om att enskilda och allmänna fastighetsägare har rätt att slippa få sina fasader målade utan att de har bett om det. Det sätts juridiska käppar i hjulen för gemensamma insatser mellan enskilda fastighetsägare och staden. Vi måste komma förbi detta på något sätt, för stockholmarna bryr sig inte ett smack om vem som äger huset. De vill bara ha bort klottret.

Vi borde också kunna göra livet lite lättare för såväl eldrivna som tvåhjuliga fordon. Jag pratar om motorcyklar, om cyklar, om mopeder och om laddinfrastruktur. Det finns mycket kvar att göra, men vi är på god väg.

Jag yrkar därför bifall till kommunstyrelsens förslag till budget.

Anförande nr 265

L i s a P a l m (FI): Ordförande, ledamöter och åhörare! Stockholm har länge planerats och byggts för bilismen. Politiken har lagt och lägger fortfarande enormt mycket pengar på bilvägar och trafikleder samtidigt som trycket på kollektivtrafiken bara ökar. Det var bara någon vecka sedan vi fick höra att Förbifart Stockholm skulle bli ännu dyrare – 17 miljarder mer ska det kosta. Notan var hög redan innan, och nu kommer den att betalas med stockholmarnas pengar, som egentligen skulle kunna gå till kollektivtrafiken.

Vi i Feministiskt initiativ vill flytta fokus från bilen när vi pratar om kommunikationer och i stället sätta gång-, cykel- och kollektivtrafik främst när vi planerar, utformar och bygger. Det är dags att se bilen som det omoderna och ohållbara trafikslag det faktiskt är. Eftersom biltrafiken står för en så stor del av utsläppen och föroreningarna i Stockholm har trafiknämnden en central roll för stadens möjlighet att klara den akuta omställningen till en fossilbränslefri stad senast 2030. Vi menar att allt arbete och all planering ska ske utifrån det klimatnödläge vi befinner oss i. Detta innebär bland annat att prioritera hållbara trafikslag som gång-, cykel- och kollektivtrafik framför biltrafik.

Visst är bilar drivna med hållbara bränslen bättre än fossilbränsleddrivna bilar ur ett klimatperspektiv, men vi fastnar ofta i att prata om teknikutveckling. Mitt i en klimatkatastrof måste vi lägga våra resurser på de trafikslag som är hållbara redan i dag.

För att göra Stockholm till en riktig gång- och cykelstad måste vi skapa väl underhållna gångar och cykelvägar separerade från varandra och från bilarna. Bättre förutsättningar för gång-, cykel- och kollektivtrafik är dessutom en jämställdhets- och jämlikhetsfråga. Vi vet att kvinnor och personer med lägre inkomster åker kollektivt i större grad än män och höginkomsttagare. Studier visar också att kvinnor i högre utsträckning än män anpassar sina resor utifrån hur tryggt och säkert de tycker att det är. Lika angeläget som att göra plats för de hållbara trafikslagen är det att minska biltrafiken.

Bifall till Feministiskt initiativs budgetförslag!

Anförande nr 266

M a r t i n H a n s s o n (MP): Ordförande! Jag tänker byta ämne lite. Under trafikroteln ligger också kommunstyrelsens råd för funktionshindersfrågor, där jag är ordförande. Jag skulle gärna vilja prata lite om dessa frågor också. De är tvärovergripande för hela staden och ligger under stadsdelsnämnder, under trafik, under social, under stadsbyggnad och så vidare.

Jag tycker att det är viktigt att prata lite om att den viktigaste posten för rörelsen, det vill säga stadsdelarnas stöd och service till personer med funktionsnedsättning, ökar med 152 miljoner i år, vilket är väldigt roligt. Det ska sägas att det är inklusive effektiviseringskraven på 40 miljoner och de beräknade volymökningarna på 55 miljoner.

Trafikkontoret arbetar med att vid alla ombyggnationer, renoveringar och sådant ska gatumiljön och det offentliga rummet alltid tillgänglighetsanpassas fullt ut. Detta är

något som hela tiden sker. Sedan, utöver detta, har man under 2019 lagt ytterligare 13,7 miljoner på riktade satsningar, till exempel att anlägga ledstråk, bygga bort nivåskillnader och så vidare. Detta har gjorts för Vårbergsplan i Skärholmen, Rinkebytorget, Riddargatan på Östermalm och liknande.

Under 2019 har trafikkontoret anställt fyra kontrollanter som har patrullerat runt på gatorna i Stockholms stad för att kolla var det står saker olovligt. Det är till exempel byggsäckar, gatupratarer och sådant som står i vägen, vilket utgör ett stort problem. Kontrollerna fungerar väldigt bra, så därför fortsätter satsningen under 2020.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 267

Alexandra Mattsson Åkerström (V): Det är kul, Martin, att du väljer att lyfta upp funktionshindersfrågor. Du har ju suttit som ordförande i rådet under året nu och under den förra mandatperioden också.

Till och med socialborgarrådet stod här igår och höll med om att tilldelningen till LSS inte var tillräcklig, så det var intressant att du lyfte upp den som något positivt helt plötsligt.

Men jag skulle vilja fråga dig en annan sak. Funktionshindersrörelsen har lyft upp det här med att få komma in tidigare i beslut och få möjlighet att påverka. Jag vet att en översyn av detta pågår, så jag skulle vilja fråga: Var ligger utredningen, kommer det något skarpt förslag och så vidare?

Anförande nr 268

Martin Hansson (MP): Kul att du nämner den! Omorganisering och sådant håller vi på och arbetar med tillsammans. Alla partier som står bakom detta, vilket är väldigt roligt. Det har pågått intensivt nu under våren och hösten.

Medskicken från rörelserna har varit att vi gärna får ta lite längre tid på oss, bara vi ser till att det blir rätt. Det har hela tiden varit så att vi inte ska stressa fram det. Planen är att vi ska få se ett skarpare förslag här under våren eller till med vintern. Då kan vi förhoppningsvis berätta mycket mer. Men vi har en ständig dialog inom rådet om detta, och framför allt är stadsledningskontoret med på vartenda möte och informerar om detta.

Anförande nr 269

Madeleine Kaharscho Fridh (FI): Hej! Det är jättebra att du lyfter upp tillgänglighetsperspektivet, Martin, men jag tänker ställa en fråga om barnperspektivet. Det är kanske inte helt oväntat.

För några veckor sedan skickade jag och min son Henning in en fråga om en gata utanför hans skola som man höll på att bygga på. Vi skickade in frågan till Barnkanalen och till Stockholms stad. Från Barnkanalen fick vi svar dagen efter och från Stockholms stad tre veckor senare. Vi fick svar i alla fall, och det är positivt.

Här leker vi heter en karta som togs fram under den förra mandatperioden. Där beskriver barn platser där man leker och vistas. Det är något väldigt positivt – ett sätt att uppmuntra barn att ta plats i staden. Jag har inte sett så mycket i trafiknämndens förslag till budget om barnrättsperspektivet eller om barnfrågor, så jag undrar lite hur ni ser på det.

Anförande nr 270

M a r t i n H a n s s o n (MP): Jag känner helt igen mig i din beskrivning i med att jag också har en son, Herman. Han är född på samma dag som Henning och på samma BB dessutom, i rummet bredvid, så vi har följts åt.

Det som trafikkontoret har arbetat mycket med och som man håller på mycket med är framför allt trafiksäkerheten och trafikmiljön kopplat till skolorna. Det är detta man har riktat in sig på. I övrigt får jag hänvisa till Daniel, som kanske kan fylla i lite mer detaljerat.

Anförande nr 271

M i k a e l V a l i e r (KD): Klotter på fel plats irriterar stockholmarna, som jag sa förut, men det gör också ständigt uppgrävda gator, osynkade vägarbeten och cykelbanor med parkerade bilar och byggnadsställningar på. Sådana saker är inte bara irriterande, utan de är också allvarliga ur ett tillgänglighetsperspektiv. Den stockholmare som ska ta sig fram med rullstol, rullator eller barnvagn kan ibland helt enkelt inte göra detta, och det är på intet sätt jämlikt. Här behöver vi hitta ett avgifts- eller sanktionssystem som skapar incitament till snabba arbeten, så att vi får våra gator framkomliga. Som Martin sa pågår ett arbete åt det hållet, och detta gäller även sopsäckar och sådant. Här måste vi göra det ännu lite bättre.

För den som är ung eller nyinflyttad de senaste 20–30 åren kan vara svårt att föreställa sig Södergatan, som gick som ett djupt sår genom hela Södermalm från Slussen och söderut. Det är det som i dag kallas Söderledstunneln. Överdäckning av gator är jättedyrt, men åh, så bra det kan bli! Ingen vill ha tillbaka det där såret, det där diket genom Södermalm. Jag hoppas att vi kan hitta fler sådana platser för mina barnbarn, just nu bara lille Fred, ett år. Han är troligen inte född på samma BB som de andra barn som nämndes här, men han tycker att det är självklart med bostäder och park i stället för trafikleder. Jag hoppas att vi hamnar där.

Vi ska också göra det svårt för terrorister att köra fram på centrala gator. Dessa gator måste ha terrorhinder där så är lämpligt.

Kristdemokraterna ansvarar som ni vet för trygghet, och då är det i detta sammanhang otroligt glädjande att hela 30 procent av de ansökningar som beviljats av trygghetsutskottet kom från trafiknämnden. Jättebra!

Jag yrkar fortfarande bifall till kommunstyrelsens förslag till budget.

Anförande nr 272

Borgarrådet V a l e s k o g (S): I ditt inledningsanförande tog du upp att snöröjningen är en viktig fråga, Mikael, och det håller jag med om helt, fullt och fast. Jag tycker

möjligt att du var lite väl optimistisk när det gäller att ni kan klara alla typer av väder. Om det ramlar ned fem snöbollar i Globens storlek på ett dygn, vilket har hänt, vet jag inte vilken maskinpark eller vilket avtal vi ska ha för att klara det, utan då blir det desto viktigare med kommunikation, som någon var inne på förut.

Jag vill fråga dig om det avtal som finns och som vi anser är problematiskt. Det är bra att det finns möjlighet att kunna avropa sopsaltning också på gångbanor, men problemet är att vi har ett avtal värt 45 miljoner eller något sådant, som i huvudsak går till cykelbanorna. Ni lägger nu 5 miljoner extra på att kunna ropa av för gångbanor. Vi har lagt mer pengar. När upphandlingsprocessen pågick var vi kritiska till att det inte är samma ambitionsnivå för gångbanor som för cykelbanor när det gäller pengar. Utanför innerstaden finns en del gångbanor och cykelbanor, men i innerstaden finns det cykelbanor där flest människor rör sig. Ser inte du detta som ett problem?

Anförande nr 273

M i k a e l V a l i e r (KD): Något som jag verkligen skulle se som ett problem vore om snöbollar i Globens storlek skulle ramla ned. Det skulle vara väldigt obehagligt om snön kom i snöbollsform, så det hoppas jag att vi slipper. Har du verkligen varit med om det, Jan?

(Borgarrådet V a l e s k o g (S): Inte storlek, mängd!)

Det pågår ett arbete med att styra upp entreprenörerna och hanteringen av snöröjningen. I år har jag större förhoppningar än någonsin om att det ska bli riktigt bra. Jag delar din uppfattning att det har varit lite knas, men jag delar inte din oro över vad jag kommer att stå här och säga om ett år. Jag kommer att vara jättenöjd. Det är min plan.

Anförande nr 274

M a r i a M u s t o n e n (V): Ordförande, fullmäktige, stockholmare! Vi befinner oss i ett klimatnödläge, och trafiken står för ungefär hälften av utsläppen i Stockholm. Därför måste klimatombudsningen vara trafiknämndens viktigaste uppgift. Vi har bra strategidokument som tydligt prioriterar gång-, cykel-, kollektiv- och nyttotrafik framför privatbilism.

Vi hör många vackra ord från Daniel Helldén, men vi ser väldigt lite hända i praktiken. I ett klimatnödläge lyfter majoriteten upp klottersanering som en av nämndens viktigaste uppgifter. Jag frågar: Är detta verkligen en rimlig prioritering?

Vi kan ta elbilar, som Johan nämnde i sitt inlägg, som ett exempel. För att kunna ha en elbil måste man kunna ladda den där man bor. Majoritetens ambitionsnivå är låg, bara 400 laddplatser. Problemet är strategin att lägga ansvaret för att bygga laddplatser på marknaden, för då går det för sakta. Det blir det inte likvärdigt i hela staden, utan det blir innerstadsfixering.

Jag har försökt hitta publika laddplatser i min egen stadsdel, Skarpnäck, men jag har inte hittat en enda. Då blir det lite svårt att skaffa elbil. Vi vill att Stockholm Parkering får i uppdrag att bygga laddplatser även på gatumark.

Bifall Vänsterpartiets budgetförslag!

Anförande nr 275

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Fru ordförande! Stockholm Parkering kan inte bygga laddplatser på gatumark, men man kan göra det på andra platser. Det byggs bland annat på ytor som är fastighetsmark, när Stockholm Parkering har denna möjlighet.

När det gäller att lämna allting till marknaden gör vi ju inte det eftersom vi har ett parkeringsbolag som nu går i bränschen för att bygga laddinfrastruktur. Det finns uppdrag om 4 000 publika laddplatser fram till 2022, och av dessa ska Stockholm Parkering bygga 2 000. Det finns snart 1 600 laddplatser totalt i Stockholm Parkerings garage. Om det finns garage som Stockholm Parkering driftar, sköter eller har ansvar för kan man få en laddplats uppsatt där. Det är ju inte marknaden. Även om Stockholm Parkering arbetar på marknaden är det ett kommunalt bolag. Vi tycker att det bra att också marknaden tar sitt ansvar och bygger laddplatser, så som de gör med de laddgator vi har nu. Men vi måste få ut dem i förorten, det håller jag med om.

Anförande nr 276

M a r i a M u s t o n e n (V): Jag är väl medveten om Stockholm Parkerings goda arbete. Bolaget är bäst i klassen när det gäller laddplatser i anläggningar, men det finns väldigt många förorter i Stockholm som inte har några anläggningar, vare sig Stockholm Parkerings anläggningar eller privata. I till exempel Hammarbyhöjden, där du bor, Daniel, finns inga publika garage.

Hur ska jag kunna skaffa en elbil, Daniel?

(Borgarrådet H e l l d é n (MP): Jag får inte svara.)

Anförande nr 277

P e t e r B a c k l u n d (L): Jag tänker komma in på Vänsterpartiets ekonomi och förslag och hur ni egentligen utformar er budget, Maria. Ni pratar mycket om bilfria zoner inne i city. I ditt inledningsanförande fanns det mycket om att gång- och cykeltrafik ska prioriteras och så vidare, men ni lägger ju inga pengar på det – ingenting. Egentligen lägger ni inte mer än majoriteten, och då funderar man på vart de fina idéerna tar vägen. Eller fina och fina – jag tycker lite annorlunda när det gäller vissa saker.

Min fråga till dig är: Var hittar ni pengarna?

Anförande nr 278

M a r i a M u s t o n e n (V): Vi tycker att budgetförslagets omfattning och finansiering för trafiknämnden är bra. Vi har inte något annat förslag i den delen, men vi vill prioritera verksamheten.

Anförande nr 279

Borgarrådet V a l e s k o g (S): Ordförande, fullmäktige! Hög tillgänglighet på spår och vägar har stora samhällsekonomiska värden som påverkar sysselsättning, bostadsplanering, produktivitet och mycket annat. Det har alltså ett egenvärde att öka tillgängligheten i transportsystemen samtidigt som vi med ekonomiska styrmedel måste prioritera att trafik får företräde.

Mer måste göras på regional nivå för att få kollektivtrafiken att fungera bättre och utvecklas. I regionen har de blågröna misskött ekonomin, och investeringsförmågan är usel. Nu hotas dessutom sex stora spårprojekt på grund av kostnadsökningar på tiotals miljarder. Men projekt stoppas även lokalt i Stockholm, också sådant som kostnadsmässigt inte är särskilt dyrt. Varken en ombyggnation av Brommaplan eller successivt genomförande av trafikplanen för city kostar särskilt mycket. Varför händer inget?

Spårväg till Ropsten och att gräva ned Centralbron har majoritetspartierna lovat att genomföra. Jag undrar hur tidsplanen ser ut för dessa löften. Majoriteten vill inte minska kostnaden för att parkera på gatumark jämfört med tomtmark. Man agerar, som jag sa tidigare, svagt mot staten när det gäller att använda trängselportalerna och beivra de mest miljöbelastande fordonen – de tunga fordon som olagligt kör i innerstaden.

Slutligen måste jag lyfta upp frågan om elsparkcyklar, där jag tycker att hanteringen är under all kritik. Majoriteten har inte lyft ett finger för att polisen ska ändra sitt felaktiga beslut att inte kräva tillståndsplikt för uthyrningsverksamheten. Det har vi. Vi har träffat ansvariga personer och experter, och i polisens insynsråd har vi krävt en rättsutredning. Nu finns ett preliminärt besked från polisen. Som det ser ut kommer polisen att fastslå att ordningslagen gäller och att tillstånd ska krävas för uppställning av de 8 000 elcyklarna. Slutgiltigt besked har utlovats, troligtvis i nästa vecka.

Allt detta hade trafikborgarrådet kunnat ordna om det hade funnits ett större engagemang. I stället har vi sett motsatsen.

Anförande nr 280

U l l a H a m i l t o n (M): Fru ordförande! Du vet ju, Jan, att vi har haft ärendet om Brommaplan uppe i trafiknämnden, så därför är jag lite förvånad över att du efterfrågar detta återigen. Trafikkontoret har ju fått ett uppdrag att titta på hur man ska hitta en bättre lösning på detta område.

När det gäller de stora infrastruktursatsningarna, som vi överens om är en jättebra idé, tycker jag att det vore mer klädsamt om du lade ned gnället över att de kostar mer. I stället kan vi kroka arm tillsammans, både detta hus och det andra huset, för att se till att din regering hjälper till att lösa den situation som har uppstått just nu. För det är ju lika mycket en statlig angelägenhet att se till att detta blir ordnat på bästa möjliga sätt som det är en angelägenhet för både regionen och staden. Det är ju inte så att fördyringarna beror på någon tafflighet vare sig från detta hus eller från det andra huset, utan de beror bland annat på debaclet med Förbifartsupphandlingen.

Anförande nr 281

Borgarrådet V a l e s k o g (S): Jag kan absolut hålla med dig om Förbifarten och de tre miljarderna, Ulla, men jag pratade om betydligt större belopp och problem. Det gäller spårprojekten, och jag uppfattar att Ulla Hamilton är ganska dåligt informerad. Vi löste en del av problemen när det gäller Stockholmsöverenskommelsen under den förra mandatperioden. Vi gjorde förändringar för att klara den 15-procentsgräns som fanns för hur mycket kostnaderna fick öka. Men det är faktiskt regionen som har ansvar för detta, och vi pratar om stora belopp.

Sedan är jag den förste att hålla med om att vi bör kroka arm. Vi var på ett möte i förra veckan om detta, och jag tycker verkligen att vi ska prata gemensamt gentemot staten. Där är vi alltså helt överens, men det är inte tu tal om att det blir en fullständig chock när man pratar om tiotals miljarder för spårprojekten. Vi har inte ens sett projekteringen av Sverigeförhandlingens tre projekt ännu, som riskerar att hamna på samma nivå.

Vi pratar inte om enstaka miljarder utan om väldigt många miljarder. Det är jätteproblematiskt, och detta har faktiskt regionen ansvar för.

Anförande nr 282

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Fru ordförande! Jag vill säga två saker.

Först och främst skulle vi gärna se att trängselportalerna användes på det sättet att vi kunde hålla borta både miljöskadliga och CO₂-utsläppsmässigt problematiska fordon. Därför tror jag att det finns en ganska bred enighet i fullmäktige. Det är inte något konstigt.

När det kommer till frågan om elsparkcyklar är det en käpphäst för herr Valeskog att säga att vi inte gör tillräckligt. Han är fullt medveten om att det är polisen som avgör denna fråga. Polisen har skriftligen sagt till staden att den typen av tillstånd inte behövs. Om de ändrar sig ändras också bilden av vad man kan göra för något. Det intressanta är att infrastrukturministern, eller egentligen regeringen, i oktober gav ett uppdrag till Transportstyrelsen, som bland annat fick i uppgift att utreda möjligheten att införa ett krav på tillstånd för att få hyra ut elsparkcyklar på det sätt som man gör Stockholm i dag. Så vi verkar inte vara ensamma om denna tolkning.

Anförande nr 283

Borgarrådet V a l e s k o g (S): I denna fråga har vi hört uttalanden från regeringen, även skriftliga sådana, om att ordningslagen gäller. Det intressanta är det som borgarrådet själv säger, nämligen att det är polisens uppfattning. När man hör att en enskild polisman sätter sig på tvären, medan experterna har en annan uppfattning, borde det vara naturligt för vilken politiker som helst att inte nöja sig med det utan fortsätta att agera. Det gjorde faktiskt vi från vår sida. Alla experter som varit inblandade har sagt samma sak, nämligen att ordningslagen gäller och att verksamheten är tillståndspliktig. Och nu får vi tydligen ett sådant besked i nästa vecka.

Det har nu gått ett halvår med massor av olyckor i onödan, efter majoritetens lite halsstarriga hantering. Jag uppfattar det nästan som att man medvetet inte har velat göra något, och detta tycker jag är oförsvarbart med tanke på hur stor omfattning verksamheten har haft och hur många olyckor och problem som har funnits. Då sitter man inte och väntar, utan då försöker man agera och träffa dem som verkligen kan dessa frågor. Man litar inte på en enskild polisman.

Anförande nr 284

P e t e r B a c k l u n d (L): Hej! Jag lyssnade på dig, Valeskog. Du pratade om stora infrastrukturinvesteringar och den biten. Vi står inför stora investeringar i regionen över huvud taget när det gäller till exempel tunnelbana. Det som byggs ut är exempelvis Spårväg city, Roslagsbanan, t-bana till Älvsjö och så vidare.

Det finns en sak som jag reagerar på i ert förslag till budget, och det är framför allt att ni skriver att vi ska ha tunnelbana till Fagersjö också. Jag blir lite fundersam. Det är regionen som äger frågan egentligen. Varför kommer den upp här på det sättet? Framför allt funderar jag på att ni inte har några som helst funderingar om hur ni ska finansiera detta. Nu har du chansen, Valeskog. Hur tänker ni finansiera detta?

Anförande nr 285

Borgarrådet V a l e s k o g (S): Det framgick nog indirekt av mina tidigare uttalanden. Om de senaste dagarnas besked stämmer och det blir fullständigt förändrade ekonomiska förutsättningar för Stockholmsöverenskommelsens tre projekt och för Sverigeförhandlingens tre projekt – vi pratar om tiotals miljarder – har kartan ändrats fullständigt för det mesta när det gäller vilka nya projekt vi över huvud taget kan få fram i framtiden. Vi har andra förslag, men detta är en jättestor fråga.

Som jag ser det är det en av de största utmaningar vi har. Jag tycker att det, precis som Ulla Hamilton var inne på, är viktigt att arbeta tillsammans om detta, för allt ställs på ända, även framtida projekt. Vi skrev det här för länge sedan. Om vi hade känt till uppgifterna när vi skrev budgeten hade vi nog skrivit en hel del andra saker också.

Anförande nr 286

S o p h i a G r a n s w e d B a a t (M): Fru ordförande! Jag tänker tala utifrån att jag är ledamot i Stockholm Parkerings styrelse. Det är ett väldigt välskött bolag med god ekonomi och stora framtidsvisioner. Bolaget prognostiserar under 2020 ett resultat på 148 miljoner kronor, vilket är 27 miljoner mer än i kommunfullmäktiges förslag till budget.

Vad ska vi då göra för alla dessa pengar? Jo, det finns väldigt stora investeringar som är på gång i Stockholm. Vi håller på med parkeringshuset i Hagastaden. Vi har Hjorthagsgaraget och Klockelund i Larsboda. Då kan man fråga sig om det är så bra att ännu fler människor ska köra bil. Men det är inte riktigt detta som är tanken, utan tanken är att vi ska få de bilar som står på gatorna att flytta in i parkeringshus för att öka framkomligheten och verka för maximal användning av varje parkeringsplats.

Vi måste också jobba med tryggheten. Det är en stor satsning som Stockholm Parkering gör på såväl ljus och färg som på tydlig skyltning och kameror, men det finns fortfarande mer att göra, framför allt i de äldre garagen.

Något som jag vill lyfta fram lite extra är satsningen på mobilitetshubbar. Vad är då det? Jo, det är att man i anslutning till garagen eller i garagen ska kunna få mer service än att bara parkera sin bil. Det kan vara att man kan tvätta bilen, att det finns instaboxar där man kanske har förbeställt matkassar eller att det finns cykelparkeringar och självklart bilpooler. Det finns många andra kreativa idéer också.

När det gäller just laddstolpar, som varit uppe här i debatten, har Stockholm Parkering ett mål om att varje nytt parkeringsgarage ska innehålla minst 20 procent laddstolpar.

Med detta yrkar jag bifall till kommunfullmäktiges förslag till budget.

Anförande nr 287

A r v i d V i k m a n (S): Det är inte många timmar sedan vi hade styrelsemöte med Stockholm Parkering. Jag måste hålla med om det du sa, Sophia, att det är ett synnerligen välskött bolag som levererar bra värden till vår stad. På mötet lovade vi att se till att det blir en lång parkeringsdebatt i dag. Vi får se hur vi kan uppfylla det löftet.

Hur som helst blir jag glad över att du pratar om att få bort bilarna från våra gator. Jag delar den ambitionen, och jag tror verkligen på det uppdrag som Stockholm Parkering har och som handlar om att minska gatuparkeringen. Jag tror på den bilden av staden och denna utveckling för Stockholm. Men jag är nyfiken på vad du har för bild. Hur många parkeringsplatser på gatorna i dag har ni tagit bort? Hur många gatuparkeringsplatser skulle du vilja se att vi tar bort på sikt?

Anförande nr 288

S o p h i a G r a n s w e d B a a t (M): Nu sitter jag inte i trafiknämnden, så jag kan tyvärr inte svara med direkta siffror på din fråga. Men en vision som jag själv har är att vi ska ha väldigt få bilar parkerade på gatorna. Det ska vara mycket trevligare att både kunna röra sig och ta sig fram. Däremot tycker jag fortfarande att det ska finnas möjlighet att köra bil in till staden.

Anförande nr 289

R i k a r d W a r l e n i u s (V): Fru ordförande! Jag återkommer till ett ämne som verkligen inte är trafiknämndens enda men som på något sätt är det övergripande temat för vad nämnden måste syssla med det närmaste decenniet eller så, och det är hur vi skapar ett fossilfritt trafiksystem.

Det är svårt. Det är den svåraste uppgiften i den klimatomställning som vi behöver göra. Det är svårt därför att det är många aktörer och därför att vi faktiskt inte kan göra allt själva i staden utan är beroende av staten och andra aktörer. Men det blir inte lättare av att vänta. Vi har inte alla lösningar, men vi måste börja med det vi har. Därför välkomnar jag att det sent omsider ska tillsättas en utredning om hur man ska minska utsläppen från biltrafiken. Jag hade dock gärna sett att den hade varit försedd med

något slags mål, till exempel det vi föreslår: en 80-procentig minskning av utsläppen till 2030 eller något annat.

I den här debatten får jag nöja mig med att göra några inspel, som jag hoppas kommer med i rapporten. Delvis handlar det om att minska bilismen, och där gör Helldén en hel del för att underlätta för cykelalternativ. Det tycker vi är bra. Kollektivtrafiken är avgörande, men den ligger hos regionen i hög utsträckning. Man kan också tänka sig fler infartsparkeringar, trängselskatt på fler leder och cykelvänliga arbetsplatser, som vi föreslår. Men det som saknas i majoritetens förslag är att också biltrafiken måste ställas om, för vi kan inte tänka oss att alla transporter ska gå på cykel. Där finns tyvärr väldigt lite. Det är laddstolpar och en och annan gågata men nästan ingenting annat. Där har vi många förslag, som jag inte hinner med nu heller.

Anförande nr 290

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Fru ordförande! Ja, det är ett knepigt område, ett av de knepigaste vi har att lösa på klimatområdet. Men vi vet ju vad som kan göras, och man brukar prata om tre saker. Det ena är om fordonen kan bli mer effektiva. Detta händer ju hela tiden, även om det inte tillräckligt. De andra är att byta drivmedel och att minska biltrafiken.

Rikard sa att han vill ha ett mål till 2030 för hur mycket utsläppen ska minska. Vi har sagt att vi ska ha en fossiloberoende fordonsflotta till 2030. De nationella målen, där man har räknat på detta, är 70 procents utsläppsminskning för transportsektorn, och när det gäller den totala biltrafiken ska 80 procent ha försvunnit till 2030, enligt Miljömålsberedningens rapport. Sedan finns det andra beräkningar av vad detta betyder för staden, och man säger att städer kan ta mer av detta.

Detta är något som vi måste jobba med nu. Vi måste hitta lösningar, men jag kan återkomma till det.

Anförande nr 291

R i k a r d W a r l e n i u s (V): Som jag sa är detta svårt, men det blir inte lättare av att vi väntar. Tvärtom blir det mycket svårare av att vänta. Vi har väntat alldeles för länge, och styret har börjat sin period med att vänta ytterligare och fördröja denna fråga. Detta gör det mycket svårare att nå målen.

Jag var inne på att ni gör en hel del, Daniel, när det gäller att försöka underlätta för alternativ, men ni har nästan inte rört bilismen alls. I en omställning av bilflottan till elektrifiering är 4 000 laddstolpar alldeles för lite i sammanhanget. I går sa faktiskt Anna König Jerlmyr något som vi har föreslagit, eller hon antydde i alla fall, nämligen att godssektorn kan elektrifieras. Det var nästan det bästa jag har hört från talarstolen på det här området, och så kom det från henne, om jag förstod rätt. Annars får man lite känslan av att den kompromiss som har lagts fram i den blågröna majoriteten är att Miljöpartiet styr cykelpolitiken och Moderaterna biltrafiken.

Anförande nr 292

E m i l i e F o r s (L): Fru ordförande! Ett Stockholm som växer kräver ökade insatser för framkomligheten, oavsett om man färdas med buss, tåg, bil, cykel eller till

fots. Under mandatperioden satsar vi därför 1 ½ miljard på att öka framkomligheten för gång-, cykel- och busstrafik.

Att promenera är inte bara bra för kropp och själ, utan det är också ett bra sätt att minska belastningen i den övriga trafiken. Vi ska göra det smidigare, säkrare och trevligare att promenera, bland annat genom att ha fler sammanhängande gångstråk och bredare övergångsställen där detta kan behövas.

Stockholm ska ha en bra framkomlighet för alla, oavsett funktionsförmåga. Vi ska därför integrera tillgänglighetsperspektivet i verksamheten och få bort hinder för dem som tar sig fram med exempelvis rullstol eller rullator.

Vi ska förenkla för alla stockholmare som använder sig av bildelningstjänster, genom att reservera parkeringsplatser för just dessa bilar. Genom att göra det enklare att använda bilpooler får vi fler att göra detta, och då blir det färre bilar totalt sett som står parkerade på våra gator. Det ska vara lätt att göra rätt.

En annan sak som ska vara lätt är att hitta parkering, vilket vi möjliggör genom att utveckla stadens app Betala P så att man lätt kan hitta en ledig parkeringsplats eller en ledig laddstolpe i appen i stället för att snurra runt flera varv i kvarteret. Vi ska göra det enklare och smidigare för stockholmarna att använda elbil genom fler laddplatser. År 2022 ska vi ha 4 000 publika laddplatser för elbilar. Det ska vara lätt att göra rätt.

Bifall till KS förslag till beslut!

Anförande nr 293

J o h a n F ä l l d i n (C): Ordförande, ledamöter, åhörare! Stockholms gator, torg och parker är vårt blodomlopp. Stockholmarna och alla de människor som varje dag och varje år besöker vår stad är det bultande hjärta som ger staden liv. Jag vill inte sträcka mig så långt som att hävda att kommunfullmäktige är stadens hjärna, men vi är i alla fall en del av det centrala nervsystemet. Och det gläder mig att vi på en rad punkter i budgeten nu bidrar till att det kan spritta i Stockholmskroppen.

Ordförande! Platsaktivering, torghandel, kultur i rivningsfastigheter och på hittills outnyttjade platser, kultur i det offentliga rummet, inte minst i ytterstaden, främjande av nöjeslivet, gator som lever, där fotgängare och glada skratt sommartid ersätter däck och motorljuden, att höja Stockholms urbana kvaliteter genom överdäckningar, boulevarder och välkomnande stadsmässiga stråk – listan kan göras lång på åtgärder som ska få Stockholm att studs lite mer och som ska göra Stockholm roligare och inte minst tryggare. För där människor samlas i en stad minskar otryggheten.

Var och en av dessa åtgärder kan på sätt och vis framstå som liten och obetydlig, men i grunden handlar det om att bygga en stad för människor. Det handlar på aggregerad nivå om att göra Stockholm till en attraktiv stad. Och visst måste staden vara mer än fest och folkliv. Ordning och reda, fungerande trafiklösningar och åtgärder mot såväl nedskräpning som störningar av olika slag måste till. Staden behöver ha en ryggrad, men vi måste låta hjärtat klappa.

Anförande nr 294

R i k a r d W a r l e n i u s (V): Fru ordförande! Tack, Johan, för dina två engagerade inlägg här i talarstolen! Det senare handlade om grön politik och det tidigare om klimatrörelsen och den klimatrevolution – med dina ord – som kanske står för dörren. Det är ord som förpliktar, och jag vill bara kort ställa frågan: Hur ser du på framtiden för ditt partis politik när gäller Förbifart Stockholm, när det gäller Östlig förbindelse, när det gäller fortsatt flygande på Bromma flygplats och när gäller utbyggnad av Arlanda? Tror du att detta kommer att minska utsläppen av växthusgaser i Stockholmsregionen så att de ungdomar som protesterar på gatorna blir nöjda?

Anförande nr 295

J o h a n F ä l l d i n (C): Jag tror att vi löser utmaningen inte genom att sluta röra på oss utan genom att byta bränslen och byta driften av de fordon som tar oss framåt. Sedan är det klart att vi på kort sikt förmodligen kommer att behöva flyga mindre också. Vi behöver alla tänka efter hur vi tar oss dit vi ska.

Revolutionen går ut på teknikutveckling, innovation och initiativ från sådana som oss och från våra kollegor i riksdag, EU och allt möjligt, men den utgår också från att människor är medvetna, att kloka innovatörer kommer på nya lösningar och att vi alla tillsammans bidrar till detta. Det var ungefär vad jag försökte säga i mitt första anförande.

Anförande nr 296

Borgarrådet V a l e s k o g (S): Jag fortsätter frågestunden med Centerpartiet. Min konkreta fråga handlar om ett projekt som jag och Karin Ernlund diskuterade många gånger under den förra mandatperioden och som uppfattas som en högt prioriterad fråga av Centern, och det är spårväg till Ropsten och Norra Djurgårdsstaden.

Nu kanske läget i och för sig har förändrats en hel del, som vi pratade om förut här i dag. Vi vet att den utredning som gjorts är klar, vad jag förstår, och jag undrar hur ni ser på projektet framöver, Johan. Det värsta som kan hända är att det fortsätter att vara ett limbo i fem tio år till, att byggrätter och annat släcks ut och att vi inte får något besked från regionen om det blir spårväg eller en busslösning.

Vad är er bedömning i dagsläget? Har du något kul att berätta?

Anförande nr 297

J o h a n F ä l l d i n (C): Jag är ny i trafiknämnden den här mandatperioden. Jag har inte full insikt i hur regionen tänker i alla delar kring detta. Jag kan ta med mig frågan, för jag ska träffa min kollega i trafiknämnden i Region Stockholm i morgon bitti. Jag kanske kan återkomma.

Anförande nr 298

L i s a P a l m (FI): Jag blev så fascinerad över att höra Centerpartiet prata om en revolution att jag var tvungen att gå upp och fråga hur den där revolutionen egentligen ser ut. När jag läser budgeten kan jag inte se att det är någon revolution vad gäller

klimat- och miljöfrågan eller trafik, som vi diskuterar här. Vad innehåller Centerpartiets revolution egentligen?

Vårt förslag från Feministiskt initiativ är en bilfri innerstad, då vi ser att biltrafiken står för en stor del av utsläppen. Hur ska vi minska privatbilismen här i Stockholm om vi inte diskuterar bilar eller bilism?

Anförande nr 299

J o h a n F ä l l d i n (C): Som vanligt sysslar vi folkvalda med reformer. Revolutionen sker utanför detta hus. Vi ser den i den enorma teknikutvecklingen, i alla nya bilmodeller och, för den delen, i Gretas kamp, och vi ser den i hur allt fler i större utsträckning väljer vad de har på tallriken. Det är detta revolutionen handlar om, och vi behöver låta den ske, och inte bara vi för den delen, utan våra kollegor på alla nivåer. Det var detta jag menade med revolutionen.

Men det är klart att vi ska vidta åtgärder också. Jag är glad över en hel del av det som vi gör i budgeten. Sedan kan man alltid diskutera. Flera i oppositionen väljer att höja skatten, och då kan man fråga: Vid vilket skattetryck nås störst klimatnytta? Men det blir inte en särskilt fruktbar diskussion, för man kan också se hur näringsliv och innovation kan gynnas av ett lägre skattetryck.

Anförande nr 300

U l l a S j ö b e r g h (S): Ordförande, ledamöter! Halva Sveriges konsumtion sker i Stockholmsområdet, och merparten kommer sjövägen, som tidigare talare har pratat om. Hamnens roll är viktig när det gäller varuförsörjningen i regionen. Det var ett viktigt beslut som togs när vi beslöt att bygga Norvik i Nynäshamns kommun och då frigjorde Frihamnen för containerhantering. Det är stora godsmängder som flödar, och Norvik kommer att hantera upp till 500 000 containrar per år. Detta kommer i sin tur att generera en hel del fordonstransporter. Norviks hamn kommer att bidra till att minska miljöbelastningen, då godset totalt kommer att få kortare transportsträckor.

Vi anser att Stockholms stad måste ta initiativ till förhandlingar med berörda kommuner, med regionen och med staten så att Tvärförbindelse Södertörn kommer till stånd snarast. Utan tvärförbindelsen riskerar vi att de stora miljö- och trafikmässiga fördelarna med de stora investeringar som gjorts genom byggandet av Norvik Hamn inte kommer att kunna åtnjutas fullt ut.

Vi har varit förutseende nog att bygga en järnvägslinje på fyra kilometer från hamnen upp till Nynäsbanan, men vi anser att det inte kommer att räcka till för att kunna ta ut vinsterna med den kortare transportsträcka som hamnen nu möjliggör.

Jag yrkar bifall till Socialdemokraternas förslag till budget!

Anförande nr 301

U l l a H a m i l t o n (M): Hej, Ulla! Jag hade äran att vara ordförande i Stockholms Hamnar när vi fattade beslut om att bygga Norvik, och jag har även förhandlat om detta tillsammans med Hutchinson med flera. Jag håller helt med dig om att detta är

en jätteviktig fråga, och jag ser verkligen fram emot att få vara med när vi inviger hamnen, som jag har följt så länge.

Däremot håller jag inte alls med om din argumentation när det gäller att Stockholms stad ska vara med och finansiera vägverksamhet som ligger utanför kommunen. Vi har haft denna diskussion tidigare i den här församlingen och har då konstaterat att det kanske är ni socialdemokrater som ska prata med regeringen, som har dragit bort halva finansieringen av vägen, och se till att era kompisar i de kommuner som blir av med förbindelsen faktiskt får tillbaka pengarna från regeringen.

Anförande nr 302

U l l a S j ö b e r g h (S): Nu lyssnade du inte på mig, Ulla. Jag sa inte att Stockholms stad skulle finansiera, däremot ta initiativ och påverka där besluten kan fattas. Då är det ju de andra kommunerna som vi ska vara överens med, och vi måste prata med landstinget och med staten. Detta är något som vi alla måste hjälpas åt med, om det nu är vår avsikt att Tvärförbindelse Södertörn ska byggas.

Anförande nr 303

U l l a H a m i l t o n (M): Fru ordförande! Jag tror inte att det finns något som är svårare än att vara trafikpolitiker i Stockholms stad. Man måste verkligen hantera allting, och det finns massor av olika typer av önskemål. Det händer hela tiden i staden.

Jag tycker att det är lite intressant att se att Socialdemokraterna, som tidigare har varit ganska kritiska till förändringar kring cykelbanor och så vidare, nu plötsligt börjar prata om att de vill genomföra trafik- och gatumiljöplanen. Ni skriver i ert budgetförslag, Jan Valeskog, att ni vill göra en massa olika saker, men till att börja med vill ni stänga av trafiken vid Gustav Adolfs torg, bland annat, säger ni. Jag är lite nyfiken på vilka fler saker ni kan tänka er att göra inom ramen för trafik- och gatumiljöplanen. Vill ni stänga Klaratunneln från Hamngatan-Norrlandsgatan, som är ett förslag? Vill ni stänga av Hamngatan för biltrafik förbi NK? Vill ni stänga av Kungsgatan mellan Sveavägen och Stureplan för biltrafik? Vill ni ta bort körfält på Strandvägen utanför Dramaten? Vill ni ta bort ett körfält på Sveavägen norr om Kungsgatan och ta bort möjligheten att stanna utanför ert eget högkvarter på Sveavägen 68? Eller vill ni halvera utrymmet för biltrafik på Tegnergatan och ta bort angöringsmöjligheterna där?

Jag tycker att detta är något som är ganska viktigt att få besked om här och nu, Jan Valeskog.

Anförande nr 304

Borgarrådet V a l e s k o g (S): Det ska du få, Ulla Hamilton. Du har läst i remissmaterialet om alla möjliga och omöjliga förslag – en hel del omöjliga – men det du uppenbarligen inte har läst, vilket jag har gjort, är att det finns ett färdigt ärende där man har delat upp vad som går att göra nu på kort sikt och vad som går att göra på medellång och lång sikt. Ärendet är väl avvägt. Du får nog vända dig till din gruppledare i trafiknämnden, som i över två års tid har hindrat ärendet från att komma fram. Det finns alltså ett färdigt ärende som vi tycker är alldeles utmärkt och som vi

borde ta. Du pratade om allt som stod i remissmaterialet, men det har man bearbetat, som tur är.

Nu när jag har chansen måste jag ställa en fråga. Moderaterna hade massor med vallöften inför valet. De flesta har ni fått lämna, utom sänkningen av skatten, så det finns inte mycket kvar nu. Ett av vallöftena var att gräva ned Centralbron. Vi kanske kan få höra hur det går med den frågan. Det skulle till och med ätas upp en hatt av finansborgarrådet om inte detta skedde. Hatten är faktiskt inköpt, och jag ser fram emot att jag och Ulla Hamilton ska hålla i olika ändrar av hatten medan finansborgarrådet börjar äta, eller att vi får en lösning.

Anförande nr 305

U l l a H a m i l t o n (M): Till skillnad från Socialdemokraterna tycker vi att det är viktigt att ta reda på om saker och ting går att göra innan man börjar. Vi sa inte att vi *skulle* gräva ned, utan vi sa att vi ville utreda möjligheterna att gräva ned Centralbron. Det är viss skillnad mellan att börja gräva på en gång och att ta reda på om det går att gräva.

Anförande nr 306

J o a k i m H e d e l i n (-): Fru ordförande! Hej, Ulla! Jag har en liten fråga om vision. Vi pratar mycket om utsläpp och sådana saker, men hur kommer trafiksituationen i Stockholm att se ut 2030? Hur många bussar är det som rullar, hur mycket bilar och lastbilar finns det, hur skjutsar man sina barn till träning, hur åker man till jobbet och hur gör man sig av med en gammal soffa? Hur kommer det att se ut? Ska vi åka kommunalt mycket mer? Finns det begränsningar där? Kommer vi att ha bilar – hur många sådana kommer det att finnas?

Anförande nr 307

U l l a H a m i l t o n (M): År 2007 gjorde jag ett utspel när jag var trafikborgarråd. Jag sa att jag tyckte att vi måste börja fundera på hur Stockholm kommer att bli när det blir elbilar. Då tittade folk på mig och ansåg att jag var helt knäpp i huvudet, för det skulle ju dröja hur lång tid som helst innan man fick elbilar. Nu har vi elbilar, och många fler är på gång. Precis som flera andra här har pratat om ser jag framför mig att vi kommer att ha många fler elbilar i Stockholm.

En annan sak som jag tycker är viktig när det gäller för trafikfrågorna och som få pratar om är leveranstrafiken. Jag tog därför initiativ till off-peak-leveranser, alltså att titta på möjligheten till godsleveranser nattetid med tysta fordon. Detta har testats, och flera städer runt om i Europa har tagit efter det. Jag tycker att detta är något som vi skulle kunna göra mycket mer i Stockholm. Då får man mycket mer plats på gatorna, för en stor del av den trafik som finns i dag är just gods- och leveranstrafik. Men vi pratar väldigt sällan om den trafiken.

Anförande nr 308

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Fru ordförande! Jag kan fylla på diskussionen om leveranstrafiken och också svara på Rikards fråga om hur vi ska kunna ställa om leverans- och godstrafiken till eldrift och fossilfrihet.

Som Ulla sa pågår off-peak-projekt. Vi har ett mycket spännande projekt som pågår där Scania och ett bolag som heter Havi tillsammans med McDonalds kör en lastbil som är en laddhybridvariant. Man ställer sig helt enkelt på deras lager och laddar lastbilen, och så kan man köra. När man kommer in till stan är lastbilen ”geofencad” så att den går över till eldrift innanför tullarna, och så åker den runt och levererar hamburgare och bröd och allt möjligt. Sedan finns det en laddplats vid en av dessa butiker där man kan ladda.

Problemet med de tunga fordonen är att de kräver mycket energi och att laddplatserna inte är likadana som för vanliga bilar. Men detta är ett otroligt viktigt område som vi nu måste arbeta med för att få en fossilfri godsleveranstrafik. Det är mycket knepigare än för bilarna därför att det är så tunga fordon som kräver helt andra elresurser och batterier. Men det händer mycket hos Scania, och det händer mycket hos Volvo. Vi har diskussioner med branschen, för det är detta vi måste göra.

Leveranstrafiken sker mycket med små fordon. De är under 3,5 ton, men de är leveransfordon. Det kommer nu elbilar i en form som gör att vi förhoppningsvis kan klara av de här småskuttarna, för de är ett stort problem. Men vi behöver hjälp. Vi behöver hjälp med incitament från staten. Vi skulle helt enkelt behöva reformera trängselskattesystemet på så vis att vi kan differentiera trängselskatterna efter utsläpp. Elbilar skulle då få en helt annan trängselskatt, och då skulle vi få en skjuts där.

Anförande nr 309

J o a k i m H e d e l i n (-): Fru ordförande! Jag har väl egentligen samma fråga till dig, Daniel, som till Ulla, med tillägget som gäller huruvida bilar, om vi nu kommer att ha elbilar framåt 2030, kommer att vara nedprioriterade i trafiken. Eller ska vi ta och ställa om trafiken i Stockholm igen för att prioritera bilar?

Anförande nr 310

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Oavsett hur en bil drivs tar den mycket plats. Bilar är ganska stora, och när de parkeras tar de otroligt mycket plats eftersom de ska kunna backa och så vidare. Vi har en framkomlighetsstrategi i staden som säger att vi prioriterar gång-, cykel- och kollektivtrafik därför att det är yteffektiva trafikslag. Det kommer vi att fortsätta att göra även om bilarna går på el. Vi kommer att få bättre luft, och vi kommer att få mindre buller med elen. Vi kommer att slippa koldioxidutsläppen. Men i innerstaden kommer det fortfarande att vara trångt.

Däremot kan det bli andra saker när man kommer utanför staden när det gäller hur man hanterar det här. Men vi kommer fortfarande att följa framkomlighetsstrategins principer.

Anförande nr 311

J o a k i m H e d e l i n (-): Tack för ditt svar! Kontentan av vad jag försökte säga är att tiden är över för spännande projekt. Vi behöver målformuleringar, och vi behöver planer för hur det här ska gå till. Därför skulle jag vilja be er att se över det förslag som vi lägger fram och som jag tyckte att Anna König Jerlmyr pratade om. Varför inte

säga att målet är att 2030 ska all godstrafik i Stockholms stad vara elektrisk eller åtminstone förnybar?

Vi har också pratat med forskarna och branschen, och de säger att ellastbilar är på väg nu. De kommer att rulla ut de närmaste åren. När det gäller trängselskatten håller vi med, och vi behöver statens hjälp. Men det finns en del saker som vi kan göra från staden för att uppmuntra det här. Det gäller till exempel ett annat förslag vi har om att ellastfordon ska kunna köra i kollektivtrafikfält. Hur ser ni på det, och hur ser ni på ett mål 2030? Ska vi kroka arm på att all godstrafik är elektrifierad då?

Anförande nr 312

Borgarrådet H e l l d é n (MP): När det gäller godstrafiken tror jag att det hänger ihop med om branschen klarar av detta. De är på väg fram, men man måste se till att det finns tillräckligt mycket av den typen av fordon. Just nu har Scania testverksamhet, och Volvo tror jag har kommit lite längre. Om branschen är så långt framme bör vi självklart ha en utsläppsfri innerstad när det gäller leveranstrafiken. Men det är bland annat detta vi ska titta på för att se om det går att göra. Man kan inte lova saker förrän man vet exakt hur det fungerar. Vi behöver helt enkelt de här leveransstrukturen för att få fram det.

När det gäller nattleveranserna kan vi göra det, för man får inte köra tunga fordon då. Vi har låst för dem på natten, och därför kan vi styra in på vissa typer av fordon. Vi behöver helt enkelt mer sådana saker för att få fram detta.

Anförande nr 313

Borgarrådet V a l e s k o g (S): Jag har två frågor. Den ena handlar om Brommaplan, som vi har haft uppe till behandling i nämnden. Jag har sett att trafikborgarrådet har kommit med negativa uttalanden om detta. Vi hör lite mer positivt från Moderaterna. I sak handlar det om att fordon, bussar och bilister, kan få två, tre eller till och med fyra minuters kortare restid genom korsningen i högtrafik. För gång- och cykeltrafikanter blir det ingen skillnad, men om man har en gångtunnel skulle det snabba upp även för dem i den passagen.

Hur ser borgarrådet på detta ärende? Hur viktigt är det för honom att detta kan komma till stånd? Det får stor effekt, och det ger stor samhällsnytta för förhållandevis lite pengar. Det blir visst stök under ombyggnadstiden.

Min andra fråga är som följer. Vi hörde här att Ulla Hamilton inte hade sett ärendet om trafikplanen för City. Kommer borgarrådet att visa henne ärendet?

Anförande nr 314

Borgarrådet H e l l d é n (MP): När det gäller trafik- och gatumiljöplanen finns det en remissversion, och det finns också framtaget nya dokument om det här. Vi kommer självklart att diskutera detta i majoriteten – det kan du känna dig helt lugn med, Jan. Jag ser också fram emot att vi kan kroka arm när det gäller ett antal gator som vi kommer att göra om i city, eftersom ni verkar vara med på det.

När det gäller Brommaplan finns det en utredning i detta ärende med ett stort antal olika förslag som pekar åt lite olika håll. Det är någonting som vi tittar på och som vi måste hantera. Det är inte helt billigt, och det är inte helt enkelt. Om och när man sätter igång med att bygga om Brommaplan, där vi vet att det är trångt och problematiskt i dag, kommer det att bli ännu mer problematiskt under ombyggnadsperioden. Vi får helt enkelt återkomma till hur vi kan hantera denna fråga.

Anförande nr 315

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Utsläppen från trafiken är ett av få utsläpp som går åt fel håll, det vill säga att utsläppen ökar. Så ser det inte bara ut i Stockholm utan tyvärr totalt sett också i landet. Därför är det såklart välkommet att det tas fram en handlingsplan för att minska trafikutsläppen. Samtidigt tror jag att vi alla här inne är medvetna om att man redan vet ganska tydligt vad som behöver göras. Jag ställer mig därför lite frågande till att man i detta läge väljer att öka indikatorn för utsläppen för året och att inte minska den innan handlingsprogrammet är framme.

Det är ganska tydligt att det handlar om att göra alternativen till biltransporter bättre men också krasst om att göra det lite jobbigare att välja bilen i den här staden. Som har sagts tidigare vet jag att inte minst trafikborgarrådet jobbar mycket på den fronten. Och det behövs, men det behöver också bli betydligt enklare att åka kollektivt i den här staden. Det måste vara ett mer attraktivt alternativ. Jag vet att vi tyvärr inte har så stor rådighet i den frågan, och jag tjarar mycket på mina kollegor, men också på era kollegor, i vår region om att de måste ta ett större ansvar för både investeringar och prisbild.

Den eviga tillbakakakan är: Varför ser ni inte till att öka framkomligheten för bussarna? Vi får ständigt höra att Stockholms stad inte gör tillräckligt för att inte minst de blå bussarna ska komma fram snabbare i vår stad. Den eviga frågan är helt enkelt: Varför görs inte mer för att öka framkomligheten för bussarna?

Anförande nr 316

U l l a H a m i l t o n (M): Fru ordförande! Eftersom jag inte fick något ordentligt svar från Jan Valeskog om vilka gator ni tänkte stänga av och hur ni förhåller er till planen kanske jag kan fråga dig, Emilia. Det står ju bara något om Gustav Adolfs torg. Men du verkar vara insatt i övrigt som ni vill göra, och jag tror att stockholmarna vill veta hur ni ser på de här frågorna.

Var någonstans vill ni stänga av i innerstaden?

Anförande nr 317

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Jag noterar att Ulla Hamilton väljer att inte kommentera någonting om de frågor som jag lyfte med tanke på att hon har varit trafikborgarråd under den tid vi har diskuterat att öka framkomligheten för bussarna. Det är noterat.

Vi är verkligen öppna för att diskutera vilka gator i innerstaden vi kan klara utan att tillåta bilism, framför allt privatbilism. Vi har pekat ut en gata i vår budget. Men jag är, precis som Jan Valeskog lyfte, nyfiken på att se hur det färdiga förslaget ser ut. Jag

tror att det var Ulla Hamilton själv som lyfte här i talarstolen att det är bra att utreda innan man börjar gräva. Det tycker jag är en klok ingång också när det gäller att stänga av gator för bilar.

Anförande nr 318

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Indikatorn visar att utsläppen går ned. Minskningen är dock lite svagare. Vad vi vet när det gäller biltrafiken är att från 2018 stannade biltrafikökningen upp. I stadens vägnät gick den ned, och den gick upp lite grann i statens vägnät. Totalt tog det ut vartannat.

Vi väntar nu, och de preliminära prognoser vi har – för detta år är ju inte slut ännu – är att trafiken går ned ännu mer i Stockholms vägnät. Hur det ser ut för det nationella nätet vet vi inte ännu, men förhoppningsvis är vi på väg åt rätt håll. Därmed är också utsläppen på väg åt rätt håll, om folk inte köper suvar. Vi gör mycket på bussområdet, och vi gör nu i budgeten tillsammans med regionen en extra satsning på buss 4 för att se till att den kommer fram. Från alla de tidigare projekten pågår också förändringar successivt. Bland annat förändras just nu Rosenlundsgatan för att bussarna ska komma snabbare fram.

Anförande nr 319

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Jag har också sett att fyran nu ska gå snabbare fram. Det noterades också att det var ett arbete som påbörjades redan under Ulla Hamiltons tid. Hela staden får väl ta på sig ansvaret för att det har varit så senfärdigt.

Men jag tycker att det är synd att frågan inte prioriteras högre och att man inte avsätter tydligare resurser för att verkligen öka framkomligheten för bussarna. Jag tror som sagt att det måste bli lite jobbigare att välja bilen, men det måste också bli så mycket attraktivare att välja kollektivtrafiken.

Anförande nr 320

B e n g t O h l s s o n (S): Fru ordförande, ärade ledamöter och tappra åhörare! Jag vill återkomma till en sak som nog blir aktuell snart igen, nämligen snöröjningen. Vi säger att vi vill prioritera gång-, cykel- och kollektivtrafik. Men om man menar något med det måste man också inse att för de flesta i förorterna är det inte ett alternativ att cykla 10–15 kilometer en vintermorgon. Man måste också inse att varje resa med kollektivtrafiken börjar och slutar med att man går till och från en hållplats, och i förorten kan det vara en bra bit att gå. Om kollektivtrafiken ska vara attraktiv måste snöröjningen också fungera på gångbanorna.

En annan sak är att klimatförändringen redan är här. Vi talar om extremväder, men det verkar vara svårt för majoriteten att dra slutsatser av det. Det kommer snökanoner, och det kräver mer resurser än tidigare för snöröjningen. Mildare vintrar innebär ett par plusgrader på dagarna och ett par minus på nätterna, och då fryser den smälta snön om nätterna ovanpå sanden. Det behövs alltså mer resurser även där. Den klimatförändring som redan har skett kräver därmed ökade insatser.

Dessutom kan man säga en hel del om hur upphandlingarna och kontrollen av upphandlingarna och entreprenaderna har skötts. Jag ska inte gå in på det särskilt djupt,

men det krävs nog en del resurser där också. Det har sagts här i debatten att man ska öka insatserna på den fronten.

Summan av det hela är att det behövs mer resurser till snöröjningen. Därför har vi socialdemokrater föreslagit en rejäl höjning, nämligen 20 miljoner, till det jämfört med majoritetsförslaget. Det behövs om också vi i förorterna ska komma till dagis och jobbet säkert om morgnarna.

Anförande nr 321

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Fru ordförande! Successivt träder nu nya avtal i kraft. Skärholmen, Hägersten-Liljeholmen och Bromma träder i kraft nu i oktober. Det är avtal där vi prioriterar gående just därför att det är så viktigt att man kan ta sig fram till kollektivtrafiken, skolan eller vad det nu är när man går. Vi har också en generell prioritering av cykel, men just i de här avtalen är det gående som prioriteras.

Det finns också möjlighet att göra speciella avrop när det gäller sopsaltning i den mån det behövs. Vi håller på att arbeta med det och att utveckla projekten. Nästa säsong kommer hela Hässelby-Vällingby, Spånga-Tensta och så vidare och hela innerstaden att få nya avtal där vi har prioriterat detta. Jag hoppas verkligen att det kommer att bli bättre.

Anförande nr 322

B e n g t O h l s o n (S): Det hoppas jag också. Men jag har lite svårt att se hur det här ska kunna ske med i stort sett samma pengar som tidigare. Jag är rädd att det är ganska mycket vackra ord. Detta är vi ju i stora drag överens om, men som sagt är jag rätt säker på att pengarna inte räcker. Det är en marginell justering som har gjorts till själva verksamheten. Sedan ser jag att det också är 2 miljoner i ökade anslag till kontroll av entreprenaderna. Men det är ju ingen verksamhet, utan det är bara kontroll av att det som man har beställt sker. Summan av kardemumman är att visst hoppas vi att det blir bättre, men jag har svårt att tro att det blir bättre utan ökade anslag.

Därför yrkar jag bifall till den socialdemokratiska reservationen.

Anförande nr 323

P e t e r B a c k l u n d (L): Ordförande, ledamöter! Vi liberaler är övertygade om att framkomlighetsstrategin är rätt i en trång stad som Stockholm. Gatuutrymmet, särskilt i innerstaden, är väldigt begränsat. Gång- och cykeltrafik samt kollektivtrafik behöver prioriteras före bilar. Det är vi hyfsat överens om här.

Ett parti sticker ut både i de förslag som finns i budgeten och i trafiknämnden. Det är förstås Sverigedemokraterna. Det är det blöta fingrets politik som gäller. I trafiknämnden har vi sett förslag där man röstar för att vi inte ska fasa ut fossila bränslen och att vi inte ska planera för att minska biltrafiken utan i stället ta höjd för att öka antalet bilar. Vi ska inte heller bygga cykelvägar, menar man. I Sverigedemokraternas budget finns få skarpa förslag. Om deras politik skulle gälla fullt ut är jag övertygad om att Stockholm fullständigt skulle proppas igen av bilar. Man säger sig värna näringslivet, men en stad med ännu större trängsel gynnar ingen.

FI är den totala motsatsen. Bilfria söndagar är helt orealistiskt. Att avsätta endast en halv miljon för att införa bilfria zoner är förstås omöjligt. Vad gäller bilfria söndagar väcker detta massor av frågor. Ska taxi som till exempel kör människor till sjukhus, färdtjänst och godstrafik också omfattas? Där är FI svaret skyldig.

Vi liberaler tror på en stad som är framkomlig för många. Då duger det inte med extrempolitik åt något håll.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 324

R i k a r d W a r l e n i u s (V): Jag håller med dig, Peter, om Sverigedemokraternas politik. Det är verkligen 1900-talspolitik. Det är nya motorvägar runt Stockholm, att bevara flygplatser i storstadsområdet och att gynna ökad bilism. Jag vill verkligen inte försvara den politiken.

Men var det Liberalernas politik jag pratade om eller var det Sverigedemokraternas, eller var det bådas? För vad är konsekvensen av de vägbyggen ni vill ha runt Stockholm? Det undrar jag. Hur tror du att biltrafiken påverkas av Tvärförbindelse Södertörn, Östlig förbindelse och Förbifarten? Det är min fråga.

Anförande nr 325

P e t e r B a c k l u n d (L): När det gäller Förbifarten, till exempel, är jag fullständigt övertygad om att den är helt nödvändig för Stockholm. Vi kan inte bara ha en enda genomfart, nämligen Essingeleden och E4:an, när en stad växer på det sätt som Stockholm gör. Man kan inte bara tänka bort biltrafik. Du har väl ingen chans att svara nu, men jag fick inget svar tidigare heller. Det du borde fundera på, Rikard, är hur ni ska finansiera de förslag ni själva har. Det finns inga svar på det i era budgetförslag över huvud taget.

Anförande nr 326

Å s a O d i n E k m a n (S): Fru ordförande! Det finns mycket som väcker hopp i klimatfrågan i dag. Vi har en hel ungdomsgeneration som är mobiliserad och ställer helt andra krav på oss som politiker och på att det ska ske en förändring. Men samtidigt finns det en hel som oroar mig, och det finns kanske ingenting som oroar mig så mycket som trafiken.

Trafiken står för en tredjedel av utsläppen nationellt och för över 40 procent här i Stockholm. Problemet är att utsläppen står och stampar. Den minskning som behöver ske sker helt enkelt inte. Vi måste klara det här i Stockholm, för om vi inte gör det kommer ingen annan i resten av landet att klara det heller. Vi är en stad som växer, så vi kan ta till vara det för att planera vår stad på ett annat sätt för framtiden. Vi kan förändra vårt sätt att leva, att planera våra bostäder och hur vi ska resa.

Jag tvivlar egentligen inte på att majoriteten har rätt intentioner. Jag tror att ni också vill det här. Jag tror att ni vill få ned utsläppen och att ni vill se en utveckling i rätt riktning. Några av de åtgärder ni föreslår i er budget är inte så himla dåliga. Problemet är att helheten saknas, och det är för mycket duttande hit och dit och att ni har gjort

miljözonerna till er stora flaggskeppsfråga för den här mandatperioden. På det stora hela är ju inte miljözonerna så himla viktiga.

Låt mig nämna några saker som jag tycker behöver göras: att genomföra Trafikplan City och att lägga ned Bromma flygplats och planera för en ny stadsdel där man kan vara beroende av kollektivtrafik i stället för biltrafik. På kort sikt kan man för all del göra som vi föreslår och höja parkeringsavgifterna inne i stan.

Jag vill bara säga detta: Vi har enorma möjligheter nu när Stockholm är en växande stad att planera för framtiden på ett annat sätt. Men då krävs det ett helhetsgrepp som vi inte ser i er budget.

Anförande nr 327

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Jag noterar att ni i er budget höjer parkeringsavgifterna i innerstaden. Det är säkert en utmärkt åtgärd, men jag skulle vilja säga att vi har en parkeringsreform som vi gjorde för några år sedan. Vi väntar på utvärderingen av den, och vi vill helt enkelt se hur reformen har slagit på antalet lediga platser. Jag skulle rekommendera också er att vänta på den. Vi gjorde också en förändring av felparkeringsavgifterna. Det var en annan sak som vi såg behövdes. Men jag vill bara säga att det snart kommer en utvärdering.

Anförande nr 328

Å s a O d i n E k m a n (S): Jag blir väldigt förvånad över Daniel Helldéns inlägg, för jag hyser verkligen inget tvivel om att du vill göra det som krävs för att minska bilismen och gå över till mer hållbara transporter. Ändå är ditt besked: Jag vill rekommendera er att vänta på en utvärdering. Jag förstår inte riktigt varför du föreslår att vi ska vänta. Vi har ett allvarligt problem med att trafikutsläppen inte minskar i Stockholm. Vi behöver göra allt vi kan för att öka övergången till kollektivtrafik. Men vi behöver faktiskt även minska bilismen med trafikarbetet.

Anförande nr 329

U l l a H a m i l t o n (M): Jag tror inte att du riktigt förstår hur avgörande det förslag som vi har är. Det innebär att man ska koppla upp trafiksignalerna till den fiberinfrastruktur som vi har i Stockholm. Det kommer att göra att vi får en kontroll på hela infrastrukturen och trafiksituationen som vi har i Stockholms stad på ett sätt som vi aldrig har haft tidigare. Det handlar om var någonstans trafiken går, hur man kan reglera trafiken och hur luftkvaliteten ser ut. Det handlar om bullerfrågan. Det är mängder av olika saker, som att övervaka miljözoner via sensorer kopplade till trafikljusen.

Detta är egentligen en helt revolutionerande sak, som vi borde ha gjort för länge sedan i Stockholm. Men nu tar vi steget, och det kommer att göras stora förändringar i Stockholm både för trafiken, för miljön och för stockholmarna.

Anförande nr 330

Å s a O d i n E k m a n (S): Det är säkert alldeles utmärkt att använda olika möjligheter som digitaliseringen ger. Men det var faktiskt inte riktigt det jag pratade

om. Jag pratade om hur vi bygger nya stadsdelar och kollektivtrafik och nya sätt att röra oss och att leva. Det handlar om ett helt annat angreppssätt och hur vi fortsätter att utveckla vår stad. Då måste vi ta lite större grepp när det gäller möjligheten att utveckla nya stadsdelar. Det är därför jag lyfter till exempel Bromma. Lägg ned flygplatsen och sätt igång att planera för bostäder och kollektivtrafik! Det är vad vi behöver göra för att kunna hantera potentialen i ett Stockholm som växer.

Anförande nr 331

M a r i a M u s t o n e n (V): Jag instämmer med Bengt: Jag tror inte att de åtgärder för snöröjningen i Stockholm som finns i majoritetens budget är tillräckliga. Förra vintern var väldigt besvärlig. Det var bussar som inte kom fram, till exempel till Fagersjö. Busstrafiken var avstängd där i flera dygn. Det funkade inte.

Vi ser i Vänsterpartiet att fusket är inbyggt i en upphandlad snöröjning. Därför vill vi helt enkelt återta den i egen regi. Det är bara på det sättet vi kan få en snöröjning som är likvärdig i hela staden och som prioriterar gående, cyklister och kollektivtrafik så att staden fungerar.

Jag vill lite grann kommentera den godstrafikdebatt som Daniel och Rikard hade. Varför inför inte Stockholm kommunala samlastningscentraler? Det har bedrivits projekt efter projekt, men varför gör man inte sådant som våra grannar på Södertörn har goda erfarenheter av? Det är en bra lösning, och vi ser att staden verkligen behöver återta makten över frakten. Vi kan samordna våra varuleveranser till de kommunala verksamheterna, och det finns stora klimatvinster och ekonomiska vinster att göra här.

Anförande nr 332

M i k a e l V a l i e r (KD): Hej! Tidigare år har jag debatterat med din partikollega, som inte är här nu, om att er vision är att privata företag egentligen inte borde finnas utan att de skulle överföras till något slags gemensamt statligt ägande. Han sa att detta inte stämde, så jag var tvungen att kolla det i ert partiprogram. Och det stämmer; ni vill det, åtminstone på sikt.

Jag vill bara ställa en fråga. När vi hade snöröjning i egen regi, menar du då att det var ett under av effektivitet, att fusk inte förekom och att allt var riktigt bra? Tror du verkligen att en kommunalisering av snöröjningen skulle få bort ineffektivitet och få saker att funka utmärkt? Tror du verkligen det?

Anförande nr 333

M a r i a M u s t o n e n (V): Ett enkelt svar är: Ja, jag tror det. Men sedan finns det svårigheter både i privata och kommunala verksamheter, och det finns såklart effektiviseringsbehov. Men det jag menar är detta: Om man har en detaljreglering i snöröjningen där man säger att när si och så många centimeter snö har fallit ska man ploga inom si och så många timmar, och om man har en upphandlingsorganisation som ska ta fram alla dessa upphandlingar och sedan har en organisation för uppföljning på trafikkontoret tar detta väldigt mycket resurser bara för administration. Det är slöseri med skattepengar.

Vi tycker att skattefinansierad verksamhet ska vara effektiv, och därför vill vi driva detta i kommunal regi.

Anförande nr 334

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Maria! Frågan om samlastningscentraler är en viktig fråga. Den är inte enkel. Det finns i dag en form av samlastningscentral som staden har varit inblandad i. Den heter Klara Zenit, och den ligger vid gamla posthuset bakom Vasagatan. Där sker en omlastning till en liten ellastbil – så får man inte säga, men det är något liknande – som sedan åker runt. Där ingår bland annat Gamla stan och City. Det är ganska små volymer, men det är en viktig del.

Däremot håller vi på att titta på andra platser, och problemet just nu är att hitta platser för samlastning. Vi måste göra detta i samarbete med andra aktörer, för vi kan inte göra detta helt själva. Bland annat har vi tittat på Tomtebodan. Trafikverket vill ha en diskussion om hur man skulle kunna göra sådana här saker. Vi tycker att det vore bra om man kunde ta en sådan plats och göra samlastning, för då skulle vi kunna få ned antalet transporter.

Anförande nr 335

M a r i a M u s t o n e n (V): Det är jättebra att arbetet pågår. Men vad tycker du om de kommunala verksamheterna som skolor, dagis och äldreboenden? Det finns väldigt mycket förbrukningsvaror och andra varor som de kommunala verksamheterna använder. Det är många leveranser till dessa verksamheter, och genom att samordna dem skulle man vinna mycket. Det har man också gjort i Södertörns kommuner. De har gjort det tillsammans, men här i Stockholm har vi så stora volymer att vi skulle kunna göra det själva bara i Stockholms stad.

*§ 10 Rotel X Kultur-, stadsmiljö- och idrottsroteln
Kulturnämnden
Idrottsnämnden
Stockholms Stadsteater AB
SDN: Barn, kultur och fritid*

Anförande nr 336

Borgarrådet N a d d e b o (C): Ordförande, fullmäktige och stockholmare! Äntligen har vi kommit till budgetens viktigaste debatt! Nu ska vi få debattera kultur.

Jag vill redan nu ta höjd för det jag tror kommer att komma, nämligen en vänsteropposition som kommer att beskriva Stockholm som en stad som går mot kulturskymning och kulturdöd. Min uppmaning är: Lagg gärna lite mindre kraft på att svartmåla, och nyttja era dyrbara talarminuter till att beskriva vad ni vill! Det tänker jag göra.

När vi tog vid ärvde vi stora utmaningar inom kulturförvaltningen. Vi stod med skenande kostnadsökningar som varje år åt upp politikens satsningar. Nu har vi tagit politiskt ansvar och genomfört en behövlig omorganisation. Därför kan vi nu stolt presentera vår andra grönblå budget där vi riktar förstärkningar till kulturnämndens verksamheter. Det är förstärkningar som tack vare den stärkta kostnadskontrollen och omställningsarbetet innebär att dessa verksamheter är bättre rustade och kan ge mer pang för pengarna. När jag säger pang för pengarna riktar jag mig till mina uppdragsgivare, nämligen stockholmarna. Kulturnämndens verksamheter finns till för er.

Vi ökar resurserna till kulturskolan. Vår tydliga inriktning är att nå fler barn och unga med kultur. Kulturskolan är vårt viktigaste verktyg, och vi väljer att permanenta de metoder som vi vet leder till ökat deltagande. Vi möter också upp det ökade intresset för resurscentrets verksamhet för barn och unga med särskilda behov genom fler platser och större beredskap att ta emot fler elever inom fler ämnen. För bibliotekens del fortsätter vi att utveckla det digitala biblioteket i syfte att tillgängliggöra böcker och läsande för fler. Vi vill att biblioteken ska vara trygga mötes- och arbetsplatser med generösa öppettider när stockholmarna vill och kan besöka dem.

Men, ordförande, mitt uppdrag som kulturborgarråd begränsar sig inte bara till kulturnämndens ansvarsområde. Minst lika viktigt är att kunna stärka kulturens roll i staden som helhet. Aldrig någonsin tidigare har nöjes- och nattlivet fått så stort fokus i stadens budget. Det är en viktig pusselbit i stadens kulturella kretslopp som bidrar både till stadens attraktionskraft, till kompetensförsörjning och till trygghet. Vi vill att stadens alla delar jobbar i en riktning och erkänner nöjes- och nattlivets betydelse för Stockholm som en viktig del av Stockholm som kulturstad.

Staden ska vara möjliggörare, inte bromskloss. Oppositionspartierna – jag tänker recensera er lite – nämner inte ens musikscenen, nattlivet eller nöjeslivet i era budgetar. Där visar ni tydligt att vänsterpartierna inte har någon politisk vilja på den här punkten.

Jag ser som sagt fram emot denna debatt. Det enda jag inte ser fram emot är att höra domedagsprofetior om hur kulturen i Stockholm håller på att dö. För tyvärr, för er del,

är det tvärtom. Tack för det, ska vi säga. Vi har starkare kraft att utveckla våra verksamheter, och vi kan stärka det fria oberoende kulturlivet.

Bifall till kommunstyrelsens förslag till budget!

Anförande nr 337

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Hur mycket demokrati har vi råd med egentligen? Det är ganska få personer som ställer den frågan, och kanske ännu färre som tycker att det är en relevant frågeställning. Däremot är det betydligt oftare denna fråga formuleras när det gäller kulturen, och den som i så fall ställer frågan förstår inte att kultur och demokrati hänger ihop.

Kulturen formar vårt samhälle i lika stor utsträckning som den speglar det, och den hjälper oss att förstå vår framtid och vår samtid. Den utmanar våra föreställningar och tvingar oss att bryta våra tankar mot varandra. Det är inte för inte som kulturen är bland det allra första som auktoritära och populistiska krafter ger sig på. Tyvärr ser vi redan i dag exempel i andra delar av landet där majoriteten i fullmäktige försöker inskränka yttrandefriheten på biblioteken och censurera konsten. Därför är jag glad över att sitta i ett fullmäktige där det finns en stor och bred majoritet som står upp för hur viktig den fria kulturen är.

Men ett starkt och fritt kulturliv skapas inte bara genom att vi avhåller oss från att begränsa kulturen. Det krävs också mycket praktiskt och handfast arbete för att vi verkligen ska tillgängliggöra kulturen för fler. För detta arbete krävs resurser. I det hänseendet, när det gäller just resurserna för att tillgängliggöra kulturen, var 2019 ett mörkt år för kulturen i Stockholm. Budgeten bantades, och effekterna har synts tydligt. Det gäller inte minst i kulturskolan och på stadens bibliotek. Det kallades svartmålning när vi sa att närmare 100 tjänster skulle försvinna, men vi fick redovisat på senaste kulturnämnden att detta blev det ungefärliga resultatet.

Nu måste 2020 bli ett år då kulturen i Stockholm återigen stärks. Tyvärr finns inte dessa förutsättningar i majoritetens budget. Kulturskolan och biblioteken behöver få tid att utvecklas. Därför kräver vi att de inte åläggs några effektiviseringar i år. Om man menar allvar med att tillgängliggöra kulturen för fler, inte minst för alla de barn och ungdomar som vi vet är underrepresenterade både i verksamheterna och i att själva skapa konst, måste vi ha offensiva satsningar. Vi föreslår också just öronmärkta pengar till en lässatsning på stadens bibliotek så att fler barn och ungdomar får chansen att hitta läslusten. Vi föreslår att El Sistema utökar sin verksamhet så att fler barn nås av kulturskolan.

Att berika människor med kultur och bildning ger oss i förlängningen ett bättre samhälle. Alla barn som växer upp i vår stad ska få den chansen.

Bifall till Socialdemokraternas förslag till budget!

Anförande nr 338

K r i s t i n a L u t z (M): God kväll! Jag säger som Jonas: Äntligen dags för den roligaste debatten!

Kära ordförande, ledamöter, åhörare – det var någon kvar nyss – och förvaltningen! Det brukar vara vanligt under det här blocket att prata mycket om vad kulturen har betytt för en själv. Det gjorde jag förra året, så jag ska inte göra det nu. Men numera ser jag mig själv som en stolt kulturtant. Jag tror att just relationen till kulturen gör att vi som har valt kulturpolitiken är så oerhört engagerade. Det märks också i debatten. Kulturen får dock ganska liten plats i debatten här – en timme. Jag hoppas att vi får en bra debatt. Vi hade gärna fått den dubbla tiden, men jag hoppas att vi ska göra det bästa av denna timme.

Det är nog ytterst få stockholmare som inte berörs på något sätt av kulturen och den kulturpolitik som förs. Det handlar om konsten i det offentliga rummet och om våra museer, bibliotek, olika typer av scener, kulturskolan, festivaler och mycket mer. Kulturen är både nöje, utbildning, inspiration och en starkt växande näring. Kulturen är det där lilla extra som gör en stad trevlig och attraktiv och det som gör individer kreativa och ofta lyckligare. Det är det där extra som gör att människor och näringsliv väljer vår stad och trivs och stannar.

Därför är en prioriterad fråga för oss under det kommande året att fokusera på stadens nöjes- och nattliv. Vi ska se efter vilka scener som behövs, involvera externa aktörer och arbeta bort de stuprör som finns mellan förvaltningar och kulturinstitutioner. Stockholm ska vara en attraktiv evenemangsstad inte bara i city utan även i ytterstaden.

En av de saker som jag ser allra mest fram emot under det kommande året är att äntligen få göra ett trist, kvällstomt och öde kontorslandskap till ett levande centrum i kvarteren runt Sergels torg med nyöppnandet av Stadsteatern som kronan på verket. Det ska bli ett tryggare, snyggare och roligare centrum där kulturen kan frodas i både offentlig och privat regi. Vi ska verkligen se till att Kulturhuset Stadsteatern blir det kulturhus som det borde vara. Det är en ynnest att få vara med i detta arbete i styrelsen.

Det är en mycket spännande tid att vara kulturpolitiker i Stockholm. Det är så mycket vi har väntat på som nu äntligen är klart, exempelvis Stadsmuseet och Stadsarkivets nya fantastiska lokaler. Det handlar också om allt som snart är klart, exempelvis Liljevalchs, Medborgarhuset och nya Internationella biblioteket. Men detta förpliktigar också oss att utveckla och förvalta det väl. Det är dock inte politikens roll att styra kulturens innehåll, utan politikens roll är att ge den plats och de förutsättningar som kulturen behöver. Det är inte bara budgeten som kan lösa detta, utan lika mycket hur vi arbetar och hur vi organiserar det hela.

Som jag har sagt tidigare: 2019 har varit ett år av omställning och omorganisering med syfte att bättre rusta verksamheterna för framtiden. Det har inte varit enkelt på något sätt, men det har varit nödvändigt. Nu är det mesta på plats, och vi kan nu satsa, stärka och långsiktigt planera. Det handlar om prioritering av barn och ungdomar, biblioteken och kulturskolan och grupper i områden där det är få som nås av kultur. Det finns mycket kvar att göra, men nu hoppas jag att vi kan göra det under året.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 339

T o r u n B o u c h e r (V): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Stockholms stads kulturbudget ska vara jämlik, jämställd och klimatsmart. Kulturen ska vara tillgänglig för alla, och det ska finnas kultur i hela staden – kulturens betydelse för en mer ekologiskt hållbar tillväxt kan inte överskattas.

Vi vänsterpartister blir ofta kritiserade för att vi tror på det offentliga. Men när det gäller kulturen har jag historien på min sida. Alla stora kulturmetropoler de senaste 5 000 åren har haft ett starkt offentligt kulturstöd. Om Stockholm ska ha chansen att vara en kulturmetropol måste staden steppa upp. Om staden klarar av att ta ansvar för små, fattiga och obegripliga konstnärer kommer staden att bli intressant även för dem som redan är världsberömda. Det är vår uppgift att ta detta ansvar. Det är inte marknadens uppgift.

Att anse att kulturen ska bära sig själv helt och hållet är att begränsa kulturen till det som är gångbart just nu, utan morgondag. Vårt ansvar är också breddkultur i form av till exempel kulturskola, föreningslokaler och bibliotek. Breddkultur och smalkultur – det är vårt bord. Masskultur är marknadens bord.

Förra mandatperioden förverkligade vi Kulturhuset i Östberga. I nu grusade planer låg även ett bibliotek i Rågsved och en utveckling av Asplundsbiblioteket. En offensiv satsning behövs även på kulturens lokaler. Då räcker det inte att bara prata med privata byggherrar. Vi behöver också ha en intresserad allmännytta, och vi behöver disponera centrum i egen regi. Vi behöver ta ett gemensamt ansvar, helt enkelt.

Att hela staden lever är numera en jätteutmaning i de stadsdelar där det snart inte finns en bemannad parklek och där det utsålda centrumet redan har förfallit. Att det finns en ungdomsverksamhet, ett medborgarkontor och öppna mötesplatser för äldre lägger grunden till en trygg stad. Att i detta läge lägga ett besparingsbeting på 11 miljoner kronor – och jag vet att jag har tjatat om det här – är att begå politiskt självmord.

Slutligen, men inte minst: Att satsa på kulturen är också att satsa på en omställning från konsumtionsekonomi. Kulturen har en given plats i utvecklingen av en klimatsmart stad – något som fullmäktiges så kallade gröna partier borde förstå.

Med detta vill jag yrka bifall till Vänsterpartiets förslag till en jämlik, jämställd och klimatsmart kulturbudget.

Anförande nr 340

H a n n a G e r d e s (L): År 1873 gav sig Phileas Fogg och Jean Passepartout ut på en hisnande resa – jorden runt på 80 dagar – tack vare Jules Vernes penna. Under 2019 har vi lyckats flytta sex mil på knappt 80 dagar tack vare fantastiska medarbetare på Stockholms stadsarkiv.

Jag tänkte ägna mina minuter i den här talarstolen åt ett otroligt viktigt nav för demokrati i Stockholms kulturliv som lätt glöms bort – Stockholms stadsarkiv. Stockholms stadsarkiv må arkivera kunskap om det som varit och det som är, men siktet är ständigt inställt på framtiden. Det är en plats inte bara för forskare utan även för att skapa nyfikenhet redan i förskolan. I årets budget finns ett uttryckligt uppdrag

till Stadsarkivet att utöka sin verksamhet gentemot barn. En sexåring som lever 2020 ska i arkivet kunna få förståelse för hur det var att vara sex år 1920 i Stockholm. Det är ett viktigt uppdrag för att stärka barnets rätt till utveckling och till sin historia.

Stadsarkivet är betydligt mer än hyllmeter med pappersark. Det är en verksamhet som är själva garanten för att historien inte försvinner. Det är en viktig källa för att vi som förtroendevalda oavsett politisk färg ska kunna fatta kloka beslut. Jag är kanske lite extra stolt över att få vara ordförande för just denna verksamhet eftersom jag känner till konsekvenserna av att bli fråntagen både historia och rötter.

För knappt två veckor sedan, samma kväll som Kristallnatten, blev judiska byggnader i hela Norden utsatta för antisemitiska attacker. Klistermärken med samma gula Davidsstjärna som judar tvingades bära under Förintelsen klistrades på synagogor, skolor och kulturhus i Sverige, Danmark och Norge. Flera byggnader märktes med graffiti, och gravar vandaliserades. Utan kunskap om historien skulle de här händelserna i förra veckan vara svåra att placera. I dag vet vi vad som händer om vi skapar politik som bygger på vi och dom och politik med fokus på det som skiljer människor åt snarare än på det vi har gemensamt.

I ljuset av detta skulle jag därför också vilja tacka för den respektfulla ton som jag har förstått har präglat samtalet dessa två dagar här inne. Vi kan ha olika politiska lösningar på vägen framåt, men de enda som vinner på extremt hårda tongångar är de som inte vill se några gemensamma lösningar alls.

Stockholms stadsarkiv är Stockholms kollektiva minne. En inventering nyligen visade att endast 6 procent kvinnor finns representerade i stadens personarkiv. Det innebär inte att kvinnor inte finns där, utan bara att de inte är sökbara. I årets budget finns ett uppdrag att sluta glömma och sluta gömma Stockholms kvinnor.

Detta är det första arkiv i Sverige där all beställning sker digitalt. Det är en verksamhet som har ökat sina besöksiffror år från och som utvecklas och har en ekonomi i balans.

Bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut! Vi bör alla vara jäkligt stolta över den här verksamheten – förlåt att jag svor!

Anförande nr 341

M i c k e S e i d (MP): Det är svårt att komma efter ett sådant tal, men jag försöker.

Ordförande, ledamöter, medborgare och förvaltning! När några kommuner i landet nu nedmonterar sin kulturpolitik kan jag här konstatera att denna kulturbudget bevarar Stockholms ställning som en mänsklig, miljövänlig och mångkulturell huvudstad. Det är en stad som ger plats för kreativitet och konstnärlig frihet. Det är grundläggande egenskaper i vårt demokratiska samhälle.

Stockholm är och har alltid varit en progressiv stad där folk vill bo, uppleva och skapa. Därför är det befogat att i år i en av stadens hittills största kulturbudgetar öka resurserna till bland annat kulturskolan, biblioteken, Stadsarkivet och museerna. Stadsmuseet har åter öppnat. Besöksantalen ökar kraftigt, och det är ett kvitto på att stockholmarna verkligen uppskattar museet. Därför lägger vi nu ytterligare medel, så att de fortsatt

kan palla för besöksstrycket. Vi satsar även extra på Internationella bibliotekets viktiga aktiviteter för barn och för unga.

Jag kan inte sluta prata om den kommunala musikskolan. Att jag fick chansen att spela ett instrument och att samhället säger att kultur är bra – så sa Max Martin häromdagen i DN. Och han har så rätt! För att säkra återväxten satsar vi grönblå nu ytterligare på kulturskolan för en breddad verksamhet och för ökad lärartäthet. Vi gröna tryggar nu också att processen med ett rephotell går vidare – allt för framtidens skull.

I en klimatsmartare stad ser vi grönblå nu till att fler förvaltningar samarbetar för att kunna möjliggöra street art och muraler men även för att säkra mötesplatser för det demokratiska föreningslivet. En mångkulturell huvudstad är givetvis mycket attraktiv för alla skapande personer, vilket ingen som har sett SVT-dokumentären *Det svenska popundret* kan ha missat. Steget från Valhallavägen 105 till en Oscar för bästa filmmusik är faktiskt kortare än man kan tro. Fråga bara Ludwig Göransson!

De kulturella och kreativa näringarna är viktiga exportfaktorer för landet. Här i Stockholm samlar vi nära hälften av dessa företag. Allt fler av dessa yrken kräver digital kompetens. Därför tycker vi att det är väldigt bra att kulturförvaltningen nu utvecklas inom EU-projektet Digit or die, för kulturen är nu en viktig del av den här stadens DNA. Stockholm ska växa med kultur för, med och av alla.

Bifall till kommunstyrelsens förslag till budget!

Anförande nr 342

M a r t i n W e s t m o n t (SD): Fru ordförande! En gemensam kultur är och kommer alltid att vara en viktig byggsten för ett sammanhållet samhälle. Det är just detta att vi har haft en gemensam svensk majoritetskultur som har byggt upp Sverige – ett land med en stark solidaritet, trygghet och en fungerande välfärd.

Det mångkulturella samhället är ett samhälle med olika sorters kulturer och olika värderingar och en annan syn på jämställdhet mellan kvinnor och män. Det skapar ett splittrat och segregerat samhälle. Tyvärr är det just det samhället vi ser växa fram här i Stockholm och i Sverige. Vi som politiker i Stockholms stad måste göra vad vi kan för att minska segregationen och skapa incitament för att öka sammanhållningen i samhället. Kulturnämnden ska vara restriktiv med att ge stöd till projekt och föreningar som bidrar till segregation och utanförskap. Vi ska ge ekonomiskt stöd till kulturprojekt som har fokus på svensk kultur och svenska normer och värderingar. Vi ska också underlätta för medborgarna att ta del av dessa projekt.

Inte minst är det av stor vikt att de människor som har invandrat till Sverige har goda möjligheter att ta till sig svensk kultur och svenska värderingar. Det kommer att göra det enklare för invandrargrupper att både förstå det svenska samhället och känna samhörighet i det. Men det är klart att en förutsättning för detta är en genuin vilja hos den enskilde individen att själv vilja bli en del av det svenska samhället.

Kulturstöd ska även ges till konstnärer som vill odla sin kreativitet och talang för att kunna framställa kulturella uttryck som kommer den breda allmänheten till godo. Det kan vara inom musik, måleri, sång, dans etcetera.

Något vi har debatterat här förut i talarstolen är de konstnärstateljeer som staden hyr ut till konstnärer. Sverigedemokraterna vill se en inventering av i vilken omfattning stadens uthyrda konststateljeer används för att säkerställa att de nyttjas till det som de är avsedda för. Överlag vill vi att redovisning och uppföljning av beviljade kulturstöd ska vara mer omfattande. Det ska vara tydligt hur och till vad Stockholms stads kulturstöd används.

Fru ordförande! Jag yrkar bifall till Sverigedemokraternas budgetreservation 2020.

Anförande nr 343

J o h a n n a H e d i n (KD): God afton! Människan lever inte av bröd allena. Genom historien har människans kulturella gärning gjort detta tydligt. Vi kan inte reduceras till biologiska varelser med enbart materiella behov. Människan är en skapande varelse, och i mötet människor emellan uppstår kulturen. Den skapas av oss alla gemensamt.

Kulturen ger oss mening i nuet, bär våra historiska rötter och föder visioner för framtiden. Kulturen bidrar till att vidga den egna verkligheten och fantasin. Den kan hjälpa oss att växa som empatiska och inklämmande människor. Kulturen håller, precis som moralen, ihop gemenskaper och skapar förutsättningar för ett gott samhälle. Det behöver vi i Stockholm i dag.

Kultur bidrar till att öka barns medvetenhet om sin omvärld och till att utveckla deras intellektuella förmåga. Forskningen visar att kulturella aktiviteter bidrar till att utveckla barns tänkande. Den bygger upp självkänsla, ökar resiliens och bidrar positivt till utbildningsresultat. Elever från socioekonomiskt utsatta familjer visar sig ha tre gånger så stor sannolikhet att få en examen om de också deltar i skolans kulturaktiviteter. Det finns belägg för att elever i skolor som integrerar kultur i verksamheten har högre resultat avseende såväl läsförmåga som matematikkunskap.

Vår tid innebär en verklighet där fler kommer att behöva dela på nuvarande eller till och med mindre resurser. Vi ser redan tecken i form av underskott i kommun efter kommun. Därför är det viktigt att föra en ansvarsfull politik och göra kloka satsningar och prioriteringar för dem som behöver det bäst. Vi i den blågröna majoriteten prioriterar kulturverksamhet som vänder sig till barn, unga och grupper där färre på eget bevåg tar del av stadens kultur. Bland annat förstärker vi kulturskolans budget med sammanlagt 15 miljoner kronor, och arbetet för att nå ut till nya elevgrupper kan därmed intensifieras på olika sätt. Vi vill ha ett Stockholm där alla är fria att skapa och bidra till ett gott och empatiskt samhälle.

Avslutningsvis vill jag yrka bifall till kommunstyrelsens förslag till budget 2020.

Anförande nr 344

M a d e l e i n e K a h a r a s c h o F r i d h (FI): Fru ordförande, åhörare, ledamöter! I en tid av växande faktaresistens, rasism och antidemokratiska åsikter och handlingar behöver vi stå upp för att kulturen och de gemensamma rum som vi har ska fortsätta att kunna bidra till bildning och bredare perspektiv. Vi måste värna de offentliga rum vi har – de som inte kräver inträde för att man ska vara välkommen.

Biblioteken gör rum för alla och ger plats för ro, bildning och läsning. De skapar utrymme för vår samtid och inte minst för vår omvärld och för relationer mellan människor med olika bakgrund och erfarenheter av både Sverige och världen. Relationer som formas på biblioteken genom litteraturen och språket bidrar till att stärka tilliten mellan oss människor och därmed vår demokrati.

För en individ kan läsning, dans och skapande öppna upp nya världar. Det kan samtidigt vara nyckeln till ett mer jämställt samhälle. Biblioteken, kulturskolan och öppna scener är gemensamma arenor där det här får liv. Det finns en stor efterfrågan på tillgänglig och levande kultur som passar många olika invånare. Vi vet att stockholmarna uppskattar och värdesätter ett rikt kulturliv. Det finns högt ställda förväntningar från såväl invånare som besökare.

Feministiskt initiativ vill att Stockholm likt flera storstäder runt om i världen satsar på biblioteken och på att göra människor delaktiga i utvecklingen. Feministiskt initiativ föreslår ett bibliotekslyft med 100 bibliotekarier som kan möjliggöra och bidra till bättre arbetsvillkor för personalen på stadens bibliotek, till möjligheter för uppsökande arbete på skolor, till exempel, och nära samverkan med förskolor och fritidsgårdar. Vi vill ha ett större utbud av programverksamhet och rum för barn på bibliotek på olika orter i och runt omkring Stockholm. Vi vill se mer tid till beställning av relevant litteratur på språk som talas i vår stad. Det handlar också, inte minst, om relationer som skapas mellan människor på ett bibliotek.

Det är så vi tar steg framåt i arbetet för att skapa ett tryggare Stockholm som håller samman. Vi vill satsa på ateljéer, kulturprogram, demokratihubbar, uppsökande arbete gentemot nyanlända som är kulturutövare och mycket mer. I vår fjärde kommun har kulturbudgeten minskat. I en tid när andra inskränker den fria konsten och kulturbudgetar måste vi stå upp för kulturens värde och för allas rätt att delta i kulturlivet. Stockholm är en stad som växer, och i takt med det behöver även kulturen utvecklas och inte avvecklas eller snålas med.

Därför yrkar jag bifall till Feministiskt initiativs budget.

Anförande nr 345

L a r s B ä c k (V): Ordförande, fullmäktige och åhörare som kanske lyssnar på radio! Jag tänkte börja med att nämna tre platser: Odlarängen, Fagerlid och Västboda fritidsgård. Då tänker ni att ni ska få höra det där en gång till, och det kan jag dra. Men vad är det som förenar dessa tre ställen och många andra parklekar och fritidsgårdar? Det är faktiskt kulturplatser, där man utövar kultur.

Har ni varit inne på en parklek när det är full rulle? Jag har haft förmånen att få vara det ute i Farsta. Det är konstprojekt. Man målar och snickrar; det är alltså hantverk. Man utför en rad saker som vi lägger in i begreppet kultur. Detta glöms lätt bort. När man går förbi en parklek och ser lekställningarna tror man att det är en bemannad lekplats där personalen möjligen ser till så att ingen gör sig illa. Det är klart att de håller koll på vad ungarna eller ungdomarna gör. Det är olika åldrar på olika ställen – en mix.

Jag tycker därför att det är ganska passande att dessa ämnen diskuteras ihop. Här har vi chansen att ta vara på tre kulturcentrum som finns i Farsta stadsdel, om man nu ser till att inte minska anslaget med 11 miljoner totalt sett.

Till sist är jag lite nyfiken på SD:s inlägg i debatten. Jag undrar om en svensk målare och grafiker som hette Eric Johansson, var expressionist och levde mellan 1896 och 1979 skulle ha fått hyra en ateljé i Stockholm eller fått kulturstöd om ni hade haft makten över kulturpolitiken.

Anförande nr 346

Borgarrådet N a d d e b o (C): Nu har vi hört dessa argument fram och tillbaka flera gånger. Tittar man på hur vi nyttjat de medel som avsatts för barn, kultur och fritid i T2:an och i prognosen ser man att det faktiskt ser ut att bli 5 miljoner kvar med den budget vi har för 2019.

Vi vet ju när det gäller stadsdelarnas ekonomi att man ofta omfördelar pengar från barn, kultur och fritid och lägger dem på andra områden. Men nu förstärker vi budgeten när det gäller individ- och familjeomsorgen och stöd till personer med funktionsnedsättningar. Man brukar ofta ta resurser från barn, kultur och fritid och lägga på till exempel individ- och familjeomsorgen. Denna förstärkning innebär att vi troligtvis inte behöver göra lika stora omjusteringar under nästa år.

Jag tror därför inte att vi framöver kommer att komma i den situation som det här svartmålandet och de här diskussionerna avser. Jag tror inte att du behöver vara så orolig för detta. Egentligen handlar det om förstärkta resurser till våra stadsdelar.

Anförande nr 347

L a r s B ä c k (V): Det var intressant. Du lyssnade inte på vad jag sa, men jag kan ändå ta den debatt du vill ha. För det första är det, om man tittar på Farsta, i kommande budget ett underskott på ett antal poster. Vi kommer att gå ungefär 45 miljoner back nästa år. Vi har inte omfördelat pengar mellan kontona på det sättet. Kultur och fritid har förbrukats, och de som jobbar med detta i förvaltningen är trollkonstnärer. Man har fått ut väldigt mycket verksamhet av väldigt lite pengar, som det trots allt har varit när både ni och vi har styrt.

Jag tycker alltså att du är lite fel ute. Jag har inte svartmålat; tvärtom har jag hyllat parklekar och fritidsgårdar för deras kulturinsatser. Detta gäller nog över hela staden, hoppas jag, men jag kan bara svara för dem som jag har närmast mig och har besökt.

Anförande nr 348

Borgarrådet N a d d e b o (C): Ordförande, fullmäktige och stockholmare! Stockholm växer, och staden måste växa med kultur. Detta är inte några lätta frågor som löses över en natt. Det handlar om att vara uthållig och ha förmågan att få fler än de redan frälsta att förstå kulturens betydelse för ett gott samhälle. Jag ser fram emot vårt nya kulturstrategiska program, som ska gå på remiss nästa år. Där tar vi ett helhetsgrepp för att Stockholm ska kunna växa med kultur.

Ordförande! Trots att vi i år har genomfört en omorganisation inom kulturförvaltningen kan vi inte luta oss tillbaka. Även under 2020 måste vi fortsätta att jobba med hur stadens lokaler kan samnyttjas effektivare. Vi vill att staden ser över hur vi kan öka samlokaliseringen mellan bibliotekens verksamheter och stadsdelarnas medborgarservice. Syftet är att förenkla för medborgarna, att stärka stadens offentliga mötesplatser och att se till att stadens lokaler överlag nyttjas på ett klokare sätt.

I linje med detta utvidgar vi också stadens kulturlotsfunktion till att även omfatta nöjeslivets behov av lokaler. Dagens kulturlotsfunktion, som matchar fastighetsägare och kulturaktörer, är ett riktigt lyckat exempel på ett kostnadseffektivt verktyg som gör att staden kan främja fler kulturetableringar i Stockholm.

Ordförande! Stockholm som stad sticker ut i Kultursverige, med sin starka närvaro av kulturinstitutioner. Ändå delar vi utmaningar med andra delar av landet: ett ojämnt deltagande i kulturlivet, kulturlokaler som trycks ut från centrala delar av staden och kulturinstitutioner vars anslag ständigt konkurrerar med vård, skola och omsorg.

För att hantera detta kommer det inte att räcka med att vandra i redan uppkörda hjulspår. Vi måste prova nya sätt för att få fler att ta del av mer kultur. Vi låter därför kulturförvaltningen utreda möjligheterna till fler kultursamarbeten i Stockholm, mellan stadens verksamheter och andra kulturinstitutioner i staden. Att verka i Sveriges huvudstad ger unika möjligheter som vi måste nyttja bättre.

Anförande nr 349

J o h a n S j ö l a n d e r (S): Jag noterar att kulturborgarrådet uppmanar oppositionen att hellre tala om sina egna förslag än den verklighet vi i Kulturstockholm lever i när kulturborgarrådets budget har gått igenom. Jag har full förståelse för det önskemålet. Jag skulle också mycket hellre tala om mina egna förslag. Framför allt skulle jag mycket hellre se mina egna förslag bli verklighet, men tyvärr är det kulturborgarrådets budgetförslag som kommer att utgöra den verklighet som våra barn och ungdomar lever i.

Jag har en fråga om den verkligheten. Vi har tidigare hört Jonas Naddebo säga att de nedskärningar som genomförts när det gäller kulturen i Stockholm inte skulle få några som helst negativa konsekvenser för själva kulturverksamheten, varken för kulturskolan eller för biblioteken. Jag skulle här inför budgetfullmäktige vilja fråga om kulturborgarrådet Naddebo håller fast vid åsikten att de nedskärningar han genomfört när det gäller kulturen inte fått några negativa effekter på själva kulturverksamheten.

Anförande nr 350

Borgarrådet N a d d e b o (C): Jag förstår att denna fråga kommer. Socialdemokraterna har över huvud taget inte tagit tag i utmaningarna. I er budget säger ni att ni vill minska på effektiviseringarna på grund av det senaste årets stålbad och att det nu räcker. Med er erfarenhet av att inte göra någonting åt den skenande kostnadsutveckling som ni hade under er tid förstår jag att ni fortfarande tänker att det nog går att vrida tillbaka klockan.

Olle Burell var i alla fall man nog att erkänna att organisationsförändringar behövde göras inom kulturförvaltningen. Men detta verkar Socialdemokraterna ha glömt. Nu vill man vrida tillbaka klockan och låtsas som om ingenting har hänt. Då blir det åtminstone ingen jobbig diskussion.

Vi har otroligt viktiga verksamheter på biblioteken och inom kulturverksamheten. De förtjänar ett politiskt ledarskap som vågar fokusera på att säkerställa verksamheten och prioritera barn och unga så att mer kultur kan nå fler, i stället för att pengar ska gå till bland annat skenande lokalkostnader. Vi måste ha koll på ekonomin, för annars har vi inte koll på verksamheten.

Anförande nr 351

T o r u n B o u c h e r (V): Ordförande! Detta är lite knepigt. Förra mandatperioden tog Centerpartiet bort effektiviseringar på såväl kulturnämnden som barn, kultur och fritid. Jag har därför svårt att förstå resonemanget om de skenande kostnadsökningar som ni verkar tycka skedde under förra mandatperioden, när ni själva alltså tog bort effektiviseringar. Har ni blivit överkörda i förhandlingarna, eller har ni svängt?

Anförande nr 352

Borgarrådet N a d d e b o (C): Jag förstår att Vänsterpartiet i opposition har lätt att säga att effektiviseringar inte är någon viktig verksamhet. Men tittar man på hur det såg ut när ni styrde ser man att majoriteten gjorde effektiviseringar på hela brädet, så det är inget konstigt vi har gjort. Vi har inte börjat trola med knäna eller infört någon annan rutin för hur vi jobbar med effektiviseringar.

Det är viktigt att vi hela tiden ser till att stärka vår verksamhet men också att vi säkerställer att vi får så mycket pang för pengarna som möjligt. Nu är det tredje gången jag säger detta här i talarstolen under budgetfullmäktige. Jag tror och vet att vi behöver säkerställa att vi hela tiden levererar den bästa verksamheten till våra stockholmare. Det vill jag fortsätta att göra. Ni gjorde det också i majoritet, så det blir konstigt att gå upp i talarstolen och fråga om vi egentligen inte vill effektivisera. Att ni inte vill effektivisera i opposition vet vi nämligen verkligen.

Anförande nr 353

M a d e l e i n e K a h a r a s c h o F r i d h (FI): Jag undrar lite över ambitionerna. Den omorganisation som vi har talat om under hela hösten har vad jag vet inte lett till några billigare lokaler. Däremot har den lett till att 40 personer, fulla med kompetens, har fått gå från biblioteken. Vi har det senaste året sett stora protester, namninsamlingar och starka reaktioner på era nedskärningar. Senast i går var det protester utanför ett bibliotek, och på ett annat görs en namninsamling för att öppettiderna minskats med elva timmar i veckan. Detta pågår, och människor blir berörda. Men ni verkar inte påverkas – er budget förändras inte.

Vi ser med oro på hur detta påverkar tjejer, barn och nyanlända. Såvitt jag vet lovade ni en mer levande stad, med aktiva bostadsområden. Men jag ser allt fler stängda bibliotek, som släcks ned och inte har öppet lika mycket som förut. Hur går detta ihop?

Anförande nr 354

Borgarrådet N a d d e b o (C): Jag tycker att det är viktigt att vi håller oss till sanningen. Efter omorganisationen på biblioteken tror jag att det skiljer en timme i öppettider. Jag gick igenom och redovisade varenda avdelning här i fullmäktige. När du står här och säger att biblioteken har stängt ned är det faktiskt inte sant. Vi har gjort en väldigt bra omorganisation som kommer att göra att vi kan hålla våra bibliotek öppna på ett mycket bättre sätt, med större och effektivare enheter. Det gör att vi inte kommer att behöva ha lapp på luckan.

Du har inte hört talas om att vi har sagt upp IB-lokalerna i annexet. Där sparar vi över 5 miljoner för lokaler. Vi fortsätter att jobba och titta på hur vi kan säkerställa att vi minskar lokalkostnaderna.

Men detta kommer alltså från Feministiskt initiativ, som lovar 100 fler bibliotekarier som absolut inte är finansierade. Jag har dubbelkollat i er centrala medelsreserv. Ni har sex extra poster där, men inte en enda krona mer än vi har. Era löften om bibliotekarier är alltså bara luft.

Anförande nr 355

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Det som kulturborgarrådet kallar för ”skenande kostnader” menar jag var höjda ambitioner. Ja, vi satsade betydligt mer skattemedel per capita på kulturen än vad som är fallet nu. Det var för att vi i den rödgrönrosa majoriteten hade höjda ambitioner. När Stockholm växer ska kulturen växa med staden. Vi öppnade fler bibliotek och tillgängliggjorde kulturskolan för fler. Den talarlista vi ser bakom oss visar väl ganska tydligt vilka i denna sal som prioriterar kulturen.

Naddebo stod som sagt här för ett år sedan och sa att nedskärningarna i budgeten inte skulle drabba verksamheterna. Nu har vi sett årets resultat och hur det har sett ut under året. Det är svårt att riktigt förstå varför vi ska lita på det som sägs nu – att det plötsligt skulle ske en sådan ökning av tillgängligheten.

Vilka är det då som drabbas av nedskärningar på till exempel våra bibliotek? Det är de unga tjejerna i Husby, som har sört över att de inte längre kan göra sina läxor på sitt lokala bibliotek. Det är barnen, som behövde få både mellanmål och högläsning på sitt bokkollo för att över huvud taget komma på tanken att låna en bok. Och det är de barn som behöver få möta biblioteket tillsammans med sin skolklass för att ens ha biblioteket i sin föreställningsvärld. Det är dessa barn som drabbas.

Visst, de enorma besparingarna gjordes under innevarande år. Nu blir det inga fler nedskärningar – det uppskattar vi. Dock utlovades en satsning på biblioteken på 16 miljoner kronor, som när budgeten kom visade sig vara 8 miljoner, i bästa fall. Vi har fortfarande inte fått redovisat vilka effektiviseringar av biblioteken vi får i år.

Anförande nr 356

Borgarrådet N a d d e b o (C): Det är fantastiskt att vi när vi styr och använder precis samma budgeteringssystem och funktioner gör på ett annat sätt än när ni styr. Det är väldigt konstigt resonerat.

Jag kan erkänna att det under omställningen har funnits vissa utmaningar när det gäller att behålla varenda öppen timme på biblioteken i den här staden. Det är bara olyckligt. Min ambition för omställningen har varit att vi ska göra den så effektivt och ansvarsfullt som möjligt. Sedan drog de fackliga förhandlingarna ut lite på tiden när det gällde biblioteken. Det skapade stora utmaningar, för vi kunde inte sätta igång den nya organisationen.

Du tar upp händelser under den tid då vi inte hade den nya organisationen på plats – det är klart att vi hade utmaningar då. Vi har nu riggat organisationen för att säkerställa att vi kan hålla den. Men vi måste också komma ihåg att vi har ökat utlåningen av barnlitteratur och haft fler barn och unga i kulturskolan under det här året. Att det har varit så fantastiskt dåligt stämmer alltså inte. Vi har faktiskt haft väldigt mycket kultur för barn och unga runt om i vår stad.

Anförande nr 357

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Naddebo använder ofta som ett argument att det är fler barn i kulturskolan. Men det är också ett siffertrixande. Ni har kortat kurserna för de minsta barnen för att på så vis hålla uppe kvantiteterna i stället för att fortsätta att också satsa på kvaliteten i kulturskolan.

Jag förstår som sagt att det är frustrerande att inte kunna ge bättre svar på frågan om hur det har sett ut på biblioteken under året. Men faktum kvarstår: Kulturborgarrådet lovade förra året att den kraftigt minskade budgeten inte skulle få någon effekt på verksamheten. På senaste kulturnämnden redovisades att minst 88 personer har lämnat kulturförvaltningen, varav en stor andel bara på bibliotek. Det är klart att det märks i tillgängligheten och det uppsökande arbetet på våra bibliotek. Jag ser inte fram emot att fortsätta den här debatten, men jag hoppas att ni bättrar er.

Anförande nr 358

K r i s t i n a L u t z (M): Jag tycker inte att vi ska basera graden av intresse för kultur på hur snabbt man kan trycka på en knapp i kommunfullmäktigesalen efter två dagars budgetdebatt. Men jag måste först få säga en sak här i talarstolen. Vi har mycket gemensamt i våra budgetar. Vi värnar om samma saker och så vidare. Men jag har varit i lokalpolitiken i väldigt många år, och jag har sällan sett en sådan smutskastning och ett sådant trixande med fakta, i Facebookgrupper och på andra sociala medier. Helt falska siffror som inte har någon verklighetsgrund över huvud taget används för att skrämma livet ur föräldrar och personal på biblioteken som hör av sig.

Detta tycker jag inte är ett ansvarsfullt sätt att driva politik. Opposition ska vara opposition, och det har absolut funnits saker under året som inte har funkat. Det står jag för. Mitt eget bibliotek i Björkhagen är ett exempel. Men prata då om det och säg hur det är på riktigt!

Jag har suttit i den här nämnden sedan 2014. Ni pratade om de här problemen, men ni gjorde ingenting.

Anförande nr 359

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Det är väldigt raljant att slänga sig med att det skulle vara falska uppgifter utan att kunna visa en enda sådan uppgift. Det vi har sagt är att 40 bibliotekarier har fått gå. Vi har visat många exempel på att barn har kommit till biblioteket och mötts av en lapp på dörren om att det är stängt. Vi har delat intervjuer från till exempel Husby där unga flickor har beklagat sig över att de inte kan läsa läxorna på stadens bibliotek. Alla dessa uppgifter och vittnesmål har vi delat vidare. Inte en enda gång har jag hört er ge ett exempel på en falsk uppgift från vår sida.

I stället för att fortsätta med den smutskastningsretorik som ni ägnar er åt borde ni ta ansvar för den budget ni gav kulturen.

Anförande nr 360

M a r t i n H a n s s o n (MP): Ordförande! Jag trodde att vi skulle få lite mer beröm från oppositionen. Vi får inte glömma bort att vi stärker kulturbudgeten med den här budgeten. Madeleine från FI talade innan om att en fjärdedel av Sveriges kommuner nu tvingas skära ned på kulturbudgetar, och vi stärker i Stockholm. Vi går alltså förhoppningsvis mot strömmen.

När det gäller biblioteken är den fasta ökningen 16 miljoner. Sedan fanns såklart det tillfälliga stödet på 8 miljoner förra året. Men ett tillfälligt stöd är alltid på ett år, så det är ingen nyhet att det inte är kvar. Men man kan ändå säga att vi skjuter till 8 miljoner. Totalt, inklusive effektiviseringar, stärker vi kulturbudgeten med över 12 miljoner. Det hoppas jag att ni gillar.

Anförande nr 361

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Självklart tycker jag att det är bra att kulturnämnden inte återigen får en nedskärningsbudget utan faktiskt får möjlighet att ligga kvar på den nivå som man går in i året på. Men med det sagt delar jag inte alls din bild av att den utveckling staden haft innebär att man har de ambitioner som staden behöver för att fortsätta växa.

Jag häpnar ändå över det ständiga talet om att det skulle ha varit en tillfällig satsning på öppna bibliotek i ytterstaden. För oss socialdemokrater är det aldrig en tillfällig satsning att se till att nå just de barn och ungdomar som i allra minst utsträckning läser och får tillgång till litteratur. Detta om något måste vara en del av kärnverksamheten. Så nej, att ta bort de pengarna ser jag inte som ett normalt förfarande.

Anförande nr 362

S t i a n R a n e k e (S): Fru ordförande! När jag flyttade till Stockholm på 90-talet var det en riktig kulturstad. Jag kom hit med stora förhoppningar och var riktigt stolt över att få bo i en stad där kulturen prioriterades. Vi var tidigt ute med ett Dansens hus, kanske först i Skandinavien. Det fria kulturlivet var glödhet. Det kändes hoppfullt, och Stockholm var en förebild i Norden.

Kulturborgarrådet Naddebo, de grönbå och borgarna har nu lagt fram en budget som drabbar kulturlivet hårt. De säger att det är en satsning på kulturlivet, men det är tvärtom. Den slakt av kulturbudgeten vi såg förra året har inte kompenseras det här

året, och det är konstigt att kulturborgarrådet kallar de besparingar som gjorts för satsningar. Vi kan inte fortsätta att kalla oss The Capital of Scandinavia om alla andra länder springer om oss. Oslo har så många nya kulturinstitutioner att jag inte har tid att lista dem nu på två minuter, Köpenhamn och Reykjavik likaså.

Vi socialdemokrater har ett förslag till hur vi återigen ska bli den ledande kulturstaden i Norden. I vårt budgetförslag kan vi se riktiga satsningar på kultur. Det handlar om att inte ha några effektiviseringskrav på bibliotek och kulturskola och om en lässatsning för barn och unga, nya El Sistema-grupper, inga avgifter på korta kurser i kulturskolan och ökat stöd till det fria kulturlivet.

Men framför allt har vi en annan lösning när det gäller renoveringen av Stadsbiblioteket. Denna fantastiska byggnad av Asplund är i starkt behov av upprustning och utveckling. Den borgerliga majoritetens beslut att stoppa nödvändiga ombyggnader gör att verksamheten fortsätter att halka efter, och snart får vi väl åka till Oslo för att ta del av ett stadsbibliotek värt namnet.

Jag yrkar bifall till Socialdemokraternas förslag till budget.

Anförande nr 363

Borgarrådet N a d d e b o (C): Det är fantastiskt att 24,7 miljoner kan vara en ”slakt”. Och när vi skjuter till hälften, 12 miljoner, i den här budgeten är detta inte ens vatten värt. Det är väldigt konstigt hur ni väljer att räkna.

En sak som har gjort jätteont, om jag får rikta mig till dig också, Emilia, är att ni har sagt att vi har dragit ned på resurscentrets verksamhet. Jag har korrigerat detta och talat om det för Olle Burell i talarstolen, men gång på gång skickar ni in samma fakta till tidningarna så att man sprider oro just hos barn och unga med särskilda behov. Det har gjort väldigt ont att ni har farit med falska saker.

Vi minskade budgeten med 700 000 för biblioteken från 2018 till 2019. Men detta har verkligen kunnat förvrängas på hur många sätt som helst. När det gäller riktiga satsningar är det intressant. Om ni inte hade gjort någon omorganisation hade era satsningar inte räckt någonvärd i år. Ni ska tacka oss för att vi har gjort en organisationsförändring så att era nuvarande låtsaspengar i opposition åtminstone skulle kunna göra någonting för kulturen.

Anförande nr 364

S t i a n R a n e k e (S): Ni säger att ni satsar 16 miljoner på biblioteken, men ni drar bort 8 miljoner, som ni kallar en tillfällig satsning från förra året. Ni reserverar 6 miljoner för teknisk utveckling och Internationella biblioteket och lägger ett effektiviseringskrav på kulturnämnden, som motsvarar 7 miljoner kronor på biblioteken. Det blir alltså 16 minus 8 minus 6 eller 7 – det blir ganska lite pengar kvar.

Anförande nr 365

K r i s t i n a L u t z (M): Kul att så många socialdemokrater vill engagera sig i debatten! Ni har faktiskt massor med bra förslag, och vi har mycket gemensamt. Men jag har en fråga angående er budget. Ni talar om satsningar och har ganska mycket

samma vision som vi om staden. Som du säger är detta viktigt för Capital of Scandinavia och allt detta.

Men när ni talar om kulturlivet är det nästan enbart det kulturliv som vi råder över och som är skattefinansierat. Detta är en jättestor del, och det är den budgeten vi talar om här. Men jag saknar verkligen förslag om hur man också kan involvera civilsamhället och andra externa aktörer och hur näringslivet ska komma in i kulturen. Så jobbar Helsingfors, Köpenhamn och många andra städer, och det tycker jag att vi också skulle kunna bli bättre på. Men där ser jag inga förslag från er.

Anförande nr 366

S t i a n R a n e k e (S): Vi har faktiskt ett förslag till hur vi skulle kunna finansiera en ombyggnad av Stadsbiblioteket. Vi vill att privata givare ska kunna vara med och finansiera den stora kostnaden. Men efter fadäserna med Nobelhuset är de givarna kanske inte så intresserade längre. Har ni till exempel lyft luren och frågat om det är några som är intresserade av att finansiera ombyggnaden?

Anförande nr 367

M a r t i n H a n s s o n (MP): Jag tänkte fortsätta lite med Stadsbiblioteket. Ni lade i elfte timmen in förslaget om de privata finansierarna. Det är intressant, men svart på vitt är fortfarande att vi går fram med en fullt finansierad upprustning för att möta framför allt myndighetskraven; det börjar bli alltmer akut. Denna fråga har ju varit aktuell sedan 2005 utan att någon majoritet har lyckats ta beslutet. Nu tar vi beslutet – vi skjuter till 260 miljoner för detta, vilket är väldigt mycket.

Ni lovar någonstans mellan 600 och 900 miljoner. Ni skjuter till 15 miljoner för detta i år och tänker att resten av pengarna kanske ska komma någon gång i framtiden, eller så har ni någon tanke kring de här finansierarna. Men det är oerhört luddigt. Era pengar finns ju inte där, så det är väldigt svårt för er att lova ytterligare pengar.

Anförande nr 368

S t i a n R a n e k e (S): Jag har inte all information om alla siffror i huvudet. Som du säger lägger vi 15 miljoner utöver de 28 som ni har lagt. Det innebär att vi har resurser motsvarande 100 miljoner kronor 2020 för att göra detta. Som jag sa har vi lagt fram ett förslag om att privata finansierare kan vara med och göra den ombyggnad av biblioteket som behövs. Nu lappar man bara ihop och gör så att det håller för stunden, men inte för framtiden.

Anförande nr 369

Borgarrådet N a d d e b o (C): Ordförande, fullmäktige och stockholmare! Stockholm är en fantastisk idrottsstad, och vi har ett fantastiskt föreningsliv. Staden erbjuder ett smörgåsbord av aktiviteter, och varje dag idrottar tusentals barn på våra idrottsytor, ledda av några av samhällets största hjältar, nämligen våra ideella ledare.

Våra idrottsföreningar gör också så mycket mer än att bara lära ut straffsparkar och danssteg. De tar ett enormt samhällsansvar, skapar möten mellan människor och ger unga en meningsfull fritid. De föreläser på skolor och skapar jobb. Att vara delaktig i

en förening skapar även gemenskap där man bor, och många områden i Stockholm skapar faktiskt sin identitet med hjälp av den lokala idrottsföreningen.

Mitt fokus som idrottsborgarråd är att stärka föreningslivet och skapa en bättre dialog med föreningarna. Jag vill att de ska känna sig involverade i de politiska beslut vi tar som rör idrotten. Jag tror nämligen att föreningslivet är nyckeln till hur vi ska nå målen i vårt idrottspolitiska program, där visionen är att alla stockholmare ges möjlighet att utöva idrott och motion.

Tyvärr vet vi att vi är långt från att nå det målet. Många barn och ungdomar rör på sig alldeles för lite eller inte alls. Det skiljer sig mellan flickor och pojkar och mellan barn med utländsk och med svensk bakgrund. Detta beror på socioekonomi. Även bland barn med funktionsnedsättningar rör man sig i alltför liten utsträckning. I vår budget prioriterar vi åtgärder som gör att alla barn ges möjlighet till rörelse och delaktighet i föreningslivet.

En stor bromskloss för att fler stockholmare ska ges möjlighet att idrotta är den brist på anläggningar som länge rått i vår stad. Många av våra idrottsföreningar har långa köer för den som vill idrotta, och många barn tvingas åka långt och träna på sena tider. Anläggningsfrågan är en fråga som idrottare, föreningar och idrottsförbund lyfter med mig. Därför är det också vår prioritering att öka investeringsbudgeten för nästa år.

Vi har också startat en dialog med Stockholms Idrottsförbund om de gemensamma prioriteringarna. Anläggningsfrågan har lågprioriterats under många mandatperioder, och det finns ingen enkel och snabb lösning. Vi är beredda att fortsätta prioritera frågan och lyfta på varje sten för att pröva nya sätt att få fram idrottsytor.

Nästa år lämnar jag tillbaka uppdraget som idrottsborgarråd till Karin Ernlund. Jag vet att hon då kommer att ha ett år av spännande saker framför sig. Många idrottsplatser ska invigas, och många första spadtag ska tas. Jag vet att det viktiga arbetet med att stärka föreningslivet och hitta metoder för att nå barn och unga och göra idrotten tillgänglig för fler stockholmare kommer att fortsätta. Jag vill yrka bifall till kommunstyrelsens förslag till budget.

Anförande nr 370

A l e x a n d e r O j a n n e (S): Jag håller med om att Stockholm är en fantastisk idrottsstad, och det finns fantastiska ledare här. Stockholms idrottsrörelse är full av engagerade eldsjälar, och det är deras driv vi har försökt förmedla i vår budget. Det är dem vi har tänkt på när vi har hittat våra formuleringar och prioriterat våra medel.

Vi lägger oss på en mycket högre investeringstakt gällande nya anläggningar än den sittande majoriteten. Vi lägger så mycket som 50 procent mer på idrottsanläggningar. Om man kollar på den budget för idrottsanläggningar som ni lägger i år och jämför med förra årets ser man att inte ens en tredjedel är kvar. Ni har gått från ungefär 970 miljoner till 315. Det måste vara en historisk neddragning.

Tillbaka till vårt förslag. Vi vill hylla eldsjälarna. Det vill vi göra genom att lyfta bort administration. Vi vill att ansökan om föreningsstöd ska harmoniseras med LOK-

stödet så att det bara blir ett dokument att fylla i efter en träning, i stället för två. På så sätt försvinner en del av bördan på ledarna.

Vi vill att vissa rum i idrottsanläggningar ska vara avgiftsbefriade mötesrum, så att vi kan ha föräldramöten med mammor, pappor och ledare under ordnade former och så att föreningsstyrelsen kan samlas och avhandla sina ärenden utan att behöva stå i ett bollrum, ett omklädningsrum fullt av ungar eller en korridor.

Vi föreslår också att det utanför idrottsanläggningar ska finnas p-platser avsedda för föreningslivet, så att den materialare som varje dag kör hem bollarna från fotbollsträningen och tar hem tröjorna för att tvätta dem inte ska behöva gå med ekonomisk förlust genom att tvingas betala p-avgift för flera timmar varje vecka.

I högers förslag får idrotten mycket stryk, både på investerings- och på driftssidan. Jag tycker att detta är oerhört tråkigt och farligt. Vi vet att unga som tvingas hänga i centrum i stället för att umgås i en idrottsgemenskap riskerar att hamna på glid.

Vi vill yrka bifall till Socialdemokraternas förslag till budget.

Anförande nr 371

B o S u n d i n (M): Ordförande och fullmäktige! Vi har nu efter ett års ansvarstagande i majoritet med ett nytt politiskt ledarskap återupprättat idrottspolitiken i Stockholm efter förra mandatperiodens kraftiga neddragningar. Vi prioriterar att skattemedel går dit de ska, det vill säga till investeringar i idrottsanläggningar, och vi har sanerat en ekonomi i fritt fall från kostsamma fördyringar – över 1 miljard under förra mandatperioden. Sedan kan man ha hur mycket monopolpengar som helst, som S har i budgeten, men om de går till fördyringar i stället för anläggningar har de inget värde.

Som ett resultat av de sedan länge eftersatta investeringarna i idrottsanläggningar kommer volymen de kommande åren att behöva öka. Det långsiktiga målet är att bygga ikapp och åtgärda den brist på idrottsytor som funnits under en längre tid. Det kommer att ta oss flera mandatperioder att göra detta.

Kommunen kommer att söka extern hjälp för att få fler aktörer att investera i idrottsanläggningar. Staden tar sitt ansvar och de externa sitt. Summan av ett plus ett blir tre. Det är mycket bättre än att bara göra detta i kommunal regi.

Idrottsnämndens budget för 2020 är på 995,8 miljoner kronor. Det är en ökning med 22,4 miljoner kronor jämfört med innevarande år. Jag ska ta några exempel ur budgeten: Kristinebergs IP utvecklas till ett idrottscenter. Pilotprojekt med klubbstugor vid idrottsplatser för att öka tryggheten inleds. Zinkensdamms isrink får en tillfällig överbyggnad. Möjlighet ges att bygga enklare hallar. Den externa medverkan ökar.

I fastighetsnämndens långsiktiga investeringsplan, som idrottsnämnden har att ta ställning till för stadens idrottsinvesteringar, presenterar den grönblå majoriteten i år en utökad investeringsplan på 138 miljoner kronor. Totalt under resten av mandatperioden är summan 692 miljoner kronor, tack vare bra prioriteringar och kostnadsneddragningar på onödiga fördyringar. De tre projekt vi kan starta redan 2020

är en fullstor dubbelhall som börjar byggas i Kristineberg, två hybridgräsplaner på Gärdet och tak över Zinken. Vi satsar under denna mandatperiod totalt 2,5 miljarder kronor på investeringar för idrotten – det är historiskt högt.

Under 2019 har också, som borgarrådet sa, samarbete inletts med idrottsrörelsen för att få deras syn på prioriteringar så att vi investerar i rätt saker. Olika idrotter konkurrerar ju ibland med varandra.

Därmed yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 372

T o b i a s J o h a n s s o n (V): Ordförande! På Östermalm är medellivslängden högst i Stockholm, 84 år. Men när tunnelbanan rullar söderut sjunker livslängden från station till station. Vål framme i Skärholmen är livslängden nästan fyra år kortare.

Våra motionsvanor och vår hälsa är en klassfråga. Rapport på rapport visar samma sak. Ju lägre socioekonomisk grupp man tillhör, desto mindre deltar man i idrottsföreningar. Allra minst idrottar tjejerna från familjer med små resurser. Vi ser att barn till ensamstående föräldrar är överrepresenterade i drunksningsstatistiken.

Hur mycket vi rör på oss är avgörande för hälsan. Fysisk aktivitet hänger ihop med hjärt- och kärlsjukdomar, diabetes, fetma, depression och cancer. Människor som motionerar lever längre. Därför vill vi i Vänsterpartiet öka satsningarna på motionsspår och utegym, som är gratis för alla. Om motionsspår bemannas vissa kvällar kan fler känna sig trygga och våga springa. Jag noterar att den blågröna budgeten har fina skrivningar om att nå de prioriterade grupperna. Men 22 ½ miljon i effektiviseringar gör det knappast lättare att nå målen.

I en stad som växer ökar bristen på idrottsanläggningar. Bara för att få samma tillgång som Göteborg skulle vi behöva bygga 24 fotbollsplaner, 45 stora idrottshallar, 10 ishallar och 3 simhallar. Vi i Vänsterpartiet vill minska gapet gentemot Göteborg.

Tyvärr ser jag att den blågröna politiken saknar medel och förmåga att öka tillgången på idrottsanläggningar. Man hänvisar till marknaden och hoppas att idrottsanläggningar ska byggas och driftas av fristående aktörer – OPS brukar man kalla det. Man har provat det bland annat på Hantverkargatan 45. Man byggde nyligen ett sjukhus som blev en ekonomisk katastrof. Vi i Vänsterpartiet vill gå ihop med grannkommunerna och starta ett gemensamt idrottsfastighetsbolag för att tillsammans klara utbyggnaden av idrottsanläggningarna.

För folkhälsans skull och för en säkrare stad vill jag yrka bifall till Vänsterpartiets förslag till budget för idrottsnämnden.

Anförande nr 373

D a n i e l e F a v a (L): Ordförande, ledamöter, åhörare och idrottsvänner! I en stad som ständigt växer och förtätas är det mycket viktigt att projekteringen av nya stadsdelar sker i nära samarbete med idrottsrörelsen i staden. Idrottande ska vara tillgängligt, tryggt, jämställt och jämlikt på våra befintliga och kommande idrottsplatser, inte minst för en ökad integration i den här staden.

Jag vill gärna lyfta fyra punkter i förslaget till idrottsbudget. Det rör sig om två hybridgräsplaner på Gärdet som kommer att göra skillnad för breddidrotten, inte minst fotbollen, och en fullstor dubbelhall för inomhusidrotten i Kristineberg som är mycket välkommen, inte minst för basketen som fortsätter att växa i innerstaden, inte minst på Kungsholmen. Detta är oerhört bra.

Det är också bra att vi nu inrättar en sluss för privata aktörer som är intresserade av att bygga och drifta idrottsanläggningar här i staden. Det kommer att vara mycket viktigt att utvärdera och se vilka aktörerna är och vilka behov de har för att vi från stadens sida ska kunna vara behjälpliga.

Att staden ser över hur vi ska arbeta med supporterrelaterade frågor är också viktigt, inte minst med tanke på föregående säsong. Det är viktigt att vi fortsätter att se över arbetet med supporterrelaterade frågor.

Vi har stora utmaningar för idrotten i staden. Vi behöver fler anläggningar. Som min partikollega Barbro Westerholm säger: Politiken är som ett maratonlopp. Därför är det viktigt att fortsätta kämpa för fler idrottsanläggningar här i staden. Jag vill yrka bifall till kommunstyrelsens förslag till idrottsbudget.

Anförande nr 374

A n d e r s L i n d e l l (MP): Ordförande och fullmäktige! När man älskar något brukar man vilja dela det med andra. Detta är ofta en källa till frustration för oss som älskar sport – att engagemanget ibland är lite obesvarat. Men det handlar inte bara om att det är kul med idrott och rörelse; det är också livsnödvändigt på många sätt. Idrotten ger oss längre och friskare liv, men också lite roligare vardagar. Den ger oss ibland vänner för livet men också, kanske ännu viktigare, platser där man måste samarbeta, även med människor man aldrig skulle bli vän med.

Därför är det såklart smärtsamt att idrotten inte kommer alla till del. Detta är en enorm utmaning som politiken delar med idrottsrörelsen. För oss finns det ett ansvar att både ibland gå före och ibland påpeka när andra har sagt att det går för långsamt.

Men om idrottsrörelsen ska kunna ta sitt ansvar och växa måste den ha plats att göra det. Bristen på idrottsanläggningar är inte på något sätt begränsad till Stockholm, och den går mycket längre tillbaka än alla majoriteteter som har suttit de senaste åren. Vi behöver använda kreativa sätt för att få bukt med den, och vi behöver fortsätta att både investera och utveckla vad vi ska investera i.

En av de tydligaste kostnadseffektiva lösningarna, som vi kanske talar lite för lite om, är de platser där vi inte bygger utan där det handlar om att vi gör andra saker. Jag talar alltså om naturområden, som på många sätt är våra finaste och mest kreativa idrottsanläggningar. När vi skyddar natur stärker vi biologiska värden samtidigt som vi ger fler tillgång till motion. Dessutom är satsningar på friluftsliv ofta satsningar i ytterstaden. Där vi har som allra bäst naturområden är ju ironiskt nog folkhälsan ofta sämre än i andra delar av staden.

Det är därför viktigt att vi inte bara jobbar med den fysiska tillgängligheten, tryggheten och så vidare utan också med information och olika anpassningar. Det har gjorts

mycket bra, som påbörjades under förra mandatperioden, men det finns mycket kvar att göra.

Ofta går idrotten och närmiljön hand i hand på detta sätt, men det finns också en del motsättningar som vi behöver jobba med och reda ut. Det kan handla om satsningar på miljövänligt konstgräs, energismarta idrottshallar eller, för den delen, båtbottentvättar för att skydda vattnet.

Utöver att skapa plats för idrott behöver vi också komma ihåg dem som fyller platsen med verksamhet, det vill säga föreningslivet. För att föreningslivet ska kunna vara brett måste det ha långsiktiga förutsättningar. Det är viktigt att vi jobbar med en uppföljning av de bidrag som finns och ser till att de går till rätt saker, av effektivitetsskäl men också av skäl som handlar om hela systemets trovärdighet. Vi måste också se över vilken verksamhet som kan bedrivas bättre i föreningslivet än på det sätt den bedrivs nu.

Med det sagt finns det mycket kvar att göra. Jag vill yrka bifall till kommunstyrelsens förslag till budget.

Anförande nr 375

M a r t i n W e s t m o n t (SD): Fru ordförande! Idrottsnämndens övergripande ansvar ska vara att främja folkhälsan i Stockholms stad genom att ge stockholmarna goda möjligheter till motion, idrott och friluftsliv. Stockholmarna ska kunna aktivera sig och syssla med sin fritidsaktivitet, men tyvärr kan vi inte erbjuda den servicen i dag efter år av politiska felprioriteringar.

Stockholm har i dag en stor brist på inomhushallar, vilket gör att många stockholmare, inte minst barn och ungdomar, har svårt att syssla med sin idrott. Det ska inte behöva vara så att de träningstider som det ges möjlighet till ligger tidigt på morgonen eller sent på kvällen. Stockholm kan mycket bättre än så.

Att kunna aktivera sig är enormt viktigt, inte minst för folkhälsan, vilket även Riksidrottsförbundets ordförande Björn Eriksson vittnar om. Björn Eriksson säger också att idrottsklubbar i dag måste säga nej till utövare på grund av bristen på idrottsanläggningar i Stockholm. Situationen när det gäller hallar för barn- och ungdomsidrotten nu inför vintern är minst sagt ansträngd. Det förekommer dock att hallar står tomma, och här måste ni som styr bli bättre på att se till att stadens befintliga hallar nyttjas bättre.

Samtidigt som vi har en stor brist på hallar i Stockholm ser vi hur kommuner som får stora belopp av stockholmarna genom det kommunala utjämningsystemet bygger nya idrottshallar till sina kommuninvånare. Detta sker samtidigt som vi har ett ekonomiskt nödläge här i Stockholm och inte ens klarar av underhållet av våra egna idrottshallar och badhus. Det kan inte vara rätt att stockholmarnas skattepengar går till att underhålla och bygga nya hallar i andra delar av Sverige, samtidigt som det är brist på hallar i Stockholms kommun och underhållskostnaderna är stora för befintliga hallar och badhus. Det är dags att vi börjar prioritera byggandet av nya idrottshallar i Stockholm och att vi börjar prioritera stockholmarna.

Alla barn och ungdomar, och även vuxna, ska få samma möjligheter och förutsättningar att lära sig simma – simkunnighet ska inte vara en klass- och kulturfråga. Här är det viktigt att skolorna jobbar uppsökande vid tillfällena då barn nekas simundervisning.

Det finns fortfarande problem med sexuella övergrepp på våra badhus. Sverigedemokraterna lyfte denna problematik här i rådsalen redan 2015, men trots detta fortsätter övergreppen. Här är det viktigt att man jobbar mer med att försöka porta förövarna och helt enkelt anställa fler badvakter.

Bifall till Sverigedemokraternas reservationsbudget för 2020!

Anförande nr 376

N i k e Ö r b r i n k (KD): Stockholmare! Elvaåringar är inaktiva 65 procent av sin vakna tid och femtonåringar 75 procent av sin vakna tid. Skoldagen står ensam för 35 procent av ungas aktiva tid under skolveckan. Jag behöver inte berätta för er här inne om betydelsen av fysisk aktivitet för våra barn och unga; jag tror att ni är bevandrade på det området.

Ibland känner man sig handfallen som politiker, för vi kan ju inte i det fria samhället tvinga barn och unga att träna på sin fritid. Familjen har sitt ansvar och skolan sitt. Däremot är det viktigt att vi politiker nu, när vi börjar bygga ikapp underskottet på planer och hallar, också tänker på att planera idrotten så att den är synlig i de miljöer där barn och unga rör sig för att helt enkelt öka incitamenten till fysisk aktivitet.

Men som kristdemokrat vet jag också värdet av civilsamhället. Det var tack och lov i föreningslivet som jag själv fick ta del av vänner, minnen, historier och kunskap. I den goda staden kan den lilla föreningen starta och växa. Där möts unga med olika bakgrunder och historier för att tillsammans skapa gemensamma minnen och berättelser. Därigenom skapas samhällsgemenskap, och jag är helt övertygad om att föreningslivet kommer att spela en nyckelroll i integrationen och samhällsgemenskapen i den här staden. Jag ser fram emot ett kommande år när vi fortsätter att arbeta nära och aktivt tillsammans med föreningarna.

Efter mina tolv år som fotbollsspelare här i staden vet jag dock att det inte bara är det som händer på planen som påverkar viljan att idrotta. I tidningen Mitt i kunde vi för ett tag sedan läsa om 14-åriga Olle, som blev rånad på vägen hem från fotbollsträningen. Från januari till september i år skedde 845 rån mot minderåriga. Det är i genomsnitt tre om dagen, ofta under knivhot.

Vad gör detta med en generations unga? Vad säger det om ett samhälle och en stad att unga inte vågar gå till träningen och idrotta av rädsla för att bli överfallna? Ingen ung tjej ska behöva hålla nycklarna mellan knogarna på vägen från badhuset efter sista simpasset. Ingen ung pojke ska behöva tacka nej till fotbollsträningen och möjligheten att idrotta på grund av otrygghet. Jag vet att detta är frågor där vi kan agera tillsammans, över blockgränserna, för ett tryggare idrottsliv och en tryggare stad.

Ett viktigt arbete har påbörjats här i staden i trygghetsfrågorna. Vi gör nu en viktig trygghetsinsats inom idrotten för att alla, oavsett ålder och bakgrund, glatt ska kunna

träna och idrotta i den här staden och känna trygghet. Bifall till kommunstyrelsens förslag till budget!

Anförande nr 377

L i s a P a l m (FI): Ordförande och ledamöter – några åhörare finns inte på den bänken. Till skillnad från majoritetens budget, där ansvaret för idrottspolitiken läggs på marknaden, lägger vi fram en budget med simtag för att minska drunkningsolyckorna och för att fler tjejer ska få finta som Asllani och Seger på fotbollsplanen.

Den grönbåla majoriteten säger sig vilja satsa på trygghet och ett tillgängligt idrottsliv. Hur ska det då lösas? Jo, förslaget är att föreningar ska överta de verksamheter som staden i dag har ansvar för. Man menar att detta kommer att leda till att fler barn och unga idrottar – eller? Men hur planerar majoriteten då för att stötta föreningarna och garantera det ytterligare ansvar på dem som nu tillkommer? Det är oklart och ohållbart.

Vi ser med stor oro på en utveckling där man frånsäger sig ansvar. Detta kommer att slå hårdast mot unga tjejer och barn, som redan i dag står längst från stadens idrotts- och föreningsliv. Det är en politik som kommer att öka, inte minska, segregationen i staden. Jag undrar var majoritetens ambitioner är när det gäller att minska klyftorna i fråga om tillgång till idrotts- och fritidsaktiviteter.

Jag undrar också var majoritetens ambitioner är när det gäller att minska antalet sexuella trakasserier i stadens idrotts- och simhallar. Det var höga toner från högern under förra mandatperioden. Det var också då vi diskuterade sexuella trakasserier väldigt mycket i den här salen därför att vi såg att de ökade, och den dåvarande rödgröna majoriteten vidtog åtgärder. Men nu när de ökar igen händer inte mycket. Vi vill till skillnad från Alliansen och Miljöpartiet göra ytterligare satsningar för att stärka tryggheten för tjejer och hbtq-personer på stadens idrottsanläggningar och simhallar.

Dessutom vill vi i Feministiskt initiativ se ett riktat föreningsbidrag för att öka folkhälsan i förorten bland flickor och kvinnor, den grupp vars hälsa faktiskt försämras mest just nu. Sådana ambitioner saknas tyvärr i majoritetens förslag till budget.

Det är oroväckande att se hur era skattesänkningar prioriteras framför att skapa ett Stockholm som håller samman. Vi vill se en feministisk idrotts- och folkhälsopolitik, med ökad simkunnighet, jämställda plantider och anläggningar och hallar fria från sexuella trakasserier. Vi lägger en budget för att Stockholm ska vara en välfärdsstad i rörelse, som satsar på flickor och kvinnor. Bifall till Feministiskt initiativs förslag!

Anförande nr 378

M a r t i n H a n s s o n (MP): Bo var redan tidigare inne på att vi satsar 2,5 miljarder på idrottsinvesteringar under mandatperioden. Det är 181 miljoner mer än vi satsade under förra mandatperioden. Vi i MP har ju varit med under båda mandatperioderna, så vi kan ta kredd för detta rakt igenom.

Det jag verkligen skulle vilja tala om är den explosion vi under hösten har sett av nya idrottsanläggningar i Stockholm. Detta har nästan gått stockholmarna förbi. Nu i

januari kommer de dubbla Kämpetorpshallarna i Älvsjö att öppna. De är certifierade med Miljöbyggnad guld och har alltså den högsta miljöklassningen. Trots detta går projektet 17 miljoner under budget, vilket är alldeles utmärkt. I december kommer den nya idrottshallen i Västberga att öppna. Den har miljöklassning silver och går också under budgeten – det är också bra. Vi såg tidigare i höst att Mälarhöjdens gymnastikhall öppnade, liksom Hjorthagshallen. Även de har goda miljöcertifikat, solpaneler på taken och så vidare. Där har man tänkt igenom ordentligt.

Framför allt kommer vi i Miljöpartiet och såklart även alla andra här att till sommaren äntligen få se utomhusbadet på Järvafältet öppna, vilket vi så länge har längtat efter. Sedan investeringsbeslutet togs har även det hållit budgeten, om än inte tidsplanen. Det är väldigt roligt.

Vi måste fortsätta hålla i arbetet med att det inte får dra iväg för mycket. Det är fortfarande problem med puckeln av investeringar i Stockholms stad. Det gäller framför allt simhallarna, där det fortfarande är en hel del kvar. Där måste vi hålla i. Bifall!

Anförande nr 379

A n d e r s G ö r a n s s o n (S): Jag gillar att du nämner Järvabadet – vi diskuterade det en hel del när vi satt i exploateringsnämnden. Jag är glad över att det verkligen blev av. Det hade ju planerats i ganska många år.

Jag tänkte bara fråga: Jag pratade precis med Emilia, som var idrottsborgarråd förra perioden. Jag sa att man verkligen blir stolt över den rödgrönrosa politiken när man hör hennes beskrivning. Gjorde vi inte en massa bra som såg till att de här anläggningarna är färdiga nu?

Anförande nr 380

M a r t i n H a n s s o n (MP): Jo, Anders, jag tycker att vi gjorde väldigt mycket bra under förra mandatperioden. Vi var dock medvetna om att mycket av de pengar vi sköt till åts upp av fördyringar. Men vi gjorde väldigt mycket bra, och det är också det vi nu framför allt under hösten har sett resultatet av. Det är väldigt bra!

Men jag ville också i mitt inlägg påpeka att sedan investeringsbesluten tagits har budgeten faktiskt kunnat hållas. Det är det som har skett det senaste året. Detta är också viktigt – att det inte drar iväg under själva produktionstiden. Det vill jag understryka.

Anförande nr 381

L i s a P a l m (FI): Apropå simhallar – du kommer säkert ihåg att det förra mandatperioden diskuterades mycket kring sexuella trakasserier och så vidare. I september, tror jag att det var, kom uppgifter om att de återigen ökat. Vad vill Miljöpartiet tillsammans med sina kollegor göra för att minska detta? Jag har inte hört något.

Anförande nr 382

M a r t i n H a n s s o n (MP): Vi har arbetat med denna fråga, och det gjorde vi också under förra mandatperioden. Frågan är prioriterad för oss; det är en självklarhet. Sedan vet jag inte om du menar att man ska ha separata pooler. Idrottsförvaltningen arbetar hela tiden med denna fråga och måste hela tiden säkerställa att det fungerar så att dessa risker inte finns. Kristdemokraternas representant talade tidigare om detta med att ta sig till och från anläggningar och att det alltid måste vara tryggt och säkert. Detta är självklarheter. Vi arbetar också inom trafikkontoret mycket med belysning, trygga miljöer och så vidare.

Anförande nr 383

B o S u n d i n (M): Fru ordförande och fullmäktige! Stockholm ska utvecklas mot en levande, inkluderande, öppen och modern idrotts- och evenemangsstad. För detta krävs att det finns mycket fler anläggningar. Vi behöver bygga fler fotbollsplaner, idrottshallar, ishallar, simhallar, utomhusgym med mera, och vi måste säkerställa trygga och säkra idrottsmiljöer. Det är därför vi satsar mycket på tryggheten även inom idrottsområdet.

Idrotts- och friidrottsytor i form av idrottsanläggningar behöver också vara enkla och funktionella hallar för träningsändamål. Därför kommer vi nu att initiera byggande av fler enkla hallar till en mycket lägre kostnad än de dyra hallar som producerades under förra mandatperioden. Vi återkommer när vi har färdiga förslag.

Vi vill också inkludera föreningslivet med tydliga uppdrag och nära samarbete. Det är de viktigaste investeringar vi gör. Därför vill vi också att privata aktörer och ideella organisationer hjälper till att investera i och drifva anläggningar, något som var nästan förbjudet under förra mandatperioden. Det finns ett antal exempel som jag inte behöver dra nu.

Det är också viktigt att komma ihåg att många av de investeringar som planerades under förra perioden har kunnat fullföljas nu för att vi har sanerat ekonomin. Ni i S lämnade efter er en springnota på 500 miljoner kronor för beslutade idrottsanläggningar som var ofinansierade, bland annat delar av badet ute i Järva. Det är därför viktigt att komma ihåg att vi under den senaste alliansperioden producerade och levererade mycket fler anläggningar än ni åstadkom trots mer pengar förra perioden. Det var 30 procent färre konstgräsplaner och 40 procent färre idrottshallar.

Anförande nr 384

A l e x a n d e r O j a n n e (S): Det är nästan så att man kan mima med när du går upp i talarstolen, Bo Sundin. Jag har hört dig säga detta så många gånger; jag börjar bli less på hur du skarvar med sanningen.

De enkla hallar som ska byggas, som du talar om, tog du beslut om redan 2014. De var inte så enkla när de väl skulle byggas. Det var vi som fick stå för notan sedan under nästa mandatperiod. Och detta med att privata aktörer ska bygga hallar – det är absolut jättebra om idrottsföreningar själva vill bygga hallar. Men jag vet att idrottsföreningarna ligger på er och säger: Ge oss villkoren! Vad gäller för arrendekontrakten? Hur ska vi finansiera det här? Vad kan staden hjälpa till med? Men

ni ger dem inga svar. De ringer till mig sedan och frågar om jag vet något. Och jag säger att de nog får vända sig tillbaka till majoriteten.

Det har aldrig någonsin varit förbjudet att bygga privata hallar. Vi har ett jättebra exempel där vi gav KFUM en markanvisning. Det var det enda konkreta vi fick in under förra mandatperioden. Vi har aldrig sett någon ideologisk motsättning där.

Anförande nr 385

B o S u n d i n (M): Det sista kan diskuteras. När det gäller de hallar vi initierade för 20 miljoner baserades detta på det faktum att vi byggde en dubbelhall i Stora mossen. Det blev 42 miljoner, det vill säga 21 miljoner per styck. Det är fullt möjligt. När ni sedan skulle leverera hallar under förra perioden blev de väsentligt dyrare. Man kan diskutera varför.

När det gäller KFUM har vi glädjande nog fått liv i detta projekt, som ni förbjöd genom att säga att staden ska bygga en fullstor hall ihop med en skola i stället för att en privat, ideell förening skulle få bygga en hall som de själva finansierade. Före årsskiftet eller i januari kommer vi att leverera en färdig markanvisning för detta. I stället för det ni förbjöd kommer det att bli tre idrottsanläggningar på en annan plats.

Anförande nr 386

Borgarrådet N a d d e b o (C): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Det är väldigt kul att höra att denna debatt handlar om just de frågor som är allra viktigast för idrottsrörelsen i Stockholm: Hur ska vi kunna öka antalet idrottsanläggningar, och hur kan vi stärka föreningslivet?

Men att Vänsterpartiet och Feministiskt initiativ inte är intresserade av att stärka föreningslivet kan inte bli tydligare. Ni misstror givetvis vår ambition att stärka föreningslivet och tror att det handlar om att vi ska minska resurserna. Det är inte detta det handlar om – lyssna en gång till! Vi är övertygade om att barn och unga som tidigt får kontakt med föreningslivet både idrottar längre och engagerar sig mer i föreningen.

Det är få delar av samhället som är så bra på att jobba med och lösa integrationsfrågorna som idrotten. Vi gör om integrationssatsningen till en integrationsbonus och riktar tydligare pengar till de föreningar som kan visa att de lockar nya målgrupper till sin ordinarie verksamhet. Vi ska också ta fram en modell för hur man ska arbeta med uppsökande verksamhet mot nyanlända för att få dem aktiva i föreningslivet.

Något som också oroar mig i vänstersidans ointresse för att stärka föreningslivet är det faktum att era budgetar gapar tomma när det gäller den dialog vi har startat om gemensamma prioriteringar i fråga om idrottsanläggningar. Jag tror att den är minst lika viktig som själva pengarna. Vi har ökat idrottsinvesteringarna till 2,5 miljarder under denna mandatperiod. Det är 181 miljoner mer än i er budget.

Men det är inte bara pengarna som är viktiga här utan också metoden för att göra detta. Det ska vara slut med politiska prestigeprojekt – vi ska göra investeringar i idrottsanläggningar som verkligen efterfrågas av idrottsrörelsen. Då får vi även på detta område mer pang för pengarna och fler barn och unga som idrottar.

Sedan tycker jag givetvis inte att ni ska vara rädda för att låta privata initiativ vara med och bygga anläggningar. Det är precis detta vi behöver.

Anförande nr 387

A l e x a n d e r O j a n n e (S): Jag kan börja med att säga att vi inte alls negligerar det som de stora idrottsförbunden gör när de går ihop och gör en gemensam prioritering gällande vilka idrottsanläggningar de vill se framöver. Jag har löpande kontakt med de flesta av förbunden.

Men när ni presenterade er budget gick min telefon ganska varm. Man sa: Visst kommer ni att prestera mer än så här? Många av de förbund som gjort denna prioritering och presenterat den för er hade förväntat sig någon sorts gensvar i politiken – att ni faktiskt skulle uppfylla något av det som fanns på deras önskelista. Det ord som återkom i diskussionerna med förbunden var ”kalldusch”. Så beskrev man det att få denna budget presenterad för sig. Är det någon som behöver göra en hemläxa när det gäller idrottsförbundens prioriteringar är det nog alltså du.

Anförande nr 388

Borgarrådet N a d d e b o (C): Alexander, nu måste vi ändå föra någon sorts rimlig diskussion om detta. Vi levererar 600 miljoner plus ökade investeringar i de idrottsmiljarder som vi satsar under nästa mandatperiod. Dessutom tittar vi på möjligheterna för några av de 30 privata aktörer och idrottsföreningar som knackar på dörren och vill investera i idrottsanläggningar. Vi ska göra verklighet av detta. Vi ska öka kommunens resurser för investeringar. Det uppskattar idrottsrörelsen. Men de uppskattar också att fler får vara med och investera i anläggningar.

Det är fantastiskt att ni kunde lägga på 170 miljoner mer än vi har i investeringar. Men vi ska veta att detta ska räcka till idrottshallar i Slakthusområdet, Kristinebergshöjden, Årstafältet, Spångadalen, Älvsjö, Kista och Stora Sköndal samt till sim- och idrottshallar på Skarpnäcksfältet och i Frihamnen. Det är väldigt många idrottshallar för 170 miljoner mer än vi har lagt! Jag tror att de löftena är betydligt tommare än våra ambitioner för att bygga i fatt anläggningsbristen.

Anförande nr 389

L i s a P a l m (FI): Jonas, jag tänker att du missförstår mig lite när du säger att vi inte vill ha dialog med föreningslivet – det är absolut tvärtom. Det vi vänder oss emot är att det i er budget står att föreningar ska behöva ta ansvar för sina egna hallar och så vidare. Jag undrar om du inte ser riskerna med att lägga ansvaret för hela stadens idrottspolitik på föreningar. Hur ska de få pang för pengarna?

Anförande nr 390

Borgarrådet N a d d e b o (C): När vi diskuterar dessa frågor är det viktigt att det inte handlar om att stå för investeringar. Det finns aktörer, både i civilsamhället och privata, som har resurser och vill göra investeringar. Däremot tror jag verkligen att de kan driva verksamhet i våra lokaler på ett effektivare sätt än vi kanske kan göra som kommun, framför allt för att jag tror att kontakterna in i föreningslivet är så viktiga för att vi ska få alla dessa extravärden: samhällsengagerade medborgare som engagerar sig i

föreningslivet och tar del av demokratin på ett helt annat sätt. Det är dessa extravärden man får när civilsamhället går in och driver verksamhet som de kan driva bättre. Då är det viktigt att man ser till att vi från kommunens sida inte konkurrerar ut den verksamhet som de skulle kunna göra bättre.

Men när det gäller underhåll av lokaler och sådana saker vet jag att vi måste hitta bra modeller. Det är inte alltid bäst att göra sådana saker i föreningsform. Men det som föreningarna gör bäst borde de kunna göra själva.

Anförande nr 391

T o b i a s J o h a n s s o n (V): Jag vill bara förtydliga att du inte behöver tvivla på att vi vill ha en dialog med föreningslivet. Jag vet inte hur många olika föreningar jag har mejlat, pratat i telefon med och haft möten med sedan jag tillträdde som vice ordförande i idrottsnämnden. Jag har träffat föreningar för volleyboll, handboll, basket, fotboll och så vidare. Om det är något Vänsterpartiet vill ha är det alltså en dialog med föreningslivet.

När du talar om detta med uppsökande verksamhet kan vi när det gäller simskolorna och simkunnigheten se att det är barn från invandrarfamiljer och barn till låginkomsttagare som drunknar mest. Den subvention för simskolorna som ni har tagit upp måste man i princip vara socialbidragstagare för att få del av. Är detta rätt väg att gå?

Vi är absolut pragmatiska när det gäller idrottsanläggningar, men OPS-lösningar tror vi inte på. Kan du ge ett exempel på när det har lyckats?

Anförande nr 392

Borgarrådet N a d d e b o (C): Du säger bra saker i talarstolen, och när jag läser er budget ser jag att ni ska ha stor lyhördhet för föreningarnas behov och önskemål. Samtidigt vill ni behålla prissänkningen i kommunens simskola i ett antal simhallar, trots att föreningsdrivna simverksamheter har berättat för oss att den gör att deras viktiga verksamhet konkurreras ut.

Jag ser också att ni inte har med några förslag till hur ni ska involvera idrottsrörelsen när det gäller att prioritera vilka anläggningar som ska byggas. Här upplever jag att ni har en brist på lyhördhet.

Men att ni inte tror att näringslivet har intresse av att investera i anläggningar förstår jag. Ni är ointresserade av hur man skulle kunna skapa olika pilotprojekt. Vi ska såklart göra detta så att det även gynnar kommunen långsiktigt. Vi pekar till exempel ut Sättra ishallar som ett pilotprojekt för tredimensionell fastighetsbildning, där idrottsyta, bostäder och kontor samlokaliseras för att hitta en effektiv investering som inte ökar kommunens driftskostnad alltför mycket.

Anförande nr 393

T o b i a s J o h a n s s o n (V): I dagens Stockholm får gamla uttryck en ny betydelse. "Lapp på luckan" betydde förut att en arena var fullsatt. Nu betyder det att verksamheten är stängd på grund av personalbrist. Jag är orolig för att det med 2019

och 2020 års effektiviseringar på nästan 40 miljoner blir idrottsanläggningarna som blir nästa fall av lapp på luckan.

Jag ska kommentera bristen på anläggningar och hur vi ska kunna bygga nya. Jag tycker definitivt att man ska ha en pragmatisk hållning. Finns det andra som vill investera i idrottsanläggningar ska vi självklart hjälpa till med det. Men det jag är rädd för är att Alliansen och Miljöpartiet tillsammans ska fatta huvudlösa beslut. Hur var det till exempel när ni försiktigt avyttrade driften av Högdalens simhall och lämnade över till en privat aktör? Det blev högre taxa, och möjligheten att använda gym- och badkort i Högdalen på samma sätt som i de övriga anläggningarna försvann.

Återigen – Nya Karolinska får regalskeppet Vasa att framstå som en ekonomisk framgång. Det jag är orolig för är att det ska bli på samma sätt igen. Men vi lyssnar på alla förslag. Det är också därför vi har föreslagit att vi ska starta ett gemensamt idrottsanläggningsbolag tillsammans med grannkommunerna. Värt att nämna, med tanke på att det ofta är ett problem att hitta mark, är att Huddinge kommun har nästan lika stor landyta som Stockholms kommun.

Återigen – bifall till Vänsterpartiets förslag till budget för idrottsnämnden!

Anförande nr 394

D a n i e l e F a v a (L): Tobias, jag vet att du vill väl. Du vill att fler stockholmare ska idrotta och att alla ska inkluderas. Vi delar den åsikten, du och jag. Men det jag inte förstår är att du tappar tråden när du får frågan om privata aktörer och föreningsdrift. Det kommer ingen slutknorr. Bisats, huvudsats – när får vi svaret? När kommer hela kinderägget?

Anförande nr 395

T o b i a s J o h a n s s o n (V): Jag vet inte riktigt hur jag ska bemöta det där. Jag förstod inte om det var kritik av mina retoriska kunskaper eller vad du ville ha sagt med inlägget.

Återigen – kommer ni med bra förslag till hur vi ska finansiera idrottsanläggningar så att det inte blir fördyringar eller försämringar kommer vi att stödja dem; det är inget problem. Men ert track record är inget vidare hitintills.

Anförande nr 396

N i k e Ö r b r i n k (KD): Jag har en öppen och ärlig fråga till Vänsterpartiet. Här tänkte jag dra en Göran Persson-referens och säga att jag har vuxit upp i den otrygghet som jag talade om tidigare. Jag har sett den, och jag hatar den. Jag kommer att viga min politiska gärning åt att bekämpa den.

Från januari till september blev 845 personer, ofta yngre, överfallna av minderåriga, ofta under knivhot. Det är tre personer om dagen. Varför drar Vänsterpartiet ned på den trygghetssatsning på 2 miljoner som vi nu lägger fram? Varför detta öppna förakt mot de barn och unga som inte vågar träna i vår stad av rädsla för att bli överfallna på vägen till och från simbassängen, innebandyträningen eller fotbollsplanen sena kvällar? Varför tar ni bort den trygghetssatsningen?

Anförande nr 397

T o b i a s J o h a n s s o n (V): Vi är inte emot trygghet. Om du läser budgetarna lägger vi till 22 ½ miljon extra eftersom vi inte har några generella effektiviseringar. Jag tror definitivt att vi med Vänsterpartiets budget kommer att ha ännu bättre råd att finansiera säkerhetsförbättringar.

Anförande nr 398

J o h a n F ä l l d i n (C): Ordförande, ledamöter och åhörare! Jag vill inleda mitt anförande med att säga tack till alla ledare och eldsjälar. Tack till alla föreningar och aktiva! Det är ni som gör Stockholm till en stark och framgångsrik idrottsstad. I hallar och rinkar, på planer och banor, längs spår och backar är det ni som inspirerar barn och unga till rörelse. Det är stort när Stockholmsidrotten skördar framgångar på de stora arenorna, men inget är större än de tindrande ögon som tänds vid barnens första möte med idrotten.

I en växande stad där allt fler människor och verksamheter ska dela på utrymmet blir frågan om tillgången till idrottsanläggningar en utmaning. Men Stockholm ska vara en levande och attraktiv stad i rörelse, och därför är jag glad att vi, trots alla prövningar som konjunktur och världsekonomi utsätter oss för, kan investera i idrotten. Ännu gladare, och faktiskt lite stolt, är jag över att vi kan göra detta i dialog med idrottsrörelsen.

Jag vet att fler investeringar kommer att behövas i framtiden. Jag känner till trängseln under träningstimmar. Men ingen ska tvivla på den grönbå majoritetens ambitioner. Mycket av det vi nu tar steg för att genomföra har nämnts, såsom två elvaspelsplaner med hybridgräs på Gärdet, en överbyggnad på Zinkensdamm, Kristinebergs IP som ett idrottscenter med två nya hallar, upprustad läktare och löparbana och vår trygghetsatsning med klubbstugor för att lokala föreningar ska kunna utveckla sin verksamhet. Men jag vill också lyfta att vi nu sätter en plan för fler planer och för att återanvända konstgräs och skapa fler fotbollsplaner – allt för att fler ska kunna idrotta.

Förutsättningarna för idrotts- och friluftsliv ska fortsätta att utvecklas i Stockholm. Det är helt nödvändigt att detta sker just i dialog med idrottsrörelsen. Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 399

U l l a S j ö b e r g h (S): Ordförande och ledamöter! Många talare har framfört att det är viktigt att vi rör på oss. Det mår vi bra av både fysiskt och psykiskt. Detta är vi nog ganska ense om. Att röra på sig handlar dock för mig och många andra inte bara om idrott. Det kan vara en promenad i skogen, en joggingtur eller en skidtur i naturen.

I det idrottspolitiska program som vi antog 2018 står det att det i Stockholm ska finnas goda förutsättningar för att friluftslivet ska kunna vara en del av livet. Det målet vill vi fullfölja. Om detta ska bli verklighet behövs mer än fina ord; det behövs också resurser. Vi vill därför satsa lite extra på friluftsområden, och vi avsätter 3 miljoner för att fler ska hitta till våra friluftsområden med hjälp av bland annat digitala kartor och marknadsföring.

Eftersom inte alla hinner upp i talarstolen vill jag också kort nämna en satsning som vi vill göra på simkunnighet, som vi anser är en livsviktig kunskap. Vi vet, som sagts tidigare, att det skiljer sig väldigt mellan de olika socioekonomiska grupperna. Detta är därför en sak vi vill prioritera. Vi vill avsätta 8 miljoner i budgeten för att prioritera simskoleplatser och simskolor. Vi vill rikta särskilt fokus mot barn som inte klarar kraven på simkunnighet i skolämnet idrott och hälsa. Vi tycker också att det är viktigt att vi har fler badvakter på utebaden för att öka tryggheten.

Jag yrkar bifall till Socialdemokraternas förslag till budget.

Anförande nr 400

Borgarrådet N a d d e b o (C): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Vi är överens om att vi är djupt engagerade i idrotten. När det gäller just simkunnigheten är vi grönblå också väldigt engagerade i att säkerställa att fler får lära sig simma. Den satsning ni gjorde på subventionerade simskoleavgifter förra mandatperioden var givetvis lovvärd, men resultatet var mycket oklart. Tyvärr har det visat sig att det var mycket svårt att se om den satsning ni gjorde, med de subventionerade avgifterna, egentligen nådde den målgrupp ni ville nå.

Nu lägger vi fram ett annat förslag till hur detta ska gå till, där vi tydligare riktar stödet till familjerna med lägst inkomster så att vi säkerställer att det inte blir ekonomin som gör att man inte tar sig till simundervisningen. Vi ville också inkludera simföreningarna i detta arbete, för vi tror att fler barn och unga då kan fortsätta att lära sig och därmed simma ännu lite bättre än vad som blir fallet i den kommunala verksamheten.

Anförande nr 401

U l l a S j ö b e r g h (S): Jag känner till detta eftersom jag sitter i idrottsnämnden, där vi har en diskussion om just detta. Men vi vill också tillföra extra medel i budgeten för att kunna förverkliga de här prioriteringarna. Det handlar dels om vilket system vi ska ha för att kunna nå de grupper som bäst behöver det, dels om att det finns ekonomiska resurser för att genomföra detta. Det är dessa 8 miljoner vi vill tillföra budgeten.

Anförande nr 402

T o r u n B o u c h e r (V): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Stockholms stads idrottsbudget ska också vara jämlik, jämställd och klimatsmart. Idrott ska vara tillgängligt för alla, och det ska finnas möjlighet till idrottande i hela staden. Idrotten ska också medverka i stadens omställning till en mer ekologiskt hållbar tillväxt. Att det finns plats för lek, fysisk rörelse och spontanidrott i hela staden är också avgörande för att uppnå målen om en trygg stad. Jag kommer att anknyta lite till det Ulla sa nyss.

En stadsplanering som främjar rörelse och aktivitet är också viktigt i arbetet för en klimatsmart stad, liksom för ett mer hälsosamt liv. Betydelsen av trygga och säkra miljöer för fotgängare kanske inte känns som en fråga för idrottsnämnden, men den mest spontana fysiska rörelsen är att gå – en kort promenad till mataffären eller en lång promenad på stadens hälsostigar och motionsspår.

När vi nu talar om förebyggande och grundläggande folkhälsa nära dig finns på området barn, kultur och fritid en enda siffra: ett besparingsbeting på 11 miljoner kronor. På fullt allvar går ni fram med en budget där ert enda mål är att dra ned på barn, kultur och fritid – den verksamhet i Stockholms stad som lägger grunden för våra barns engagemang i meningsskapande, trygga fritidssysselsättningar.

Jag vurmar verkligen för ett förebyggande arbete i alla åldrar, och detta förebyggande arbete har också en given plats på stadsdelsnämnds nivå. Därför yrkar jag bifall till Vänsterpartiets betydligt stadigare budget på just det området.

Anförande nr 403

Borgarrådet N a d d e b o (C): Det var synd att du kom in på barn, kultur och fritid. Jag hade tänkt ge dig väldigt mycket beröm. Men barn, kultur och fritid tillhörde det förra blocket, och jag tydliggjorde då att vi lägger andra resurser på individ- och familjeomsorg och personer med funktionsnedsättning, dit man annars i stadsdelarna ofta överför resurser från barn, kultur och fritid. Jag tror alltså att detta ska kunna reda ut sig vad det lider.

Det jag skulle ge dig beröm för var era intressanta och spännande idéer om att tillsammans med grannkommunerna skapa ett idrottsfastighetsbolag för att kunna klara av idrottsanläggningarna. Jag är glad att ni i Vänsterpartiet, trots det ointresse för näringslivet som jag ändå måste säga att ni har, ändå tittar på kreativa förslag till hur fler idrottsanläggningar ska kunna komma till. Jag skulle gärna titta vidare på att lägga över idrottsfastighetsinvesteringar i ett bolag; jag tycker att det låter som en spännande tanke. Vi i denna täta del av landet, där det är väldigt nära mellan kommungränserna, skulle faktiskt kunna samarbeta lite mer om dessa investeringar.

Anförande nr 404

T o r u n B o u c h e r (V): Absolut – det är jättebra. Det är en offentlig satsning eftersom kommunerna ju är offentliga, så det är inte så mycket näringsliv i den.

När det gäller stadsdelsnämnderna är er totala budget för dem lite för låg. Erik sa i går till mig när det gällde äldreomsorgen att han kunde lägga fram hela den effektiviseringen eftersom äldreomsorgen flyttar runt pengar. Sanningen i detta är att det är för lite pengar till stadsdelsnämnderna över huvud taget.

§ 17 Avslutning

Anförande nr 405

O r d f ö r a n d e n : Vi har en budget!

Allra sist vill jag tacka alla ledamöter som har debatterat så frejdigt, borgarråden, som har fått stå till svars för nuvarande, tidigare, egna och andras försyndelser, presidiet, KF/KS kansli, stenografer, tekniker och medarbetare vid partikanslier och rotlar, som varje år gör ett helt fantastiskt jobb när det gäller att förbereda budgetsammanträdet och se till att allt funkar.

En sak som vi skulle ha sagt tidigare och som gäller att klubba och trycka in sig och att vi blir sura när ni gör det för fort är: Det gjorde ni ju inte, utan det var en otrolig disciplin. Jag har aldrig varit med om något liknande. Vi blev väldigt glada över det, för det sparar mycket tid, och lite irritation också.

Tack så hemskt mycket för gott samarbete under två dagar!

Anförande nr 406

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Ordförande! I år firar vi 100 år av demokrati, och var kan vi fira detta bättre än i demokratins högborg, Stockholms stadshus. Jag tycker att vi har mycket att vara stolta över. Från båda sidor i denna sal har det kommit väl argumenterade inlägg. Det har varit respektfullt, och man har faktiskt svarat på frågorna, flera gånger. I stället för att använda hat och hot, som finns på nätet, har vi här behandlat varandra på ett ypperligt sätt. Detta vill jag verkligen tacka för.

Men det finns inte bara ett jättebra fullmäktige, utan bakom varje fullmäktige finns det också ett fantastiskt presidium, som har lotsat oss genom dessa två dagar på ett alldeles föredömligt sätt. Jag vet att vi står enade i att vi är otroligt stolta över er. Det är rappt, det är roligt och det är otroligt professionellt. Och ni lyckas med det svåraste: att få oss att hålla tiden i våra inlägg. Bara det tycker jag är värt en applåd.

(O r d f ö r a n d e n : Med lite hot går det.)

Och tack till alla er andra som håller ordning på oss och ser till att vi har kort så att vi kan logga in och att tekniken funkar, till stenografer, till KF/KS kansli och till alla som gör detta möjligt!

Nu tar vi kväll. Stort tack! Vi ses om ett år, laddade igen, i budgetfullmäktige. Annars ses vi snart igen om ett par veckor. Trevlig kväll!